

Eesti Konjunkturiinstituut
Estonian Institute of Economic Research

Toetab Euroopa Liit

Kala ja kalatoodete tarbimine

Tallinn

Oktoober 2016

Tellija: Maaeluministeerium

Projektgrupi koosseis: Marje Josing, Aet Vanamölder, Lia Lepane,
Mati Reiman, Bruno Pulver, Ingrid Niklus, Viivika Savina, Eva Priedenthal

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

Tel 668 1242

Fax 668 1240

E-post: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Sisukord

Sissejuhatus	4
Metodoloogiline lähenemine	6
1. Kala ja kalatoodete tarbimine	7
1.1. Tarbimiskogused ja kulutused	7
1.2. Kala ja kalatoodete hinnamuutused	16
1.3. Kala hinnamuutused Euroopa Liidus	27
1.4. Kala tarbimine teistes riikides	29
2. Kala ja kalatoodete tarbimisharjumused (elanike küsitluse alusel)	35
2.1. Tarbimise sagedus	35
2.2. Rahulolu tarbimise sagedusega	36
2.3. Erinevate kala ja kalatoodete tarbimine	40
2.4. Kala ja kalatoodete ostmine	46
2.5. Suuremate sissetulekute mõju kala ostmisele	51
2.6. Tähtsad tegurid kala ostmisel ja eelistatuid ostuviise	53
2.7. Hinnangud kala ja kalatoodete valikule ja kvaliteedile kauplustes	57
2.8. Elanike ettepanekud kauplustele pakkumise parandamiseks	63
2.9. Elanike huvitus ostuvõimalustest kalaturult või otse kalurilt	65
2.10. Lemmikkalad	66
2.11. Halvad kogemused kala ja kalatoodetega	67
Kokkuvõtte ja järeldused	69
Lisad	74

Sissejuhatus

Kalandus on Eestis olnud läbi aegade tähtis majandusharu. Kalandussektoris, so kalapüügi ja kalakasvatuse alal ning kalade töötlemise ja turustamisega tegelevates ettevõtetes oli 2014. aastal hõivatud ligi 2600 töötajat. sektori müügitulu kokku oli 227 mln eurot, millest üle 2/3 saadi ekspordist. Kalatööstusettevõtted annavad märkimisväärse osa toiduainetööstuse toodangust ja selle ekspordist.

Eesti on piisavalt varustatud kalaressurssidega, millest põhiosa moodustavad räim ja kilu. 2016. aastal on Eestil võimalik püüda 36,1 tuh tonni räime ja 23,2 tuh tonni kilu. Räim ja kilu eksporditakse suures osas, meie toiduvalikut ja tööstuse toorainebaasi täiendab kaugemalt imporditav kala.

Eesti kalurid püüdsid 2015. aastal 72,9 tuh tonni kala¹, s.o 7% rohkem kui 2014. aastal. Eelmisel kolmel aastal (2012-2014) vähenes püük keskmiselt 5% aastas. Ookeanipüügiga said Eesti laevad 6,6 tuh krevette ja 4,3 tuhat tonni kala, sh meriahvenat, turska, süvalesta jt). Ookeanipüük kasvas 2015. aastal 1%, kuid eelmisel kolmel aastal vähenes keskmiselt 9% aastas. Läänemerest püüti 2015. aastal 59,3 tuhat tonni kala, sellest 32,3 tuhat tonni oli räim ja 24,0 tuhat tonni kilu. Läänemere püük on viimasel kolmel aastal vähehaaval suurenenud just räimepüügi arvel, mis 2015. aastal kvoodi suurenedes kasvas 40%. Kilu kvoodid on vähenenud ja 2015. aastal püüti kilu poole vähem (24 tuh t) kui 2010. aastal (48 tuh tonni). Sisevetest (Peipsi järvest, Võrtsjärvest jm) on viimasel 10 aastal püütud keskmiselt 2766 tonni kala aastas, viimasel kolmel aastal on aga püük vähenenud keskmiselt 5% aastas, seda peamiselt kohavarude halvenenud seisu tõttu. 2015. aastal püüti sisevetest 2574 tonni kala, sellest 33% oli ahven, 31% latikas, 18% koha, 9% särg, 6% haug ja 3% muud kalad. Koos merepüügiga püüti ahvenat 2015. aastal 2359 tonni ja koha 545 tonni, seejuures ahvena saagid on suurenenud, kuid kohal vähenenud.

Eesti kalakasvatajate toodangu müük vähenes 2015. aastal 8% 802 tonnile, kuid seda on siiski 40% rohkem kui kolm aastat tagasi. 70% kalakasvatajate toodangust oli vikerforell, lisaks kasvatatakse karpkala, angerjat, tuura jt.

2015. aastal oli Eesti räime ja kilu traditsiooniline eksporditurg Venemaa meie kalale suletud ja kuigi aasta esimesel poolel võis sinna müüa veel vürtsikala jm kalatooteid, vähenes väljavedu Venemaale 2015. aastal 20 tuh tonni võrra. Suurenes räime ja kilu müük teistele turgudele – toidukalana Ukrainasse, Valgevenesse jm, kalajahu valmistamiseks Taani, nii et kokku vähenes räime ja kilu väljavedu 2015. aastal vaid 2 tuh tonni võrra. Ekspordis on olulisel kohal ka mageveekalade filee eksport ja tooted vähilistest. Eesti päritolu kala ja kalatoodete peamised eksporditurud (väärtuse alusel) olid 2015. aastal Soome, Saksamaa, Rootsi, Prantsusmaa, Ukraina, Läti, Island ja Šveits.

Hea nõudlus punasele kalale on aasta-aastalt suurendanud lõhe importi. 2015. aastal toodi lõhet ja forelli jahutatult sisse kokku ligi 14 tuh tonni (sh 2,8 tuh tonni forelli), mis on 87% rohkem kui 2012. aastal. Osa imporditud kalast töödeldakse kalatööstuses ja eksporditakse.

¹ koos kreveetidega

Seega on Eesti tarbijate valikuvõimalused üsna laiad, kuid kala kättesaadavus, hind, värskus jm ei vasta alati tarbija ootustele. Ostujõu suurenemisel eelistatakse kallimat kala ja pigem mugavamal fileeritud kujul. Kalakonservide jm pakendatud kalatoodete osas on importtooted Eesti omadest hinnalt soodsamad ja laiema valikuga, mistõttu nende turuosa on suurem.

Käesolev Maaeluministeeriumi tellimusel läbiviidud uuring on keskendunud sellele, kuidas on muutunud Eesti elanike kala ja kalatoodete tarbimine ja mis suunas liiguvad tarbijate eelistused. Andmed on võrreldavad EKI poolt 2014., 2011. ja 2003. aastal läbiviidud uurimistöödega "Kala ja kalatoodete turg Eestis".

Metodoloogiline lähenemine

Eesmärk

Uuringu eesmärgiks oli selgitada välja, millised on elanike kala ja kalatoodete tarbimisharjumused ning kas ja kuidas on kala ja kalatoodete tarbimine muutunud võrreldes varasemate aastatega (mida on analüüsitud 2014. aastal valminud uuringus).

Metoodika

Eesti Konjunkturiinstituut (EKI) viis juunist 2016 – oktoobrini 2016 läbi kala ja kalatoodete tarbimise uuringu, mille sisulised ülesanded olid järgmised:

- kalale ja kalatoodetele tehtud kulutuste analüüs
- kalatarbimiskoguste analüüs võrreldes teiste toiduainete tarbimiskogustega
- kala ja kalatoodete tarbimise struktuuri ja selle muutuste tendentside väljaselgitamine
- värske kala hinnamuutuste analüüs kalaliikide lõikes
- kala ja kalatoodete tarbimis- ja hinnamuutused aastatel 2013-2015 Eestis ja teistes Euroopa Liidu liikmesriikides
- kala ja kalatoodete tarbimisharjumuste ja -sageduse analüüs
- kala ja kalatoodete tarbimise rahulolu analüüs
- kala ja kalatoodete ostukohtade ja ostueelistuste analüüs.

EKI kasutas tarbimiskulutuste ja mahtude analüüsiks Eesti statistikameti leibkonna uuringute andmeid aastate 2012 ja 2015 kohta ning kala ja kalatoodete hinnamuutuste analüüsiks EKI hinnavaatluste andmeid, Eurostati andmebaasi, FAO ja EUMOFA andmeid, samuti teiste riikide andmeid.

Kala ja kalatoodete tarbimisharjumuste ja sageduste, tarbimise rahulolu ja ostukohtade ning ostueelistuste väljaselgitamiseks viis EKI 2016. aasta suvel (juuni - september) läbi küsitluse. Igat Eesti maakonda haaranud küsitlusele vastas kokku 1019 inimest vanuses 18-74 aastat, kusjuures EKI tarbijatepaneeli liikmetest vastas posti teel 536 inimest, 483 vastajat täitsid ankeedi veebis. Andmetöötamise käigus kaaluti andmestik regiooni, vanuse, soo, rahvuse ja hariduse lõikes, millega viidi vastanute jaotus vastavusse Eesti 18-74-aastaste elanike mudeliga. Tulemused on esinduslikud ja laiendatavad täiskasvanud elanikkonnale vanuses 18-74 aastat.

Küsitluslehes (lisa 3) korrati täiendustega küsimusi, mida esitati elanikele nii 2003., 2011 kui 2013. aastal, kuna see võimaldas analüüsida muutusi elanike tarbimis- ja ostukäitumises ja välistada meetoodika muutuse mõju.

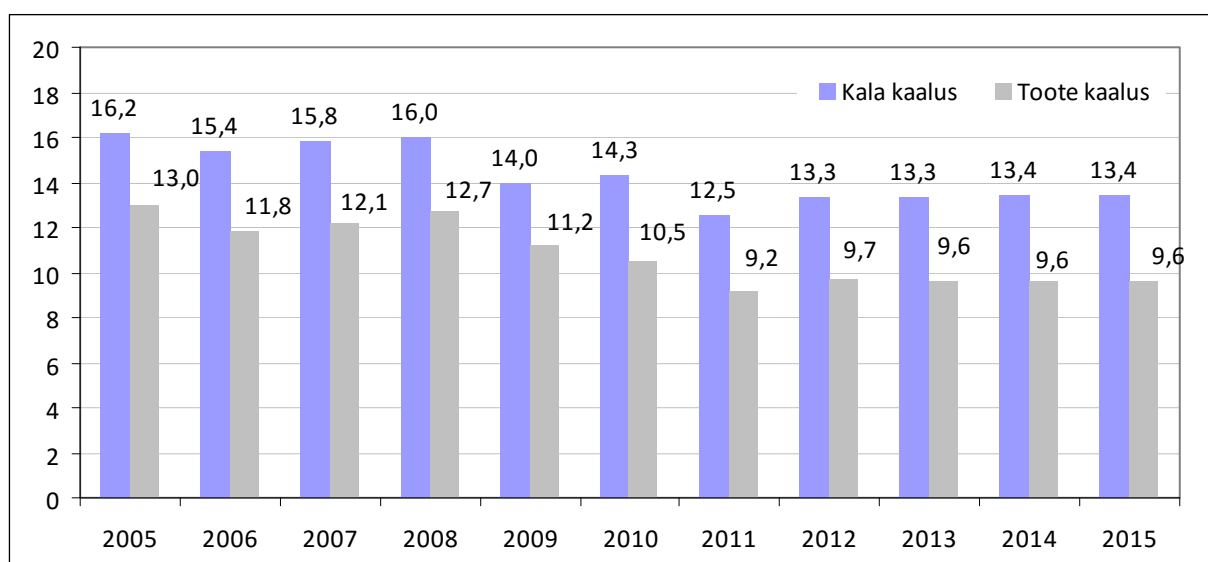
1. Kala ja kalatoodete tarbimine

1.1. Tarbimiskogused ja -kulutused

Kala ja kalatoodete tarbimise trendidest Eesti leibkondades annab ülevaate üle-eestiline leibkondade tarbimise ja kulutuste uuring, mida on viinud läbi Statistikaamet (SA) (viimased 2015. ja 2012. aastal).¹

2015. aastal tarbiti Eestis leibkonnaliikme kohta keskmiselt 9,6 kg kala ja kalatooteid (toote kaalus), mis on kala kaalule arvestatuna 13,4 kg (joonis 1.1, tabel 1.1). Toote kaalus oli tarbitud 2% vähem kui 2012. aastal, kala kaalus 1% rohkem, sest suurenes valmistoodete osakaal ja vähenes värske kala osakaal. Viimase kolme aastaga suurenes mereandide² ning neist valmistatud toodete tarbimine, kalamarja ja suitsukala tarbimine. Tavapärast soolakala, kalapulki ning -burgereid ning krabipulki osteti varasemast vähem.

Joonis 1.1. Kala ja kalatoodete tarbimine leibkonnaliikme kohta, kg

Allikas: SA, EKI arvutused

Omapüütud või kalastajalt tasuta saadud kala tarbiti 2015. aastal 0,4 kg leibkonnaliikme kohta nagu juba 3 aastat tagasi. Mittekaubaline tarbimine moodustas 2015. aastal 3% kogu tarbitavast kalast (kala kaalus), 2005. aastal oli see näitaja veel 9% (tabel 1.1, joonis 1.2).

Eeltoodud kogused sisaldavad perede oste, kuid ei sisalda söömist väljaspool kodu (tööl, koolides, lasteaedades jm). Käesoleva töö käigus läbiviidud elanike küsitlus näitas, et väljas-

¹ Aastate kohta, millal SA leibkonnauuringuid ei tehtud, on EKI kasutanud eksperthinnanguid.

² Vähilised (krevetid, garneelid, krabid), limused (austriid, teod, karbid), veeseligrootud (kalmaarid, kaheksajalad).

pool kodu, toitlustusasutustes ja külaskäikudel tarbiti ligikaudu veerand kalast. Seega oleks kogutarbimine elaniku kohta kala kaalus ligi 17 kg.

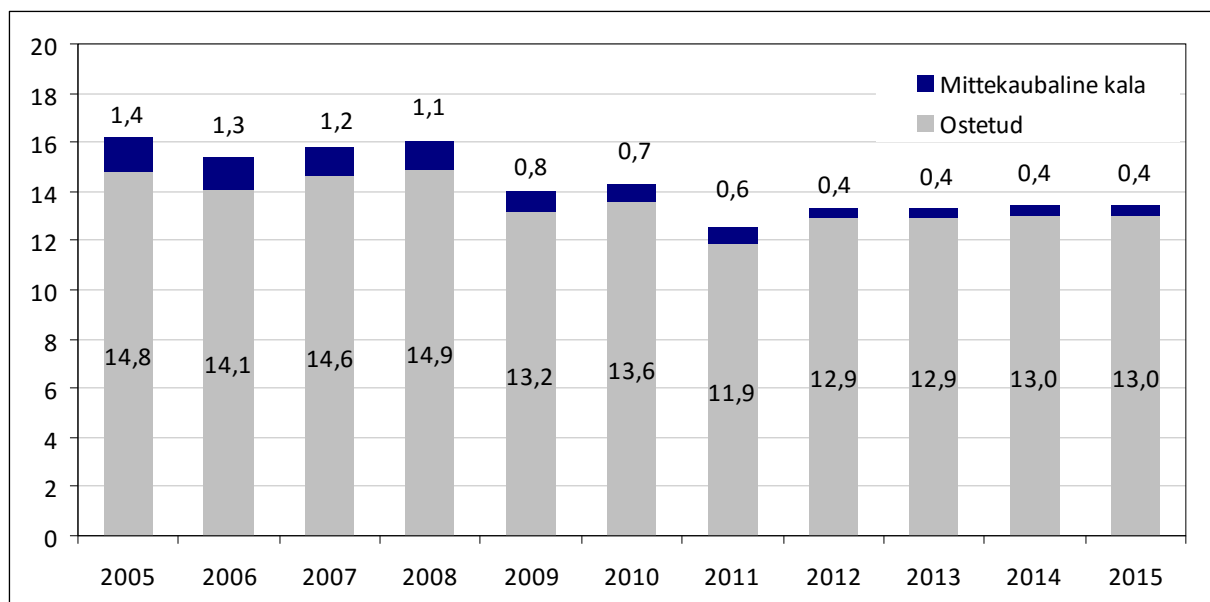
Kala ja kalatooteid tarbiti peredes koguseliselt 5,7 korda vähem kui liha ja lihatooteid (toote kaalus) ja neile kulutati neli korda vähem, mis näitab, et kalatooted olid kallimad, liha eelistamist soodustas hindade madalseis. Kala osakaal elanike toidukuludes tõusis 5,1%-le hinnatõusu ja kallima tootevaliku tulemusena (vt tabel 1.5). Liha- ja piimatoodete osakaal elanike toiduostukuludes aga vähenes viimasel 3 aastal hindade madalseisu mõjul (vt joonis 1.7).

Tabel 1.1. Kala ja kalatoodete tarbimine elaniku (leibkonnaliikme) kohta keskmiselt aastas (kg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Toote kaalus											
Ostetud	11,6	10,6	11,0	11,7	10,5	9,9	8,6	9,3	9,2	9,2	9,2
Mittekaubaline tarbimine	1,4	1,2	1,1	1,0	0,8	0,7	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4
Kokku	13,0	11,8	12,1	12,7	11,2	10,5	9,2	9,7	9,6	9,6	9,6
Kala kaalus											
Kokku	16,2	15,4	15,8	16,0	14,0	14,3	12,5	13,3	13,3	13,4	13,4

Allikas: SA, aastad 2008–2009, 2013–2014 EKI

Joonis 1.2. Kala ja kalatoodete tarbimine (kg elaniku kohta aastas, kala kaalus)

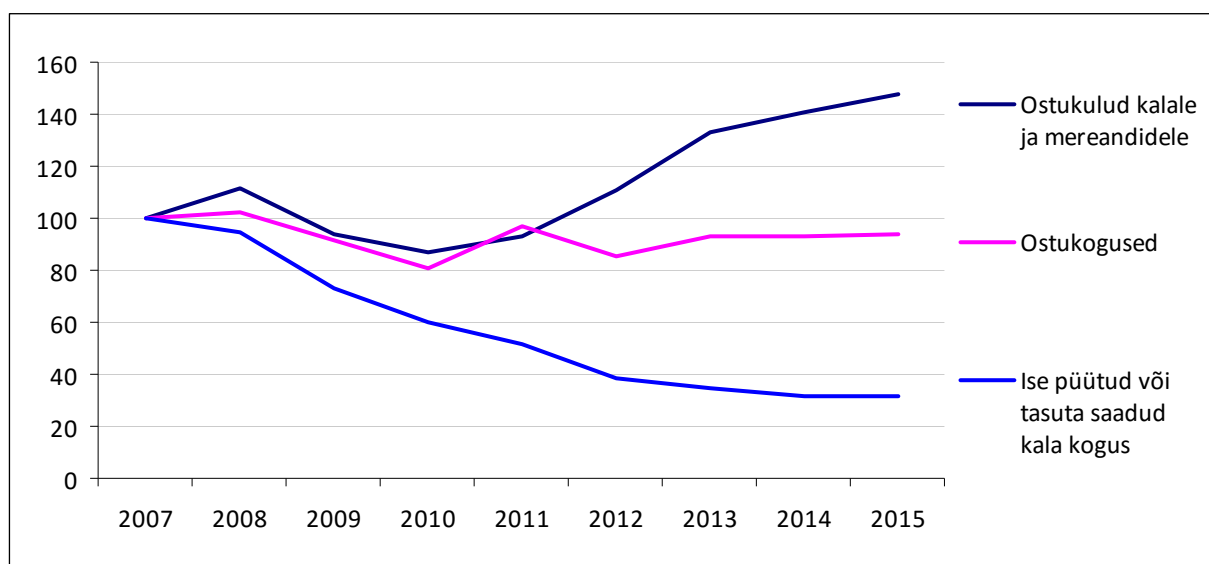
Allikas: SA, 2008–2009, 2013–2014 EKI

Kuigi tarbitud kalakogused ei ole neil andmeil viimastel aastatel kasvanud, suurenesid kulutused kalale viimase 3 aastaga 32% 54 eurole aastas leibkonnaliikme kohta. Kalatoodete osakaal toidukuludes tõusis 5,1%-le varasema 4,6% asemel (2012. aastal) nii otsese hinnatõusu kui ka kallimate toodete eelistamise mõjul (vt tabel 1.3). Kulutused toidule ja jookidele

tervikuna kasvasid samal ajal 19%, kuid sissetulekute suurenedes langes toidu osakaal tarbimiskuludes (2015. aastal 23,6%, 2012. aastal 27,7%)³.

Värske kala tarbimises jätkus uuringu andmeil langustrend, seda tarbiti 2015. aastal keskmiselt 3,9 kg pereliikme kohta (4,1 kg 2012. aastal; vt tabel 1.2, joonis 1.3). 10% värsket kalast oli tasuta saadud. Suurema sissetulekuga (V tulukvintili) pered tarbisid värsket kala keskmisest veerandi võrra rohkem, väikese sissetulekuga pered (I tulukvintil) veerandi võrra vähem. Ostetud värsket kala keskmise hinna tõus 3,18 €/kg-lt (2012. a) 4,75 €/kg-le näitab, et eelistati kallimat kala ja ka kala hinnad on tõusnud. Külmutatud kala tarbiti 0,3 kg pereliikme kohta.

Joonis 1.3. Kala ostukulude ja tarbimiskoguste muutused 2007–2015 (aasta 2007=100)

Allikas: SA leibkonnauuring

Pakendatud kalatoodete, konserve ja kalakulinaaria toodete grupi tarbimine suurenes viimase kolme aastaga 13% (3,4 kg-le). Selles mitmekesisis toodete grupis on ka vürtsikilu, heeringa- ja räimetooted ja soolakala. Tavapärase soolakala tarbimine oli vähenenud 0,4 kg-le elaniku kohta.

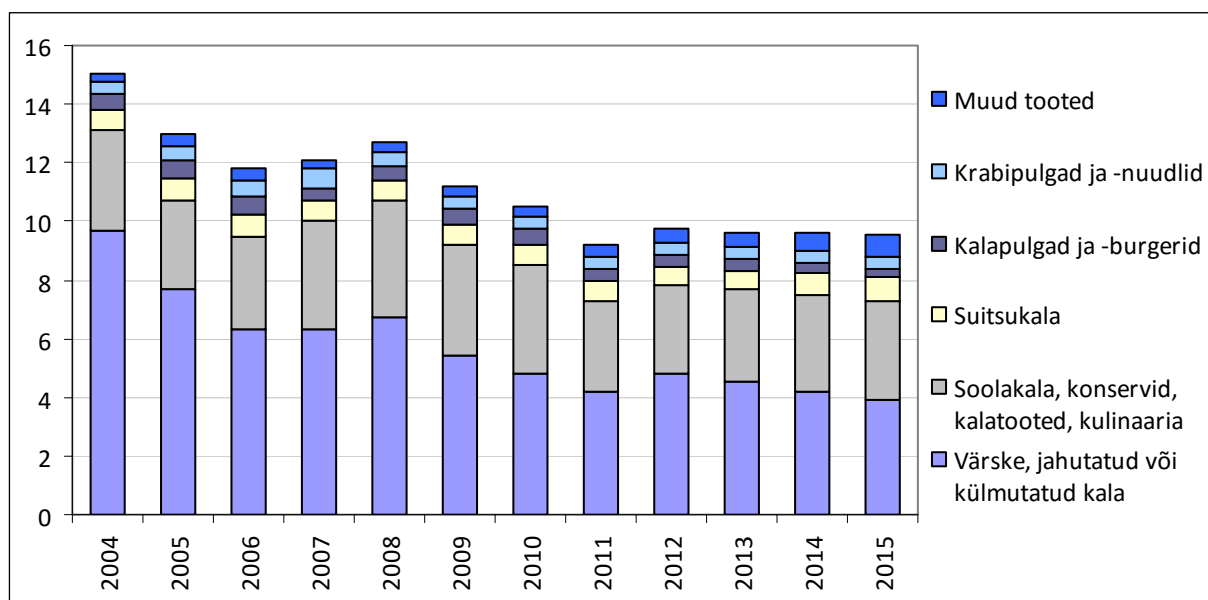
Suitsukala tarbiti 0,8 kg pereliikme kohta, mis oli 8% rohkem kui kümme aastat tagasi.

Kalapulkade ja -burgerite ostmine on aegamisi vähenenud, neid tarbiti peredes poole vähem kui kümme aastat tagasi, krabipulkade ja -burgerite tarbimine on sama ajaga langenud neljandiku võrra (vt joonis 1.6). Neid tooteid tarbiti kokku ligi 0,7 kg elaniku kohta. Tarbimise langust tingis osalt hinnataseme tõus.

³ Tarbimiskuludesse ei arvestata pangalaene, trahve jms

Kalamarja osteti uuringus osalenud peredes keskmiselt 100 grammi ringis pereliikme kohta. Krevettide, molluskite jm mereandide tarbimine erineval kujul oli kasvanud kokku 0,5 kg-le pereliikme kohta.

Joonis 1.4. Kala ja kalatoodete tarbimine leibkonnaliikme kohta (kg, toote kaalus)

Allikas: SA, aastad 2008–2009 ja 2013–2014 EKI

Tabel 1.2. Kala ja kalatoodete tarbimine leibkonnaliikme kohta keskmiselt aastas (kg)

	2005	2010	2011	2012	2015	2015/ 2012 ±%	2015/ 2005 ±%
Kokku (toote kaalus)	12,95	10,50	9,17	9,74	9,55	-2,0	-26,3
Värske kala ja filee, külmutatud kala	7,66	4,77	4,20	4,83	3,90	-19,3	-49,1
Suitsukala	0,74	0,70	0,63	0,62	0,80	29,0	8,1
Soolakala, konservid, kulinaariatooted	3,08	3,68	3,11	3,01	3,41	13,3	10,7
Kalapulgad ja -burgerid	0,58	0,57	0,45	0,39	0,29	-25,6	-50,0
Krabipulgad ja -nuudlid	0,50	0,37	0,39	0,42	0,40	-4,8	-20,0
Muud tooted kalast, sh kalamari	0,28	0,25	0,22	0,32	0,25	-21,9	-10,7
Mereannid, sh vähilised, krevetid, limused, tooted neist	0,11	0,16	0,17	0,15	0,50	233,3	354,6

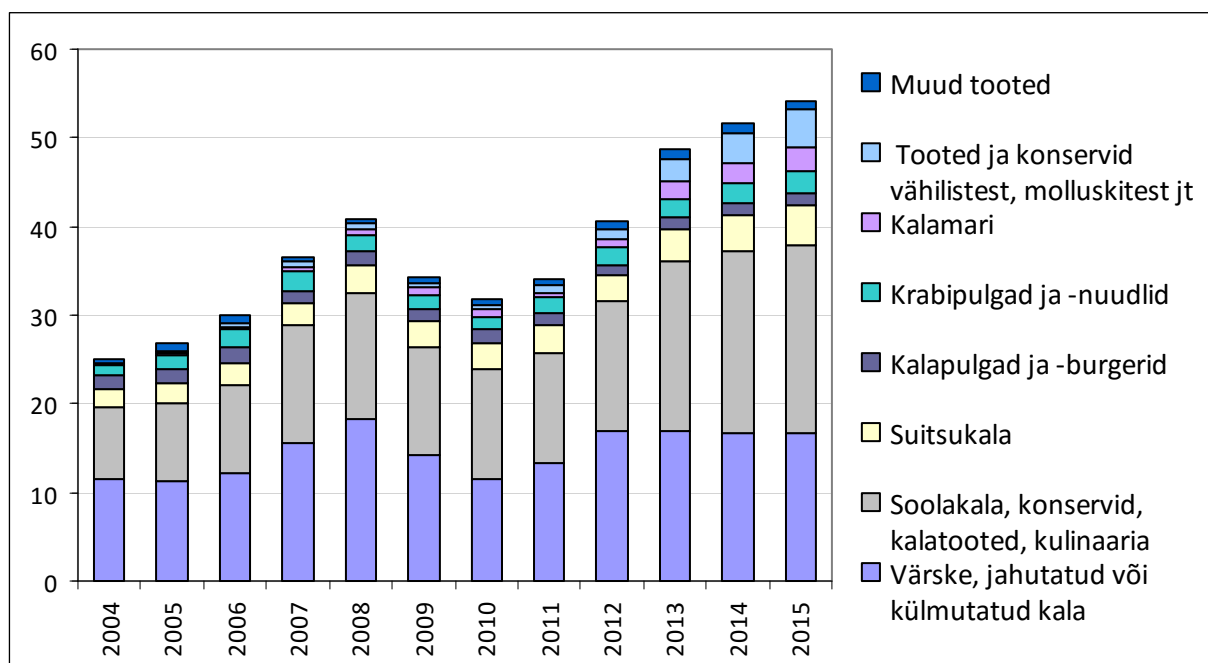
Allikas: SA

Tabel 1.3. Elanike kulutused kalale ja kalatoodetele (eurot leibkonnaliikme kohta)

Aasta	Rahalised kulutused, eurot				Kala ja kalatoo- dete osakaal rahalistes toidukuludes, %	Toidu osakaal tarbimis- kuludes, %
	kalale, kalatoodetele, mereandidele		toidule (v.a alk. joogid)			
	aastas	kuus	aastas	kuus		
2005	26,9	2,2	584,3	48,7	4,6	27,0
2006	29,9	2,5	637,8	53,2	4,7	25,3
2007	36,6	3,1	751,8	62,6	4,9	25,2
2008	40,9	3,4	882,0	73,5	4,6	24,0
2009	34,3	2,9	766,8	63,9	4,5	25,0
2010	31,8	2,7	761,1	63,4	4,2	26,0
2011	34,0	2,8	833,2	69,4	4,1	28,2
2012	40,7	3,4	888,4	74,0	4,6	27,7
2013	48,7	4,1	990,0	82,5	4,9	26,3
2014	51,6	4,3	1024,0	85,3	5,0	24,8
2015	54,1	4,5	1057,8	88,2	5,1	23,6

Allikas: SA, 2008–2009, 2013–2014 EKI

Joonis 1.5. Rahalised kulutused kalale ja kalatoodetele, eurot elaniku kohta

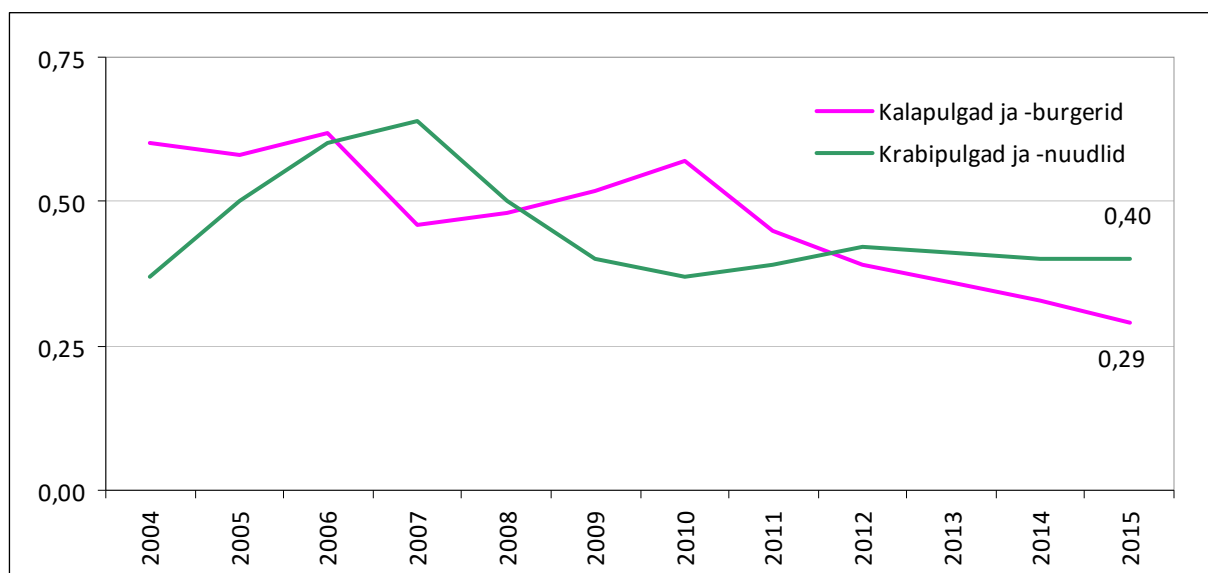

Allikas: SA, 2008–2009 EKI

Rahalistest kulutustest läks ligi 40% konservide jms toodete grupile, kolmandiku ringis (31%) kulutati värsele kalale (sh filee), 8% suitsukalale, 7% kalapulcadele, burgeritele ja krabitoode-

tele, 8% krevettidele, karpidele jt mereandidele erineval kujul, 5% kalamarjale. Kulutused on kasvanud just toodete arvel, väljaminekud värsele kalale ei suurenenud, sest kogused pigem vähenesid (vt joonis 1.5).

Joonis 1.6. Kalapulgade ja krabipulgade tarbimine (kg elaniku kohta)

Allikas: SA, 2008–2009 ja 2013–2014 EKI

Kala ja kalatoodete tarbimine erinevates sotsiaal-demograafilistes gruppides

Kala tarbimise võimalused sõltuvad suuresti elukohast ja sissetulekust. Lastega pered ja noored tarbivad kala pereliikme kohta vähem kui lasteta pered ja üle keskea inimesed.

Kala tarbiti elaniku kohta kõige enam Lääne-Eestis (Saaremaa, Hiiumaa, Pärnumaa, Lääne-maa), kus kala on hästi kättesaadav (11,2 kg/el kohta toote kaalus) Kirde-Eestis tarbiti kala keskmiselt 9,8 kg, Kesk-Eestis 9,3 kg, Põhja-Eestis, sh Tallinnas 9,1 kg ja Lõuna-Eestis 8,2 kg elaniku kohta (vt lisa 1). Värsket kala tarbimine on kõikjal vähenenud (Lääne-Eestis 5,8 kg-le, Lõuna-Eestis 2,3 kg-le pereliikme kohta). Vaid Lääne-Eestis moodustab värsket kala üle poole tarbimisest. Soola- ja suitsukala tarbiti kõige enam Kirde-Eestis (1,7 kg/el kohta). Konserve ja muid kalatooteid osteti keskmisest enam Lõuna-Eestis, kus värsket kala on halvemini kättesaadav.

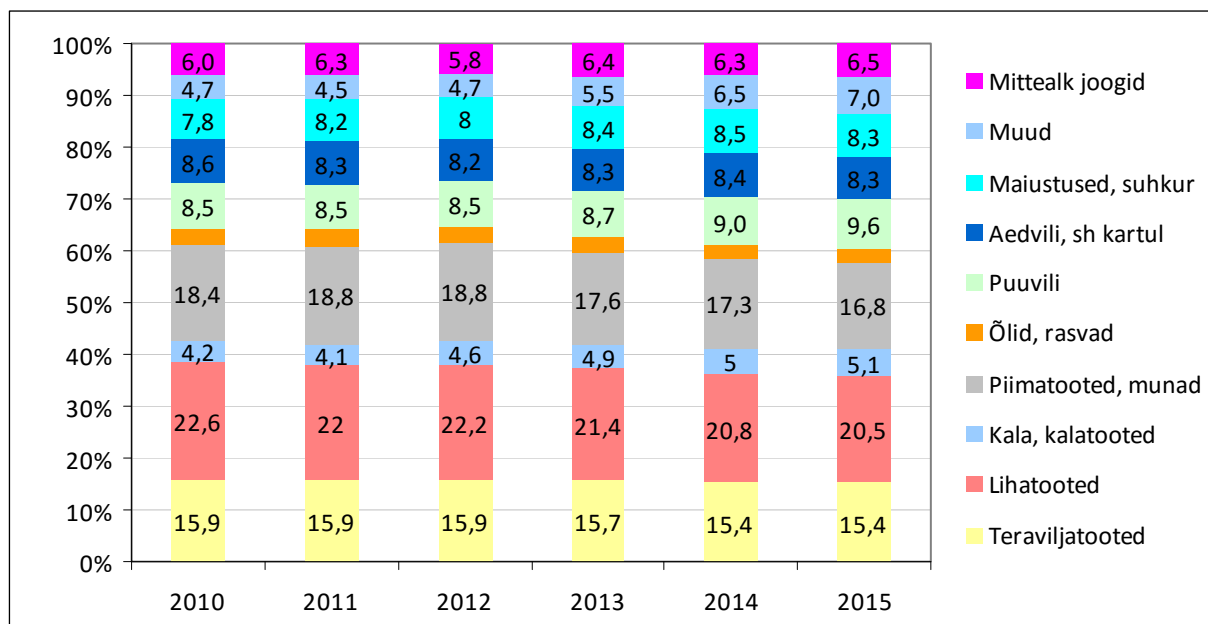
Lastega peredes tarbitakse kala pereliikme kohta poole vähem kui lasteta peredes (lastega peredes alla 6 kg ja lasteta peredes ligi 12 kg; (vt lisa 2). Värsket kala tarbiti lastega peredes 2 kg pereliikme kohta, lasteta peredes 5 kg. Lastega perede toidukuludes on kala osakaal väiksem, kalale kulutati vähem (40 € pereliikme kohta) kui lasteta peredes (68 €), osalt piiras tarbimist hinnatase.

Tabel 1.4. Toiduostukulutuste struktuur 2010–2015, %

	2010	2011	2012	2015	€ elaniku kohta 2015
Teraviljatooted	15,9	15,9	15,9	15,4	163,1
Lihatooted	22,6	22,0	22,2	20,5	216,9
Kala, kalatooted	4,2	4,1	4,6	5,1	54,1
Piimatooted	16,8	17,4	17,1	15,4	162,4
Munad	1,6	1,4	1,7	1,4	14,9
Õlid, rasvad, sh või	3,2	3,4	3,3	2,5	26,7
Puuvili	8,5	8,5	8,5	9,6	101,9
Köögivil	6,6	6,1	6,4	6,6	70,3
Kartul	2,0	2,2	1,8	1,6	17,3
Suhkur, mesi	1,7	2,0	1,7	1,7	11,0
Maiustused	6,1	6,2	6,3	7,2	75,7
Muud	4,7	4,5	4,6	7,0	74,2
Kohv, tee, kakao	3,6	4,1	3,6	3,6	38,3
Joogid (alkoholivabad)	2,4	2,2	2,2	2,9	31,1
Kokku	100%	100%	100%	100%	1058 €

Allikas: SA

Joonis 1.7. Toiduostukulutuste struktuur 2010–2015, %

Allikas: SA, 2013–2014 EKI

Suurema sissetulekuga peredes tarbiti kala ja kalatooteid poole rohkem kui väikese sissetulekuga peredes (V tulukvintilis⁴ 11 kg/el kohta, I tulukvintilis 7 kg), see erinevus on kala kalliduse tõttu suurem kui lihatoodete ja piimatoodete puhul. Kulutused kalale sõltuvad sissetulekust veelgi rohkem kui ostetavad kogused, erinevus V ja I tulugrupi vahel oli 2015. aastal 2,3-kordne (V tulugrupis kulutati 84 eurot inimese kohta, I tulugrupis 37 eurot). Võrreldes 2012. aastaga aga lõhe suurema ja väiksema tuluga perede kalakulutustes kasvanud ei ole.

Erinevatest vanusegruppidest kulutavad kalale kõige enam üle 60-aastased inimesed (74 €), kuid erinevused noortega on vähenenud, sest kuni 24-aastased noored on hakanud kalale kulutama varasemast rohkem (keskmiselt 48 €).

Mitte-eestlaste toidukuludes moodustab kala veidi suurema osa kui eestlastel.

Kalatoodete tarbimine võrreldes teiste toiduainetega

Eesti elanikud kulutasid toidule ja alkoholivabadele jookidele SA leibkonnauuringu andmetel 2015. aastal keskmiselt 88 € kuus leibkonnaliikme kohta. Söömisele väljaspool kodu kulus 14,6 eurot kuus (sh restoranid, sööklad jm). Toidukulutused (koos söömisega väljaspool kodu) moodustasid 2015. aastal 27,4 % kõigist elanike tarbimiskulutustest.

Kui kolmel viimasel aastal kala tarbimine (arvestatuna eluskala kaalus) kuigivõrd ei muutunud, siis viie aasta tagusega ja varasemaga võrreldes on tarbimine vähenenud (2010. aastaga võrreldes 6%; vt tabel 1.5). Liha- ja piimatoodete tarbimine on samas võrdluses aga kasvanud (vastavalt 5% ja 17%), sest nende toodete hinnatase on viimastel aastatel ülepakkumise tõttu olnud tarbijale soodne. Suurenenud on ka munade, puuvilja, maiustuste, kulinaariatoodete, vee ja karastusjookide tarbimine. Järjest vähenenud on teraviljatoodete ning kartuli tarbimine, suhkruga toidurasvade tarbimine (v.a või). Köögivilja tarbimine on samuti aegamisi vähenenud just omakasvatatud töödeldud toodangu arvel. Toiduainete omatoodang (isekasvatamine, hoidistamine jm) moodustab üha väiksema osa tarbimisest.

Toorkalale arvatuna tarbiti kala 2015. aastal 4,6 korda väiksemas koguses kui liha, kalatoodetele kulutati neli korda vähem kui lihatoodetele (vt tabel 1.5).

⁴ Tulukvintiidid on tulugrupid, mis tekivad kui väiksemast suuremaks reastatud tuluga pered jagatakse viide arvult võrdsesse gruppi.

Tabel 1.5. Toiduainete tarbimine elaniku kohta, kg
(kokku, sh ostetud, omatoodetud ja tasuta saadud toit)

	2010	2011	2012	2015	2015/ 2012 ±%	2015 /2010 ±%
Teraviljatooted*	64,2	58,6	57,3	53,5	-7	-17
Lihatooted*	59,3	58,0	58,2	62,1	7	5
Kala, kalatooted*	14,3	12,5	13,3	13,4	1	-6
Piimatooted*	273,5	273,2	277,2	321,1	16	17
Munad tk	138,5	136	135	147	9	6
Õlid, rasvad	7,8	7,6	7,0	5,8	-17	-26
Värske ja töödeldud puuvili, marjad*	79,1	78,9	75,6	96,0	27	21
Värske ja töödeldud köögivili*	58,5	59,7	56,6	56,2	-1	-4
Kartul, kartulitooted*	57,0	50,3	46,8	35,2	-25	-38
Suhkur, mesi	13,4	11,3	11,2	9,8	-13	-27
Maiustused	6,2	6,3	6,3	6,9	10	11
Kohv, tee, kakao	4,0	3,7	3,5	4,3	23	8
Mineraalveed	15,8	15,4	15,4	19,4	26	23
Karastusjoogid	17,5	15,8	16,6	19,5	17	11

*ümbär arvatatud toorainele EKI poolt

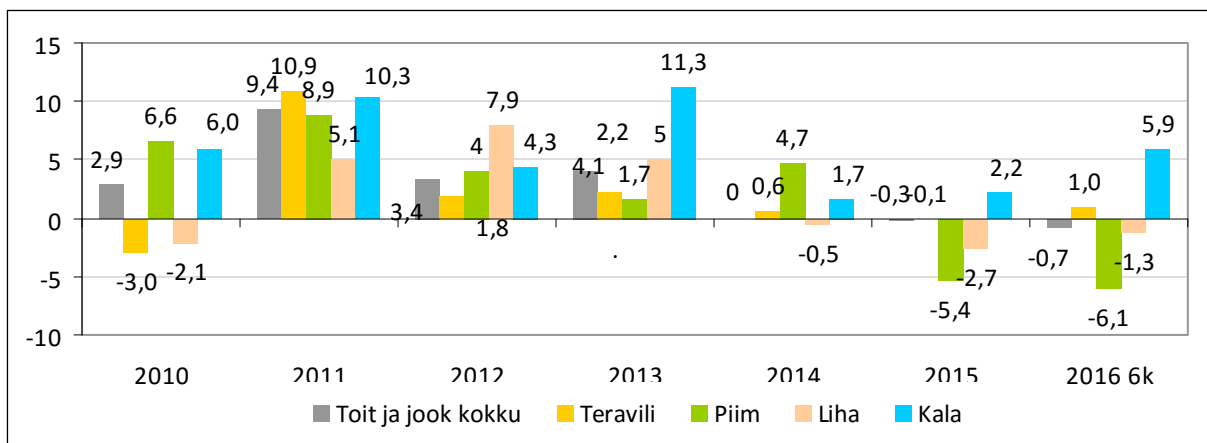
Allikas: SA

1.2. Kala ja kalatoodete hinnamuutused

Kala hinnamuutuste analüüs tugineb Eesti Konjunkturiinstituudi pikaajalistele jaehinna vaatlustele ja Statistikaameti tarbijahinnaindeksile.

Kala jaehind tõuseb Eestis tavaliselt toiduainete keskmisest hinnatõusust kiiremini (vt joonis 1.8 ja joon 1.9), sõltudes suuresti hinnatrendidest riikides, kust kala imporditakse. 2014.–2015. aastal toiduainete keskmine hind Eestis tervikuna ei tõusnudki ning kala ja kalatoodete hinnatõus aeglustus oluliselt. Kui 2013. aastal tõusis kala hind SA tarbijahinnaindeksis 11%, seda peamiselt punase kala hinnatõusu arvel, siis 2014. ja 2015. aastaks aeglustus hinnatõus paarile protsendile aastas, sest punase kala hinnatase langes.). Seda soodustas 2014. aasta augustis alanud lõhe hinnalangus Euroopa turul, mis oli tingitud Venemaa impordipiirangute tõttu suurenenud pakkumisest teistel turgudel. Madalam hinnatase püsis ka 2015. aastal, kuid aasta lõpul hakkasid Norrast väljamüüdava lõhe hinnad kiiresti tõusma, mille järel tõusid lõhe jaehinnad ka Eestis. 2016. aasta juulis oli kala hinnatase Eestis tarbijahinnaindeksi järgi 8,5% kõrgem kui aasta tagasi. Norrast väljamüüdava lõhe hind pöördus jälle langusele 2016. aasta juuli lõpus, Eestis septembris. Kui imporditava lõhe ja forelli hinnatrendid sõltuvad otseselt hulgihinnast tootjariikides, siis kohaliku kala hinda mõjutavad rohkem kodumaine nõudlus ja pakkumine. Koha ja ahvena puhul hoiab hea välisturu nõudlus ka siseturu hinnataset kõrgel.

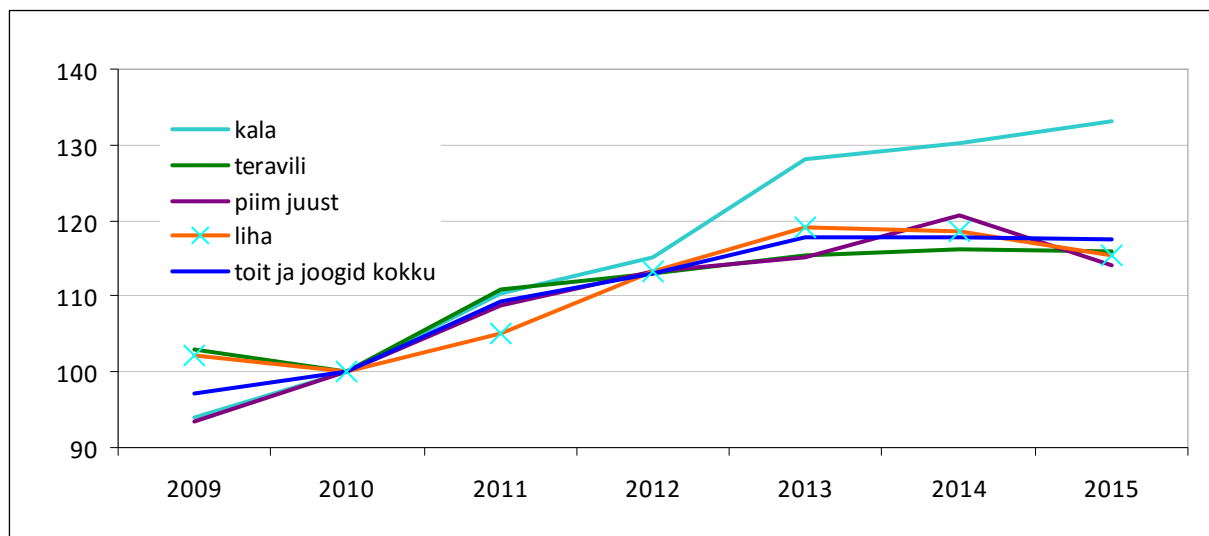
Joonis 1.8. Kala ja teiste toiduainegruppide hinnamuutus Eestis 2010–2016 (tarbijahinnaindeksi alusel, aastakasvud ±%)

Allikas: Eurostat

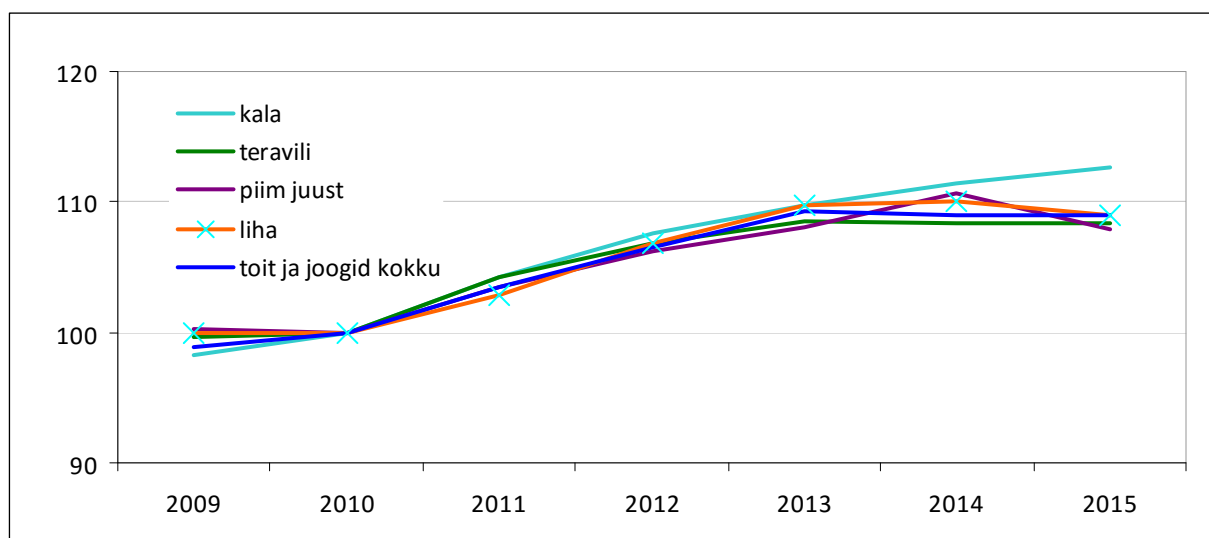
Tarbijahinnaindeks näitab, et kala ja kalatoodete hinnad tõusid Eestis viimase viie aastaga 33% (2015 võrreldes 2010. aastaga; vt joonis 1.9), toiduainete hinnad tervikuna sama ajaga aga 17%, sh lihatooted 15%, piimatooted 14%, teraviljatooted 16%. Viimase kolme aastaga on kala ja kalatoodete hinnad Eestis tõusnud 16%, lihatooted samal ajal 2%, piimatooted 1%, teraviljatooted 3% (2015 võrreldes 2012. aastaga). Euroopa Liidus tervikuna oli kala hinnatõus aeglasem (vt joonis 1.10).

Joonis 1.9. Erinevate toiduainegruppide hinnamuutus Eestis 2010–2015
(tarbijahinnaindeksi alusel, aasta 2010=100%)

Allikas: Eurostat

Joonis 1.10. Erinevate toiduainegruppide hinnamuutus Euroopa Liidus 2010–2015
(tarbijahinnaindeksi alusel, aasta 2010=100%)

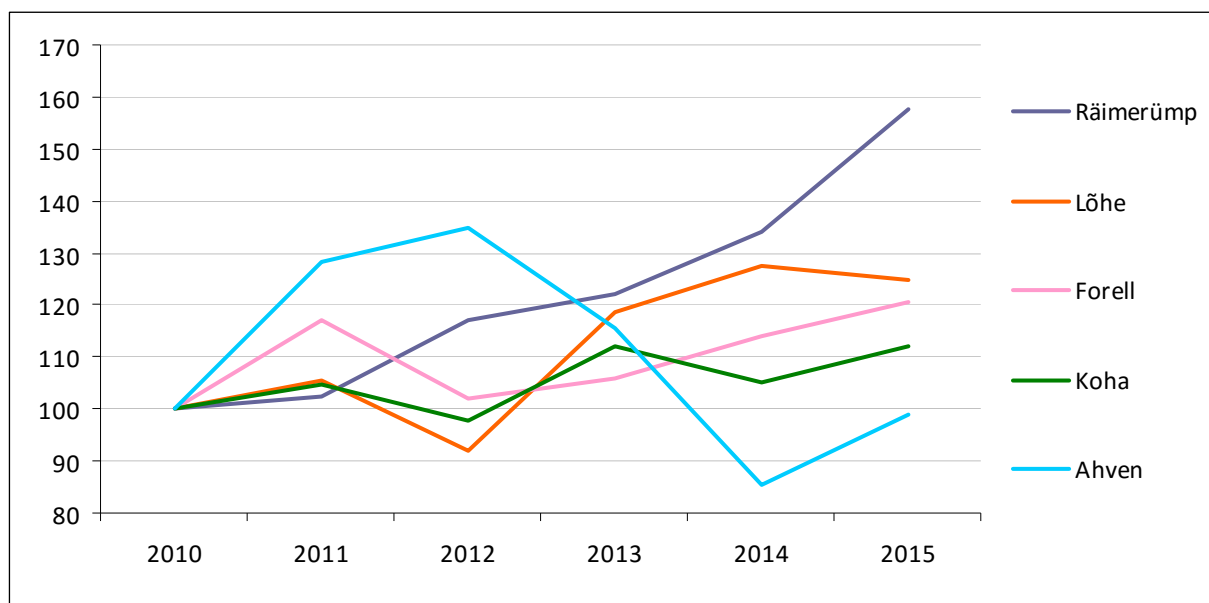
Allikas: Eurostat

EKI hinnavaatlused hõlmavad värsket räime, ahvena, koha, lõhe ja forelli hinda kauplustes ja turgudel.

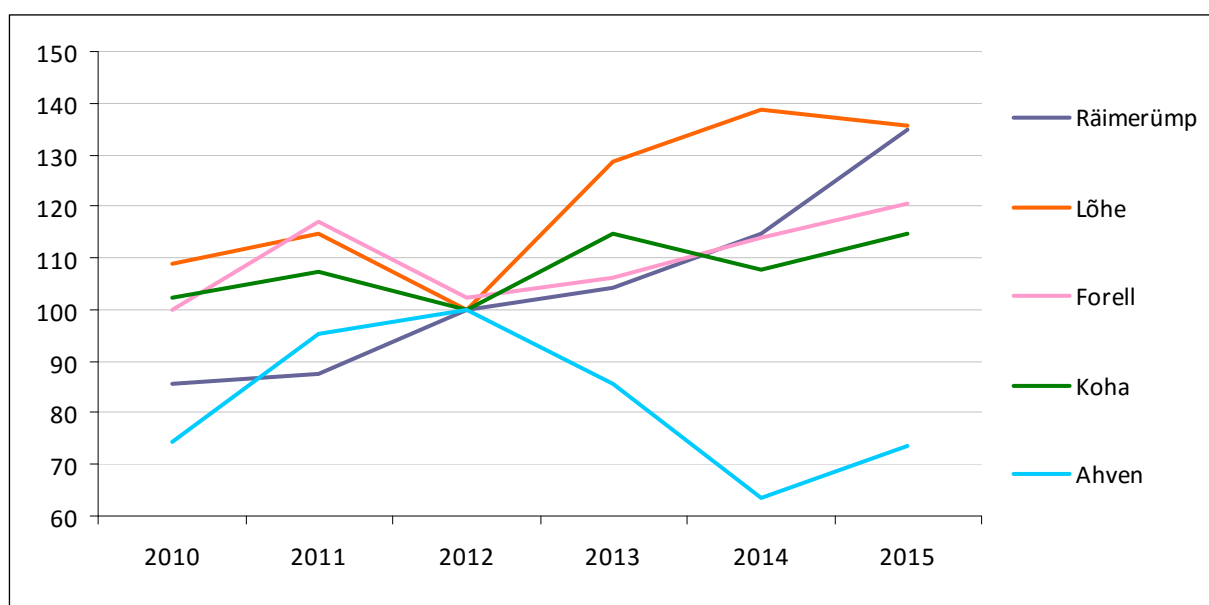
Vaatamata kõikumisele aastate lõikes on üldisem hinnatrend tõususuunaline. 2015. aastal kallinesid kauplustes kõik vaatlusalused kalad, v.a lõhe. Viie aasta võrdluses on kauplustes kõige kiiremini kallinenud räimerümp, kolme aasta võrdluses lõhe, ahvena hind on aga veidi langenud (vt joonis 1.11, 1.14, tabel 1.7).

Turgudel on koha ja ahven viie aastaga kallinenud kiiremini kui lõhe ja forell, kuid kohalike kalade hinnatase on turgudel siiski madalam kui kauplustes. 2015. aastal oli hinnatõus turgudel väiksem kui poodides.

Joonis 1.11. Värske kala hinna muutumine Eesti kauplustes 2010–2015 (aasta 2010=100%)

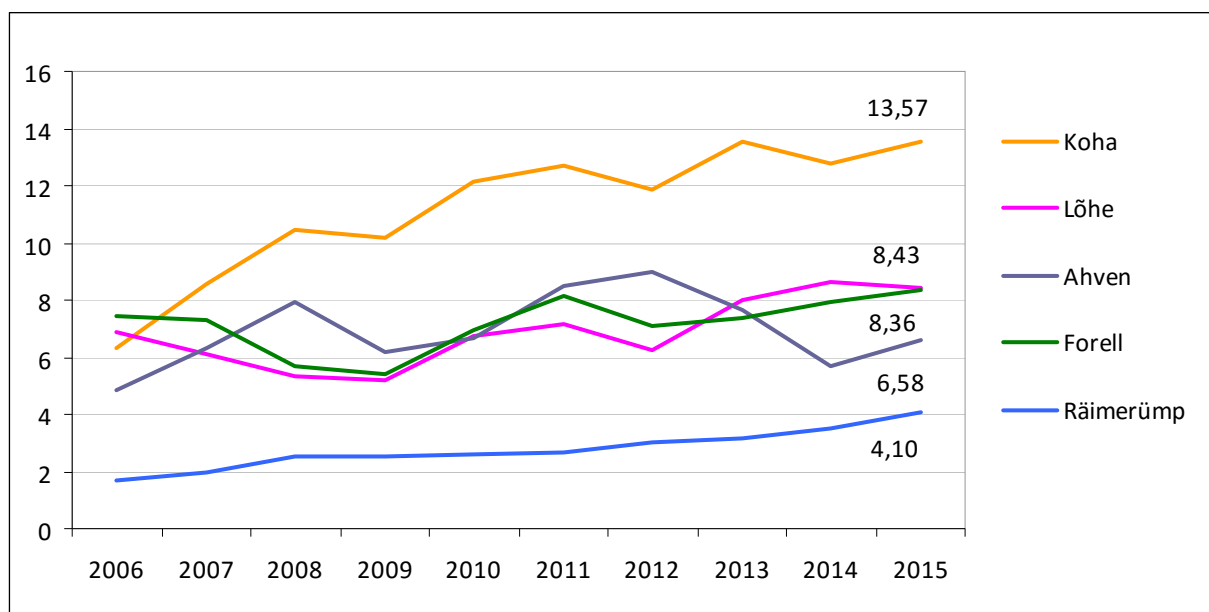
Joonis 1.12. Värske kala hinna muutumine Eesti kauplustes 2010–2015 (aasta 2012=100%)

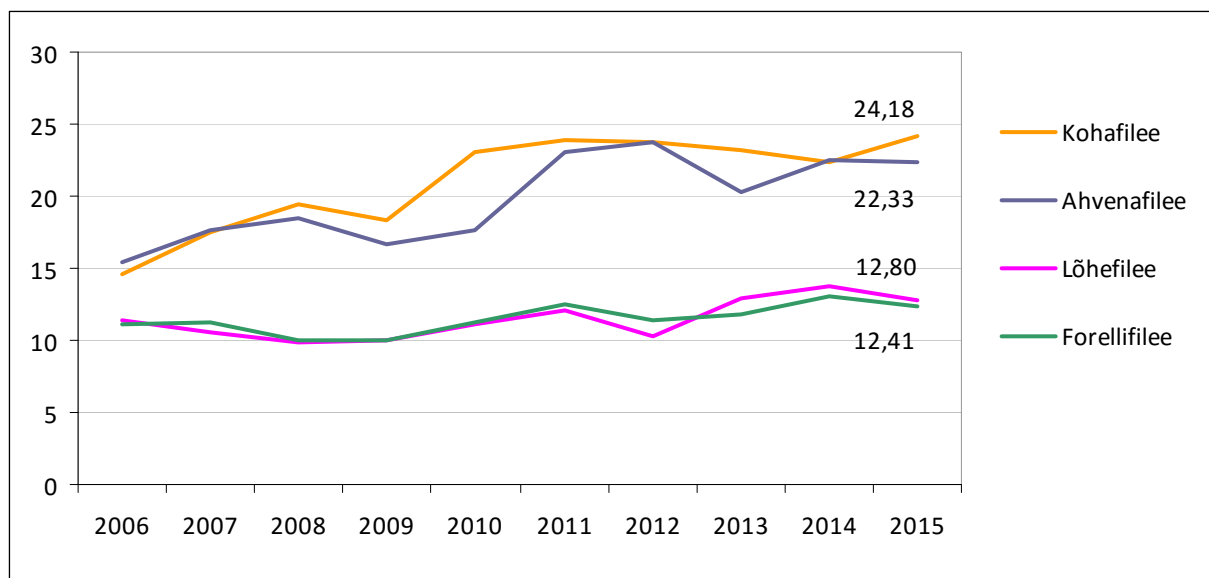
Räime keskmine hind turgudel on viimase 3 aastaga kallinenud vaid 4% (keskmiselt 1.56 eurole/kg 2015. a; vt tabel 1.7), räimerümba hind kauplustes on tõusnud märksa kiiremini, 35% keskmiselt 4.10 eurole/kg. Turgudel müüdi räime 2015. aastal hinnaga 1.20–1.70 €/kg.

Lõhe hind tõusis viimase kolme aastaga kauplustes kõige kiiremini (keskmiselt 36%; vt joonis 1.14), **forell** kallines aeglasemalt (18%), ka lõhefilee kallines kiiremini (25%) kui forellifilee (9%). Viie aasta võrdluses on lõhe hind tõusnud vähem (25%), sest 2012. aastal olid hinnad madalseisus. Vaatamata tõusudele ja langustele imporditava lõhe ja forelli hindades, on pikaajalisem hinnatrend olnud tõusev. Lõhe hinnad langesid 2012. aastal ja alates 2014. aasta augustist, pöördudes 2015. a lõpul jälle tõusule, mis jätkus 2016. aasta augustini (vt joon 1.15 ja 1.17). 2015. aastal oli lõhe keskmine hind kauplustes (8.43 €/kg) peaaegu samal tasemel forelliga (8.36 €/kg). 2016. aasta I poolal oli lõhe keskmine hind kauplustes tõusnud 10.75 €/kg-le, forell maksis 8.49 €/kg.

Joonis 1.15. Värske, roogitud kala keskmised hinnad kauplustes (€/kg)

Joonis 1.16. Kalafilee keskmised hinnad kauplustes (€/kg)

Koha ja ahvena hinnad on olnud võrdlemisi kõikuvad. Värske koha keskmine hind tõusis kolme aastaga kauplustes 15%, ahvena hind on aga kasvanud pakkumise mõjul 26% langenud. Varasemast rohkem on müügil roogitud kala ja rümpa. Ahven maksab kauplustes rohkem (keskmiselt 6,58 €/kg) kui turgudel (4.90 €/kg), samuti koha (kauplustes keskmiselt 13.57 €/kg, turgudel 9.59 €/kg 2015. a).

Ahvena- ja kohafilee kõrge hinnatase piirab tarbimist ja pidurdab edasist hinnatõusu. Kohafilee kallines viimase kolme aastaga nii kauplustes kui turgudel keskmiselt kõigest 2%, seejuures 2014. aastal langes veidi (kauplustes 4%, turgudel 6%) ja 2015. aastal tõusis kauplustes jälle 8% keskmiselt 24.18 eurole/kg. Kohafilee hinnad püsisid ka 2016. aasta I poolel väikesel tõusul ja olid kauplustes valdavalt vahemikus 22–26 €/kg. Ahvenafilee hinnatõus on peatunud, hinnad olid kauplustes 2015. aastal keskmiselt 6% odavamad (keskmiselt 22.33 €/kg) kui kolm aastat tagasi ja vahemikus 12–26 €/kg.

Turgudel on filee hinnad tõusnud kiiremini kui kauplustes, sest varasem hinnatase oli madalam. Ahvenafilee kallines turgudel kolme aastaga 21% (kauplustes langes 6%). Lõhe- ja forellifilee keskmine hind ongi turgudel kõrgem kui kauplustes, ahvena- ja kohafilee on turgudel odavamad, sest kala fileeritakse ka kohapeal. Turgudel müüakse värsket kala päris laias valikus. Hind sõltub kala suurusest, värskusest ja ettevalmistusastmest (roogitud, rümp, filee vm). Turgudel ja kauplustes müüdavate kalade ligilähedane hinnavahemik Tallinnas 2016. aastal on esitatud tabelis 1.8.

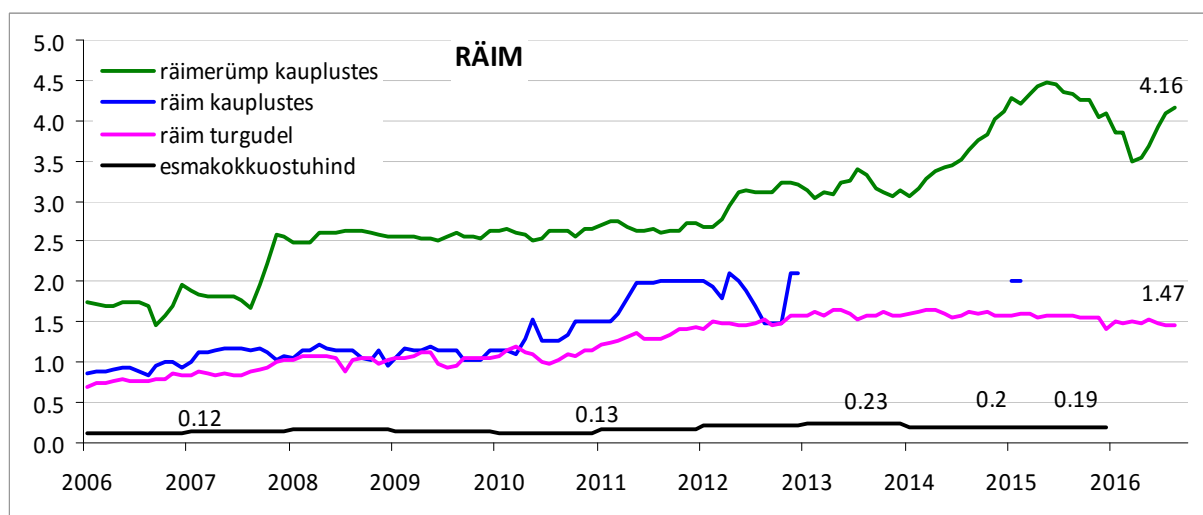
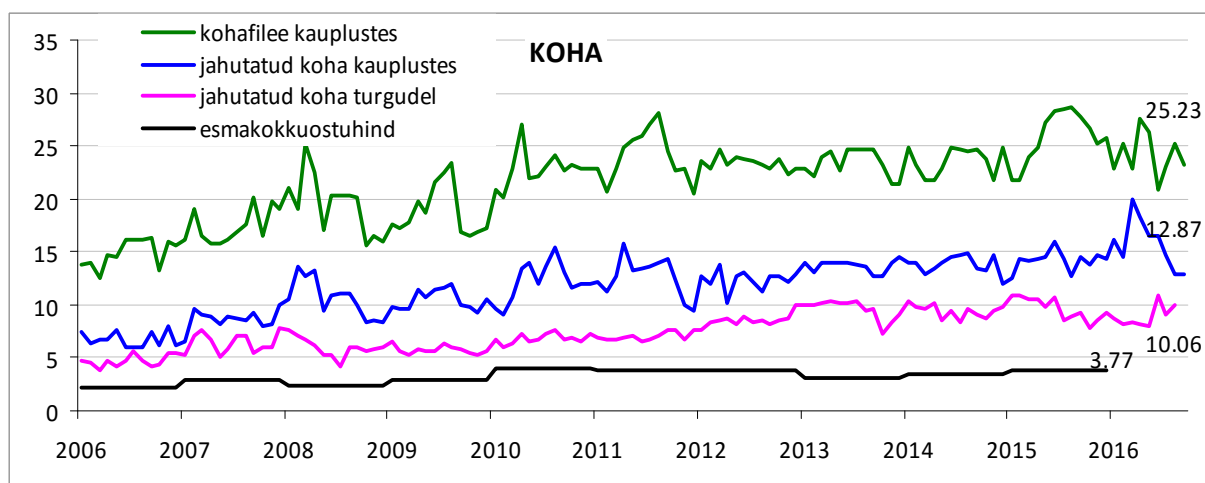
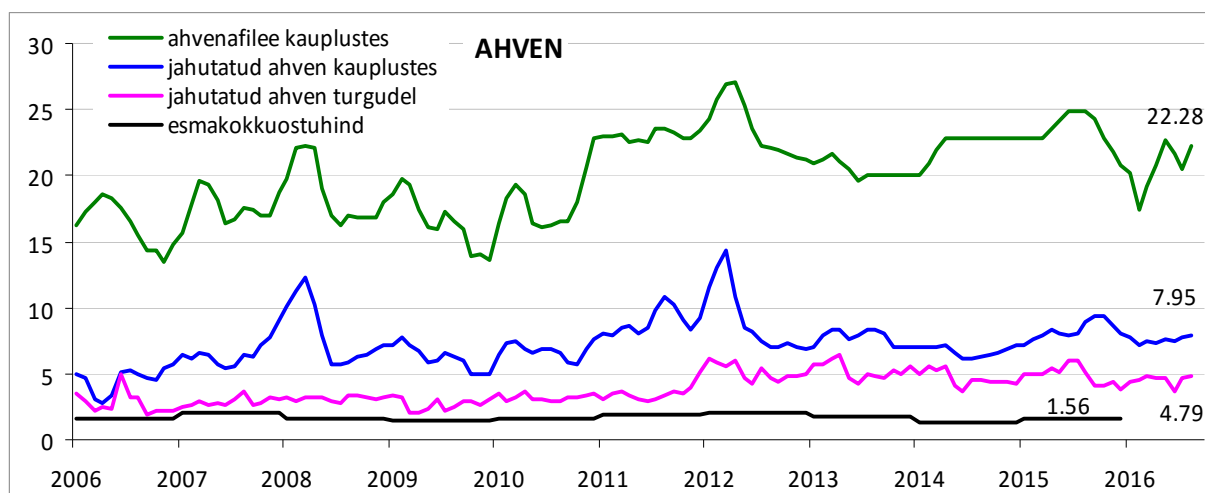
Kalasaagi suurus mõjutab nii esmakokkuostu hinda kui jaehinda. **Esmakokkuostuhinnad** on viimase kolme aastaga meriforellil, lõhel ja kilul oluliselt tõusnud, kuid ahvenal, tursal ja räimel langenud (vt tabel 1.6). Räime kvoodid ja püük 2014.–2015. aastal suurenesid, kilul vähenesid. Ahvena saagid olid viimastel aastatel head, 2015. aastal püüti teda 2359 tonni (2014. a 2364 t, 2012. a 1626 t, 2010. a 2096 t). Koha püüti 2015. aastal aga varude hoidmiseks oluliselt vähem, 545 tonn, (2014. a 830 t, 2012. a 829 t).

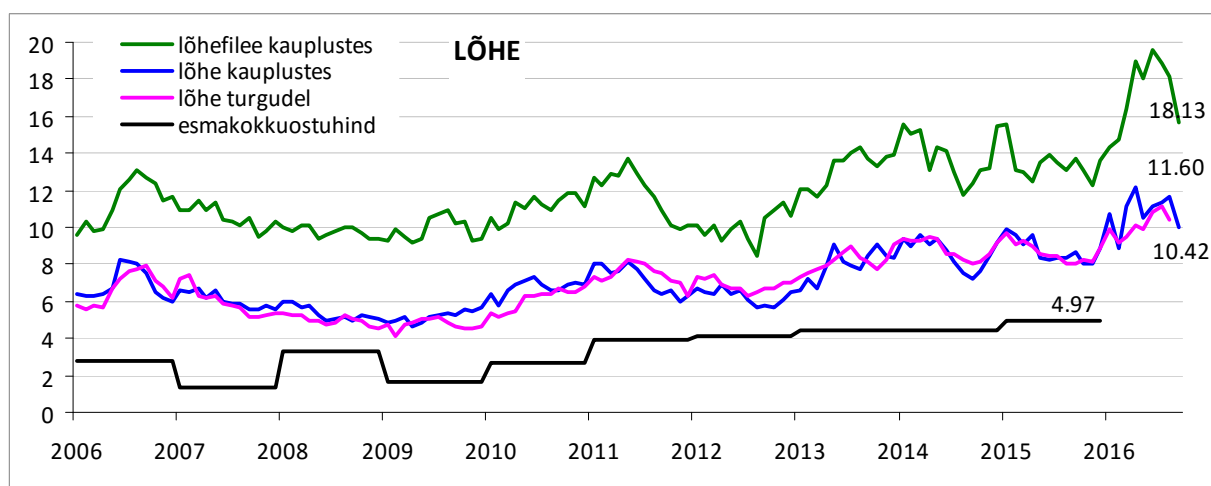
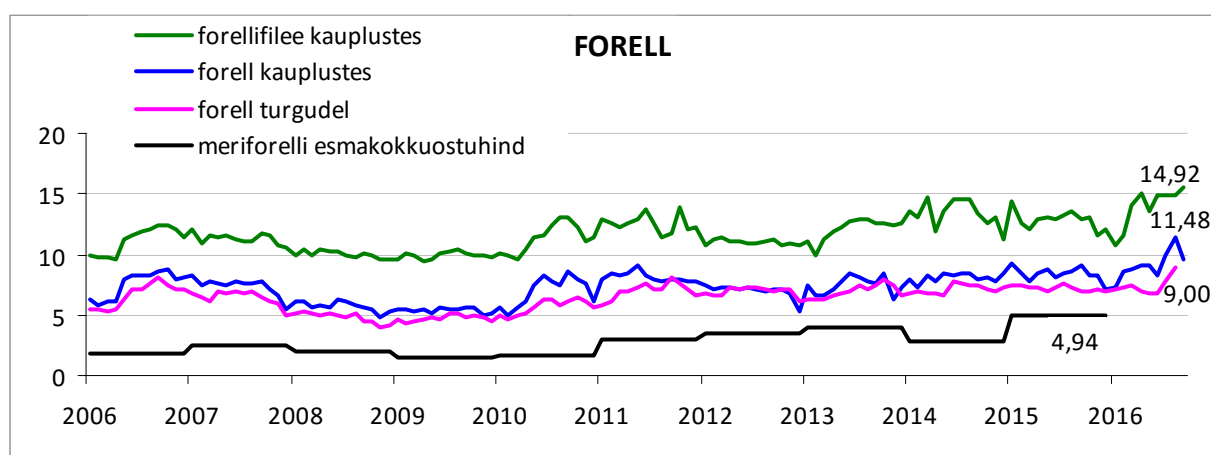
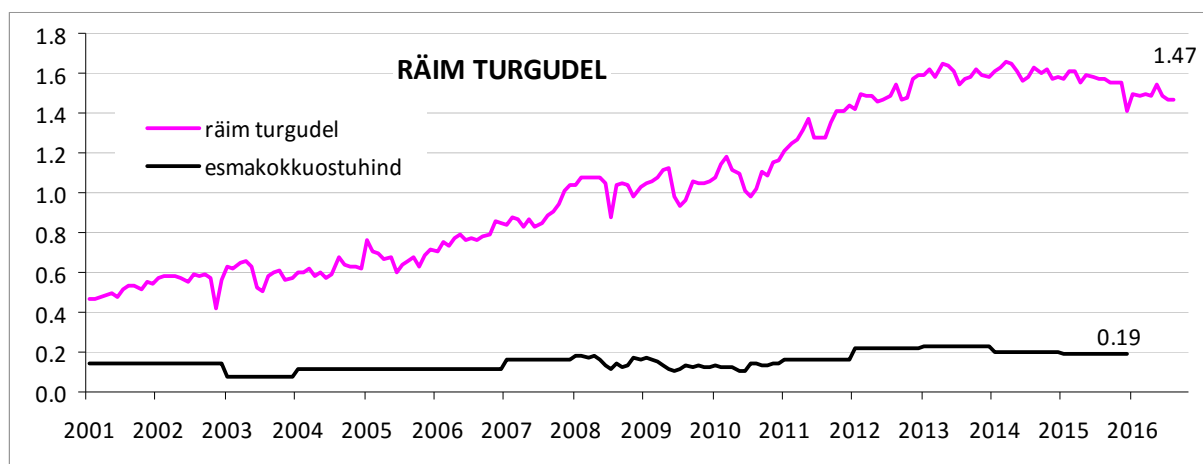
Tabel 1.6. Kala esmakokkuostuhinnad 2008–2015 (€/kg)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2011, ±%
Ahven	1.56	1.63	1.92	2.07	1.82	1.39	1.56	–24,6
Kilu	0.17	0.13	0.17	0.20	0.22	0.21	0.33	65,0
Koha	2.41	4.01	3.76	3.74	3.15	3.40	3.77	0,8
Lest	0.42	0.44	0.52	0.53	0.64	0.73	0.84	58,5
Lõhi	3.29	2.63	3.95	4.09	4.40	4.40	4.97	21,5
Meriforell	2.05	1.68	3.00	3.54	3.99	2.87	4.94	39,5
Räim	0.16	0.13	0.16	0.22	0.23	0.20	0.19	–13,6
Tursk	0.55	0.92	1.03	0.95	1.03	1.25	0.68	–28,4

Allikas: Maaeluministeerium

Joonis 1.17. Kala keskmised hinnad kauplustes ja turgudel, €/kg

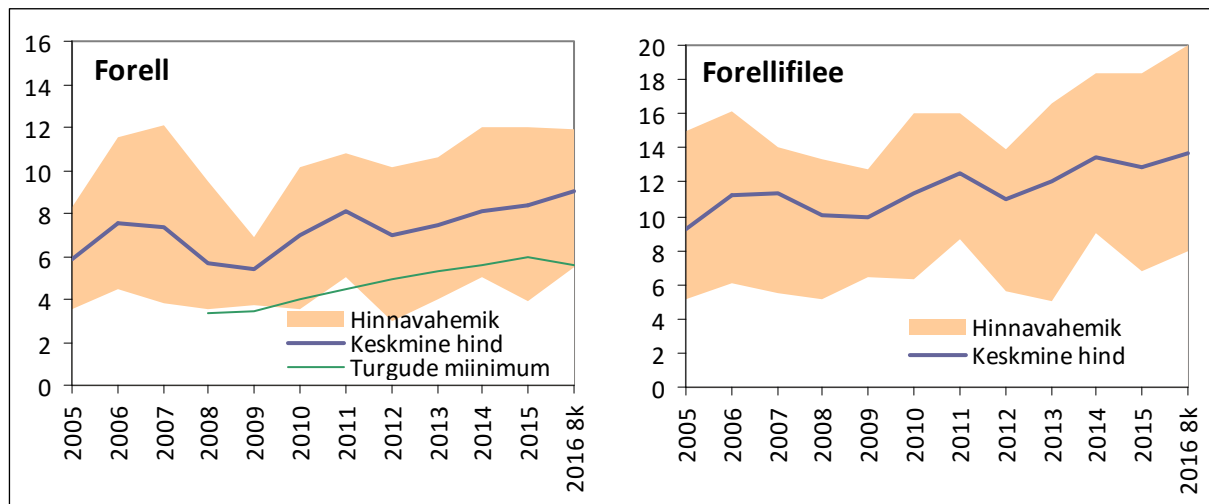
Allikas: EKI; esmakokkuostuhinnad: Maaeluministeerium

Forelli ja lõhe hinnavahemike analüüs näitab, et kuigi kala keskmised hinnad kauplustes on tõusnud, on madalam hinnatase kerkunud mõneti aeglasemalt kui kõrgem.

Näiteks vikerforelli madalam hinnatase tõusis kümne aastaga (2015. a võrreldes 2005. a) vaid 11% (3.90-le), kõrgem hinnatase tõusis samal ajal 45% (11.95-le; joonis 1.18). Jaekettide kampaaniahinnad on enamasti madalamad kui turgudel.

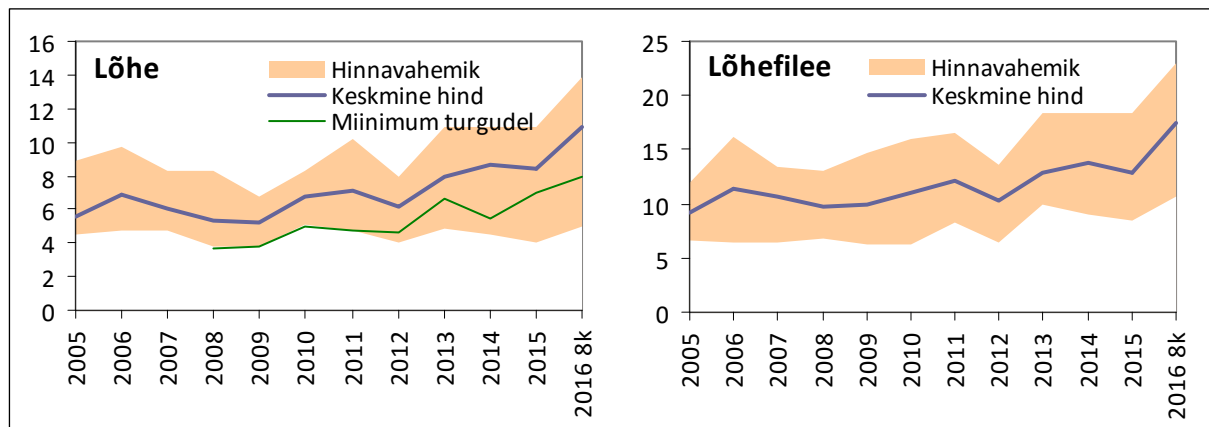
Filee miinimumhinnad on tõusnud kiiremini kui fileerimata kalal. Forellifilee miinimumtase tõusis 10 aastaga 33% (6.80-le), lõhefileel 28% (8.50-le).

Joonis 1.18. Forelli ja forellifilee hinnavaheemik kauplustes ja keskmine hind, €/kg

Lõhe miinimumhind oli 2015. aastal kauplustes 11% madalam (3.99 €/kg) kui 10 aastat tagasi, kuid maksimumhind (10.90 €/kg) oli 23% kallim (joonis 1.19). 2016. a I poolel tõusis lõhe maksimumhind kauplustes 13.85 €/kg-le.

Joonis 1.19. Lõhe ja lõhefilee hinnavaheemik kauplustes ja keskmine hind, €/kg

Tabel 1.7. Värske, jahutatud kala aastakeskmised hinnad Eesti kauplustes ja turgudel (€/kg, jahutatud kala)

		Aastakeskmised hinnad, €/kg					Aastane hinnamuutus, ± %					2015/ 2010 ± %	2015/ 2012 ± %	
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015		
Räim	Kauplustes	1.12	1.33	1.83	1.88	1.89	1.99	18,2	37,8	2,9	0,3	5,3	49,7	8,7
	Kauplustes	2.60	2.66	3.04	3.17	3.49	4.10	2,0	14,4	4,3	10,1	17,5	54,3	34,9
	Turgudel	1.09	1.325	1.50	1.60	1.61	1.56	21,1	13,0	6,7	0,7	-3,1	17,7	4,1
Ahven	Kauplustes	6.64	8.52	8.95	7.66	5.67	6.58	28,4	5,1	-14,5	-25,9	15,9	-22,8	-26,5
	Kauplustes	17.69	23.02	23.77	20.22	22.52	22.33	30,1	3,3	-14,9	11,4	-0,8	-3,0	-6,1
	Turgudel	3.22	3.52	5.13	5.27	4.62	4.90	9,1	45,8	2,9	-12,4	6,2	39,5	-4,3
Ahvenafilee	Turgudel	9.42	7.79	11.29	13.66	15.02	13.68	-17,3	44,9	21,0	9,9	-8,9	75,6	21,2
Koha	Kauplustes	12.13	12.72	11.85	13.58	12.77	13.57	4,9	-6,8	14,6	-6,0	6,3	6,7	14,5
	Kauplustes	23.06	23.86	23.80	23.18	22.31	24.18	3,5	-0,2	-2,6	-3,7	8,4	1,4	1,6
	Turgudel	6.82	7.02	8.55	9.55	9.42	9.59	2,9	21,8	11,8	-1,4	1,9	36,8	12,3
	Turgudel	10.49	12.12	16.52	17.41	16.39	16.87	15,5	36,3	5,4	-5,9	2,9	39,2	2,1
Forell	Kauplustes	6.93	8.12	7.08	7.35	7.90	8.36	17,1	-12,8	3,8	7,5	5,8	3,0	18,1
	Kauplustes	11.31	12.53	11.42	11.85	13.06	12.41	10,7	-8,9	3,8	10,2	-4,9	-0,9	8,7
	Turgudel	5.67	7.01	6.94	6.92	7.12	7.20	23,8	-1,0	-0,3	2,9	1,1	2,6	3,7
	Turgudel	9.59	11.31	10.14	11.50	12.60	12.54	17,9	-10,3	13,4	9,6	-0,4	11,0	23,7
Lõhe	Kauplustes	6.75	7.13	6.21	8.00	8.62	8.43	5,5	-12,8	28,7	7,8	-2,2	18,3	35,7
	Kauplustes	11.11	12.07	10.24	12.91	13.74	12.80	8,7	-15,2	26,1	6,4	-6,9	6,0	25,0
	Turgudel	6.10	7.46	6.87	8.08	8.84	8.65	22,4	-8,0	17,7	9,3	-2,2	15,9	25,9
	Turgudel	9.45	11.63	10.36	12.16	14.14	13.83	23,0	-10,9	17,4	16,3	-2,2	18,9	33,4

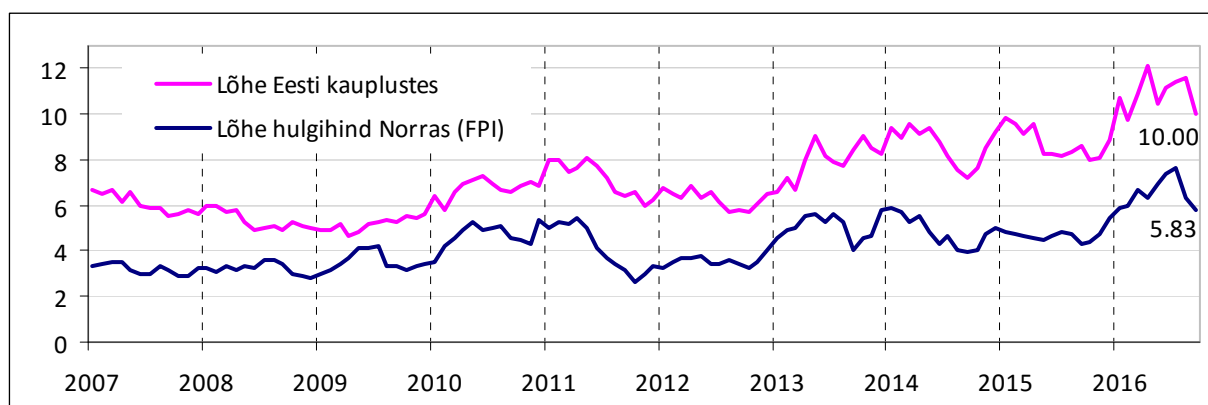
Tabel 1.8. Värske kala hinnad Tallinna kauplustes ja turgudel mais–juulis 2016* (€/kg)

	Terve või roogitud kala		Filee**	
	Kauplustes	Turgudel	Kauplustes	Turgudel
Ahven	4.10–11.90	2.50–5.90	18.99–25.90	10.90–17.90
Angerjas	-	18.00–21.00	-	-
Angersäga	-	6.50–7.50	-	-
Haug	5.05–8.50	3.80–5.00	12.90–17.00	7.50–12.90
Huntahven	16.90–21.50	-	-	-
Karpkala	6.80–8.20	4.90–5.80	16.75–18.00	-
Kiisk	-	1.50–2.50	-	-
Kilu	-	1.70	-	-
Koger	-	2.00–2.50	-	-
Koha	14.60–20.00	6.90–15.75	23.00–29.00	14.00–24.80
Kuldmerikoger	16.00–17.00	-	-	-
Latikas	4.00	3.00–4.00	-	6.00
Lest	3.00	2.50–3.50	-	-
Linask	-	4.00–4.50	-	-
Lõhe	10.00–13.20	10.90–13.50	17.80–22.95	15.50–20.00
Luts	-	4.00–4.00	-	-
Makrell (skumbria)	-	5.50–6.50	-	-
Merilest	8.50–11.90	4.50–5.50	15.00–19.95	-
Paalia (mägihörnas)	-	8.90–9.50	-	-
Paltus	-	-	27.95	-
Pangasius (sulatatud)	-	-	8.95–10.30	-
Peipsi tint	-	2.70	-	-
Räim	-	1.50–1.80	5.70–5.90	-
Räimerümp	3.60–4.70	2.50–4.50	-	-
Rääbis	-	7.00–8.00	-	-
Saida	-	5.50–7.50	-	-
Siig	13.00	8.90–9.50	27.00–28.60	-
Säinas	-	2.00–2.50	10.90	-
Särg	-	2.50	-	-
Tursk	8.50	2.50	16.50–19.95	10.00–13.90
Tuulehaug	-	3.80	-	-
Tuunikala	-	-	35.90–39.90	-
Tuur	15.00–15.50	9.50–10.50	-	19.00
Vikerforell	5.99–11.25	5.70–10.50	9.50–19.99	13.95–16.50
Vimb	-	3.00	-	5.90

*osa müügilolevast värskest kalast võib olla ka sulatatud

** fileede hulgas nii nahaga kui nahata fileed

Joonis 1.20. Kasvanduslõhe hulgihind Norras* ja lõhe hind Eesti kauplustes (€/kg)

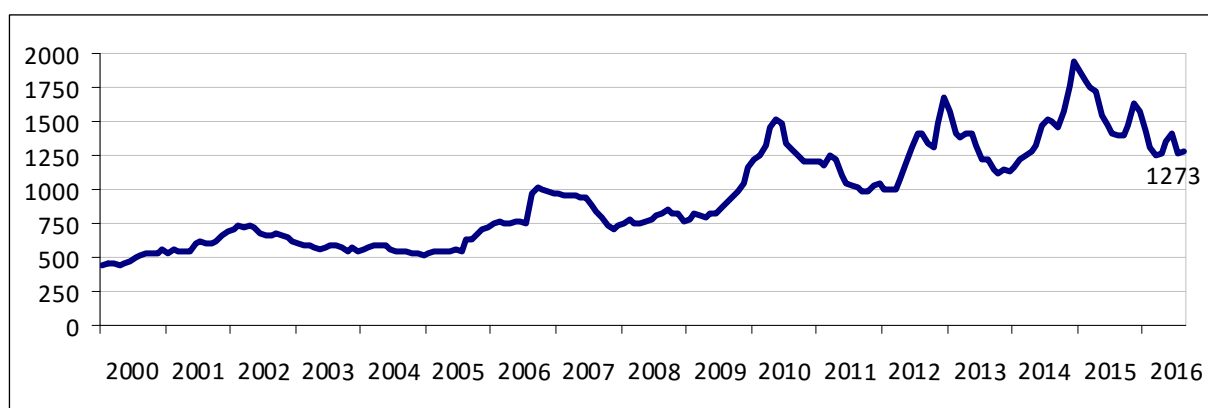
* Fish Pool Index (FPI), roogitud kala kaaluga 3–6 kg, FCA Oslo

Allikad: Fish Pool ASA (Norra), EKI

Lõhe jaehind Eestis sõltub otseselt Norra lõhe hinnatasemest. Kui 2014.–2015. aasta lõhe hinna madalseis tulenes Venemaa impordipiirangute tõttu suurenenud Norra kala pakkumisest Euroopa turul, siis 2016. aasta I poole hinnatõus tuli pakkumise vähenemisest maailmaturul, mille põhjuseks oli Tšiili kalakasvandustes kalade massiline hävimine vetikate vohamise tõttu. Et kõrge hind mõjus tarbimisele piiravalt, pöördus lõhe hulgihind Norras juulis langusele, kuid oli veel septembri lõpul 36% aastatagusest kõrgem (5,83 €/kg).

Kasvanduslõhe hinnatõusu soodustab ka kalasöötade, sh kalajahu kallinemine selle tootmiseks vajaliku kala ressursside vähenemise tõttu. Peruus, kes on maailma suurim kalajahu tootja ja toodab kalajahu peamiselt anšoovistest, langes hinnatase 2015.–2016. aastal, kuid oli 2016. aasta augustis siiski 25% kõrgem kui viis aastat tagasi (joonis 1.21). Tootmismahud on vähenenud – Peruus toodeti 2015. aastal kalajahu anšoovisepüügi vähenemise tõttu peaaegu kolm korda vähem kui 2000. aastal, Tšiilis ligi kaks korda vähem. Euroopa Liidus vähenes kalajahu toodang 10 aastaga 15%. EL suurim kalajahu tootja Taani eksportis 2015. aastal kalajahu keskmise hinnaga 1348 €/tonn (+11% võrreldes 2014. aastaga).

Joonis 1.21. Peruu kalajahu* hind (€/tonn)

* 65%-lise proteiinisaldusega graanulid, CIF

Allikas: Maailmapank

1.3. Kala hinnamuutused Euroopa Liidus

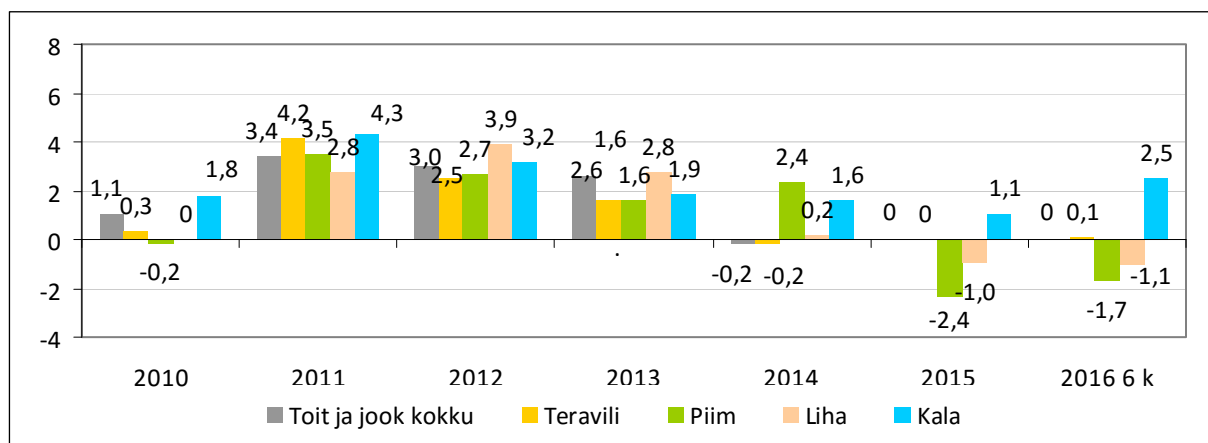
Euroopa Liidus tervikuna kala ja kalatoodete hinna tõus aeglustus aastatel 2012–2015, kuid 2014–2015 kallines kala sellegipoolest rohkem kui toit tervikuna (joonis 1.22). Aastatel 2014–2015 olid nii liha- kui piimatoodete hinnad EL-s pigem väikesel langustrendil ja ka teraviljatoodete hind ei tõusnud. Hinnatase oli madalseisus ülepakkumise tõttu Euroopa turul.

Tabel 1.9. Kala ja mereandide aastane hinnamuutus tarbijahinnaindeksis, ± %

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 6 kuud
Eestis							
Toit ja mittealkohoolsed joogid kokku	2,9	9,7	3,8	4,1	0,0	-0,3	-0,7
sh kala ja mereannid	6,0	10,3	4,3	11,3	1,7	2,2	5,5
Euroopa Liidus tervikuna							
Toit ja mittealkohoolsed joogid kokku	1,1	3,4	3,0	2,6	-0,2	0,0	0,0
sh kala ja mereannid	1,8	4,3	3,2	1,9	1,6	1,1	2,5
teraviljatooted	0,3	4,2	2,5	1,6	-0,2	0,0	0,1
piimatooted	-0,2	3,5	2,7	1,6	2,4	-2,4	-6,1
lihatooted	0,0	2,8	3,9	2,8	0,2	-1,0	-1,1

Allikas: Eurostat

Joonis 1.22. Kala ja mereandide hinnamuutus Euroopa Liidu tarbijahinnaindeksis, ±%

Allikas: Eurostat

Eestis oli kala hinnatõus 2016. aasta I poolel tuntuavam kui enamikus teistes EL riikides (aastakasv Eestis juulis 8,5%, Belgias 8,9%, Prantsusmaal 5,9%, mujal vähem). 2015. aastal oli Eesti kala hinnatõusu kiiruselt seitsmes riik EL-s.

Võrreldes 2016. a juuni hinnataset kolme aasta tagusega (2013. aasta juuni), olid kala ja mereandide hinnad Euroopa Liidus tõusnud Eurostati andmeil keskmiselt 5%, Eestis 13%.

Lihatoodete hinnad olid EL-s samal ajal langenud 2% (Eestis 3%), piimatoodete hinnad 2% (Eestis 5%). Toidu ja jookide (v.a alkohol) hinnad tervikuna olid nii Eestis kui EL-s 2016. aasta juunis keskmiselt 1% allpool 2013. a juuni taset.

Eestis on kalatooted kallinenud kiiremini kui enamikus teistes Euroopa Liidu riikides, hinnad on tõusnud viimase 5 aastaga kokku 33% (2015. aastaks 2010. aastaga võrreldes; vt lisa 2.1), järgnevad Leedu, Tšehhi, Soome, Austria. Suurte turgudel, nagu Prantsusmaal, Hispaanias, Itaalias ja Saksamaal, on hinnatõus olnud oluliselt aeglasem.

Kala hinnatõus peegeldab nõudluse kasvu maailmas, mis on olnud kalaressursside piiratuse ja püügipiirangute tõttu pakkumisest suurem. Hinda mõjutavad püügikogused, mis sõltuvad kvootidest ja kalavarudest. Püügi vähenemisega enamasti püütava kala omahind ja jaehind tõusevad, püügi suurenedes võivad vastupidi, hinnad langeda. Näiteks olid tuunikala hinnad madalseisus, kui tuunikala arvukus suurenes ja püük maailmas kasvas. Alates 2015. aastast tuunide püügikvoodid vähenesid ning hinnatase on jälle tõusule pöördunud.

Tursa arvukuse taastumine ja püügikoguste kasv alates 2009. aastast viisid tursa hinna Euroopas 2011. aastast langusele, tõusule pöördus see uuesti 2013. aastal, sellest alates on tursa hind olnud aeglasel tõusutrendil vaatamata sesoonsetele kõikumistele. Tursapüük suurenes Euroopas 2014. aastal 1326 tuh tonnile (+0,6 %).

Makrelli (skumbria) püügikogused kasvasid Euroopas alates 2010. aastast, soodustades tarbimise suurenemist. Rekordpüük oli 2014. aastal (1329 tuh tonni), kuid 2015. aasta püügikvoodi vähendati 15% ning 2015. aastal hakkas hinnatase väiksema pakkumise tõttu tõusma.

Heeringa püügikogused vähenesid Euroopas alates 2011. aastast ja 2014. aastal langesid oluliselt (1410 tuh tonnile ehk 12%), Põhjamere püük jäi oodatust palju väiksemaks. Külmutatud heeringa ja külmutatud heeringafilee hinnad, mis olid alates 2012. aastast saati langustrendil, kuid hakkasid pakkumise vähenedes 2014. a lõpust tõusma. 2015. aastal tõusid heeringa ja heeringatoodete ekspordihinnad Norrast 22%, mida soodustas ka Norra valuuta nõrgenemine. Heeringa import EL riikidesse vähenes ja kõrge jaehind hakkas tarbimist veelgi piirama. Heeringasaakide suurenemist lähiaastail ei loodeta. Ka **sardiini** pakkumine on viimastel aastatel vähenenud.

Pangasiuse nõudlus Euroopas on aegamisi vähenenud, eriti Vietnami imporditava kalale. Külmutatud pangasiuse filee impordihinnad on olnud üsna püsivad, tõustes 2015. aastal vaid 2–3% (2.45 USD/kg⁵).

Tuunikala hinnatase oli 2015. aastal maailmaturul madalseisus, kuid see ei suurendanud tuunikonservide nõudlust EL-s, mis jäi eelmise aasta tasemele. Tuuni import eeltöödeldud lõikudena kalatööstuste poolt aga kasvas, eriti Hispaaniasse, kus kalatööstuses valmistatakse kõrgema lisandväärtusega tuunitooteid ekspordiks teistesse EL riikidesse.

⁵ FAO Globefish European Price Report, juuli 2016.

1.4. Kala tarbimine teistes riikides

Riikidevaheline tarbimistaseme võrdlus tugineb FAO andmestikule. FAO⁶ jälgib maailma erinevate regioonide ja riikide elanikkonna varustatust toiduainetega, sh ressursse (kalapüüki ja vesiviljelust), eksporti, importi ja hinnatrende. Alates 2014. aastast on Euroopa Liidu riikide kalaressurssidega varustatust jälginud EUMOFA⁷.

Kala ja mereandide tarbimine on maailmas järjepidevalt kasvanud, seda eelkõige suureneva vesiviljelustoodangu arvel. Ressurssidena saadi 2014. aastal kala ning mereande kokku 167,2 mln tonni, sellest 93,4 mln tonni püügiga ja 73,8 mln tonni vesiviljelusest⁸. Vesiviljelustoodang kasvas viimasel 10 aastal jõudsalt (keskmiselt 5,8% aastas), kuid püügikogused ei ole eriti muutunud, kasvades viimasel viiel aastal keskmiselt 1,2% aastas ja sõltudes kala arvukuse kõikumistest ning püügipiirangutest. Suurem osa püütavast kalast ja mereandidest saadakse merest (2014. a 81,5 mln t e 87%), sisevete püügi (11,9 mln t) osakaal on alla 13%.

Vesiviljelustoodang (73,8 mln t) andis 2014. aastal juba 44% kala ja mereandide ressurssidest (veel 2011. a 41%), ligi 2/3 sellest kasvatatakse magevees. Kala moodustab vesiviljelussaadustest 2/3 ringis (49,9 mln tonni 2014. a e 68%), suures mahus kasvatatakse ka molluskeid (2014. a 16,1 mln tonni e 22%) ja vähilisi (6,9 mln tonni e 9%). Ligi 90% maailma vesiviljelustoodangust kasvatatakse Aasias, sh 62% Hiinas (45,5 mln t 2014. a), järgnevad India (4,9 mln t), Indoneesia (4,3 mln t), Vietnam (3,4 mln t), Bangladesh (2 mln t), Norra ja Tšiili (mõlemad üle 1 mln t). Aasias annabki vesiviljelustoodang suurema osa kalaressurssidest (55%) kui püük (45%). Lisaks kasutatakse maailmas toiduks veetaimi (vetikaid jm) – kokku 28,5 mln tonni (2014. a), millest valdav osa on kasvatatud.⁹

Püügimahtudelt on Hiina samuti maailmas esikohal (17,1 mln tonni 2014. a), järgnevad Indoneesia (6,4 mln t), USA (5,0 mln t), India (4,7) ja Venemaa (4,2 mln t). Merepüügist 83% moodustas kala, 8% vähilised ja 9% molluskid.

Püütavamad kalaliigid maailmas olid 2014. aastal alaska pollak ehk mintai (3,2 mln tonni), peruu anšoovis (3,1 mln t), vöötluun (3,1 mln t), jaapani makrell (1,8 mln tonni) ja atlandi heeringas (1,6 mln t).

Euroopa tarbimisressursside kujunemisel saadi 2014. aastal püügiga 13,4 mln tonni kala ja mereande, vesiviljelus andis lisaks ligikaudu viiendiku ressurssidest (2,5 mln tonni). **Euroopa Liidu** riigid püüdsid 2014. aastal kokku 5,4 mln tonni kala, lisaks näiteks Norra 2,30 mln t,

⁶ ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (Food and Agriculture Organisation)

⁷ European Market Observatory for Fisheries and Aquaculture products (Euroopa kalandus- ja vesiviljelustoodete seirekeskus)

⁸ 2015. aasta kala ja mereandide toodang oli FAO esialgsel hinnangul 168 mln tonni, sh 90,6 mln t saadi püügiga ja 78,0 mln t vesiviljelusest

⁹ Ülaltoodud toodangukogused veetaimi ei sisalda

Island 1,11 mln t, Fääri saared 0,54 mln t. Suuremad vesiviljelussaaduste tootjad Euroopas on Norra (1332 tuh tonni 2014. a), Hispaania (285 tuh t), Suurbritannia (215 tuh t), Prantsusmaa (200 tuh t) ja Itaalia (149 tuh t). 2015. aastal vähenes EL riikide püük Eurostati andmetel 5%. Euroopa Liidus katavad enda ressursid alla poole nõudlusest (2014. aastal 48%), mistõttu EL on suurim kala ja mereande importiv turg maailmas ning et nõudlus pigem suureneb ja püüginahud ei kasva, on sõltuvus kaugemalt imporditavast kalast suurenenud.

Suurimad püüginahud on Euroopa Liidus Hispaanial (1109 tuh t 2014. a), Suurbritannial (752 tuh t), Taanil (745 tuh t) Prantsusmaal (544 tuh t) ja Hollandil (375 tuh t). Vesiviljelus andis lisaks 1,28 mln t kala ja mereande, millest 52% oli kala ja 48% mereannid – karbid, austrid jm. EL-s kasvatatakse kõige rohkem lõhet-forelli (kokku 387 tuh t 2014), sh vikerforelli 191 tuh t (suuremas mahus Itaalias, Taanis ja Prantsusmaal) ning lõhet 190 tuh t (peamiselt Suurbritannias). Karpkala kasvatatakse Poolas, Tšehhis, Ungaris jm (kokku 80 tuh t), kuld-merikokre (86 tuh t) ja huntahvenat (63 tuh t) Kreekas jm. Mereandidest toodetakse EL-s kõige enam karpe (486 tuh tonni 2014. a), mida kasvatatakse peamiselt Hispaanias, Prantsusmaal, Itaalias) ja austreid (91 tuh t, toodetakse peamiselt Prantsusmaal).

FAO poolt arvutatakse **võimalik tarbimine** riigis bilansimeetodil – ressurssidena võetakse arvesse püük, vesiviljelustoodang ja import. Sellest ekspordi lahutamisel saadakse tõenäoline kohalikuks tarbimiseks jääv ressurss, millest lahutatakse muuks otstarbeks, näiteks loomatoiduks minevad ressursid. Inimtoiduks jääva võimaliku ressursi jagamisel elanike arvuga saadaksegi tarbimiskogus elaniku kohta. Tarbimine on arvutatud eluskala kaalule, arvestades kala kulu erinevate toodete valmistamisel.

EUMOFA poolt Euroopas Liidu riikide kohta arvutatud võimalik tarbimine erineb mõnevõrra FAO tulemustest, seda tõenäoliselt väikeste erinevuste tõttu meetodikas. Võimaliku tarbimise erinevusi tegelikkusest võivad põhjustada ebatäpsused väliskaubanduse andmetes, kala kaod (sh riknemine), pikemaajaline ladustamine, ebatäpsus toodete ümberarvestamisel kala kaalule vm. Ressursside hulka ei ole arvestatud harrastuspüügi tulemusi.

FAO andmeil oli võimalik kala ja mereandide tarbimine toiduks maailmas tervikuna **2014. aastal** 20,0 kg elaniku kohta (kala kaalus) ja 2015. aastal 20,1 kg (vt tabel 1.10). Vesiviljelussaaduste osa toiduks tarbimises ületas alates 2014. aastast koguselt püügiga saadud ressursse.

Eesti tarbimist hindas FAO 2013. aastal 14,7 kg-le elaniku kohta (vt tabel 1.10).

Tabel 1.10. Kala ja mereandide tarbimine (kg elaniku kohta aastas, kala kaalus, bilansi meetodil arvatud)

	2001– 2005	2006– 2010	2011	2013	2014	Kala osakaal toidukuludes, %
Austria	11,6	14,0	13,3	13,9	13,4	3,3
Belgia	23,5	25,0	25,1	25,1	24,9	5,8
Bulgaaria	3,9	5,9	6,6	7,0	6,0	1,9
Eesti	16,1	14,4	14,7	14,7	18,1	5,0
Hispaania	42,4	43,0	42,4	42,4	46,2	13,0
Holland	20,4	22,0	23,6	22,3	22,6	2,9
Horvaatia	14,0	18,2	19,7	19,1	18,4	3,4
Iirimaa	22,4	21,8	22,3	22,0	23,0	3,5
Itaalia	24,4	25,3	25,4	25,5	28,9	7,9
Kreeka	21,0	21,1	19,6	19,3	17,3	6,6
Küpros	18,4	21,7	23,3	23,3	25,0	4,4
Leedu	40,8	42,0	43,4	43,9	44,7	5,2
Luksemburg	27,3	26,2	29,1	33,9	33,1	7,3
Läti	11,5	22,4	27,5	28,0	25,5	4,8
Malta	30,0	30,9	30,5	30,3	32,0	5,3
Poola	9,3	11,2	12,0	10,6	13,0	3,2
Portugal	54,2	57,3	56,8	53,8	55,3	16,4
Prantsusmaa	33,8	34,3	34,6	33,5	34,4	6,5
Rootsi	31,4	31,6	31,0	30,7	33,2	5,3
Rumeenia	3,9	5,9	6,1	6,2	6,3	3,0
Saksamaa	14,2	14,8	14,2	12,6	13,3	3,6
Sloveenia	8,5	10,4	8,1	10,6	10,8	2,4
Slovakkia	7,1	8,1	11,2	8,6	7,8	3,7
Soome	32,5	34,7	35,6	36,4	23,9	4,7
Suurbritannia	20,1	20,6	19,0	20,8	24,9	3,6
Taani	22,5	22,7	23,0	23,2	22,1	3,8
Tšehhi	9,6	10,0	9,5	9,2	7,5	2,4
Ungari	4,6	5,3	5,3	5,1	4,6	1,0
Euroopa Liit	21,8	22,9	22,9	24,7	25,5	5,9
Island	91,7	89,2	90,1	92,0		5,6
Norra	50,3	52,9	53,4	52,1		5,2
Ukraina	13,5	16,9	13,3	17,0		
Venemaa	17,4	21,5	22,3	22,9		
Euroopa	19,8	21,9	21,8	21,9		
Aasia	17,9	20,0	21,2	23,1		
Hiina	25,5	30,0	32,8	37,9		
Jaapan	65,0	55,2	53,7	48,9		
Põhja-Ameerika	23,3	22,4	21,7	21,7		
Lõuna-Ameerika	8,3	9,0	10,1	10,0		
Aafrika	8,5	10,1	10,8	9,9		
Okeaania	25,5	26,5	26,5	24,8		
Maailm kokku	16,4	18,1	18,9	19,7	20,0	

Allikas: FAO; 2014. aasta: EUMOFA; osakaal kulutustes: Eurostat

Euroopa Liidus tõusis võimalik tõenäoline kalatarbimine EUMOFA andmeil 2014. aastal 25,5 kg-le elaniku kohta (kala kaalus), kasvades aastaga 4%. Tarbimise kasv tuli nii EL riikide enda püügi kui ka kasvanduste toodangu suurenemisest, samuti kasvandussaaduste importidist. Tarbimine suurenes 17-s ja vähenes 10-s riigis.

Võimalik tarbimine on aastate lõikes veidi kõikunud, kuid ei erine palju (vaid 1%) kümne aasta tagusest tasemest (25,22 kg/el kohta 2004. aastal).

Vesiviljelusest saadud kala ja mereannid moodustasid ressurssidest ligikaudu neljandiku, sellest 40% oli EL-s kasvatatud ja 60% imporditud. Väljastpoolt EL imporditud ressurssides oli suurim osakaal lõhilastel (48%), 19% oli mageveekala (sellest omakorda 75% oli pangasius), 17% olid vähilised (peamiselt soojaveekrevetid) ja 13% molluskid (millest ligi 40% rannakarbid).

Kõige rohkem tarbitakse kala ja mereande elaniku kohta Portugalis (55 kg 2014.a), järgnevad Hispaania (46 kg), Leedu (45 kg) ja Prantsusmaa (34 kg). **Eestis** tarbiti sama arvutuse kohaselt 2014. aastal 18,1 kg kala ja mereande elaniku kohta (kasv 3% 2013. aastaga võrreldes).

Lähedaste liikide lõikes grupeeritud andmed näitavad, et kõige rohkem tarbitakse Euroopa Liidus **süvaveekalu** (6,41 kg/el kohta 2014. a; vt tabel 1.11), kellest olulisemad on tursk, alaska pollak (mintai) ja heik¹⁰. Tursa tarbimine on kasvanud alates 2009. aastast tänu tursavarude taastumisele ja püügi suurenemisele. Valdav osa tarbitavast tursast (2,4 kg elaniku kohta) on imporditud, suuremad tarnijad olid Norra, Venemaa ja Island.

Alaska pollak ehk mintai on Vaikse ookeani kala, keda imporditakse peamiselt Hiinast ja USA-st. Mintai tarbimine on püsinud juba aastaid 1,6 kg ringis elaniku kohta.

Heigi ressurssidest üle kolmandiku saadi EL-s püügiga, lisaks osteti seda Namiibiast, Lõuna-Aafrikast, Argentiinast jm. Heigi tarbimine on pärast 2012. aasta madalseisu kasvanud jälle 1 kg-le elaniku kohta.

Pelaagilistest kaladest¹¹ tarbiti EL-s kõige rohkem heeringat, järgnesid makrell (skumbria) ja sardiin. Heeringat imporditi enda püügile lisaks peamiselt Norrast, makrelli Fääri saartelt ja Norrast, sardiini ja anšoovist Marokost. Heeringapüük vähenes 2014. aastal ja tarbimine langes väiksema pakkumise ja hinnatõusu tõttu 1,2 kg-le elaniku kohta. Makrelli tarbimine seevastu tõusis 2014. aastal tänu rekordpüügile, 2015. aastal aga püük jälle vähenes.

Tuunikala tarbimist soodustas viimastel aastatel suurenenud pakkumine ja soodne hinnatase. EL-s tarbitakse tuuni peamiselt konservides (2,6 kg/el kohta eluskala kaalus), mille suurim tootja on Tai. Tuune imporditi ka Equadorist, Mauritiusest jm ja osalt fileena.

Lõhilaste tarbimine on EL-s järjepidevalt kasvanud just atlandi lõhe impordi suurenemise arvel, forelli tarbimine ei ole kuigivõrd muutunud. Atlandi lõhe tarbimine elaniku kohta kasvas viimase 10 aastaga poole võrra (2,1 kg-le), forelli tarbitakse endiselt 0,4 kg ringis elaniku kohta. Lõhe ülepakkumise mõjul olid hinnad EL turul 2014–2015 tarbijale soodsad.

¹⁰ siia kuuluvad veel pollak ehk euroopa süsikas, saida ehk põhjaatlandi süsikas, kilttursk ehk pikša, putassuu jt

¹¹ avaveekalad

Tabel 1.11. Kala ja mereandide tarbimine Euroopa Liidus enamtarbitavate liikide lõikes
(kg/elaniku kohta aastas, kala kaalus, bilansi meetodil arvatud)

	2004	2011	2012	2013	2014	Muutus 2014/ 2013 ±%	Muutus 2014/ 2004 ±%
Süvaveekalad	6,52	5,75	5,61	6,01	6,41	6,7	-1,7
sh tursk	1,98	1,97	1,96	2,21	2,40	8,6	21,2
alaska pollak (mintai)	1,36	1,64	1,59	1,57	1,58	0,6	16,2
heik	1,15	0,95	0,86	0,93	1,00	7,5	-13,0
Pelaagilised kalad	3,83	4,01	3,48	3,73	3,67	-1,6	-4,2
sh heeringas (ja räim)	1,32	1,47	1,52	1,53	1,20	-21,6	-9,1
makrell e skumbria	0,52	0,8	0,78	0,82	1,12	36,6	115,4
sardiin	0,81	0,72	0,54	0,67	0,65	-3,0	-19,8
Tuunid	2,6	2,68	2,47	2,76	3,05	10,5	17,3
Lõhilased	1,99	2,2	2,4	2,37	2,56	8,0	28,6
sh altandi lõhe	1,4	1,72	1,94	1,91	2,09	9,4	49,3
forell	0,46	0,41	0,40	0,40	0,42	5,0	-8,7
Mageveekalad	0,77	1,54	1,27	1,27	1,15	-9,4	49,4
sh pangasius	„	„	0,69	0,67	0,60	-10,4	„
Lestad	0,57	0,44	0,55	0,56	0,56	0,0	-1,8
Muud merekalad	1,96	2,21	1,8	1,81	1,68	-7,2	-14,3
Vähilised	1,94	2,07	1,87	1,84	1,93	4,9	-0,5
Molluskid, sh karbid	2,91	2,92	2,6	2,45	2,68	9,4	-7,9
Peajalgised	1,43	1,26	1,22	1,19	1,15	-3,4	-19,6
Muud saadused	0,70	0,69	0,64	0,70	0,69	-1,4	-1,4
Kokku	25,22	25,77	23,91	24,69	25,53	3,4	1,2
Vesiviljelussaaduste osakaal, %	21,3	25,5	26,3	24,8	25,4		

Allikas: EUMOFA

Tarbitavast **mageveekalast** üle poole on peamiselt Vietnami kasvandustest pärit pangasius (kasskala), kuid viimastel aastatel on pangasiuse nõudlus langenud. EL-s kasvatatavat karpkala tarbiti ca 0,16 kg elaniku kohta. Suurimad kasvatajad on Poola, Ungari, Tšehhi.

Lestaliste tarbimine on püsival tasemel (0,56 kg elaniku kohta) ja suures osas EL enda püügiga kaetud, kõige enam tarbitakse atlandi merilesta.

Muudest merekaladest on olulisemad Vahemeremaades kasvatatavad huntahven ja kuldmerikoger (doraado), mida tarbitakse kokku ligi 0,4 kg elaniku kohta. Suurim kasvataja on Kreeka.

Veerandi kogu kala ja mereandide tarbimisest EL-s moodustasid vähilised¹² (8%), molluskid¹³ (10%), peajalgseid¹⁴ (5%) ja muud saadused¹⁵ (2%). Selle grupi tarbimine on kümne aasta võrdluses pigem vähenenud, kuigi aastate lõikes on olnud kõikumisi vastavalt püügitulmustele ja saakidele. Suurem osa tarbitavatest **karploomadest** saadakse kasvandustest, väiksem osa püügiga, lisaks neid imporditakse. EL-s kasvatavad karpe, sh peamiselt sinikarpe kõige rohkem Hispaania, Prantsusmaa ja Itaalia.

Tarbitavad **vähilised** on enamjaolt krevetid (ligi 80%). Ligikaudu viiendik vähilistest saadakse EL-s enda püügiga, impordist ligi pool pärineb vesiviljelusest, sh soojaveekrevetid, mida ostetakse Ecuadorist, Indiast, Argentiinast jm. Krevettide tarbimine ei ole vaatamata alanenud hindadele EL-s kasvanud. Peajalgsetest tarbiti Euroopas kõige enam kalmaare (64%), mida osteti Indiast, Hiinast, Falklandi saartelt jm.

Naaberriigis **Soomes** on kala tarbimine aegamisi kasvanud. Kodumaise kala tarbimine tõusis 6% 4,0 kg-le elaniku kohta (filee kaalus) ja sissetoodud lõhe tarbimine kasvas 10% 4,4 kg-le (vt tabel 1.12). Importkala tarbimine suurenes 1% kokku 10,9 kg-le. Kodumaist vikerforelli tarbiti 1,15 kg, importforelli 0,9 kg elaniku kohta. Lõhet ja forelli tarbiti seega fileena kokku 6,5 kg elaniku kohta. Kodumaistest kalaliikidest on eelistatuimad veel räabis (0,6 kg), ahven ja haug (0,5 kg), koha, räim ja siig (kõik 0,3 kg ringis). Terve kala kaalule arvestatuna tarbiti kala 14,3 kg elaniku kohta, lisaks kalatooteid 5,5 kg (toote kaalus), seega kokku ligi 20 kg.

Tabel 1.12. Kala ja kalatoodete tarbimine Soomes (kg elaniku kohta)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kodumaine kala (filee kaalus)	4,4	4,5	4,3	3,7	3,8	3,8	4,0
Vikerforell kasvandustest	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	1,1	1,2
Teised kalad	3,2	3,3	3,2	2,7	2,8	2,7	2,8
Importkala	9,7	9,3	10,3	11,0	10,9	10,8	10,9
Vikerforell	1,0	0,8	0,8	0,9	1,1	0,9	1,15
Lõhe	2,6	2,9	3,1	3,9	4,2	4,0	4,4
Muud kalad ja kalatooted toote kaalus*	6,1	5,6	6,4	6,2	5,6	5,9	5,5
Kokku							
Kalad filee kaalus	8,0	8,2	8,2	8,5	9,0	8,7	9,3
Kalatooted	6,1	5,6	6,4	6,2	5,6	5,9	5,5

Allikas: Luonnonvarakeskus

¹² krevetid, langustid, krabid, vähid, homaarid

¹³ rannakarbid, sinikarbid, kammkarbid, austrid

¹⁴ kalmaarid, kaheksajalad, seepiad

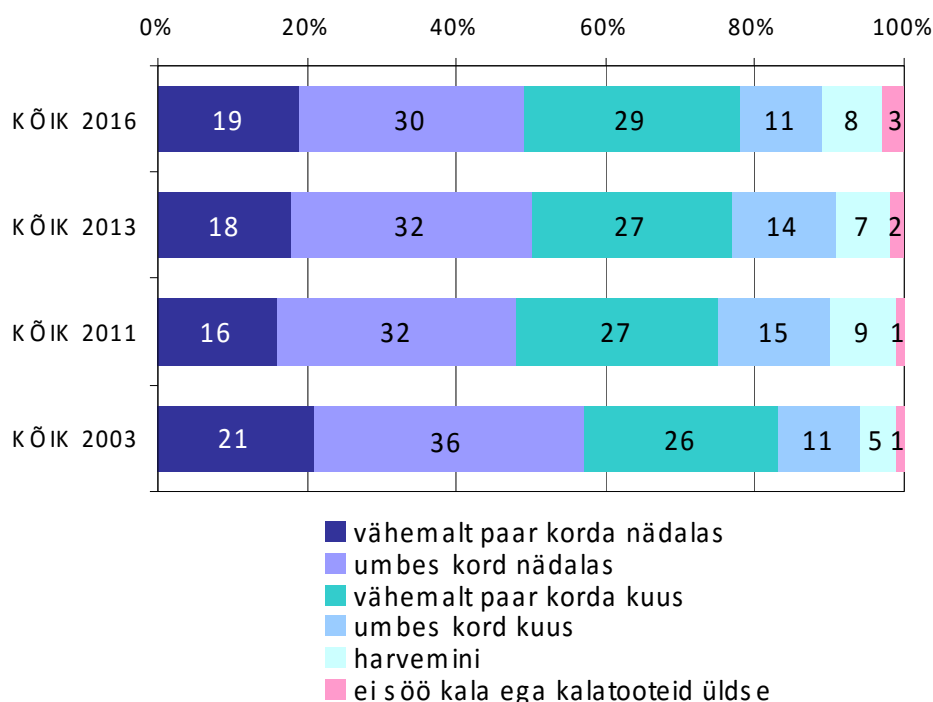
¹⁵ kalamari, surimi, vetikad, veetaimed jm

2. Kala ja kalatoodete tarbimisharjumused (elanike küsitluse alusel)

Elanikkonna kala ja kalatoodete tarbimisharjumuste ja sageduse, tarbimisega rahulolu ning ostueelistuste ja ostukohtade analüüsimiseks koostas Eesti Konjunkturiinstituut ankeedi (vt küsimustik lisas), mis kooskõlastati Maaeluministeeriumiga. Elanike küsitlemine viidi läbi 2016. aasta suvekuudel (juuni-september). Igat Eesti maakonda haaranud küsitlusele vastas kokku 1019 inimest vanuses 18-74 aastat. Tulemusi on võrreldud varasemate kala ja kalatoodete tarbimise uuringute andmetega aastast 2014 (küsitlus viidi läbi 2013. a, 1112 vastajat), 2011 (1127 vastajat) ja osaliselt aastast 2003 (793 vastajat). Elanikel paluti tarbimist hinnata arvestades viimast aastat, st käesolevas uuringus kajastavad tulemused perioodi 2015. aasta suvest 2016. aasta suveni, 2014. aasta tulemused peegeldavad elanike harjumusi 2013. aastal ja 2011. aasta tulemused 2011. aastat. Joonistel ja tabelites on võrdlusandmete puhul toodud välja küsitluse läbiviimise aastad, seega siis 2013 ja 2011.

2.1. Kala ja kalatoodete tarbimise sagedus

2016. a küsitluse andmetel ei ole kala tarbimise sagedus viimase 3 aastaga oluliselt muutunud. 78% elanikest tarbis kala ja kalatooteid vähemalt paar korda kuus või sagedamini (2013. a 77%). Vähemalt kord nädalas tarbis kala ja kalatooteid 49% elanikest (2013. a 50%), 29% paar korda kuus (2013. a 27%) ja 19% kord kuus või harvemini (2013. a 21%). Kala ega kalatooteid ei tarbinud 3% elanikest. 2%-punkti on kasvanud kord nädalas kala söövate elanike osakaal ja samuti 2%-punkti vähemalt paar korda kuus kala söövate elanike osakaal. Muutus on toimunud kord kuus kala söövate elanike arvelt, keda on varasemast vähem ehk ühe korra asemel söövad need elanikud nüüd kala kaks või rohkem korda kuus. Täiskasvanud Eesti elanik sööb kala või kalatooteid endiselt kord nädalas või vähemalt paar korda kuus. Kala ja kalatoodete tarbimine ei ole taastunud 2003. aasta tasemeni, mil 83% elanikest sõi kala vähemalt paar korda kuus (joonis 2.1).

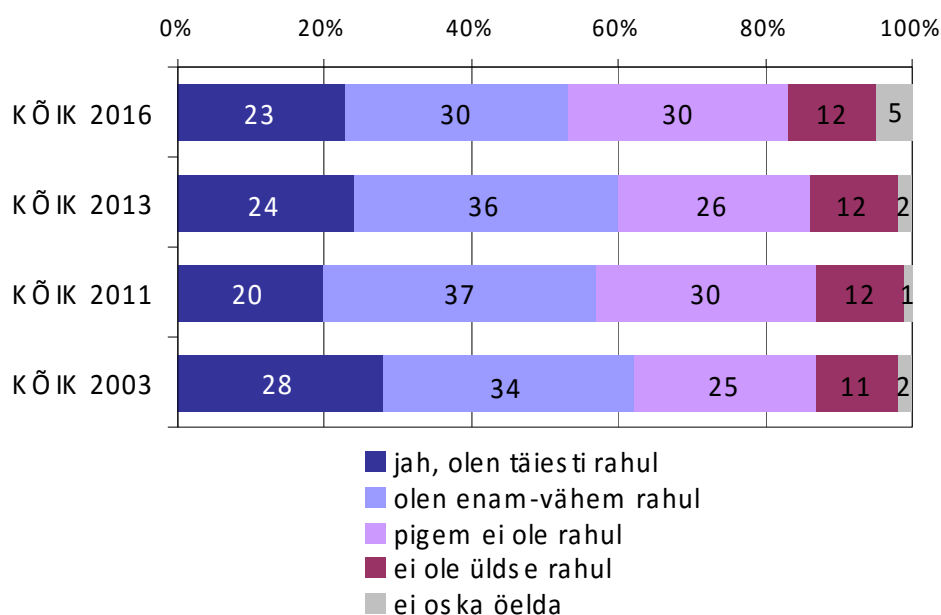
Joonis 2.1. Kala ja kalatoodete tarbimise sagedus aastatel 2003 - 2016

Tarbimisele antud hinnangutes ilmneb vanuse seos kala tarbimissagedusega. Kala on harjunud sööma pigem eakamad elanikud kui noored. Mida noorem elanik, seda harvemini kala sööb ning kolme viimase aasta jooksul pole trend muutunud. Noorte kalatarbimine on küll veidi suurenenud, kuid 5% noortest ei söö kala ega kalatooteid üldse (lisa 4.1). Vähemalt kord nädalas söi kala 63% üle 64-aastastest elanikest, 57% 50-64-aastastest elanikest, 44% 30-49-aastastest ja 38% 18-29-aastastest noortest (2013. a vastavalt 62%, 54%, 50% ja 32%).

Sissetulekute suurus ja elukoht avaldavad samuti mõju kalatarbimisele. Näiteks suurima sissetulekuga elanikest (leibkonnaliikme netosissetulek kuus üle 900 €) söi kala vähemalt paar korda kuus 80%, madalaima sissetulekuga elanikest (leibkonnaliikme netosissetulek kuni 300 €) aga 71%. Kala ja kalatoodete kättesaadavuse probleemidele viitavad Kesk- ja Kirde-Eesti elanike hinnangud, 70% nende piirkondade elanikest söi kala vähemalt paar korda kuus, Põhja-Eesti elanikest aga 82%. Kättesaadavuse probleemiga on oluline tegeleda, sest tarbimisharjumust ei saa välja kujuneda, kui pakkumises on probleeme.

2.2. Rahulolu kala ja kalatoodete tarbimise sagedusega

Oma kala ja kalatoodete söömise sagedusega olid elanikud pigem rahul. Nii väitis 53% vastanutest, et on oma kala ja kalatoodete söömisega kas täiesti või enam-vähem rahul (2013. a 60%), rahule ei jäänud 42% vastanutest (2013. a 38%) ja hinnangut ei osanud anda 5% vastanutest. Rahulolevate elanike osakaal (*täiesti + enam-vähem rahul*) on kahe aastaga vähenenud -7%-punkti ja on madalaimal tasemel alates 2003. aastast. (joonis 2.2).

Joonis 2.2. Rahulolu kala ja kalatoodete söömise sagedusega aastatel 2003 - 2016

Mehed olid naistest enam rahul oma kalasöömise sagedusega (56% meestest ja 51% naistest), naiste hulgas oli rahulolematuid rohkem (46% naistest ja 37% meestest). Naiste rahulolematuse on olnud suurem viimases kolmes uuringus. Suurema sissetulekuga elanikud olid kalatarbimisega enam rahul kui väiksema sissetulekuga elanikud, eakamad enam keskealistest, maaelanikud enam linnaelanikest. Mitmekesisemad võimalused tõstavad ootusi ja rahulolematuse on pisemategi muutuste korral kergem tekkima. Näiteks Tallinna elanikest olid pooled rahul (48%) ja pooled rahulolematud (48%), kuigi kala kättesaadavus peaks olema maapiirkondadega võrreldes tunduvalt parem, samuti sissetulekud suuremad (lisa 4.2).

Tarbimisega rahulolematuse peamiseks põhjuseks on jätkuvalt toodete kõrge hind, mille kõrvale on tõusnud väike tootevalik müügikohas (joonis 2.3).

Oma kalatarbimisega rahulolematutest elanikest (42% kõigist), märkis 67% põhjuseks kala ja kalatoodete liiga kalli hinna (*seda kindlasti* – vastuste osakaal), mis on olnud olulisim rahulolematuse põhjus kõikides eelnevates tarbijauuringutes (2013. a 69%, 2011. a 71%, 2003. a 58%). Alates 2011. aastast on rahulolematuse hinnaga vähehaaval kahanenud.

Teise olulisema soovikohast tarbimist takistava tegurina tõid elanikud välja kala ja kalatoodete valiku väiksuse müügikohtades, st kauplustes ja turgudel (43% rahulolematutest vastas *seda kindlasti*). Kolmanda olulisema vähesel tarbimisel põhjusena tõid elanikud välja toodete ebapiisava kättesaadavuse – kala või kalatooted ei ole alati saada ja müügikohad asuvad kaugel. 2016. aastal andis hinnangu *seda kindlasti* 38% vastanutest (2013. a 36%, 2011. a 29%). Kalaroogade valiku väiksust toitlustuskohtades märkis rahulolematuse põhjusena 28% rahulolematutest vastanutest (2013. a 30%, 2011. a 30%). Seega elanike hinnangul kalaroogade valik toitlustuskohtades vähehaaval paraneb, kuid ostukohtades halveneb. Varasemast enam toodi tarbimist piirava põhjusena esile kala ja kalatoodete

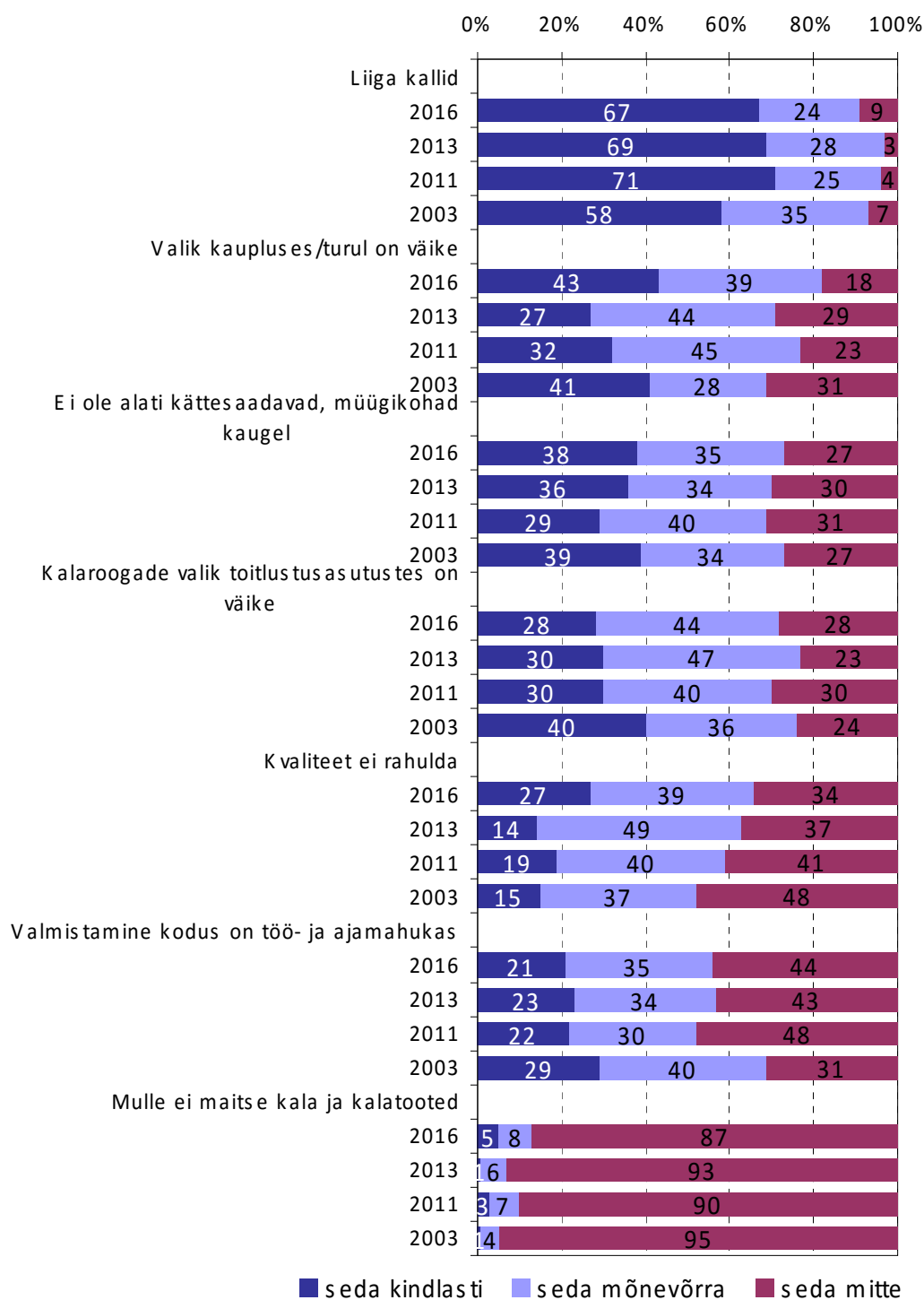
kvaliteeti, mis ei rahulda tarbijat (27% rahulolematutest vastanutest, 2013. a 14%, 2011. a 19%). Kalatoitude valmistamisele kuluv aeg ja töömahukus takistab iga viiendat tarbimisega rahulolematut (21%), maitse-eelistuste tõttu enamikel inimestel kala söömata ei jää.

Kala kallidus on piiravaks teguriks tarbimisele eelkõige Kirde- ja Kesk-Eestis, vanematele elanikele ning väikese sissetulekuga ja madalama haridusega elanikele (lisa 4.3). Need elanike rühmad on samal tõdemusel olnud kolmes viimases uuringus.

Väike kalavalik kauplustes või turgudel häirib tarbimist eriti Tallinna ja Kirde-Eesti elanikel ning muust rahvusest ja väiksema sissetulekuga elanikel.

Kala ja kalatoodete kättesaadavuse probleem püsib maakohtades. Ebapiisav kvaliteet piirab Kirde-Eesti ja muust rahvusest elanike kalatarbimist.

18-29-aastastest noortest oli oma kalatarbimisega rahul 53% ja 36% mitte. Põhjustena märkisid noored sagedamini toodete kallidust, väikest valikut ostukohtades, probleeme kala ja kalatoodete kättesaadavusega, samuti eeldaksid noored suuremat kalatoodete valikut toitlustusasutustes ja toodete paremat kvaliteeti. Kalatarbimine ei ole noortele vastumeelt, kuid tooted peaksid enam vastama enam noorte kriteeriumidele ehk olema soodsamad, kvaliteetsemad ja kättesaadavamad.

Joonis 2.3. Kalatoodete tarbimisega rahulolematuse põhjused aastatel 2003 - 2016

2.3. Erinevate kala ja kalatoodete tarbimine

Üldine kalatarbimine on elanike hinnangutele tuginedes püsinud kahe-kolme viimase aasta jooksul suhteliselt sarnane. Elanikud eelistavad toidulaual värsket ja jahutatud kalast valmistatud kalaroogi, eelkõige räimest, kilust, lõhest ja forellist valmistatud toite, kuid samuti soola- ja vürtsikala. Kalafilee-de, kallima suitsukala, mereandide ja kaaviari tarbijaid on juurde tulnud. Nimetatud tooterühmades on vähenenud elanike arv, kes viimase aasta jooksul neid tooteid üldse ei söönud. Kõige sagedamini süüakse roogi värsket lõhest ja forellist, värsket räimest ja kilust, soolaheeringat ja kalakonserve (joonis 2.4, tabel 2.1).

Elanikud eelistavad enim nii **odavamalt kui kallima hinnaklassi värsket kala**. Värsket kalast eelistatakse **lõhet, forelli ja teisi kallimaid kalu**, mida tarbis 2016. aastal 86% vastanutest (2013. a 85%). Tüüpiliselt söödi kallimat värsket kala vähemalt kord kuus või sagedamini (52%). Lisaks on värsket lõhet ja forelli tarbimine jätkuvalt suurem keskmise hinnaklassi kalade tarbimisest. Elanike tarbimiseelistusi kujundavad kaupluste kalavalikud, sageli on müügil kallimad kalad, kuid napib värsket räime ja kilu.

Räime ja kilu (v.a fileed) tarbis 2016. aastal 80% elanikest (2013. a 84%), kuid iganädalasi tarbijaid oli varasemast vähem – 12% (2013. a 18%). Tavapäraselt süüakse värsket räimest ja kilust valmistatud toite vähemalt kord kuus (36%, 2013. a 32%). Värsket räime ja kilu eelistatakse eriti eakamate vanuserühmas (65-aastased ja vanemad), kus tarbijaid 92% ja iga neljas sööb kilu või räimetoitu vähemalt kord või paar nädalas (lisa 4.4).

Keskmise hinnaklassi värske kalade (lest, karpkala, skumbria, tursk jt) tarbijaid on 73% elanikest (2013. a 77%) ja nendest valmistatud kalaroogi süüakse harvemini võrreldes kallimatest ja odavamatest kaladest valmistatud roogadega. Tüüpiline tarbimissagedus on harvem kui kord kuus (2016. a 43%, 2013. a 41%).

Seos kalatarbimise eelistuste ja sissetulekute suuruse vahel ei ole kadunud. Mida kõrgem sissetulek, seda enam ostetakse keskmise ja kõrgema hinnaklassi värsket kala. Värsket kilu ja räime eelistavad aga nii suurema kui väiksema sissetulekuga elanikud, erinevus on sageduses – väikese sissetulekuga elanikud söövad odavamalt kala lihtsalt sagedamini.

Elanikud eelistavad jätkuvalt **kallimate kalade fileesid** (lõhe, forelli jt) keskmise kallidusega kalade (lest, heik jt) ja odavamate kalade fileedele (kilu, räim). Kallimate kalade fileesid tarbis 74%, keskmise hinnaklassi kalafilee-sid 59% ja odavamate kalade fileesid 54% elanikest. Kahe aasta jooksul on lisanud elanikke, kes kasutavad toiduvalmistamiseks kallimate ja ka odavamate kalade fileesid. Sissetulekute tõustes eelistatakse valmistada kalaroogasid kallima hinnaga kalafilee-dest. Kui netosissetulek ühe pere liikme kohta oli suurem 900 €, siis 85% sellest elanike rühmast tarbis kallimaid kalafilee-sid ja 66% valmistas neist kalarooga vähemalt kord kuus või sagedamini. Väiksema sissetulekuga elanike rühmas oli tarbijaid vähem (65%) ja vähemalt kord kuus valmistas kalarooga 36% tarbijarühmast.

Külmutatud kalale on elanikud eelistanud ja eelistavad endiselt värsket ja jahutatud kala. Kui valmistatakse toitu külmutatud kalast, siis valitakse kõige sagedamini keskmise hinnaklassi kalade hulgast.

Keskmise hinnaklassi külmutatud kala tarbis 2016. aastal 51% elanikest (2013. a 57%), kallima hinnaklassi kala 41% (2013. a 40%) ja külmutatud odavat kala 31% (2013. a 31%).

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kaladest peavad elanikud väga lugu soolaheeringast ja vürstikilust ning soolalõhest ja -forellist. Soolaheeringa tarbijaid oli 2016. a 78% elanikest (2013. a 85%), vürstikilu tarbijaid 70% (2013. a 80%). Soolaheeringa, vürstikilu ja odavamate suitsukalade tarbijaid on viimase kahe aasta vältel vähemaks jäänud. Suitsuräime ja teisi odavamaid suitsukalu tarbis 2016. a 58% elanikest (2013. a 66%), keskmise hinnaklassi suitsukalu 61% (2013. a 61%) ja kallima hinnaklassi suitsukalu 59% elanikest (2013. a 54%). Suitsukala ei ole igapäevaselt toidulaual, seda süüakse tavaliselt harvemini kui kord kuus. Kallimate suitsukalade nagu suitsulõhe ja suitsuforelli tarbijaskond on uuringutevahelisel perioodil suurenenud.

Odavat suitsukala eelistavad süüa enam mehed, eakamad ja maal elavad elanikud. Kallima hinnaklassi suitsukalade tarbijaid leidub sagedamini jõukamate elanike, meeste, kõrgelt haritud ning Tallinna ja Põhja-Eesti elanike hulgast. Odava ja keskmise hinnaklassi suitsukala tarbimine ei ole 18-29-aastaste noorte hulgas suurenenud, kuid kallima suitsukala sööjaid on varasemast rohkem. Odavat suitsukala tarbis 54% noorte vanuserühmast (2013. a 60%), keskmise hinnaklassi kala 57% (2013. a 56%) ning kallima hinnaklassi suitsukalu 61% (2013. a 50%).

Kuivatatud ja vinnutatud kala tarbijaid on vähe ja neid ei ole uuringutevahelisel perioodil lisandunud (37% elanikest nii 2016 kui 2013). Tarbijaskonnas on ülekaalus mehed ja muust rahvusest elanikud ning alla 50-aastased.

Soolaheeringa tarbijaskond on värske odava ja kallima kala tarbijaskonna järel suuruselt kolmandal kohal, kuid see on vähenenud viimasel paaril-kolmel aastal. Soolaheeringat sõi 78% elanikest (2013. a 85%). Tavaliselt süüakse soolaheeringat vähemalt kord kuus. Iga nädal sõi soolaheeringat 11%, vähemalt kord kuus 37% ja harvem 30% elanikest (2013. a vastavalt 17%, 40% ja 28%). Vähenenud on iganädalaste soolaheeringa tarbijate osakaal. Soolaheeringat süüakse meelsamini Kirde- ja Kesk-Eestis, seda armastavad maainimesed ja tarbijad on pigem üle 50-aastased. Noored söövad soolaheeringat harvemini, tavaliselt mitte iga kuu, tarbijaid on noortest 65%.

Kalakonservide ja -preservide tarbijaskond on vähenenud, kuid see on jäänud lähedaseks värske kala, soolaheeringa, vürstikilu, kallimate kalafileede ning kala- ja krabipulkade tarbijaskonna suurusel. Kalakonserve tarbis 2016. a 77% elanikest (2013. a 84%), kalapreserve 69% (2013. a 75%). Lisaks vähemale tarbijate arvule on ka sagedasi tarbijaid jäänud vähemaks, vähemalt kord kuus või sagedamini sõi kalakonserve 40% tarbijatest (2013. a 45%), kalapreserve 32% (2013. a 37%). Seega süüakse harvemini ja sööjaid on vähem. Kalapreserve eelistavad endiselt enam eestlased, Lõuna-Eesti ja maa-elanikud. Need elanike rühmad on esile tulnud ka kahes viimases kalatarbimise uuringus.

Kalapulkade ja kalaburgerite ning krabipulkade ja -nuudlite tarbijaskond on samuti vähenenud. 2016. a moodustas kalapulkade ja kalaburgerite tarbijaskond 65% elanikest, krabipulkade ja -nuudlite 69% elanikest (2013. a mõlemal 72%). Tarbimissagedus langes sagedamate tarbijate osas, vähemalt kord kuus või sagedamini sõi kalapulki 28% tarbijatest (2013. a 35%), krabipulki aga 30% tarbijatest (2013. a 35%). Kala- ja krabipulki eelistavad toidulaual pigem nooremad kui eakamad elanikud.

Kalakulinaariatoodete tarbijaskond on stabiilne, tooteid on tarbinud kolm viimast uuringut järjest 62% elanikest. 3% elanikest sõi kalakulinaariatooteid vähemalt kord nädalas, 23% vähemalt kord kuus ja 36% harvemini, mis on toodete tavapärase tarbimissagedus. Tooteid armastavad süüa pigem eestlased, keskealsed ja jõukamad elanikud.

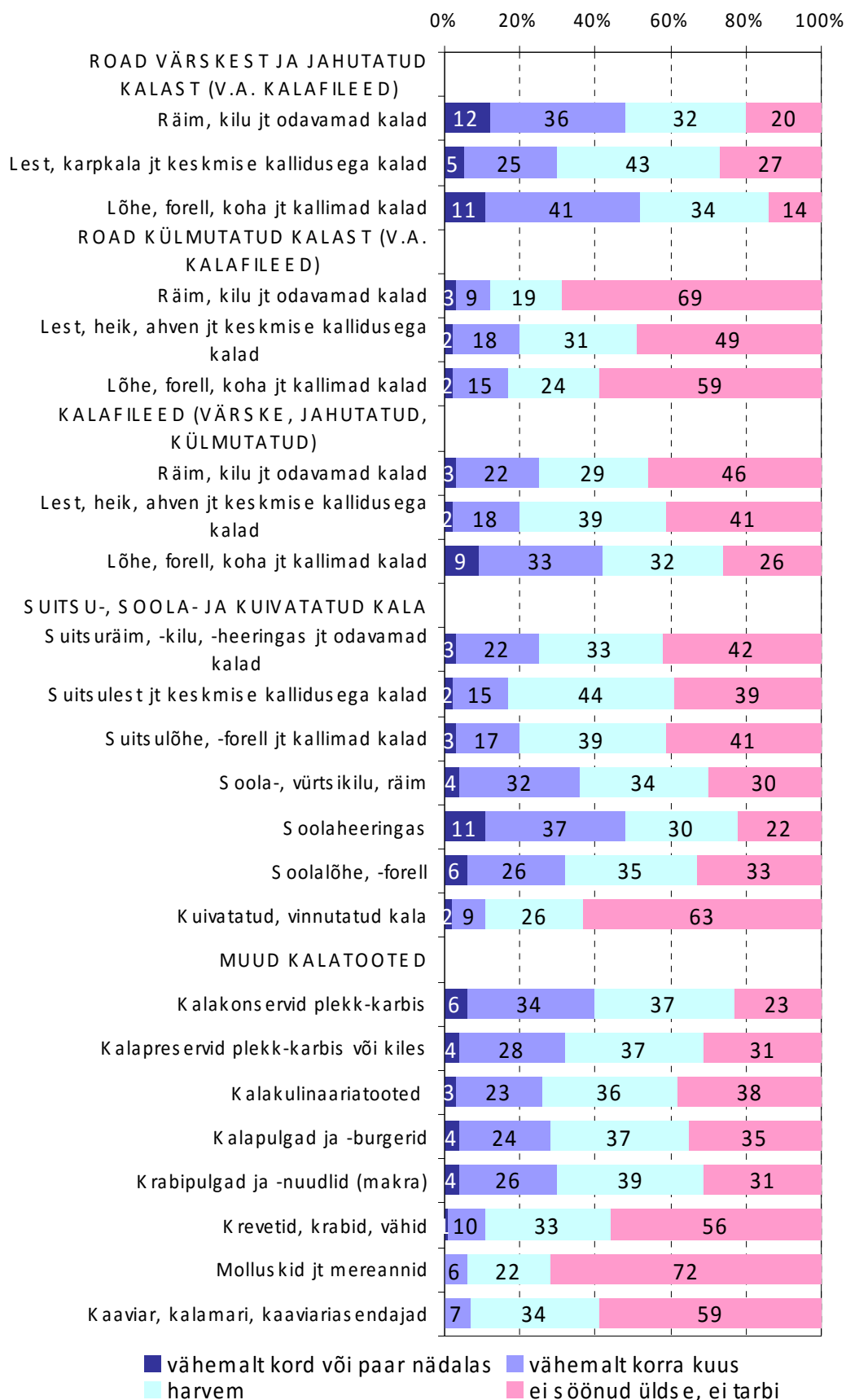
Krevettide, krabide ja vähkide tarbijaskond on veidi suurenenud. 2016. a tarbis tooteid 44% elanikest (2013. a 40%), neist 1% iga nädal, 11% vähemalt kord kuus ja 33% harvem. Lisandunud on harva krevette, krabisid ja vähke söövaid elanikke. Tooteid eelistavad Põhja-Eesti ja Tallinna ning jõukamad elanikud, samuti muust rahvusest elanikud.

Molluskeid ja muid mereande tarbis 28% elanikest (2013. a 20%) ja vaadeldud tooterühmadest on tarbijaid kõige vähem, kuid viimased kolm uuringut näitavad, et tarbijaid on juurde tulnud, kes küll tarbivad tooteid harva. Toodete sihtrühmas domineerivad alla 50-aastased, Põhja-Eesti ja Tallinna elanikud, muust rahvusest ning jõukamad elanikud.

Kaaviari ja kalamarja (v.a valgumari) tarbijaid on uuringutevahelisel perioodil juurde tulnud. 2016. a tarbis tooteid 41% elanikest (2013. a 33%), sh 7% tarbis vähemalt korra kuus ja 34% harvemini. Ka tarbimissagedus on veidi tõusnud, kuid kaaviar ei ole elanikele igapäevane toit, regulaarsed iganädalased tarbijad puuduvad. Kaaviari tarbivad enam jõukamad, muust rahvusest elanikud, samuti Põhja-Eesti ja Tallinna elanikud.

Elanike kalatarbimine püsib viimasest küsitlusperioodist alates märkimisväärselt stabiilne, kuid tooterühmade lõikes on aset leidnud teatud muutused. Värske ja jahutatud kala tarbimine on jäänud samale tasemele. Pisut on langenud värske odavama kala tarbijate osakaal, kuid roogade valmistamine odavamate kalade fileedest on suurenenud. Kalafileede tarbimine on tõususuunaline, seda nii odavamate kui kallimate kalade osas ja viimast tarbitakse sagedamini. Külmutatud kala (v.a fileed) tarbimise üldsuund ei ole muutunud odavama ja kallima kala osas, see on endiselt tagasihoidlik, keskmise hinnaklassi külmutatud kalade tarbimine langenud. Külmutatud kala asemel eelistatakse endiselt valmistada toite värskest kalast.

Suitsukalade tarbimist on vähendatud ainult suitsuräime jt odavamate kalade osas, keskmise hinnatasemega kalade tarbimistase on endine, kallima suitsukala (suitsulõhe, -forell jt) tarbimine on tõususuunaline. Soola- ja vürtsikala tarbimissuund on langev, seda vürtsikilu ja soolaheeringa puhul, soolalõhe ja -forelli tarbimises langust pole ja säilitatakse varasemat taset. Kuivatatud ja vinnutatud kala tarbijaid on vähe, tarbijaid pole lisandunud. Kui kalakonservide, preservide ja kalapulkade tarbimine on langusuunaline, siis mereandide (krevettide, krabide, vähkide, rannakarpide, kalmaaride jt) ja kaaviari tarbijaid on rohkem. Kalakulinaariatoodete tarbimine püsib samal tasemel.

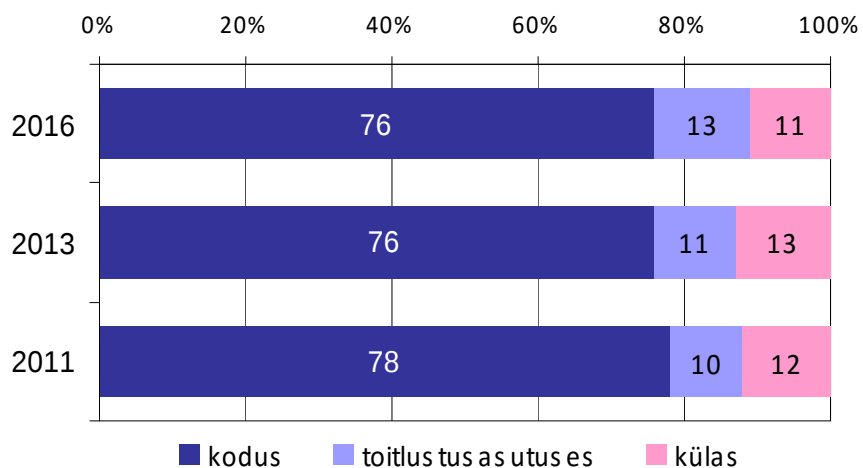

Joonis 2.4. Kala ja kalatoodete tarbimise sagedus 2016. aastal

Tabel 2.1. Erinevate kala ja kalatoodete söömise sagedus 2016 ja 2013. aastal (% vastanutest)

	Vähemalt kord või paar nädalas		Vähemalt korra kuus		Harvem	Ei söönud üldse	
	2013	2016	2013	2016	2013	2016	2016
Road värskest ja jahutatud kalast (v.a kalafileed)							
Räim, kilu jt odavamad kalad	18	12	32	36	34	32	16
Lest, karpkala, ahven jt keskmise kallidusega kalad	6	5	30	25	41	43	23
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	8	11	37	41	40	34	15
Road külmutatud kalast (v.a kalafileed)							
Räim, kilu jt odavamad kalad	5	3	8	9	19	19	68
Lest, heik, ahven jt keskmise kallidusega kalad	3	2	19	18	35	31	43
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	1	2	11	15	28	24	60
Kalafileed (värске, jahutatud, külmutatud)							
Räim, kilu jt odavamad kalad	5	3	18	22	26	29	51
Lest, heik, ahven jt keskmise kallidusega kalad	7	2	23	18	38	39	36
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	5	9	26	33	37	32	32
Road värskest ja külmutatud kalast (kokku keskmiselt)							
Räim, kilu jt odavamad kalad (kokku keskmiselt)	9	6	19	22	27	27	45
Lest, karpkala, ahven jt keskmise kallidusega kalad (kokku keskmiselt)	5	3	24	20	37	38	34
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (kokku keskmiselt)	5	7	25	30	35	30	35
Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala							
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	7	3	21	22	38	33	34
Suitsulest, suitsukarpkala jt keskmise kallidusega kalad	2	2	16	15	43	44	39
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	2	2	15	17	37	39	46
Soola-, vürtsikilu, räim	10	4	33	32	37	34	20
Soolaheeringas	17	11	40	37	28	30	15
Soolalõhe, -forell	5	6	22	26	37	35	36
Soolakala, vürtsikala (kokku keskmiselt)	11	7	32	32	34	33	23
Kuivatatud, vinnutatud kala	3	2	7	9	27	26	63
Muud kalatooted							
Kalakonservid plekk-karbis (heeringas, räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)	8	6	37	34	39	37	16
Kalapreservid plekk-karbivõi kiles (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas jt)	5	4	32	28	38	37	25
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusült, heeringa erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)	3	3	22	23	37	36	38
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	7	4	28	24	37	37	28
Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	6	4	29	26	37	39	28
Krevetid, krabid, vähid	1	1	11	10	28	33	60
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	0	0	3	6	17	22	80
Mereannid (kokku keskmiselt)	1	1	7	8	22	27	70
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	0	0	4	7	29	34	67

Kala eelistavad elanikud süüa kodus, seal tarbitakse 76% kalast ja kalatoodetest, toitlustusasutustes söödu osakaal on 13% ja "külas" söödu osakaal 11% (joonis 2.5). Alates 2011. aastast ei ole tarbimiskohtade struktuur oluliselt muutunud, kuid võrreldes 2003. aastaga on kodudes kalatoodete söömine oluliselt väiksem (2003. a 89%). Kodus kalatoodete söömine on jäänud harjumuspäraseks kõigis elanike rühmades. Maal elavad inimesed ja eakad elanikud on viimase aasta jooksul söönud olulise osa kalatoodetest külas, vastavalt 16% ja 21% tarbitud kalatoodetest, kõigi elanike hinnangute keskmine oli 11% (lisa 4.5).

Joonis 2.5. Tarbitud kala ja kalatoodete osakaal tarbimiskohtade lõikes aastatel 2011-2016

2.4. Kala ja kalatoodete ostmine

Elanike poolt tarbitavad kala ja kalatooted on pärit valdavalt kauplustest, vähem turgudelt ja kalakasvatajatelt või kaluritelt, tuttavatelt saadud või ise püütud kala osakaal on viimase aasta jooksul olnud tagasihoidlik. Kauplused on jäänud peamiseks kala ostukohtadeks, kust ostetakse 53%-88% kala või kalatoodete kogusest. Suhtarv ei ole eelneva uuringuperioodiga võrreldes oluliselt muutunud. Suhteliselt rohkem ostetakse kauplustest külmutatud kala, kalafileeid, soola- ja võrtsikilu (sh konservid, preservid jt tooted) ning soolaheeringat ja -lõhet, kuid ka värsket kallima hinnaklassi kala. Kauplustest ostetakse endiselt rohkem kalatooteid kui värsket kala. Turgudelt ostetakse suhteliselt rohkem värsket odavamat kala ja keskmise hinnaklassi kala (ka külmutatuna, fileerituna), samuti suitsukala, kuid konkurentsi kauplustele turud ei paku. Võrreldes 2013. aastal läbiviidud uuringuga on turud säilitanud sama taseme vaid värsket kala osas. Turgude osakaalu vähenemine ja kaupluste osakaalu suurenemine on olnud ilmne alates 2011. aastast (joonis 2.6, tabel 2.2). Ise valmistatud või püütud värsket kala osakaal oli märkimisväärne keskmise hinnaklassi värske kala ja suitsutatud kalade osas (lest, ahven jt, vastavalt 14% ja 12% kogusest), soolalõhe ja -forelli osas (11% kogusest) ning suurim kuivatatud või vinnutatud kalade osas (24% kogusest).

Elanikud eelistavad värsket või jahutatud kala külmutatud kalale. Peamiseks värsket kala ostukohaks on endiselt kauplus ja mida kallim kala, seda suurem on kaupluste osakaal. Räime, kilu jt odavamate kalade kogusest osteti 2016. a kauplustest 53%, keskmise kallidusega kalade kogusest 55% ja kallimate kalade kogusest 82% (2013. a vastavalt 54%, 50% ja 74%). Uuringutevahelisel perioodil on kaupluste osakaal odava värsket kala osas jäänud samaks, keskmise hinnatasega kalade osas tõusnud 5-punkti ja kallimate kalade osas tõusnud 8-punkti. Turult ostetakse 29% odavama värsket kala ostukogusest, 19% keskmise kallidusega ja 9% kallimate kalade ostukogusest (2013. a vastavalt 28%, 19% ja 11%). Kauplused on turgu võitnud ka kalakasvatajatelt ja kalakaupmeestelt. Otse kalurilt, kalakasvatajalt või kalakaupmehelt ostetava värsket kala osakaal on vähenenud ja moodustab 6%-13%. Ise püütu või tuttavatelt saadu osakaal moodustab vaid 3%-14%.

Tallinnas ostetakse turult rohkem odavama ja keskmise hinnaklassi kalu: 27% odavama, 21% keskmise kallidusega ja 11% kallima värsket kala kogusest. Maal, kus kauplustes värsket kala ostetakse vähem, eelistatakse lisaks turgudele kala osta kalurilt ja kalakaupmeestelt või siis ise püüdmist. Kalurilt ja kalakasvatajatelt ostetakse 22% odavama, 17% keskmise ja 9% kallima värsket kala kogusest, ise püütakse valdavalt keskmise hinnaklassi kala (20% kogusest). Lääne-Eesti elanikud ostavad kala meelsasti otse kalakaupmeestelt või kalurilt, püüavad ise või saavad tuttavatelt. Näiteks Lääne-Eesti elanikud ostsid kauplustest 35%, turult 29%, kalakaupmehelt 28% ja püüdsid ise 8% tarbitud odava hinnaklassi värsket kala kogusest. Jõukamad elanikud ostsid enne ja ostavad ka nüüd värsket kala enamasti kauplustest. Nii osteti kauplusest 72%, turgudelt 18%, kalakaupmeestelt 7% ja püüti ise 3% odava värsket kala kogusest (lisa 4.6).

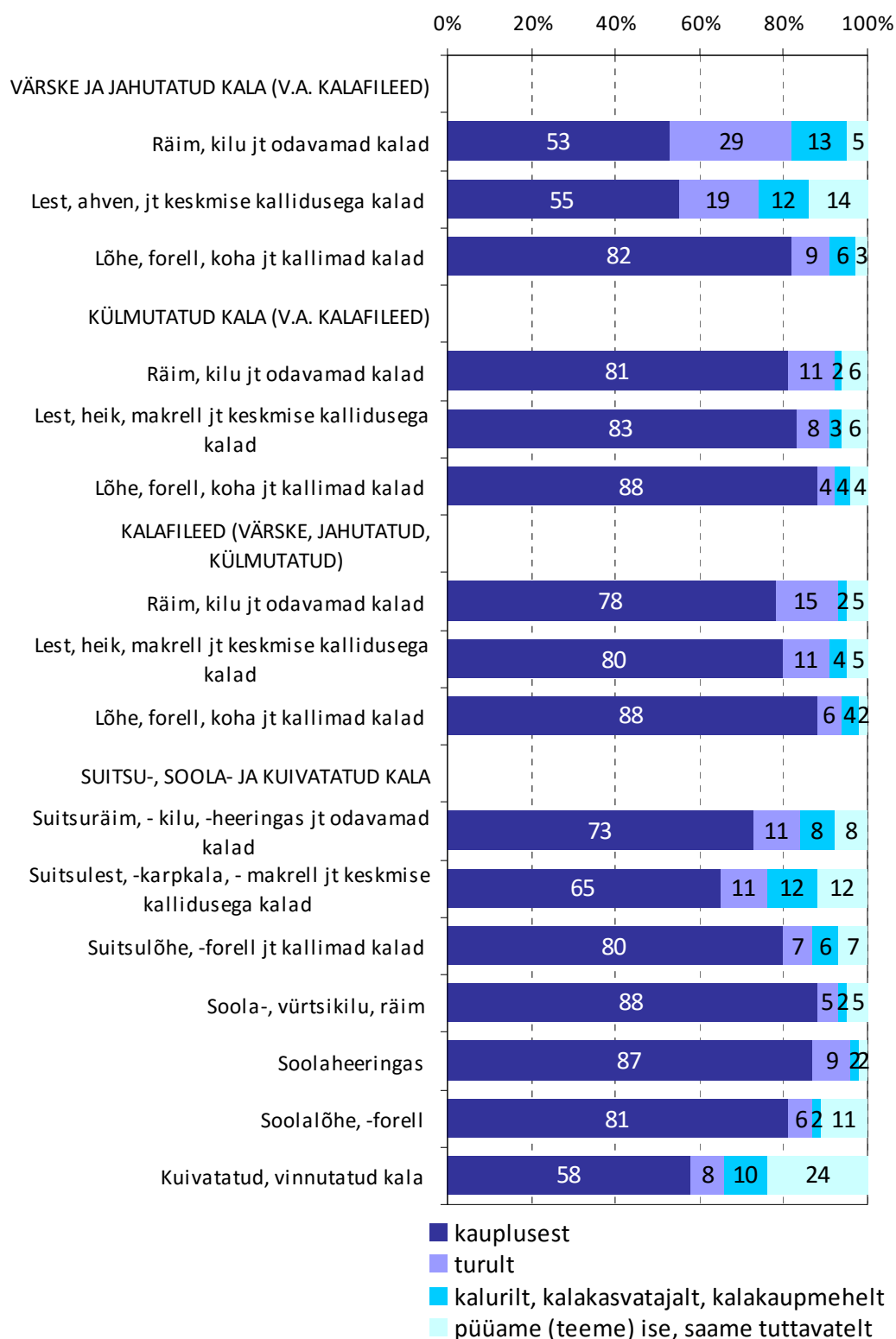
Külmutatud kala ja kalafilee peamiseks ostukohaks on kauplused, kust osteti 78%-88% külmutatud kala ja kalafilee kogusest. Turgudelt ja kalurilt või kalakaupmeestelt ostetud kogused vähenesid ja kauplusest ostetavad kogused suurenesid tuntavalt. Näiteks kallima ja keskmise hinnaklassi kalafilee osas vastavalt 80%-lt 88%-le ja 74%-lt 80%-le, külmutatud kallima kala osas 80%-lt 88%-le. Mi-

da jõukam elanik, seda ostab kalafileeid kauplusest (85% kogusest), väikseima sissetulekuga elanike rühmas on kaupluste osa tunduvalt tagasihoidlikum (60% kogusest ja 23% eelistab ise fileerida).

Kuivatatud ja vinnutatud kala kogusest 58% osteti kauplusest, 24% oli oma toodang, 8% osteti turgudelt ja 10% kalurilt või kalakaupmehelt (2013. a vastavalt 54%, 26%, 12% ja 8%). Turud on positsiooni kaotanud kaluritele ja kauplustele. Kuivatatud kala valmistamine Lääne-Eestis on traditsioon, tarbitavast kogusest valmistati 2016. a ise 46%, ka Kirde-Eestis armastatakse kala ise kuivatada (39% tarbitud kogusest).

Suitsukalade ostukohtade struktuuris on märgatav kallimate suitsukalade ostude sagenemine kauplustest. Kauplusest ostetakse 73% odavama, 65% keskmise ja 80% kallima hinnaklassi suitsukala kogusest (2013 a. vastavalt 71%, 64% ja 76%) ja turgude positsioon on halvenenud. Turgudelt osteti 2016. aastal 11% odavama, 11% keskmise ja 7% kallima hinnaklassi suitsukala kogusest (2013. a vastavalt 15%, 13% ja 10%). Ise suitsukala valmistamine on endiselt au sees Lääne-Eestis, kus odavama hinnaklassi kaladest (räim, kilu jt) suitsutati ise 26% ja keskmise hinnaklassi kaladest (lest, ahven jt) 25% tarbitud kogusest.

Soola- ja vürtsikala ostukohad ei ole uuringutevahelisel perioodil oluliselt muutunud. Kauplustest ostetakse keskmiselt 85% soola- ja vürtsikalast (2013. a 83%), turult keskmiselt 7% ja ise valmistatakse keskmiselt 6% kogusest. Kui üldse ise kala soolatakse, siis valitakse selleks lõhe või forell, mitte heeringas või kilu. Omavalmistatud soolalõhe või -forell moodustas 11% ja vürtsikilu 5% tarbitud kogusest. Turgudelt ostetud vürtsikilu kogus oli 5%, soolalõhel või forellil 6% ning soolaheeringal 9%.

Joonis 2.6. Kala ja kalatoodete ostukohtade struktuur

Tabel 2.2. Kala ja kalatoodete ostukohtade struktuur (% ostetud, tasuta saadud kala kogustest)

	Kauplu- sest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tutta- vatelt	KOKKU	Vasta- mata
Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)						
Räim, kilu jt odavamad kalad 2011	50	33	11	6	100%	14
2013	54	28	13	5	100%	15
2016	53	29	13	5	100%	27
Lest jt keskmise kallidusega kalad 2011	52	21	13	14	100%	24
2013	50	19	17	14	100%	22
2016	55	19	12	14	100%	39
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad 2011	77	10	8	5	100%	18
2013	74	11	10	5	100%	19
2016	82	9	6	3	100%	23
Külmutatud kala (v.a kalafileed)						
Räim, kilu jt odavamad kalad 2011	76	18	3	3	100%	42
2013	78	16	4	2	100%	43
2016	81	11	2	6	100%	60
Lest jt keskmise kallidusega kalad 2011	81	13	3	3	100%	30
2013	76	14	5	5	100%	33
2016	83	8	3	6	100%	51
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad 2011	83	9	4	4	100%	39
2013	80	9	6	5	100%	41
2016	88	4	4	4	100%	56
Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)						
Räim, kilu jt odavamad kalad 2011	73	20	3	4	100%	35
2013	75	16	6	3	100%	34
2016	78	15	2	5	100%	52
Lest jt keskmise kallidusega kalad 2011	78	12	4	6	100%	28
2013	74	13	6	7	100%	31
2016	80	11	4	5	100%	46
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad 2011	82	9	5	4	100%	27
2013	80	9	6	5	100%	29
2016	88	6	4	2	100%	35
Värske ja külmutatud kala (kokku keskmiselt)						
Räim, kilu jt odavamad kalad 2003	31	48	17	4	100%	-
(kokku keskmiselt) 2011	66	24	6	4	100%	30
(kokku keskmiselt) 2013	69	20	8	3	100%	31
(kokku keskmiselt) 2016	67	20	8	5	100%	44
Lest jt keskmise kallidusega kalad 2003	36	36	16	12	100%	-
(kokku keskmiselt) 2011	70	15	7	8	100%	27
(kokku keskmiselt) 2013	67	15	9	9	100%	29
(kokku keskmiselt) 2016	69	14	7	10	100%	45
Lõhe, forell jt kallimad kalad 2003	55	22	14	9	100%	-
(kokku keskmiselt) 2011	81	9	6	4	100%	28
(kokku keskmiselt) 2013	78	10	7	5	100%	30
(kokku keskmiselt) 2016	85	7	5	3	100%	40

Tabel 2.2. Kala ja kalatoodete ostukohtade struktuur (% ostetud, tasuta saadud kala kogustest) järg

	Kauplu- sest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tutta- vatelt	KOKKU	Vasta- mata
Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala						
Suitsuräim, -kilu, jt odavamad kalad 2003	52	32	6	10	100%	-
2011	70	18	5	7	100%	27
2013	71	15	6	8	100%	27
2016	73	11	8	8	100%	43
Suitsulest jt keskmise kallidusega kalad 2003	51	29	7	13	100%	-
2011	65	13	10	12	100%	31
2013	64	13	9	14	100%	30
2016	65	11	12	12	100%	46
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad 2003	67	18	6	9	100%	-
2011	79	9	6	6	100%	37
2013	76	10	6	8	100%	38
2016	80	7	6	7	100%	47
Soola-, vürtsikilu, räim 2011	84	8	2	6	100%	23
2013	84	8	2	6	100%	21
2016	88	5	2	5	100%	37
Soolaheeringas 2011	86	11	2	1	100%	14
2013	87	10	2	1	100%	17
2016	87	9	2	2	100%	29
Soolalõhe, -forell 2011	81	6	2	11	100%	33
2013	79	6	3	12	100%	35
2016	81	6	2	11	100%	40
Soolakala, vürtsikala 2003	63	23	4	10	100%	-
(kokku keskmiselt) 2011	84	8	2	6	100%	23
(kokku keskmiselt) 2013	83	8	2	7	100%	24
(kokku keskmiselt) 2016	85	7	2	6	100%	35
Kuivatatud, vinnutatud kala 2003	32	17	9	42	100%	-
2011	53	9	10	28	100%	48
2013	54	12	8	26	100%	47
2016	58	8	10	24	100%	57

2.5. Suuremate sissetulekute mõju kala ostmisele

Statistikaameti andmetel² oli keskmine brutokuupalk 2015. a 1065 € ja 2016. a II kvartalis 1163 €, 2013. aasta IV-s kvartalis oli brutopalk 986 €. Reaalpalk, mis näitab palga ostujõudu, on tõusnud alates 2011. aasta teisest poolest. Tarbijahinnaindeks langes 2015. aastal 2014. aasta keskmisega võrreldes 0,5%, toit ja mittealkohoolsed joogid odavnesid –0,5%.³ Toidu hind ei ole elanike sissetulekuga võrreldavalt tõusnud ja elanikel peaks olema suuremad võimalused soovikohaseks toitumiseks. Suuremate sissetulekute võimalikku mõju kala ja kalatoodete tarbimisele selgitasime elanike hinnangu alusel, mis näitavad eelistuste suunda. Erinevalt 2011. a ja 2013. aastal läbiviidud uuringutest paluti hinnang anda üldistele tooterühmadele. Võrreldavuse tagamiseks leiti varasemate aastate kitsamate tooterühmade hinnangute keskmised (joonis 2.7).

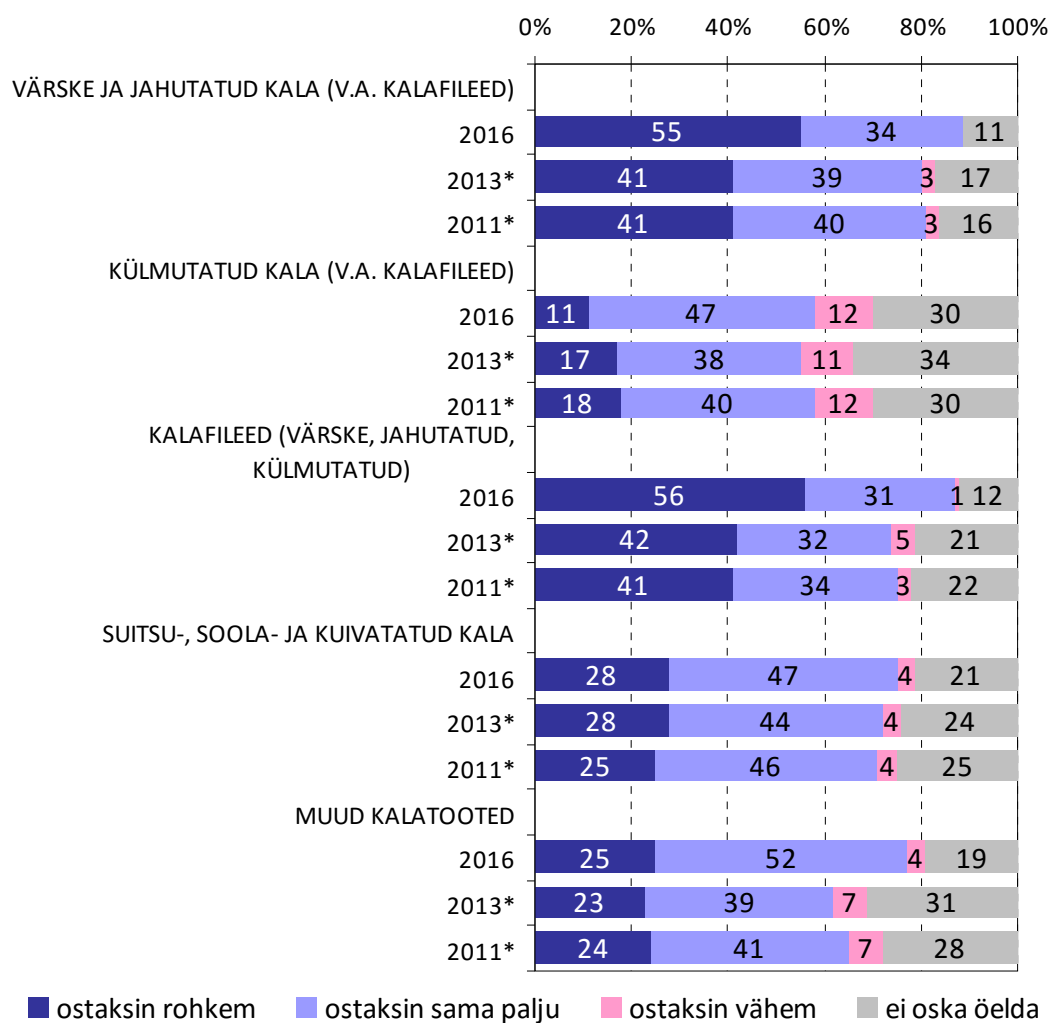
Suuremate sissetulekute korral ostaksid elanikud kala sama palju kui enne või suurendaksid tarbimist. Rohkem ostetaks värsket ja jahutatud kala ning kalafileeid. Värsket ja jahutatud kala ostaks rohkem 55% vastanutest, tarbimine jääks samale tasemele 34% ja tarbimist ei vähendaks mitte keegi. Kalafileeid ostaks rohkem 56% vastanutest, 31% säilitaks senist taset ja 1% ostaks vähem. Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala, külmutatud kala ja teisi kalatooteid (nt kalakonserve, -preserve, kulinaariatooted, kalapulki, krevette, kaaviari jt mereande) ostetaks sissetulekute kasvades samades kogustes. Kõige vähem suurendataks rahaliste võimaluste kasvades külmutatud kala ostmist.

Elanikud jäävad eelistama värsket kala ja kalafileeid külmutatud kalale. Varasemate uuringutega võrreldes on need eelistused vaid süvenenud. Kui 2013. a ja 2011. a oli tarbimise suurendajaid ja säilitajaid peaaegu sama palju, siis 2016. aastal on oluliselt rohkem elanikke, kes ostaksid värsket kala ja kalafileeid rohkem.

Sarnaselt varasematele tarbijauuringutele mõjutaks sissetulekute suurenemine jõukamate elanikke kalatarbimist vähem kui väikese sissetulekuga elanikel, kes suurendaksid kala ja kalatoodete ostmist. Viimased ostaksid enam värsket ja jahutatud kala (lisa 4.7). Külmutatud kala ostetaks suuremate sissetulekute korral tüüpiliselt sama palju, suurem ostuvalmidus on Kirde-Eesti ja muust rahvusest elanikel. Sissetulekute tõustes suurendaksid kalafileeide ostmist naised ja muust rahvusest elanikud. 18-29-aastased noored ostaksid sissetulekute kasvades rohkem värsket kala ja kalafileeid (vastavalt 61% ja 57% noortest) ning suitsukala (36% noortest). Külmutatud kala ja muude kalatoodete tarbimist pigem ei suurendataks, 17% ostaks rohkem külmutatud kala ja 26% muid kalatooteid nagu näiteks kalakulinaariatooted, kalakonserve ja -preserve, mereande, kala- ja krabipulki jms. Noorte kalatarbimise hinnangud on samasuunalised elanike üldiste hinnangutega.

² Statistikaamet, vt <https://www.stat.ee/277615> ja <https://www.stat.ee/36716>

³ Statistikaamet, vt <https://www.stat.ee/277483>

Joonis 2.7. Sissetulekute mõju kala ja kalatoodete ostmisele (*keskmiselt)

2.6. Tähtsad tegurid kala ostmisel ja eelistatavad ostuviisid

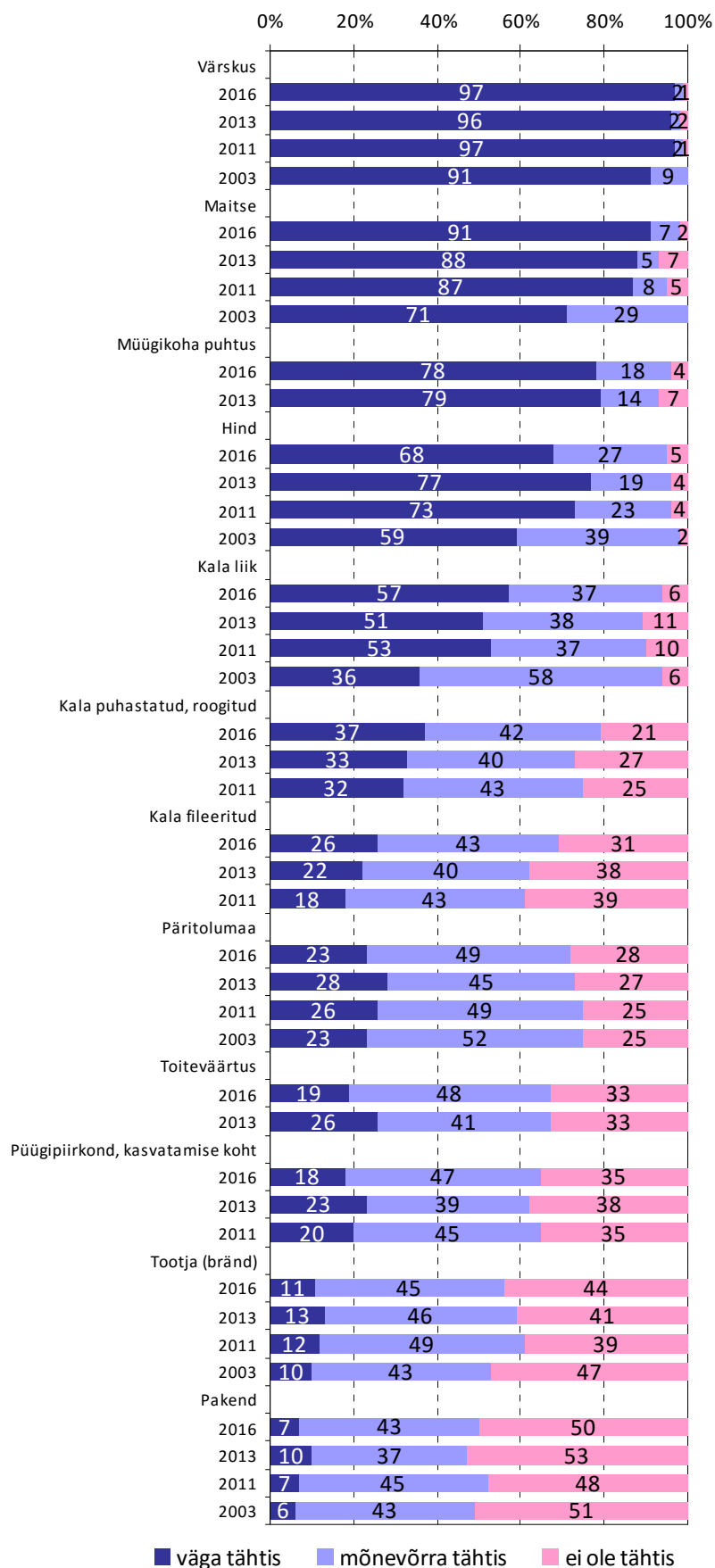
2016. aastal hindasid elanikud kala ostmisel kõige tähtsamaks kala värskust, maitset, müügikoha puhtust ja hinda. Samu tegureid peeti tähtsaimateks ka 2013. aastal. Kala ostmisel pidas värskust väga tähtsaks 97% vastanutest (2013. a 96%), maitset 91% (2013. a 88%), müügikoha puhtust 78% (2013. a 79%) ja hinda 68% vastanutest (2013. a 77%). Uuringutevahelisel perioodil ei ole elanikud vähendanud nõudlikkust kala värskuse, maitse ega müügikoha puhtuse suhtes, hind on tähtsust kaotanud – 9%-punkti võrra, mis on elanike sissetulekute kasvu arvestades ootuspärane (joonis 2.8). Ostukoha puhtus on elanikele kalaoste tehes tähtsam ostetava kala hinnast, kala liigist, töötamise astmest ja päritolumaast. 57% vastanutest pidas väga tähtsaks ostetava kala liiki (2013. a 51%) ja 37% kala töötamise astet (puhastatud või roogitud) (2013. a 33%). Elanikud on nõus mugavuse eest enam maksma.

Mõnevõrra tähtsaks peeti ostu sooritamisel kala päritolumaad, mis oli kaheteistkümne teguri hulgas 8-ndal kohal (23% vastanutest pidas väga ja 49% mõnevõrra tähtsaks). Kala päritolumaad järgi ostu ei tehta, see ei ole määrav ja viimastel aastatel on tarbijatele vähem olulisem (2013. a pidas väga tähtsaks 28%).

Kala toiteväärtus (valgud, rasvad, mineraalid, kalorsus) mõjutab ostuotsuseid mõnevõrra (48%, 2013. a 41%), viiendikule vastanutest (19%, 2013. a 26%) on see aga väga tähtis ja kolmandik (33%) ei pööra kala toiteväärtusele endiselt tähelepanu. Fileeritud kala mõjutab ostu sooritamist 26% vastanutest, viimastel aastatel on see üha tähtsam (2013. a 22%). Kala püügipiirkond või kasvatamise koht mõjutab ostuotsust mõnevõrra ja on tähtis viiendikule vastanutest (18%, 2013. a 23%). Toote kaubamärk ja pakend mõjutavad väheseid tarbijaid (11% ja 7%), tarbijad selle järgi kala ei osta.

Vabas vormis märgiti lisaks, et ostmisel on tähtis müügikoha lähedus, müügikohtade lahtiolekuajad peaksid olema seatud nii, et töölkäijad saaksid jõuaksid samuti kala osta. Ostjad eelistavad kalu, kus on vähe luid. Väga tähtsaks peetakse kala väljanägemist, mis viitab värskusele ja õige transportimine. Elanikele on oluline, et kalad ei sisaldaks säilitusaineid, poleks kasutatud maitsetugevdajaid ega kalad poleks liigselt jääs. Värsket kala ostes tahetakse olla veendunud, et kala ei oleks enne külmutatud ja seejärel sulatatud. Kui kala on pakendis, siis eelistatakse klaastarat ja säilitusainevaba valmistamist.

Värskust, maitset ja müügikoha puhtust eeldavad kalaostul ühtviisi kõik elanike rühmad. Hind mõjutab kalaoste elanike rühmades, kus sissetulekud väikesed, muuhulgas noori ja eakaid, muust rahvast elanikke. Näiteks madalaima sissetulekuga elanike rühmas pidas hinda väga tähtsaks 85% vastajatest, jõukatest aga 50%. Jõukamad elanikud, tallinlased ja Põhja-Eesti elanikud soovivad osta töödeldud kala ja eeldavad, et see oleks ostja jaoks juba puhastatud, roogitud ja fileeritud. Kala päritolu, püügipiirkonda ja kasvatamise kohta jälgivad ostul enam eakad ja naised (lisa 4.8).

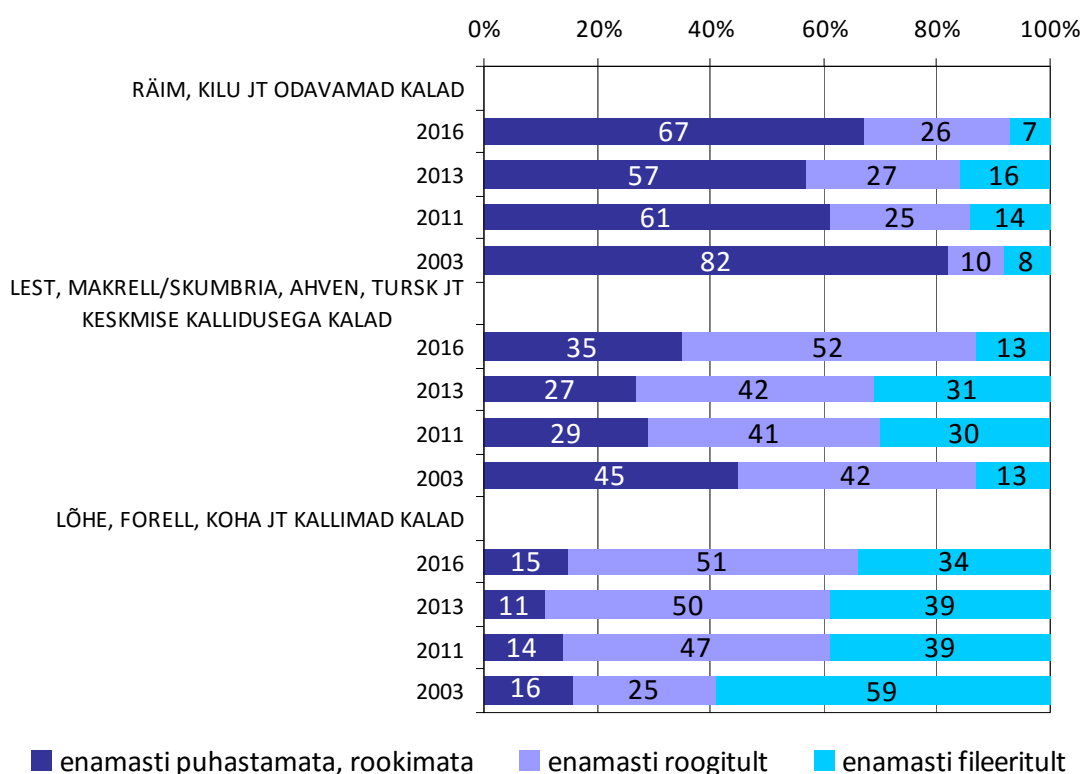

Joonis 2.8. Elanikele olulised tegurid kala ostmisel 2003-2016

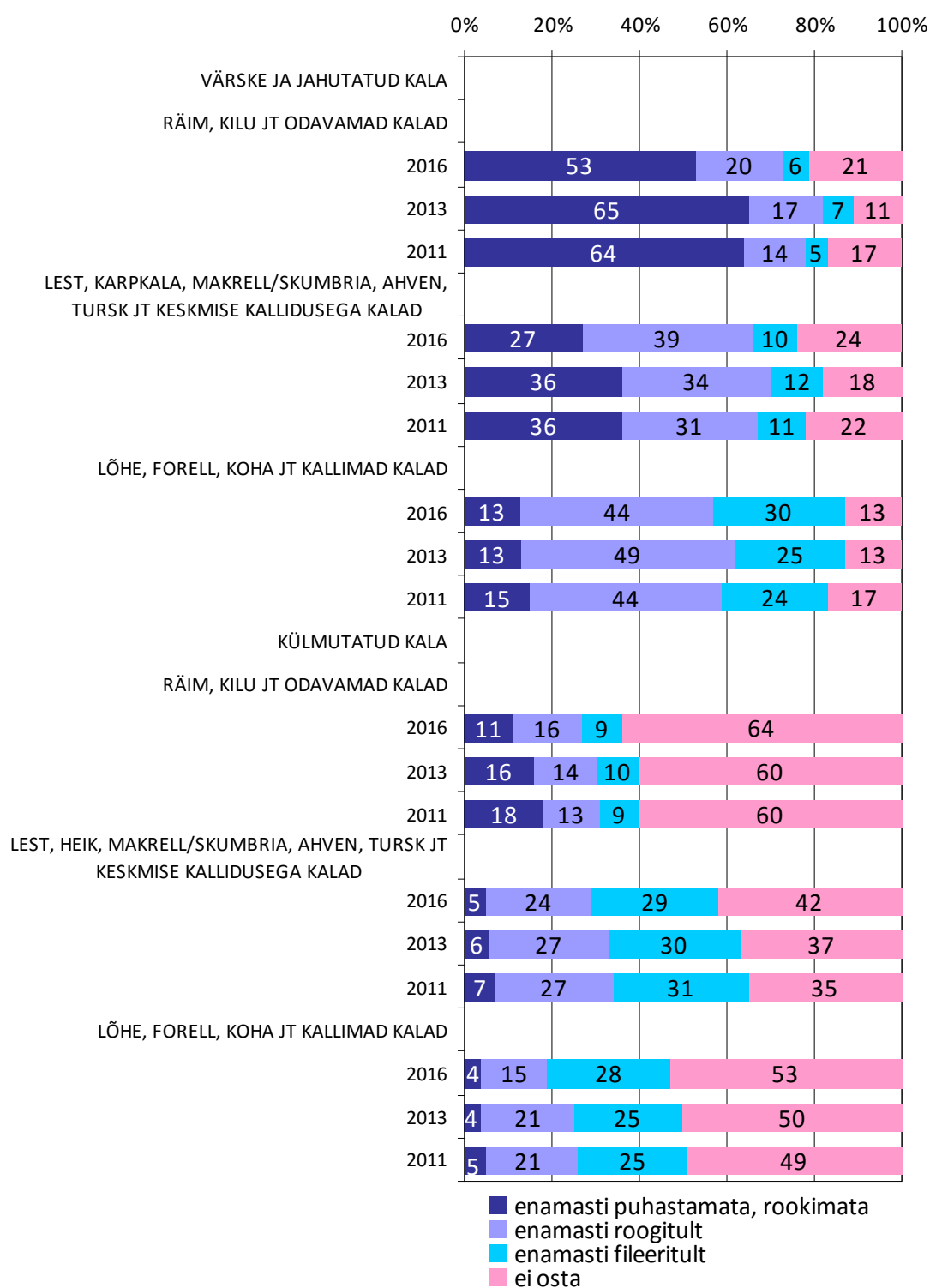
Järgnevalt värske ja külmutatud kala ostmise eelistustest kala töötlemise astme järgi (rookimata, roogitud, fileeritud). Joonisel 2.9 on toodud värske kala ostjate eelistused erineva hinnatasemega kalade lõikes, joonisel 2.10 aga kõikide vastanute värske ja külmutatud kalade ostmise eelistused.

Värsket või jahutatud odavama hinnaklassi kalu eelistatakse osta enamasti puhastamata kujul, 67% selle kala ostjatest ostab puhastamata, 26% roogitud ja 7% fileeritud kalu (2013. a 57%, 27% ja 16%). Puhastamata odavamat kala eelistatakse roogitule ja fileeritule. Roogitud kala eelistamine on viimaste aastate vältel jäänud samaks, kuid fileeritud odavama kala eelistamine on vähenenud. Keskmise hinnatasemega värske või jahutatud kalade ostueelistused on muutunud, enam eelistatakse nii puhastatud kui puhastamata kalu, fileeritud kalade ostmine on vähenenud tunduvalt. 2016. a ostis 35% antud hinnaklassi kala ostjatest puhastamata kala, 52% puhastatud, ja 13% fileeritud (2013. a 27%, 42%, 31%). Kallimaid kalu eelistatakse endiselt osta roogitud ja fileeritud. 51% kallima hinnaklassi kalade ostjatest ostis puhastatud kala, 34% fileeritud kala ja 15% puhastamata kala (2013. a 50%, 39%, 11%). Roogitud kala eelistamine püsib samal tasemel, fileeritud kala eelistatakse veidi vähem.

Külmutatud kalale eelistatakse värsket, kuid ostmise korral eelistatakse, et kala oleks juba puhastatud või fileeritud. Külmutatud kaladest ostetakse jätkuvalt enim keskmise hinnaklassi kalu, vähem odavat või kallist külmutatud kala. Külmutatud ja värske kalade ostueelistus sõltub rahakoti suurusel, mida jõukam elanik, seda sagedamini ostab ta keskmise ja kallima hinnaklassi kalade fileesid ja odavama hinnaklassi puhastatud ja fileeritud kala. Värsket odavamalt kala on aga endiselt harjunud puhastama ja toiduks kasutama eakamad elanikud ja väikese sissetulekuga elanikud ning see on harjumuspärane Lääne-Eestis (lisa 4.9).

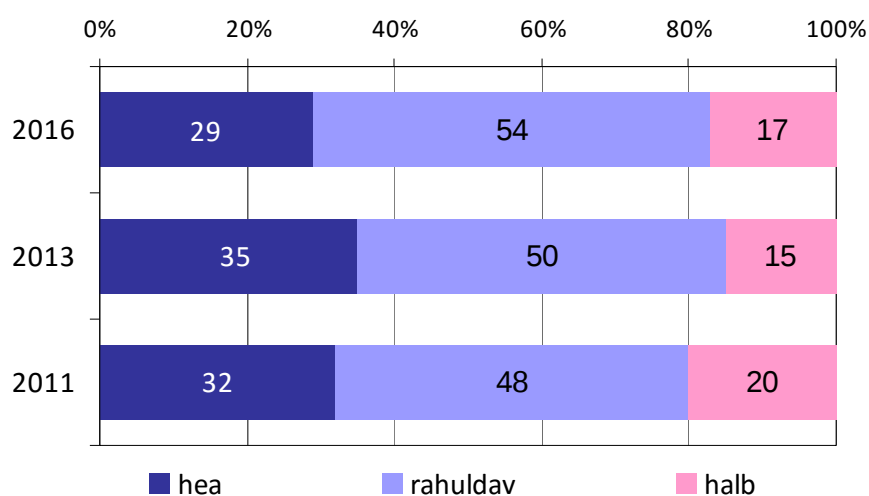
Joonis 2.9. Värske kala ostjate eelistatuid kala ostuviisiid aastatel 2003-2016

Joonis 2.10. Elanike eelistatuimad kala ostuviisid aastatel 2011-2016

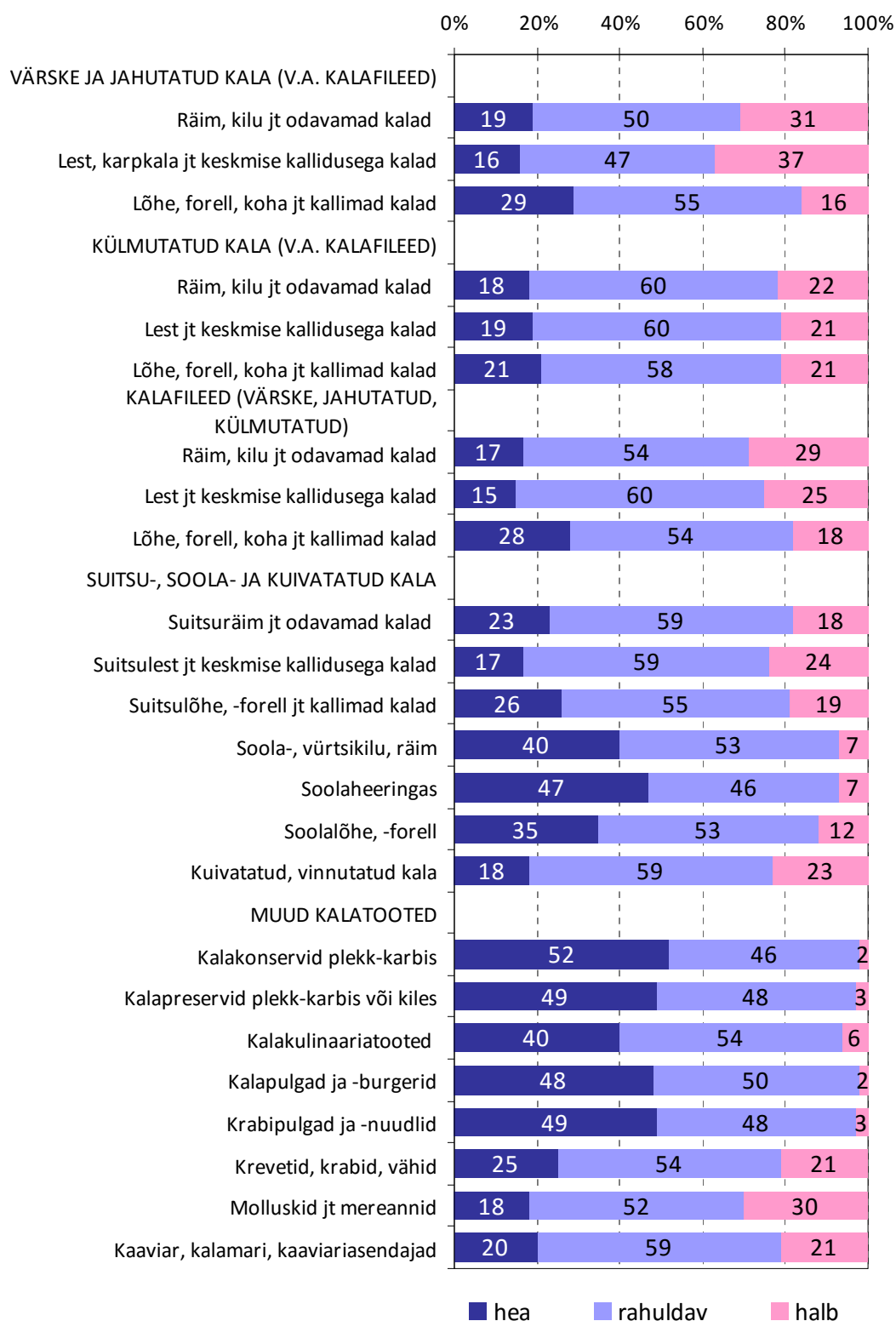
2.7. Hinnangud kala ja kalatoodete valikule ja kvaliteedile kauplustes

Kala ja kalatoodete valikut hindasid elanikud kaupluste põhjal, kus tavaliselt toidukaupu ostetakse. Hinnangute andmiseks kasutati kolmest skaalat: valik oli kas *hea*, *rahuldav* või *halb*. Kaupluste kalavalikut hinnati valdavalt rahuldavaks ja võrreldes 2013. aastaga on see suund süvenenud. 2016. aastal pidas 54% vastanutest kala ja kalatoodete valikut kauplustes rahuldavaks, 29% heaks ja 17% halvaks (2013. a vastavalt 50%, 35% ja 15%) Üldhinnang näitab 24 tooterühma hinnangute keskmist (joonis 2.11). Mitte ühegi tooterühma kalavalikut ei hinnatud halvaks. Kuid üha vähem elanikke hindas nii kaupluste värske kui külmutatud kala, suitsu-, soola ja kuivatatud kala, mereandide, kalapulkade ja kaaviari valikut heaks.

Joonis 2.11. Hinnangud kala ja kalatoodete valikule kauplustes 2011-2016 (keskmiselt)

2016. aastal hinnati kaupluste kalatoodete valikut heaks neljas tooterühmas (2013. aastal seitsmes). Heaks hinnati kaupluste soolaheeringa, kalakonservide, kalapreservide, krabipulkade ja -nuudlite valikut (suurusjärgus 47%-52%), ülejäänud tooterühmade valikut hinnati rahuldavaks (suurusjärgus 46%-60%). Kaupluste valik ei ole oluliselt paranenud, pigem on see nüüd sagedamini rahuldav ja suurenenud on halbade hinnangute osakaal. Sarnaselt eelmisele tarbijauuringule ei jäänud enam rahule värske odavama ja keskmise hinnaklassi kalade valikuga, odavamate kalade fileede valikuga ning molluskite ja muude mereandide valikuga, kus peamiselt rahuldava hinnangu kõrval andis halva hinde 29%-37% vastanutest (2013. a 25%-28%). Kuivatatud ja vinnutatud kala valikut hinnati valdavalt rahuldavaks, kuid viimaste aastate jooksul on halbade hinnangute osakaal veidi vähenenud. Olukord värske kala valikuga ei ole kauplustes paranenud ja see elanike hinnang kehtib kõikide hinnaklasside värske kala valiku kohta (joonis 8.12, tabel 2.3).

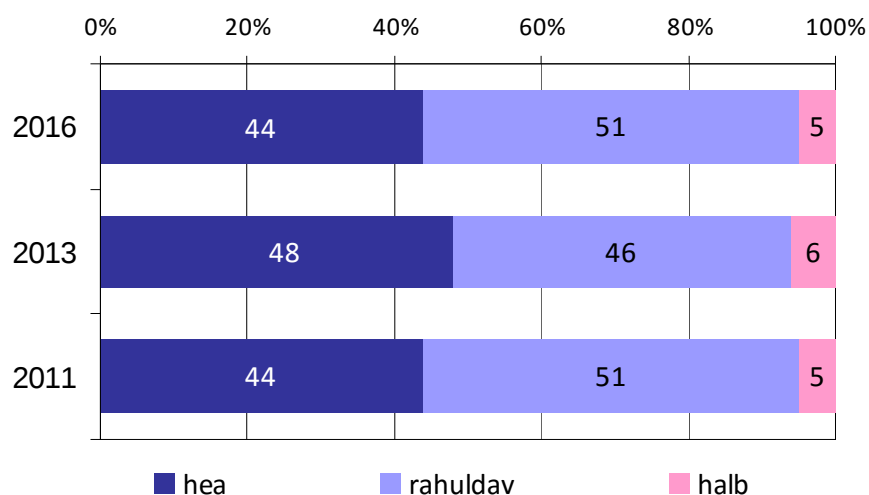

Joonis 2.12. Hinnangud kala ja kalatoodete valikule kauplustes

Tabel 2.3. Hinnangud kala ja kalatoodete valikule kauplustes aastatel 2013-2016 (% vastanutest)

	Hea		Rahuldav		Halb	
	2013	2016	2013	2016	2013	2016
Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)						
Räim, kilu jt odavamad kalad	21	19	51	50	28	31
Lest, karpkala, ahven, makrell jt keskmise kallidusega kalad	19	16	53	47	28	37
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	37	29	53	55	10	16
Külmutatud kala (v.a kalafileed)						
Räim, kilu jt odavamad kalad	20	18	59	60	21	22
Lest, heik, ahven, makrell jt keskmise kallidusega kalad	24	19	59	60	17	21
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	24	21	57	58	19	21
Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)						
Räim, kilu jt odavamad kalad	22	17	53	54	25	29
Lest, heik, ahven, makrell jt keskmise kallidusega kalad	25	15	56	60	19	25
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	37	28	50	54	13	18
Värske ja külmutatud kala (kokku keskmiselt)						
Räim, kilu jt odavamad kalad (kokku keskmiselt)	21	18	54	55	25	27
Lest, karpkala jt keskmise kallidusega kalad (kokku keskmiselt)	23	17	56	56	21	27
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (kokku keskmiselt)	33	26	53	56	14	18
Suitsu-, soola ja kuivatatud kala						
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	30	23	54	59	16	18
Suitsulest, suitsukarpkala jt keskmise kallidusega kalad	25	17	57	59	18	24
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	33	26	53	55	14	19
Soola-, vürtsikilu, räim	48	40	46	53	6	7
Soolaheeringas	55	47	41	46	4	7
Soolalõhe, -forell	43	35	49	53	8	12
Soolakala, vürtsikala (kokku keskmiselt)	49	41	45	51	6	8
Kuivatatud, vinnutatud kala	21	18	53	59	26	23
Muud kalatooted						
Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid jms)	59	52	37	46	4	2
Kalapreservid plekk-karbis või kiles (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas jt)	56	49	39	48	5	3
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis	48	40	46	54	6	6
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	56	48	40	50	4	2
Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	53	49	43	48	4	3
Krevetid, krabid, vähid	32	25	48	54	20	21
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	23	18	50	52	27	30
Mereannid (kokku keskmiselt)	28	21	49	53	23	26
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	29	20	53	59	18	21

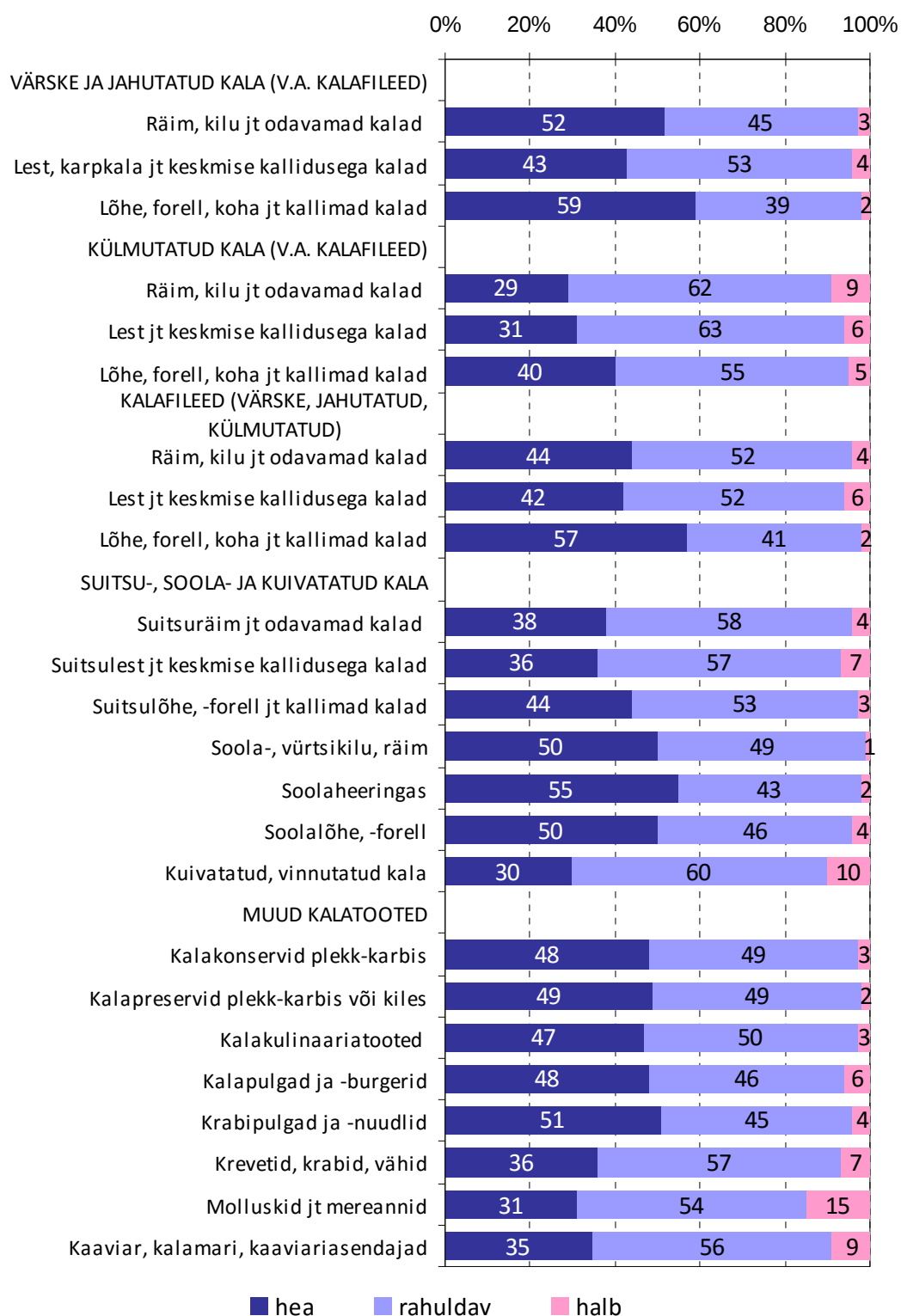
Ostetud kala ja kalatoodete kvaliteet oli elanike hinnangul 2016. aastal enamasti rahuldav või hea (24 tooterühma hinnangute keskmine). 51% vastanutest pidas viimase aasta jooksul ostetud kala või kalatoodete kvaliteeti rahuldavaks, 44% heaks ja 5% halvaks. Üldhinnangus pole vahet 2011. aasta tarbijauuringu andmetega, kuid 2013. aastaga võrreldes jäi ostetu kvaliteediga vähem rahule, hea kvaliteedi hinnangud vähenesid -4%-punkti (2013. a 48%) (joonis 2.13).

Joonis 2.13. Hinnangud ostetud kala ja kalatoodete kvaliteedile 2011-2016 (keskmiselt)

Kalatoodete kvaliteeti hinnati heaks 9 tooterühmas, st sagedasim hinnang kvaliteedile oli hea: värsked odavama ja kallima hinnaklassi kalad, kallima hinnaklassi kalafileed, soola- ja vürtsikalad, kalapulgad ja kalaburgerid ning krabipulgad ja -nuudlid (*hea*- hinnangute suurusjärg vahemikus 48%-59%). Võrdselt häid ja rahuldavaid hinnanguid anti kalapreservidele, 49% vastanutest hindas kvaliteeti heaks ja 49% rahuldavaks. Värske keskmise hinnaklassi kalade, külmutatud kalade, odava ja keskmise hinnaklassi kalafileede, suitsu- ja kuivatatud kalade, kalakonservide ja kulinaariatoodete, krevetide ja krabide, molluskite ja muude mereandide ning kaaviari ja kalamarja kvaliteeti hinnati sagedamini rahuldavaks kui heaks (*rahuldav*- hinnangute suurusjärg vahemikus 49%-63%). Ühegi tooterühma kvaliteeti ei hinnatud halvaks. Enim halbu hinnanguid anti kuivatatud kalade ning molluskite ja muude mereandide kvaliteedile (*halb*-hinnangute suurusjärg 15%-23%) (joonis 2.14, tabel 2.4).

Uuringutevahelisel perioodil on tarbijad muutunud nõudlikemaks ja ootused suurenenud, millele viitavad varasemast madalamad kvaliteedi hinnangud. Sissetulekute kasvades tehakse ostukorvis muutusi ja valitakse kvaliteetsemaid tooteid, mida varasemalt ei saanud endale lubada. Odavama ja kallima hinnaklassi värske kala kvaliteet on tõusnud, samuti on elanike hinnangul paranenud kalapulgade ja kalaburgerite ning krabipulkade ja -nuudlite kvaliteet. Kõige rohkem on vähenenud suitsukaladele, soola- ja vürtsikaladele antud hea kvaliteedi hinnangud (suurusjärgus -6%-punkti kuni -14%-punkti), kvaliteet on tarbija hinnangul muutunud rohkem rahuldavaks.

Joonis 2.14. Hinnangud viimase aasta jooksul ostetud kala ja kalatoodete kvaliteedile (keskmiselt)

Tabel 2.4. Hinnangud 2016. aastal ostetud kala ja kalatoodete kvaliteedile (% vastanutest)

	Hea		Rahuldav		Halb	
	2013	2016	2013	2016	2013	2016
Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)						
Räim, kilu jt odavamad kalad	51	52	47	45	2	3
Lest, karpkala, ahven, makrell jt keskmise kallidusega kalad	48	43	48	53	4	4
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	58	59	41	39	1	2
Külmutatud kala (v.a kalafileed)						
Räim, kilu jt odavamad kalad	34	29	53	62	13	9
Lest, heik, ahven, makrell jt keskmise kallidusega kalad	34	31	58	63	8	6
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	41	40	51	55	8	5
Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)						
Räim, kilu jt odavamad kalad	48	44	46	52	6	4
Lest, heik, ahven, makrell jt keskmise kallidusega kalad	48	42	48	52	4	6
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	61	57	36	41	3	2
Värske ja külmutatud kala (kokku keskmiselt)						
<i>Räim, kilu jt odavamad kalad (kokku keskmiselt)</i>	44	42	49	53	7	5
<i>Lest, karpkala jt keskmise kallidusega kalad (kokku keskmiselt)</i>	44	39	51	56	5	5
<i>Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (kokku keskmiselt)</i>	53	52	43	45	4	3
Suitsu-, soola ja kuivatatud kala						
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	48	38	47	58	5	4
Suitsulest, suitsukarpkala jt keskmise kallidusega kalad	48	36	47	57	5	7
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	52	44	46	53	2	3
Soola-, vürtsikilu, räim	64	50	33	49	3	1
Soolaheeringas	63	55	35	43	2	2
Soolalõhe, -forell	56	50	41	46	3	4
<i>Soolakala, vürtsikala (kokku keskmiselt)</i>	61	52	45	46	6	2
Kuivatatud, vinnutatud kala	39	30	53	59	26	23
Muud kalatooted						
Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid jms)	52	48	42	49	6	3
Kalapreservid plekk-karbis või kiles (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas jt)	56	49	40	49	4	2
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis	50	47	45	50	5	3
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	44	48	48	46	8	6
Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	50	51	44	45	6	4
Krevetid, krabid, vähid	40	36	52	57	8	7
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	35	31	53	54	12	15
<i>Mereannid (kokku keskmiselt)</i>	37	33	53	56	10	11
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	44	35	49	56	7	9

2.8. Elanike ettepanekud kauplustele pakkumise parandamiseks

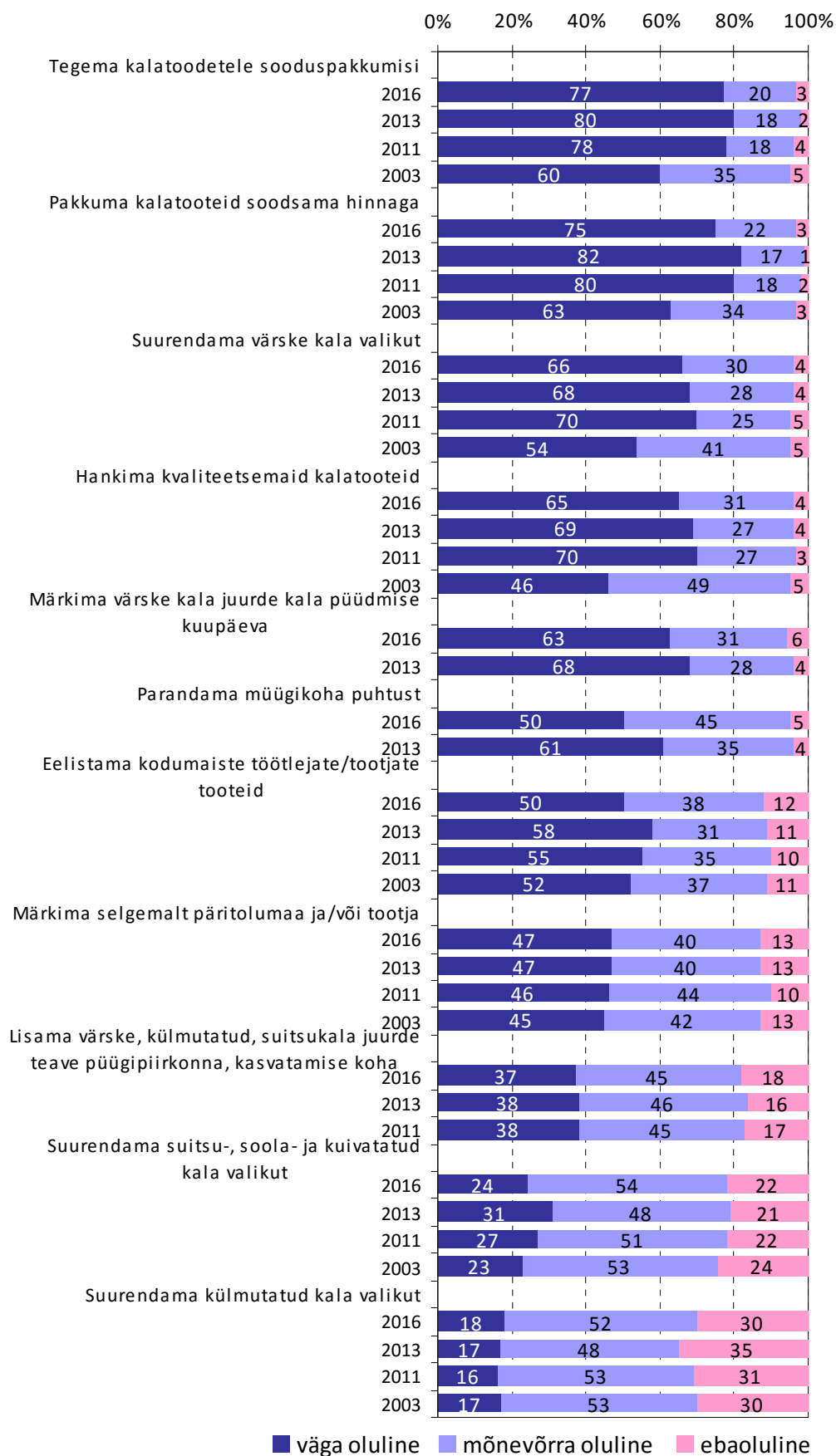
Kala ja kalatoodete tarbimise suurendamiseks eeldaksid elanikud kauplustelt sooduspakkumisi ja soodsamaid hindu. Ka elanike sissetulekute tõustes on toodete hind siiski tarbija jaoks kõrge. 77% vastanutest leidis, et kala tarbimise suurendamiseks oleks vaja teha kalatoodetele sooduspakkumisi ja 75% arvates pakkuda tooteid soodsama hinnaga (2013. a vastavale 80% ja 82%). Hind on varasemate uuringute andmetel olnud samuti peamine tegur, mille abil panna tarbijat rohkem kala ostma. Lisaks eeldatakse laiemat värske kala valikut, kvaliteetsemaid tooteid, kodumaist toodangut, müügikoha puhtust ja paremat toodete märgistamist, nt värske kala püüdmise kuupäeva ja infot päritolumaast või tootja kohta. Kõik ülaltoodud tegurid on elanikele väga tähtsad (joonis 2.15).

Toodete kvaliteediga on valdav osa elanikest rahul, pidades seda kas heaks või rahuldavaks, kuid kauplustelt soovitakse, et kaubavalikuga hoitakse latti kõrgel, kuna ostma panevad tarbijat ikka kvaliteetsemad tooted. Kvaliteetsemate kalatoodete müümist pidas väga oluliseks 65% ja suuremat värske kala valikut 66% elanikest (2013. a 69% ja 68%). Kvaliteet ja värske kala valik on tarbijatele vähem olulised võrreldes hinnaga, kuid tulevad kohe hinna järel. Soodsamat hinda ja sooduspakkumisi sooviksid väikese sissetulekuga elanikud, ka noored ja eakad ning Kirde-Eesti ja Tallinna elanikud. Kvaliteetsemaid kalatooted ja suuremat värske kala valikut sooviti sagedamini Kirde-Eesti elanike poolt, kuid viimast märkisid ka tallinlased ja muust rahvusest elanikud (lisa 4.12).

Müügikoha puhtust pidas kalaostude suurendamise eesmärgil väga tähtsaks teguriks iga teine vastanu (50%, 2013. a 61%) ja elanike hinnangud näitavad, et kauplused on probleemiga tegeleenud. Kala püüdmise kuupäeva sooviks värske kala juures näha 63% vastanutest ja selgemat päritolumaast või tootja märgistamist 47% vastanutest (2013. a 68% ja 47%). Kodumaiste töötajate ja tootjate toodangu eelistamist pidas väga oluliseks 50% vastanutest (2013. a 58%). Kodumaise eelistamine on 2013. aastaga võrreldes tähtsust kaotanud, päritolumaast selgema märgistamise tähtsustajate osakaal püsib.

Mõnevõrra tähtsaks on jäänud elanikele teabe lisamine püügipiirkonna või kalakasvatuse kohta värskete, külmutatud ja suitsetatud kalade juurde (45%, 2013. a 46%) ja hinnangud pole muutunud. Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala valiku suurendamist üha suuremal määral mõnevõrra tähtsaks (54%, 2013. a 48%). Kuna külmutatud kalale eelistavad elanikud värsket, siis külmutatud kala valiku suurendamine on müügiperspektiivi arvestades kõige vähem mõjus (mõnevõrra oluline - 52%, *ebaoluline* - 30% ja *väga oluline* - 18%; 2013. a 48%, 35% ja 18%). Suuremat suitsu- ja soola kala valikut sooviti enam Kesk-Eestis. Külmutatud kala valik on oluline väikese sissetuleku korral, muuhulgas noortele.

Kalamüüki aitaks suurendada puhtas keskkonnas kasvanud kalade pakkumine. Nii märgiti, et i soovitakse teada võimalikku toksiliste ja mürgiste ainete sisaldust kalades. Mitmed vastanud sooviksid tooteinfot vene keeles. Müügile sooviti rohkem kohalikke valgeid kalu. Poodidesse sooviti suuremaid kalatoodete osakondi ja kalatoodete lette. Linnades võiks olla regulaarselt värske kala müümise päevad ja eraldi kalapoed. Elanikud märkisid ka seekordses uuringus külmutatud kalade suurt veesisaldust, reklaami vajadust kalade sortimendi ja ostukohtade kohta ning tarbijate harimise vajadust tootetuvustuste ja valmistusvõimaluste kaudu.

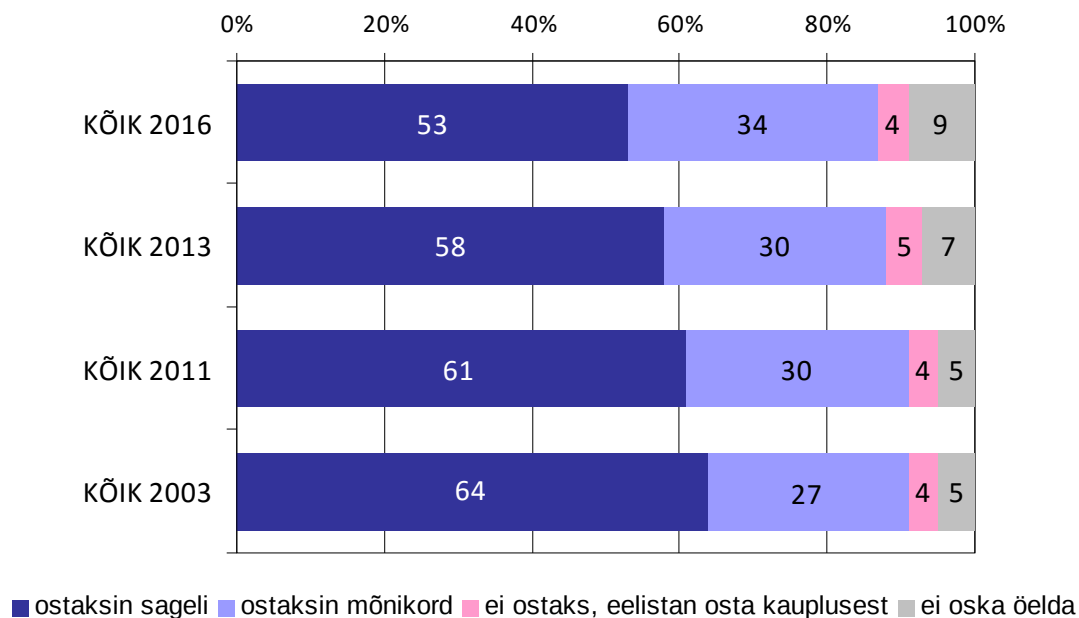
Joonis 2.15. Elanike ettepanekud kauplustele kala ja kalatoodete pakkumise parandamiseks 2003-2016

2.9. Elanike huvitatus ostuvõimalusest kalaturult või otse kalurilt

Elanike nõudlus värske kala järele oleks käesoleva uuringu järgi suurem kui värsket kala oleks rohkem müügil, hind oleks soodsam ja sobiva kala leiaks kodupoest, kus tavaliselt toiduoste tehakse. Otse kalurilt, kalakasvatajalt või kalakaupmehelt eelistatakse osta peamiselt värsket ja suitsukala, kuid kogused on väikesed ja valdav osa elanikest seda võimalust kas ei kasuta või võimalus puudub.

2016. aastal märkis 53% vastanutest, et nad ostaksid sageli kala ja kalatooteid otse kalurilt, kalakasvatajatelt või kalaturult, 34% ostaks mõnikord, 4% eelistaks osta kauplustest ja 9%-l puudus seisukoht (2013. a vastavalt 58%, 30%, 5% ja 7%). Huvi regulaarselt otse kalameestelt ostmise vastu on enam kui pooltel elanikel, kuid see on langussuunaline alates 2003. aastast. Kui 2003. aastal väljendas sagedast värske kala ostusoovi 64% elanikest, siis 2016. aastal 53%. Otse ostmine oleks kaupluste kõrval lisavõimaluseks elanikele võimaldades teistsugust sortimenti ja kohalikku toodangut. Kauplusi spetsiaalsele kalaturule eelistavaid inimesi on vähe, osakaal püsib 2003. aastast samal tasemel (joonis 2.16).

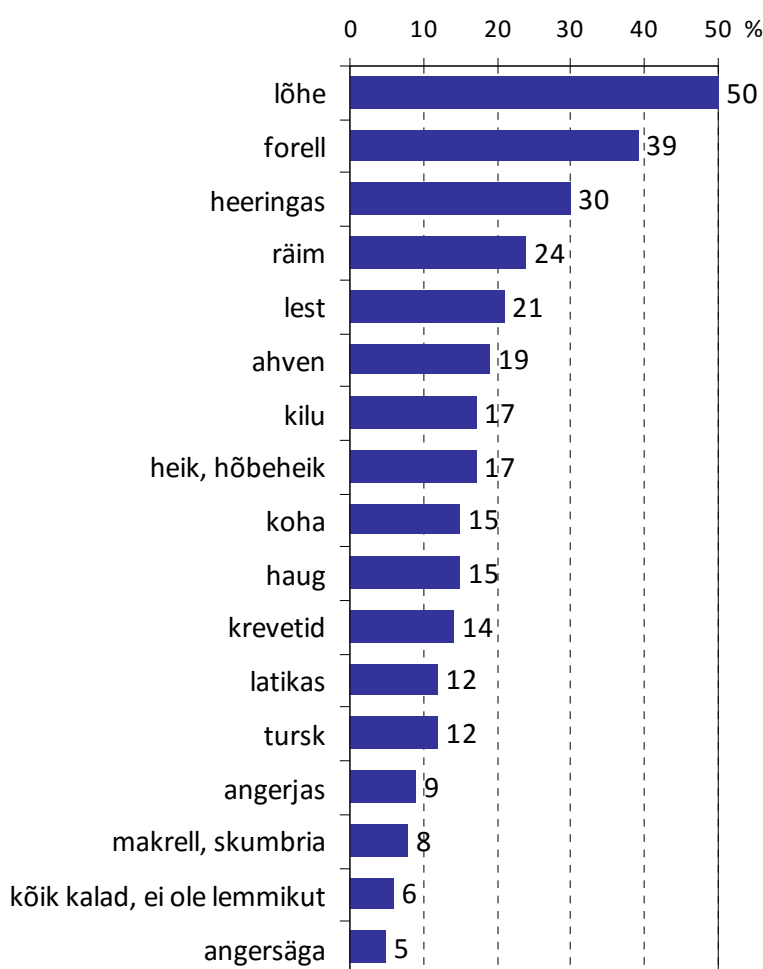
Kõik elanike rühmad väljendasid soovi sageli kalameestelt kala osta, erandiks oli Tallinn, kus kalaturult ostetak mõnikord. Tallinnas on olemas kalaturg ja poodides kalaosakonnad, mistõttu on tegemist lisavõimalusega. Rohkem oleksid kala otsemüügist huvitatud Kirde- ja Lõuna-Eesti elanikud, linnaelanikud (v.a Tallinn) ja väikese sissetulekuga inimesed. Noorte ettekujutus oma käitumisest ei oleks erinev elanike üldisest, kuid jõukamad teeksid kalaturgudelt kalaoste harvemini (lisa 4.13).

Joonis 2.16. Elanike kala ja kalatoodete ostusoovid kalaturult või kalakasvatajalt 2003-2016

2.10. Lemmikkalad

2016. aastal selgitati elanike lemmikkalad välja neljandat korda ja sarnaselt 2013. aastal läbiviidud uuringule etteantud loetelu abil, mida võis puuduva kala nimetusega täiendada. Enim armastatakse Eestis lõhet, mis oli lemmikkalaks 50%-le vastanutest, järgnevad forell (39%), heeringas (30%) ja räim (24%). Eelistuste esinelik püsib läbi aastate sama (2013. a lõhe 45%, forell 27%, heeringas 26% ja räim 26%). Lõhe ja forell on kallinenud ja seda säävad meelsasti kõik elanikud sõltumata vanusest, soost ja elukohast. Väiksema sissetulekuga elanikud ei jõua kallist lõhet soovikohaselt osta, seetõttu on tagasihoidlikuma rahakotiga elanike lemmikkalade pingerida järgmine: forell, lõhe, räim, heeringas ja ahven. Mida suurem sissetulek, seda enam on lemmikuks lõhe ja forell (joonis 2.17, lisa 4.14).

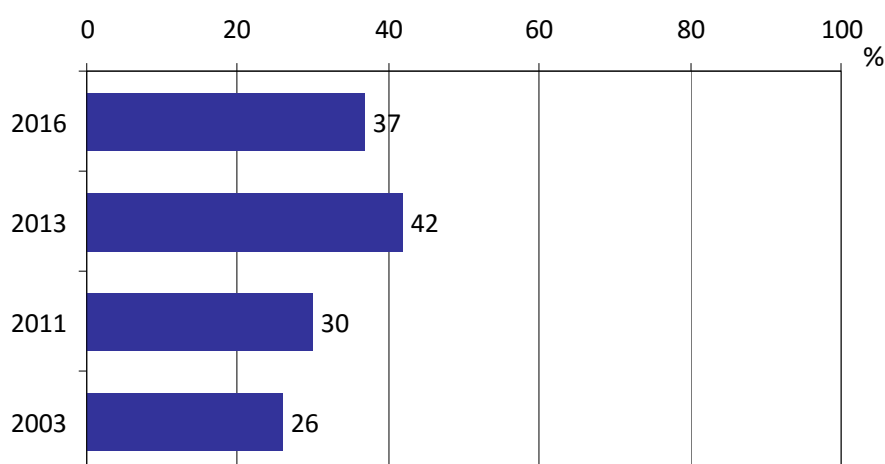
Joonis 2.17. Elanike lemmikkalad 2016. aastal

Kuid kalavalik kauplustes on laiem ja elanike maitse-eelistused mitmekülgsemad. Lest, ahven, kilu, heik, hõbeheik, koha, haug, krevetid, latikas ja tursk olid samuti paljude lemmikuteks. Veidi vähem populaarsed olid angerjas, makrell ja esmakordselt loetelus olnud andersäga. Lõhe on nüüd ka eakamate elanike lemmikkalaks (43% vanuserühmast) ja edestab varasemaid lemmikuid – heeringat ning räime (40% ja 37%). Noorte lemmikuteks on lõhe ja forell (mõlemad 50% vanuserühmast). Vaba vastusena lisas nimekirja juurde oma lemmiku 48 inimest, enim meeldivad: siig (12 korda), silm (7), pangasius (4), koger (3), linask (3), tuulehaug (2), räabis (2), tuunikala (2), dorada (2), meritint (2), merekarbid (2), mintai, tint, paalia, meriahven, savorin, sardiin, huntahven, särg, paltus, karpkala, kalmaarid, kammkarbid jm.

2.11. Halvad kogemused kala ja kalatoodetega

Viimase aasta jooksul ei ole 63% vastanutest kogenud kala ostmisel või söömisel midagi ebameeldivat, kuid 37% on saanud negatiivse kogemuse (2013. a 58% ja 42%). Varasemate uuringutega võrreldes on halbade tarbimiskogemuste osakaal langenud (joonis 2.18).

Kala ja kalatoodete kvaliteedi hinnangud 2016. aastal küll veidi langesid ja on sarnased 2011. aastale, kuid üldiselt rahuldab kvaliteet tarbijat. Alates 2011. aastast on väljendanud suuremat pettumust Kirde-Eesti elanikud (59% piirkonna elanikest, 2013. a 56%) ja muust rahvusest elanikud (47%, 2013. a 54%). Siin võivad põimuda madalam sissetulek ja suuremad ootused kvaliteedile. Ka madalama haridustasemega elanikud kogesid sagedamini ebameeldivat, sest sissetulekute suurus seab piirid kvaliteetsete toodete ostmisele (lisa 4.15).

Joonis 2.18. Halbade tarbimiskogemuste osakaal kala ja kalatoodetega 2003-2016

Mis valdkonnast need halvad kogemused olid, selgitati etteantud vastusvariantide abil, millele võis oma sõnadega muu kogemuse juurde lisada. Küsimusele vastasid ainult viimase aasta jooksul ebameeldiva kogemuse osaliseks saanud vastajad (37% kõigist) ja vastuste osakaalud on arvatatud negatiivse kogemuse saanutest, mitte kõigist küsitlusele vastanutest.

Peamiselt on probleem toodete kvaliteediga ja see põhjustas ka 2016. aastal enim pahameelt, mis ei erine varasemate uuringute tulemustest. Kõige enam põhjustasid ebameeldivusi juhud, kus kala ei olnud värske (60% halva kogemuse saanutest, 2013. a 54%) ja sügavkülmutatud kalades oli liiga palju vett (58%, 2013. a 57%). Kala värskusele antud negatiivseid hinnanguid on oluliselt rohkem. Halba maitset kas konservide, värskes, suitsutatud või külmutatud ja sellest valmistatud kalaroogade söömisel märkis 40% (2013. a 32%) ja halba kvaliteeti (puhastamata, purustatud kalad, vähe kala, kuiv jms) 32% (2013. a 31%).

Kuna tarbijate maitse-eelistused on erinevad, siis pole üllatav, et häiris nii liigne sool kui selle nappus. 19% negatiivse tarbimiskogemuse saanud vastanutest tõi välja toodete maitsetust ja magedust (2013. a 13%) ning 16% liigset soolasisaldust (2013. a 23%). Iga kümnes ebameeldiva kogemuse

saanud kalatarbija koges müüja ebakompetentsust (10%, 2013. a 12%), märkas toote ületatud säilimistähtaega (8%, 2013. a 11%) või osutus pakend katkiseks (8%, 2013. a 7%) (joonis 2.19).

Muude ebameeldivate kogemustena märgiti järgnevaid probleeme: halvaks läinud konservid ja konservide halb kvaliteet, sprottide kohatine halb kvaliteet (lagunenud, kuiv), ebameeldiv kõrvalmaitse (forellil), maitsetud ja halvad tomatikastmed konservides, ebakvaliteetne kalamari (ka ülesoolatud), lõhel lõigete peal mustad täpid, ebameeldiv lõhn (valmistamisel, tootel), riknenud kala pakendis, marinaadis kala liiga magusamaitse. Häirivaks peeti toodete liiga kõrget hinda, liimiseid pakkeümbriseid, pakendi ja külmkapi hinnasiltide erinevust ja aeglast teenindust (lisa 5).

Kirde-Eesti elanikud, kes olid piirkondadest kõige kriitilisemad, märkisid sagedamini sügavkülmutatud kalade liigset veesisaldust, mittevärskust, halba maitset, toodete maitsetust ja liigset soolasust ning säilimistähtaaja ületanud tooteid. Viimastega oli probleeme eriti väikese sissetulekuga elanikel, sh noortel ja eakatel, kes ostavad odavamalt, mis ei pruugi olla alati kvaliteetne. Noori ja jõukaid häiris enim, et kalad ei olnud värsked ja kvaliteet oli halb (lisa 4.16).

Negatiivset tarbimiskogemust oli varasemast vähem, kuid esile on tõusnud probleemid kalade värskuse, halva maitse ja toodete maitsetuse või vähese soolasisaldusega. Konservide kvaliteediprobleemid püsivad ja üha rohkem tarbijaid ei ole rahul kalamarja kvaliteediga.

Joonis 2.19. Halvad kogemused kala ja kalatoodete ostmisel või söömisel viimase aasta jooksul

Kokkuvõte ja järeldused

KALA JA KALATOODETE TARBIMINE

- Kala ja kalatoodete tarbimine viimasel kolmel aastal koguseliselt ei muutunud. Eesti elanikud tarbisid kala ja kalatooteid 9,6 kg elaniku kohta (toote kaalus), mis sisaldab lisaks ostudele ka 0,4 kg isepüütud või tasuta saadud kala.
- Kala kaalule arvatult suurenes tarbimine 13,4 kg-le pereliikme kohta ehk 1% 2012. aastaga võrreldes, sest varasemast rohkem osteti valmistooteid.
- Tervikuna on kala tarbimine elaniku kohta suurem, sest kalaroogi süüakse ka väljaspool kodu, restoranides jt toidukohtades, koolides ja lasteaedades. Euroopa kalandus- ja vesiviljelustoodete turu seirekeskuse (EUMOFA) arvutuste kohaselt oli Eesti turul kalaressursse 2014. aastal 18,3 kg elaniku kohta (sh tooted arvatud eluskala kaalule).
- Kala ja kalatoodete tarbimiskogused suurenesid veidi väiksema sissetulekuga elanikegruppides, noorte seas ning piirkondadest Kesk- ja Kirde-Eestis.
- Perede poolt tehtavad kulutused kalale ja kalatoodetele suurenesid kolme aastaga kolmandiku võrra (42,1 eurolt pereliikme kohta 2012. a 56,2 eurole 2015. a). Väljaminekud kasvasid nii hinnatõusu kui ka kallimate kalaliikide, -toodete, sh filee eelistamise tulemusel.
- Värske kala, soolakala, kalapulkade ja -burgerite ning krabipulkade tarbimine pereliikme kohta vähenes koguseliselt veidi, kasvas aga kalakonservide jms kalatoodete, suitsukala, kalamarja, krevettide ja mereandide tarbimine.
- Endapüütud või tasuta saadud värsket kala tarbiti ligikaudu 0,4 kg pereliikme kohta, see kogus ei ole kolme viimase aastaga kuigivõrd muutunud.
- Eesti elanikud kulutavad lihatoodetele neli korda rohkem kui kalatoodetele, 2012. aastal kulutati viis korda rohkem. Kuigi kala osakaal elanike toidukulutustes tõusis 5,1%-le ja lihatoodete osakaal toidukuludes langes 20,5%-le, suurenesid lihatoodete ostukogused tänu hindade madalseisule ja kalatoodete ostukogused tervikuna ei muutunud vaatamata kulutuste suurenemisele.
- Värsket kala tarbiti 2015. aastal kõige enam Lääne-Eestis (6,1 kg pereliikme kohta) ja kõige vähem Lõuna-Eestis (2,4 kg pereliikme kohta), mujal 3,8-3,9 kg pereliikme kohta. Samas on just Lääne-Eestis värske kala tarbimine pereliikme kohta kõige enam vähenenud (2012. a tarbiti 8,3 kg), see vähenes ka Lõuna-Eestis, suurenes aga Kesk- ja Kirde-Eestis ning Põhja-Eestis eriti ei muutunud.
- Lastega peredes tarbitakse kala ja kalatooteid endiselt pereliikme kohta poole vähem kui lasteta leibkondades (vastavalt 6 kg ja 12 kg), kuid need erinevused ei ole viimastel aastatel suurenenud.
- Rahalised võimalused mõjutavad endiselt tugevasti kala tarbimist, piirates muuhulgas Eestis valmistatud kalatoodete ostmist, mis on sageli importtoodetest kallimad. Kalatooteid ostavad

sagedamini suurema sissetulekuga inimesed (V tulukvintiili peredes tarbiti pereliikme kohta 11,1 kg kala ja kalatooted, I kvintiilis 7,2 kg). Rahalistes kulutustes on erinevused veelgi suuremad, V kvintiilis kulutati kalale pereliikme kohta 2,2 korda rohkem kui I kvintiilis.

- Nooremates vanusegruppides (alla 40-aastastel ja eriti kuni 25-aastastel) on kala tarbimine viimasel kolmel aastal kasvanud rohkem ja kulutused kalale on suurenenud rohkem (69% võrra) kui keskealistel ja vanematel inimestel (29%). Sellele vaatamata kulutavad üle 60-aastased kalale suurema summa (74 € pereliikme kohta) kui nooremad vanusegrupid (46–48 € 16–49-aastaste vanusegruppides)
- Mitte-eestlaste toiduvalikutes on kala ja kalatooted veidi olulisemal kohal kui eestlastel, moodustades 5,5% kulutustest toidule ja alkoholita jookidele (eestlastel 5,0%).
- Eestis on kala jaehinnad viimastel aastatel, nagu varemgi, tõusnud kiiremini kui teiste põhiliste toidukaupade hinnad. SA tarbijahinnaindeksi järgi on kalatoodete hinnad Eestis tõusnud viimase 3 aastaga 16%, teraviljatoodete hinnad 3%, lihatoodete hinnad 2% ja piimatoodete hinnad 1%. Piima- ja lihatoodete tarbijale soodne hinnatase viimastel aastatel on soodustanud nende eelistamist kalatoodetele.
- Eesti elanike kalatarbimises on esikohale kerkinud punane kala, seejuures tarbitakse Eestis kasvatatud vikerforelli tõenäoliselt vähem kui importforelli.
- Suuremate linnade hüpermarketites ja turgudel on värsket kala saadaval üsnagi laias valikus, sealhulgas nii kallimas kui keskmises ja odavamas hinnaklassis. Väiksemates kauplustes ja maapiirkondade poodides värsket kala ei müüda.

ELANIKE HINNANGUD OMA KALATARBIMISELE

- Täiskasvanud Eesti elanik sööb kala või kalatooted endiselt kord nädalas või vähemalt paar korda kuus. Tarbimise sagedus ei ole oluliselt muutunud võrreldes 2013. aasta küsitluse andmetega. 78% elanikest tarbis kala ja kalatooted vähemalt paar korda kuus või sagedamini (2013. a 77%). Vähemalt kord nädalas tarbis kala ja kalatooted 49% elanikest, 29% paar korda kuus ja 19% kord kuus või harvemini (2013. a vastavalt 50%, 27% ja 21%). Tooted ei tarbinud 3% elanikest. Kala ja kalatoodete tarbimine ei ole taastunud 2003. aasta tasemeni, mil 83% elanikest sõi kala vähemalt paar korda kuus.
- Kala ja kalatoodete söömise sagedusega ollakse pigem rahul. 53% vastanutest olid kala ja kalatoodete söömisega kas täiesti või enam-vähem rahul (2013. a 60%), rahule ei jäänud 42% vastanutest (2013. a 38%) ja hinnangut ei osanud anda 5% vastanutest. Rahulolevate elanike osakaal on vähenenud -7%-punkti ja on madalaimal tasemel alates 2003. aastast. Rahulolematuse peamiseks põhjuseks on jätkuvalt toodete kõrge hind, mille kõrvale on tõusnud väike tootevalik müügikohas.
- Kalatarbimine on elanike hinnangutele tuginedes püsinud kahe viimase aasta jooksul stabiilne. Elanikud eelistavad toidulaua värsket ja jahutatud kalast valmistatud kalaroogi, eelkõige räimest, kilust, lõhest ja forellist valmistatud toite, kuid samuti soola- ja vürtsikala. Odavamate

ja kallimate kalafileede, kallima suitsukala, mereandide ja kaaviari tarbijaid on juurde tulnud. Kõige sagedamini süüakse roogi värskest lõhest ja forellist, värskest räimest ja kilust, soolaheeringat ja kalakonserve.

- Elanikud eelistavad enim odavama ja kallima hinnaklassi värsket kala. Värsket kalast on soosikud lõhe, forell ja teised kallimad kalad. Mida kõrgem sissetulek, seda enam ostetakse keskmise ja kõrgema hinnaklassi värsket kala.
- Endiselt peetakse lugu soolaheeringast, vürstikilust, soolalõhest ja -forellist ning suitsukaladest. Soolaheeringa tarbijaid oli 2016. a 78% elanikest (2013. a 85%), vürstikilu tarbijaid 70% (2013. a 80%). Soolaheeringa, vürstikilu ja odavamate suitsukalade tarbijaid on viimase kahe aasta vältel vähemaks jäänud, kallimate suitsukalade nagu suitsulõhe ja suitsuforelli tarbijaskond aga suurenenud. Suitsuräime ja teisi odavamaid suitsukalu tarbis 2016. a 58% elanikest (2013. a 66%), keskmise hinnaklassi suitsukalu 61% (2013. a 61%) ja kallima hinnaklassi suitsukalu 59% elanikest (2013. a 54%).
- Külmutatud kalale eelistatakse värsket ja jahutatud kala. Kui valmistatakse toitu külmutatud kalast, siis ostetakse sagedamini keskmise hinnaklassi kala.
- Kalakonservide ja -preservide tarbijaskond on vähenenud, kuid see on jäänud lähedaseks värske kala, soolaheeringa, vürstikilu, kallimate kalafileede ning kala- ja krabipulkade tarbijaskonna suurusele. Kalakonserve tarbis 2016. a 77% elanikest (2013. a 84%), kalapreserve 69% (2013. a 75%). Lisaks vähemale tarbijate arvule on ka sagedasi tarbijaid jäänud vähemaks.
- Kalapulkade ja kalaburgerite ning krabipulkade ja -nuudlite tarbijaskond on samuti vähenenud. 2016. a tarbis kalapulki ja -burgereid 65% elanikest, krabipulki ja -nuudleid 69% elanikest (2013. a mõlemad 72%). Tarbimissagedus langes sagedamate tarbijate osas. Kala- ja krabipulki eelistavad toidulaua pigem nooremad kui eakamad elanikud.
- Kalakulinaariatoodete tarbijaskond on stabiilne, tooteid on tarbinud kolme viimase uuringu andmetel 62% elanikest.
- Krevettide, krabide ja vähkide tarbijaskond on veidi suurenenud. 2016. a tarbis tooteid 44% elanikest (2013. a 40%), lisandunud on harva tooteid tarbivaid elanikke.
- Molluskeid ja muid mereande tarbis 28% elanikest (2013. a 20%), st vaadeldud tooterühmadest oli tarbijaid kõige vähem, kuid viimased kolm uuringut näitavad, et uusi tarbijaid on juurde tulnud (tarbivad harva).
- Kaaviari ja kalamarja (v.a valgumari) tarbijaskond on uuringutevahelisel perioodil samuti kasvanud. 2016. a tarbis tooteid 41% elanikest (2013. a 33%). Tarbimissagedus on veidi tõusnud, kuid kaaviar ei ole elanikele igapäevane toit, regulaarsed iganädalased tarbijad puuduvad.
- Kala eelistavad elanikud süüa kodus, seal tarbitakse 76% kalast ja kalaroogadest, toitlustusasutustes söödu osakaal on 13% ja külas söödu osakaal 11%. Alates 2011. aastast ei ole tarbimiskohtade struktuur muutunud, kuid võrreldes 2003. aastaga süüakse kodudes kalaroogi vähem (2003. a 89%).

- Tarbitavad kala ja kalatooted on pärit valdavalt kauplustest, vähem turgudelt ja kala-kasvatajatelt või kaluritelt, tuttavatelt saadud või ise püütud kala osakaal on viimase aasta jooksul olnud tagasihoidlik. Kauplused on jäänud peamisteks kala ostukohtadeks (53%-88% kogusest), kust eelistatakse osta külmutatud kala, kalafileesid, soola- ja vürtsikilu (sh konserve, preservide jt tooted), soolaheeringat ja -lõhet, kuid ka värsket kallimat kala. Rohkem ostetakse kauplustest kalatooteid kui värsket kala. Turgudelt ostetakse suhteliselt rohkem värsket odavamat kala ja keskmise hinnaklassi kala, samuti suitsukala, kuid konkurentsi kauplustele turud ei paku. Ise valmistatakse sagedamini kuivatatud või vinnutatud kala.
- Suuremate sissetulekute korral ostaksid elanikud kala sama palju kui enne või suurendaksid tarbimist. Rohkem ostetakse värsket kala ja kalafileesid. Värsket ja jahutatud kala ostaks rohkem 55% vastanutest, tarbimine jääks samale tasemele 34%, tarbimist ei vähendaks mitte keegi. Kalafileesid ostaks rohkem 56% vastanutest, 31% säilitaks senist taset ja 1% ostaks vähem. Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala, külmutatud kala ja teisi kalatooteid (nt kalakonserve, -preserve, kulinaariatooted, kalapulki, krevette, kaaviari jt mereande) ostetakse sissetulekute kasvades samades kogustes. Kõige vähem suurendataks rahaliste võimaluste kasvades külmutatud kala ostmist.
- 2016. aastal hindasid elanikud kala ostmisel kõige tähtsamaks kala värskust, maitset, müügikoha puhtust ja hinda. Samu tegureid peeti tähtsaimateks ka 2013. aastal. Kala ostmisel pidas värskust väga tähtsaks 97% vastanutest (2013. a 96%), maitset 91% (2013. a 88%), müügikoha puhtust 78% (2013. a 79%) ja hinda 68% vastanutest (2013. a 77%). Uuringutevahelisel perioodil ei ole elanikud vähendanud nõudlikkust kala värskuse, maitse ega müügikoha puhtuse suhtes, hind on tähtsust kaotanud -9%-punkti võrra, mis on elanike sissetulekute kasvu arvestades ootuspärane. Ostukoha puhtus on elanikele kalaoste tehes tähtsam ostetava kala hinnast, kala liigist, töötamise astmest ja päritolumaast.
- Värskeid või jahutatud odavama hinnaklassi kalu eelistatakse osta enamasti puhastamata kujul. Fileeritud odavama kala eelistamine on vähenenud. Keskmise hinnatasemega värsked või jahutatud kalade ostueelistused on muutunud, enam soovitakse nii puhastatud kui puhastamata kalu, fileede ostmise on vähenenud. Kallimaid kalu soovitakse endiselt osta roogitult ja fileeritult. Külmutatud kalale eelistatakse värsket, kuid ostmise korral tahetakse, et kala oleks juba puhastatud või fileeritud. Külmutatud kaladest soositakse keskmise hinnaklassi kalu.
- Kaupluste kalavalikut hinnati valdavalt rahuldavaks ja võrreldes 2013. aastaga on see suund süvenenud. 2016. aastal pidas 54% vastanutest kala ja kalatoodete valikut kauplustes rahuldavaks, 29% heaks ja 17% halvaks (2013. a vastavalt 50%, 35% ja 15%). Kuid üha vähem elanikke hindas nii kaupluste värsked kui külmutatud kala, suitsu-, soola ja kuivatatud kala, mereandide, kalapulgade ja kaaviari valikut heaks, see on pigem rahuldav. Heaks hinnati kaupluste soolaheeringa, kalakonservide, kalapreservide, krabipulgade ja -nuudlite valikut, ülejäänud tooterühmade valikut hinnati rahuldavaks. Enim ei jäänud rahule värsked odavama ja keskmise hinnaklassi kalad, odavamate kalade fileede ning molluskite ja muude mereandide valikuga. Olukord värsked kala valikuga ei ole elanike hinnangul muutunud kauplustes paremaks.

- Uuringutevahelisel perioodil on tarbijad muutunud nõudlikemaks ja ootused suurenenud, millele viitavad varasemast madalamad kvaliteedi hinnangud. Ostetud kala ja kalatoodete kvaliteet oli elanike hinnangul 2016. aastal enamasti rahuldav või hea, 51% vastanutest pidas kvaliteeti rahuldavaks, 44% heaks ja 5% halvaks. 2013. aastaga võrreldes jäadi kvaliteediga vähem rahule. Kvaliteeti hinnati heaks 9 tooterühmas: värsked odavama ja kallima hinnaklassi kalad, kallima hinnaklassi kalafileed, soola- ja vürtsikalad, kalapulgad ja kalaburgerid ning krabipulgad ja -nuudlid. Ühegi tooterühma kvaliteeti ei peetud halvaks, enim halbu hinnanguid anti kuivatatud kalade ning molluskite ja muude mereandide kvaliteedile.
- Viimase aasta jooksul ei kogenud 63% vastanutest kala ostmisel või söömisel midagi ebameeldivat, 37% sai negatiivse kogemuse (2013. a 58% ja 42%). Kõige enam põhjustasid ebameeldivusi juhud, kus kala ei olnud värsket ja sügavkülmutatud kalades oli liiga palju vett. Negatiivset tarbimiskogemust oli varasemast vähem, kuid esile on tõusnud probleemid kalade värskuse, halva maitse ja toodete maitsetusega. Konservide kvaliteediprobleemid püsivad ja üha rohkem tarbijaid ei ole rahul kalamarja kvaliteediga.
- Tarbimise suurendamiseks ootavad elanikud kauplustelt sooduspakkumisi ja soodsamaid hindu (77% ja 75%). Lisaks eeldatakse laiemat värsket kala valikut, kvaliteetsemaid tooteid, kodumaist toodangut, müügikoha puhtust ja paremat toodete märgistamist, nt värsket kala püüdmise kuupäeva ja infot päritolumaa või tootja kohta.
- Huvi regulaarselt kalameestelt kala osta on enam kui pooltel elanikel, kuid see on langussuunaline alates 2003. aastast. 2016. aastal märkis 53% vastanutest, et nad ostaksid sageli kala ja kalatooteid otse kalurilt, kalakasvatajatelt või kalaturult, 34% ostaks mõnikord, 4% eelistaks osta kauplustest ja 9%-l puudus seisukoht (2013. a vastavalt 58%, 30%, 5% ja 7%). Otse ostmine oleks kaupluste kõrval lisavõimaluseks elanikele võimaldades pakkuda tarbijatele teistsugust sortimenti ja kohalikku toodangut.
- Enim armastatakse Eestis lõhet (lemmikkalaks 50%-le vastanutest), järgnevad forell (39%), heeringas (30%) ja räim (24%). Eelistuste esinelik püsib läbi aastate. Väiksema sissetulekuga elanike lemmikkalade pingerida on järgmine: forell, lõhe, räim, heeringas ja ahven. Mida suurem sissetulek, seda enam on lemmikuks lõhe ja forell. Lõhe on nüüd ka eakamate elanike lemmikkalaks edestades heeringat ning räime.

Lisa 1

Kulutused kalale ja kalatoodetele ja tarbimiskogused 2015. aastal leibkonnaliikme kohta¹⁶
(Statistikaameti leibkonna kulutuste uuringu alusel)

Kulutused kalale ja kalatoodetele linnas ja maal

	Kokku	Linnas	Maal
Kulutused, eurot	56,2	58,8	50,7
Osakaal kulutustes toidule ¹⁷ %	5,1	5,4	4,6
sh värske kala			
kulutused, eurot	16,2	16,2	15,4
värske kala osakaal kulutustes kalale %	30	29	31
Kulutused toidule kokku, eurot	1103,1	1098,4	1113,3

Kulutused kalale ja kalatoodetele maakonniti

	Harjumaa	..Tallinn	..muu Harjumaa	Hiiumaa	Ida-Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa	Pärnumaa	Raplamaa	Saaremaa	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Võrumaa
Kulutused, eurot	62,4	64,0	58,3	83,9	51,5	53,0	61,6	51,8	45,8	45,1	57,7	49,5	66,3	46,8	39,8	48,6	54,5
Osakaal toidukuludes %	5,4	5,5	5,0	7,0	5,3	4,7	5,3	5,1	4,4	4,5	5,4	4,8	5,5	4,4	4,3	4,3	4,8
sh värske kala																	
kulutused, eurot	18,1	18,9	15,9	55,7	12,6	16,8	..	..	12,0	..	..	..	39,8	12,1	..	..	..
värske kala osakaal %	29	30	27	66	25	32	..	..	26	..	..	..	60	26	..	..	..

Kulutused kalale ja kalatoodetele leibkonnapea rahvuse järgi

	Kokku	Eestlased	Mitte-eestlased
Kulutused, eurot	56,2	57,7	52,9
Osakaal kulutustes toidule, %	5,1	5,0	5,4
sh värske kala			
kulutused, eurot	16,2	17,1	14,0
värske kala osakaal %	30	30	26
Kulutused toidule kokku, eurot	1103,1	1152,3	987,9

¹⁶ koos tasuta saadud kalaga, mis on tarbimisse arvestatud keskmiste hindade alusel

¹⁷ hõlmab kõigis tabelites toitu ja mittealkohoolseid jooke

Kulutused kalale ja kalatoodetele erinevates perekonnatüüpides

	Kokku	Lasteta pered (sh üksikud)	Lastega pered
Kulutused, eurot	56,2	69,8	40,6
Osakaal kulutustes toidule, %	5,1	5,6	4,3
sh värske kala			
eurot	16,2	19,5	12,3
värske kala osakaal %	30	29	31
Kulutused toidule kokku, eurot	1103	1236	950

Kulutused kalale ja kalatoodetele leibkonnapea vanuse järgi

	Kokku	16–24	25–39	40–49	50–59	60 ja enam
Kulutused, eurot	56,2	47,7	45,5	46,9	66,1	73,6
Osakaal toidukuludes, %	5,1	4,8	4,4	4,7	5,5	5,9
sh värske kala						
eurot	16,2	..	12,8	13,8	20,1	20,6
värske kala osakaal %	30	..	28	29	30	28
Kulutused toidule kokku, eurot	1103	985	1029	1006	1193	1249

Kulutused kalale ja kalatoodetele erinevates tulukvintilides

	Kokku	I kvintil	II kvintil	III kvintil	IV kvintil	V kvintil
Kulutused, eurot	56,2	37,3	56,7	51,9	60,1	83,7
Osakaal toidukuludes %	5,1	4,5	5,4	4,6	5,1	5,9
sh värske kala						
kulutused, eurot	16,2	9,9	15,9	15,8	16,7	25,6
värske kala osakaal %	30	27	28	30	28	31
Kulutused toidule kokku, eurot	1103	838	1045	1132	1187	1419

Kala ja kalatoodete tarbimine leibkonnaliikme kohta piirkonniti, kg

	Kokku	Põhja- Eesti	Kesk- Eesti	Kirde- Eesti	Lääne- Eesti	Lõuna- Eesti
Värske, jahutatud või külmutatud kala, kg	3,9	3,8	3,9	3,8	6,1	2,4
Kuivatatud, soolatud või suitsutatud kala ja mereannid, kg	1,5	1,5	1,2	1,8	1,4	1,3
Muu konserveeritud või töödeldud kala ja mereannid, kg	4,2	3,8	4,2	4,3	3,7	4,5
Kokku (toote kaalus)	9,6	9,1	9,3	9,9	11,2	8,2

Kala ja kalatoodete ostukogused leibkonnaliikme kohta erinevates tulukvintilides, kg

	Kokku	I kvintil	II kvintil	III kvintil	IV kvintil	V kvintil
Värske, jahutatud või külmutatud kala, kg	3,9	2,6	4,2	3,6	3,5	4,4
Kuivatatud, soolatud või suitsutatud kala ja mereannid, kg	1,5	1,2	1,8	1,2	1,4	1,6
Muu konserveeritud või töödeldud kala ja mereannid, kg	4,2	3,4	4,5	4,2	4,0	5,1
Kokku (toote kaalus)	9,6	7,2	10,5	9,0	8,9	11,1

Kala ja kalatoodete ostukogused leibkonnaliikme kohta erinevates peretüüpides, kg

	Kokku	Lasteta leibkonnad	Lastega leibkonnad
Värske, jahutatud või külmutatud kala, kg	3,9	5,2	2,2
Kuivatatud, soolatud või suitsutatud kala ja mereannid, kg	1,5	1,8	1,0
Muu konserveeritud või töödeldud kala ja mereannid, kg	4,2	5,4	2,8
Kokku (toote kaalus)	9,6	12,4	6,0

Lisa 2.1

Kala, kalatoodete ja mereandide hinnamuutused EL riikides, aasta 2010=100%

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
EL keskmiselt	100,0	104,3	107,6	109,7	111,4	112,7
Austria	100,0	104,9	107,5	116,9	122,6	123,5
Belgia	100,0	101,6	106,1	110,0	112,2	110,5
Bulgaaria	100,0	108,4	116,1	115,9	113,8	114,1
Eesti	100,0	110,3	115,0	128,0	130,2	133,1
Hispaania	100,0	103,7	105,4	107,3	110,4	112,5
Holland	100,0	102,8	105,9	106,7	106,1	105,6
Horvaatia	100,0	103,2	107,0	111,4	112,5	113,4
Iirimaa	100,0	100,0	99,7	101,7	101,2	99,3
Itaalia	100,0	103,9	106,9	108,8	110,4	111,9
Kreeka	100,0	105,1	107,6	107,7	105,0	106,0
Küpros	100,0	115,7	120,2	121,7	121,9	119,8
Leedu	100,0	110,7	122,7	126,0	127,6	128,4
Luksemburg	100,0	103,7	107,6	113,5	115,4	114,9
Läti	100,0	106,1	110,9	113,5	114,2	114,9
Malta	100,0	109,8	136,4	142,1	140,8	152,5
Poola	100,0	106,2	115,3	116,7	116,8	116,7
Portugal	100,0	107,9	113,3	109,6	111,7	116,8
Prantsusmaa	100,0	103,2	105,6	107,3	107,8	108,9
Rootsi	100,0	97,5	98,2	102,6	102,0	107,0
Rumeenia	100,0	102,9	105,4	108,4	110,3	105,1
Saksamaa	100,0	104,1	109,3	112,6	114,8	117,1
Slovakkia	100,0	104,4	110,5	117,2	119,7	122,6
Sloveenia	100,0	102,4	106,9	108,3	107,2	109,1
Soome	100,0	107,6	110,9	122,9	125,6	124,0
Suurbritannia	100,0	109,2	113,1	116,9	119,9	115,7
Taani	100,0	100,8	104,4	106,8	108,9	111,6
Tšehhi	100,0	101,2	111,7	119,3	121,9	124,8
Ungari	100,0	103,2	109,1	115,0	117,6	120,4
Island	100,0	107,8	114,2	119,3	122,9	133,7
Norra	100,0	103,7	105,5	106,0	111,6	116,9
Šveits	100,0	95,8	93,1	93,0	97,0	95,8

Allikas: Eurostat

Lisa 2.2

Kala, kalatoodete ja mereandide aastased hinnamuutused EL riikides, ±%

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 6k ¹⁸
EL keskmiselt	1,8	4,3	3,2	1,9	1,6	1,1	2,5
Austria	-0,6	4,9	2,5	8,7	4,9	0,7	2,4
Belgia	2	1,6	4,4	3,7	2,0	-1,5	7,8
Bulgaaria	-1,2	8,4	7,1	-0,2	-1,8	0,3	0,4
Eesti	6,0	10,3	4,3	11,3	1,7	2,2	5,5
Hispaania	1,5	3,7	1,6	1,8	2,9	1,9	4,0
Holland	0,6	2,8	3,0	0,8	-0,6	-0,5	2,7
Horvaatia	-0,7	3,3	3,7	4,1	1,0	0,8	2,9
Iirimaa	-3,4	-0,1	-0,3	2,0	-0,5	-1,9	-1,3
Itaalia	1,6	3,9	2,9	1,8	1,4	1,4	2,9
Kreeka	3,4	5,1	2,4	0,1	-2,5	0,9	1,3
Küpros	3,9	15,7	3,9	1,2	0,2	-1,7	0,7
Leedu	-0,6	10,7	10,8	2,7	1,3	0,6	3,0
Luksemburg	2,9	3,7	3,8	5,4	1,7	-0,4	3,5
Läti	-0,9	6,1	4,5	2,4	0,6	0,6	0,9
Malta	12,3	9,8	24,2	4,2	-0,9	8,3	1,5
Poola	4	6,2	8,6	1,2	0,1	-0,1	2,3
Portugal	-2	7,9	5,0	-3,3	2,0	4,5	1,7
Prantsusmaa	1,1	3,2	2,3	1,6	0,5	1,0	2,8
Rootsi	0,3	-2,5	0,7	4,5	-0,6	4,9	5,1
Rumeenia	1,7	2,9	2,4	2,9	1,7	-4,7	-6,9
Saksamaa	3,6	4,1	5,1	3	2,0	2,0	3,3
Slovakkia	0,7	4,4	5,8	6,1	2,1	2,5	2,2
Sloveenia	1,1	2,4	3,8	1,3	-1,0	1,8	0,4
Soome	1,1	7,6	3,1	10,8	2,2	-1,3	5,6
Suurbritannia	6,6	9,2	3,6	3,3	2,6	-3,5	-4,7
Taani	1	0,7	3,6	2,2	1,9	2,5	1,2
Tšehhi	0,6	1,2	10,4	6,8	2,2	2,3	3,4
Ungari	6,6	3,2	5,7	5,4	2,3	2,4	1,9
Island	12,8	7,8	5,9	4,5	3,0	8,8	2,4
Norra	0,1	3,7	1,7	0,5	5,3	4,7	6,0
Šveits	-2,8	-4,2	-2,7	0,0	4,3	-1,3	-0,4

¹⁸ kuuliste aastakasvude 6 kuu keskmine

Lisa 3. Elanike küsitlusuuringu küsimustik koos üldjaotustega

KALA JA KALATOODETE TARBIMINE

1. KUI SAGELI OLETE VIIMASE AASTA JOOKSUL KALA JA KALATOOTEID SÖÖNUD?

Vähemalt paar korda nädalas	19
Umbes kord nädalas	30
Vähemalt paar korda kuus	29
Umbes kord kuus	11
Harvemini	8
Ei söö kala ega kalatooteid üldse	3

2. KAS OLETE RAHUL OMA KALA JA KALATOODETE SÖÖMISE SAGEDUSEGA?

Jah, olen täiesti rahul	23
Olen enam-vähem rahul	30
Pigem ei ole rahul	30
Ei ole üldse rahul	12
Ei oska öelda	5

3. KUI TE PRAEGU EI SÖÖ ÜLDSE KALA EGA KALATOOTEID VÕI SÖÖTE LIIGA VÄHE, SIIS MIS PÕHJUSEL? n=425

	Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Kala ja kalatooted on liiga kallid	67	24	9
Kala ja kalatoodete valik kaupluses/turul on väike	43	39	18
Kalaroogade valik toitlustusasutustes on väike	28	44	28
Kala ja kalatooted ei ole alati kättesaadavad, müügikohad on kaugel	38	35	27
Kala ja kalatoodete kvaliteet ei rahulda	27	39	34
Kalaroogade valmistamine kodus on töö- ja ajamahukas	21	35	44
Mulle ei maitse kala ja kalatooted	5	8	87
Muu vastus n=36			

4. PALUN HINNAKE, KAS JA KUI SAGELI TE SÖITE VIIMASE AASTA JOOKSUL ERINEVAID KALATOOTEID?

	Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Road värsket ja jahutatud kalast (v.a kalafileed)				
Räim, kilu jt odavamad kalad	12	36	32	20
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	5	25	43	27
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	11	41	34	14
Road külmutatud kalast (v.a kalafileed)				
Räim, kilu jt odavamad kalad	3	9	19	69
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	2	18	31	49
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	2	15	24	59

	Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud)				
Räim, kilu jt odavamad kalad	3	22	29	46
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	2	18	39	41
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	9	33	32	26
Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala				
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	3	22	33	42
Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad	2	15	44	39
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	3	17	39	41
Soola-, vürtsikilu, -räim	4	32	34	30
Soolaheeringas	11	37	30	22
Soolalõhe, -forell	6	26	35	33
Kuivatatud, vinnutatud kala	2	9	26	63
Muud kalatooted				
Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)	6	34	37	23
Kalapreservid* plekk-karbis või kiles (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)	4	28	37	31
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusült, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)	3	23	36	38
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	4	24	37	35
Krabipulgad ja -nuudlid (makra)	4	26	39	31
Krevetid, krabid, vähid	1	10	33	56
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	0	6	22	72
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari**	0	7	34	59

* kalapreserv - kuumtöötlemata kalatoode (kalakonserv on kuumtöödeldud)

** valgumari - toodetud piima-, muna vms valkudest

5. PALUN HINNAKE LIGIKAUDU, KUI SUURE OSA VIIMASE AASTA JOOKSUL TEIE POOLT SÖÖDUD KALAST SÕITE TE KODUS, KUI SUURE OSA TOITLUSTUSASUTUSTES JA KÜLAS VIIBIDES?

Kodus	76%
Toitlustusasutustes	13%
<u>Külaskäikudel</u>	<u>11%</u>
Kokku	100%

KALA JA KALATOODETE OSTMINE

6. KALA JA KALATOODETE OSTUVÕIMALUSED ON ERI PIIRKONDADES ERINEVAD. OSA INIMESI PÜÜAB ISE KALA VÕI SAAB SEDA TUTTAVATELT. KUST OSTSITE VÕI SAATE **VIIMASE AASTA JOOKSUL** KALA JA KALATOOTEID TEIE (TEIE PERE)? Märkige ligikaudsed protsendid Teie (Teie pere) poolt ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest nii, et rida annaks kokku 100%.

	Kaup- lusest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	KOKKU
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>					
Räim, kilu jt odavamad kalad	53%	29%	13%	5%	100%
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	55%	19%	12%	14%	100%
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	82%	9%	6%	3%	100%
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>					
Räim, kilu jt odavamad kalad	81%	11%	2%	6%	100%
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	83%	8%	3%	6%	100%
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	88%	4%	4%	4%	100%
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>					
Räim, kilu jt odavamad kalad	78%	15%	2%	5%	100%
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	80%	11%	4%	5%	100%
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	88%	6%	4%	2%	100%
<u>Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala</u>					
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	73%	11%	8%	8%	100%
Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad	65%	11%	12%	12%	100%
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	80%	7%	6%	7%	100%
Soola-, vürtsikilu, räim	88%	5%	2%	5%	100%
Soolaheeringas	87%	9%	2%	2%	100%
Soolalõhe, -forell	81%	6%	2%	11%	100%
Kuivatatud, vinnutatud kala	58%	8%	10%	24%	100%

7. KUI TE (TEIE PERE) SISSETULEKUD OLEKSID SUUREMAD, SIIS KUIDAS SEE MÕJUTAKS TEIE **KALA JA KALATOODETE** OSTMIST (tarbimist)?

	Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda
Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)	55	34	0	11
Külmutatud kala (v.a kalafileed)	11	47	12	30
Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)	56	31	1	12
Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala	28	47	4	21
Muud kalatooted (kalakonservid, -preservid, kulinaariatooted, kala-, krabipulgad, krevetid, kaaviar jm mereannid)	25	52	4	19

8. MIS ON TEIE JAOKS KALA **OSTMISEL** TÄHTIS?

	Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Värskus	97	2	1
Maitse	91	7	2
Kala liik	57	37	6
Toiteväärtus (valgud, rasvad, mineraalid, kalorsus)	19	48	33
Pakend	7	43	50
Hind	68	27	5
Tootja (bränd)	11	45	44
Päritolumaa	23	49	28
Kala püügipiirkond, kasvatamise koht	18	47	35
Et kala oleks puhastatud, roogitud	37	42	21
Et kala oleks fileeritud	26	43	31
Müügikoha puhtus (ei haise jms)	78	18	4
Muu vastus n=7			

9. KUI OSTATE VÄRSKET VÕI KÜLMUTATUD KALA, SIIS MILLISEL KUJUL?

	Enamasti puhastamata, rookimata	Enamasti roogitult	Enamasti fileeritult	Ei osta
<u>Värske ja jahutatud kala</u>				
Räim, kilu jt odavamad kalad	53	20	6	21
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	27	39	10	24
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	13	44	30	13
<u>Külmutatud kala</u>				
Räim, kilu jt odavamad kalad	11	16	9	64
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	5	24	29	42
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	4	15	28	53

10. PALUN HINNAKE KALA JA KALATOODETE **VALIKUT** KAUPLUSES, KUST TE TAVALISELT TOIDUKAUPU OSTATE?

	Hea	Rahuldav	Halb
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>			
Räim, kilu jt odavamad kalad	19	50	31
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	16	47	37
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	29	55	16
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>			
Räim, kilu jt odavamad kalad	18	60	22
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	19	60	21
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	21	58	21
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>			
Räim, kilu jt odavamad kalad	17	54	29
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	15	60	25
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	28	54	18
<u>Suitsu-, soola ja kuivatatud kala</u>			
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	23	59	18
Suitsulest, -karpkala, -makrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad	17	59	24
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	26	55	19
Soola-, vürtsikilu, räim	40	53	7
Soolaheeringas	47	46	7
Soolalõhe, -forell	35	53	12
Kuivatatud, vinnutatud kala	18	59	23
<u>Muud kalatooted</u>			
Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)	52	46	2
Kalapreservid plekk-karbis või kiles (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)	49	48	3
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)	40	54	6
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	48	50	2
Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	49	48	3
Krevetid, krabid, vähid	25	54	21
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	18	52	30
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	20	59	21

11. PALUN HINNAKE KALA JA KALATOODETE **KVALITEETI** NENDE TOODETE PUHUL, MIDA TE OLETE VIIMASE AASTA JOOKSUL OSTNUD?

	Hea	Rahuldav	Halb
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>			
Räim, kilu jt odavamad kalad	52	45	3
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	43	53	4
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	59	39	2
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>			
Räim, kilu jt odavamad kalad	29	62	9
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	31	63	6
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	40	55	5
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>			
Räim, kilu jt odavamad kalad	44	52	4
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	42	52	6
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	57	41	2
<u>Suitsu-, soola ja kuivatatud kala</u>			
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	38	58	4
Suitsulest, -karpkala, -makrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad	36	57	7
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	44	53	3
Soola-, vürtsikilu, räim	50	49	1
Soolaheeringas	55	43	2
Soolalõhe, -forell	50	46	4
Kuivatatud, vinnutatud kala	30	60	10
<u>Muud kalatooted</u>			
Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)	48	49	3
Kalapreservid plekk-karbis või kiles (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)	49	492	2
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)	47	50	3
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	48	46	6
Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	51	45	4
Krevetid, krabid, vähid	36	57	7
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	31	54	15
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	35	56	9

12. MIDA PEAKSID TEIE ARVATES TEGEMA **KAUPLUSED**, ET PARANDADA KALA JA KALATOODETE PAKKUMIST (müümist)?

	Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Suurendama värske kala valikut	66	30	4
Suurendama külmutatud kala valikut	18	52	30
Suurendama suitsu-, soola- ja kuivatatud kala valikut	24	54	22
Eelistama kodumaiste töötlejate/tootjate tooteid	50	38	12
Tegema kalatoodetele sooduspakkumisi	77	20	3
Hankima kvaliteetsemaid kalatooteid	65	31	4
Pakkuma kalatooteid soodsama hinnaga	75	22	3
Märkima (hinnasiltidel, etikettidel) selgemalt päritoluma ja/või tootja	47	40	13
Lisada värske, jahutatud, külmutatud, suitsutatud kala juurde teave kala püügipiirkonna, kasvatamise koha kohta	37	45	18
Märkima värske kala juurde kala püüdmise kuupäeva	63	31	6
Parandama müügikoha puhtust	50	45	5

Muu vastus n=18

13. KUI TEIL OLEKS VÕIMALIK VÄRSKET KALA JA KALATOOTEID OSTA SPETSIAALSELT KALATURULT OTSE KALURILT (KALAKASVATAJATELT), KAS TEEKSITE SEDA?

Jah, ostaksin sageli	53
Ostaksin mõnikord	34
Ei ostaks, sest eelistan neid osta kauplustest	4
Ei oska öelda	9

14. KALA JA KALATOODETE SÖÖMISEL ON PALJUDEL ELANIKEL KUJUNENUD VÄLJA OMA LEMMIKKALAD. MILLISED ON TEIE LEMMIKKALAD? Märkige kuni 2 lemmikkala!

Ahven	19	Krevetid	14
Angerjas	9	Latikas	12
Angersäga	5	Lest	21
Forell	39	Lõhe	50
Haug	15	Makrell, skumbria	8
Heeringas	30	Tursk	12
Heik, hõbeheik	17	Räim	24
Kilu	17	Ei olegi lemmikut, kõik kalad	6
Koha	15		

Muu kala n=48

15. KAS TEIL ON **VIIMASE AASTA JOOKSUL** OLNUD HALBU KOGEMUSI KALA JA KALATOODETE OSTMISEL VÕI SÖÖMISEL?

Jah on	37
Ei ole	63

15A. KUI TEIL OLI HALBU KOGEMUSI, SIIS MILLISED NEED OLID? n=355

Halb kvaliteet (purustatud kalad, kala puhastamata, vähe kala, fileed luude ja soomustega jm)	32
Kala ei olnud värske (vana, riknenud, roiskunud, pehme, lagunenu jn)	60
Halb maitse (konservid, värske või suitsutatud või ülessulatatud kala jm)	40
Kalakonservid, -tooted olid liiga soolased	16
Kalakonservid, -tooted olid maitsetud, magedad	19
Säilimistähtaeg oli ületatud	8
Liiga palju vett sügavkülmutatud kalades, mitmekordselt külmutatud	58
Ebasobiv pakend, katkine taara	8
Müüja ebakompetentsus	10
Muu kogemus n=17	

16. MITU INIMEST TEIE PERES (leibkonnas) SÖÖVAD KALA?

keskmiselt 2,7 inimest

Lisa 4. Küsitluse vastuste tabeljaotused

Lisa 4.1

Kui sageli olete viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid söönud?
(% vastanutest)

		Vähemalt paar korda nädalas	Umbes kord nädalas	Vähemalt paar korda kuus	Umbes kord kuus	Harve- mini	Ei söö kala ega kala- tooteid üldse
Keskmiselt		19	30	29	11	8	3
Regioon	Põhja-Eesti	15	31	36	11	4	3
	Kesk-Eesti	19	25	26	23	5	2
	Kirde-Eesti	10	39	19	16	16	0
	Lääne-Eesti	28	28	15	12	6	11
	Lõuna-Eesti	26	26	30	6	11	1
Elukoht	Tallinn	13	32	37	10	4	4
	suured linnad	17	35	17	15	13	3
	väikelinnad	17	30	28	14	11	0
	alevik, maa	26	25	29	10	6	4
Rahvus	eestlased	21	29	30	11	6	3
	muu rahvus	13	32	27	13	11	4
Vanus	18 - 29-aastased	16	22	21	26	10	5
	30 - 49-aastased	12	32	37	7	7	5
	50 - 64-aastased	22	35	28	9	6	0
	65 - 74-aastased	32	31	22	6	8	1
Sugu	naised	19	33	27	11	9	1
	mehed	18	28	31	12	6	5
Haridus	I taseme haridus	11	10	11	45	5	18
	II taseme haridus	19	29	35	8	8	1
	III taseme haridus	20	37	27	7	7	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	13	35	23	16	12	1
	301 - 600 €	19	26	32	13	8	2
	601 - 900 €	24	31	31	5	3	6
	üle 900 €	17	35	28	10	7	3

Lisa 4.2

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömise sagedusega?

(% vastanutest)

		Jah, olen täiesti rahul	Olen enam-vähem rahul	Pigem ei ole rahul	Ei ole üldse rahul	Ei oska öelda
Keskmiselt		23	30	30	12	5
Regioon	Põhja-Eesti	23	28	35	11	3
	Kesk-Eesti	19	32	25	7	17
	Kirde-Eesti	21	33	29	13	4
	Lääne-Eesti	28	27	25	15	5
	Lõuna-Eesti	25	32	28	13	2
Elukoht	Tallinn	21	27	34	14	4
	suured linnad	23	32	28	12	5
	väikelinnad	22	27	30	11	10
	alevik, maa	27	33	27	10	3
Rahvus	eestlased	25	29	33	11	2
	muu rahvus	21	31	25	13	10
Vanus	18 - 29-aastased	36	17	26	10	11
	30 - 49-aastased	18	30	34	14	4
	50 - 64-aastased	18	35	33	13	1
	65 - 74-aastased	27	39	23	8	3
Sugu	naised	25	26	33	13	3
	mehed	22	34	27	10	7
Haridus	I taseme haridus	16	16	31	9	28
	II taseme haridus	25	31	31	10	3
	III taseme haridus	22	31	31	15	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	21	28	25	16	10
	301 - 600 €	19	30	36	12	3
	601 - 900 €	28	33	26	7	6
	üle 900 €	28	28	30	11	3

Lisa 4.3

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kala ja kalatooted on liiga kallid (% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul, n=425)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		67	24	9
Regioon	Põhja-Eesti	66	24	10
	Kesk-Eesti	87	13	0
	Kirde-Eesti	82	14	4
	Lääne-Eesti	59	23	18
	Lõuna-Eesti	59	33	8
Elukoht	Tallinn	66	25	9
	suured linnad	74	20	6
	väikelinnad	67	31	2
	alevik, maa	62	23	15
Rahvus	eestlased	63	25	12
	muu rahvus	77	22	1
Vanus	18 - 29-aastased	74	12	14
	30 - 49-aastased	62	28	10
	50 - 64-aastased	63	30	7
	65 - 74-aastased	82	16	2
Sugu	naised	67	27	6
	mehed	67	19	14
Haridus	I taseme haridus	83	0	17
	II taseme haridus	75	20	5
	III taseme haridus	51	36	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	85	10	5
	301 - 600 €	68	24	8
	601 - 900 €	56	33	11
	üle 900 €	49	33	18

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kala ja kalatoodete valik kaupluses/turul on väike (% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul, n=425)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		43	39	18
Regioon	Põhja-Eesti	47	41	12
	Kesk-Eesti	31	44	25
	Kirde-Eesti	57	35	8
	Lääne-Eesti	38	34	28
	Lõuna-Eesti	34	38	28
Elukoht	Tallinn	56	33	11
	suured linnad	40	39	21
	väikelinnad	40	46	14
	alevik, maa	35	36	29
Rahvus	eestlased	36	43	21
	muu rahvus	66	25	9
Vanus	18 - 29-aastased	61	16	23
	30 - 49-aastased	33	48	19
	50 - 64-aastased	42	42	16
	65 - 74-aastased	60	27	13
Sugu	naised	41	43	16
	mehed	46	32	22
Haridus	I taseme haridus	69	8	23
	II taseme haridus	37	45	18
	III taseme haridus	45	37	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	33	48	19
	301 - 600 €	46	34	20
	601 - 900 €	40	41	19
	üle 900 €	49	38	13

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kalaroogade valik tootlustusasutustes on väike (% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul, n=425)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		28	44	28
Regioon	Põhja-Eesti	29	48	23
	Kesk-Eesti	18	35	47
	Kirde-Eesti	25	49	26
	Lääne-Eesti	33	34	33
	Lõuna-Eesti	30	41	29
Elukoht	Tallinn	34	41	25
	suured linnad	30	41	29
	väikelinnad	36	33	31
	alevik, maa	14	54	32
Rahvus	eestlased	26	46	28
	muu rahvus	35	37	28
Vanus	18 - 29-aastased	44	28	28
	30 - 49-aastased	24	46	30
	50 - 64-aastased	24	52	24
	65 - 74-aastased	27	39	34
Sugu	naised	26	47	27
	mehed	33	39	28
Haridus	I taseme haridus	35	39	26
	II taseme haridus	26	47	27
	III taseme haridus	29	43	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	33	41	26
	301 - 600 €	30	40	30
	601 - 900 €	26	62	12
	üle 900 €	23	40	37

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kala ja kalatooted ei ole alati kättesaadavad, müügikohad on kaugel (% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul, n=425)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		38	35	27
Regioon	Põhja-Eesti	38	43	19
	Kesk-Eesti	19	22	59
	Kirde-Eesti	49	23	28
	Lääne-Eesti	48	20	32
	Lõuna-Eesti	33	34	33
Elukoht	Tallinn	39	43	18
	suured linnad	37	28	35
	väikelinnad	34	33	33
	alevik, maa	44	26	30
Rahvus	eestlased	38	33	29
	muu rahvus	39	39	22
Vanus	18 - 29-aastased	54	17	29
	30 - 49-aastased	29	35	36
	50 - 64-aastased	38	44	18
	65 - 74-aastased	48	35	17
Sugu	naised	39	36	25
	mehed	36	33	31
Haridus	I taseme haridus	77	3	20
	II taseme haridus	35	38	27
	III taseme haridus	31	39	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	44	25	31
	301 - 600 €	44	32	24
	601 - 900 €	25	45	30
	üle 900 €	24	44	32

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kala ja kalatoodete kvaliteet ei rahulda (% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul, n=425)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		27	39	34
Regioon	Põhja-Eesti	24	49	27
	Kesk-Eesti	0	67	33
	Kirde-Eesti	76	18	6
	Lääne-Eesti	34	15	51
	Lõuna-Eesti	14	31	55
Elukoht	Tallinn	32	44	24
	suured linnad	42	24	34
	väikelinnad	18	53	29
	alevik, maa	19	33	48
Rahvus	eestlased	17	42	41
	muu rahvus	58	31	11
Vanus	18 - 29-aastased	45	29	26
	30 - 49-aastased	25	40	35
	50 - 64-aastased	24	40	36
	65 - 74-aastased	13	54	33
Sugu	naised	28	41	31
	mehed	28	35	37
Haridus	I taseme haridus	57	40	3
	II taseme haridus	28	33	39
	III taseme haridus	21	46	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	35	26	39
	301 - 600 €	27	41	32
	601 - 900 €	28	41	31
	üle 900 €	24	43	33

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kalaroogade valmistamine kodus on töö- ja ajamahukas (% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul, n=425)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		21	35	44
Regioon	Põhja-Eesti	25	35	40
	Kesk-Eesti	7	50	43
	Kirde-Eesti	20	6	74
	Lääne-Eesti	20	34	46
	Lõuna-Eesti	15	47	38
Elukoht	Tallinn	27	30	43
	suured linnad	19	26	55
	väikelinnad	12	43	45
	alevik, maa	22	41	37
Rahvus	eestlased	20	38	42
	muu rahvus	24	23	53
Vanus	18 - 29-aastased	9	33	58
	30 - 49-aastased	22	34	44
	50 - 64-aastased	26	33	41
	65 - 74-aastased	20	54	26
Sugu	naised	24	34	42
	mehed	15	37	48
Haridus	I taseme haridus	12	0	88
	II taseme haridus	17	40	43
	III taseme haridus	27	37	36
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	25	43	32
	301 - 600 €	17	31	52
	601 - 900 €	21	37	42
	üle 900 €	28	34	38

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Mulle ei maitse kala ja kalatooted (% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul, n=425)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		5	8	87
Regioon	Põhja-Eesti	4	6	90
	Kesk-Eesti	0	44	56
	Kirde-Eesti	0	0	100
	Lääne-Eesti	21	0	79
	Lõuna-Eesti	2	6	92
Elukoht	Tallinn	6	4	90
	suured linnad	2	0	98
	väikelinnad	0	5	95
	alevik, maa	10	20	70
Rahvus	eestlased	5	9	86
	muu rahvus	8	3	89
Vanus	18 - 29-aastased	13	14	73
	30 - 49-aastased	5	6	89
	50 - 64-aastased	0	5	95
	65 - 74-aastased	0	12	88
Sugu	naised	2	4	94
	mehed	11	13	76
Haridus	I taseme haridus	23	0	77
	II taseme haridus	4	9	87
	III taseme haridus	3	7	90
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	2	17	81
	301 - 600 €	6	5	89
	601 - 900 €	1	3	96
	üle 900 €	11	9	80

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Road värskest ja jahutatud kalast (v.a kalafileeid): räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		12	36	32	20
Regioon	Põhja-Eesti	6	34	37	23
	Kesk-Eesti	28	39	24	9
	Kirde-Eesti	8	48	28	16
	Lääne-Eesti	19	33	26	22
	Lõuna-Eesti	16	34	29	21
Elukoht	Tallinn	6	32	40	22
	suured linnad	13	38	24	25
	väikelinnad	22	35	23	20
	alevik, maa	13	38	33	16
Rahvus	eestlased	13	36	32	19
	muu rahvus	13	35	30	22
Vanus	18 - 29-aastased	14	25	34	27
	30 - 49-aastased	5	37	33	25
	50 - 64-aastased	16	40	31	13
	65 - 74-aastased	25	44	23	8
Sugu	naised	12	32	35	21
	mehed	13	41	27	19
Haridus	I taseme haridus	22	39	8	31
	II taseme haridus	12	37	34	17
	III taseme haridus	10	32	35	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	22	37	20	21
	301 - 600 €	13	38	30	19
	601 - 900 €	8	33	41	18
	üle 900 €	6	32	38	24

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Road värskest ja jahutatud kalast (v.a kalafileeid): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		5	25	43	27
Regioon	Põhja-Eesti	3	24	47	26
	Kesk-Eesti	5	28	38	29
	Kirde-Eesti	9	34	38	19
	Lääne-Eesti	7	23	39	31
	Lõuna-Eesti	5	22	40	33
Elukoht	Tallinn	2	27	43	28
	suured linnad	5	28	45	22
	väikelinnad	7	19	42	32
	alevik, maa	7	24	40	29
Rahvus	eestlased	4	23	44	29
	muu rahvus	5	30	40	25
Vanus	18 - 29-aastased	0	9	50	41
	30 - 49-aastased	2	28	44	26
	50 - 64-aastased	9	31	41	19
	65 - 74-aastased	11	31	29	29
Sugu	naised	5	21	46	28
	mehed	4	29	40	27
Haridus	I taseme haridus	10	11	31	48
	II taseme haridus	4	24	45	27
	III taseme haridus	5	28	43	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	7	20	38	35
	301 - 600 €	5	24	42	29
	601 - 900 €	3	29	48	20
	üle 900 €	4	28	45	23

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Road värskest ja jahutatud kalast (v.a kalafilee): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		11	41	34	14
Regioon	Põhja-Eesti	14	49	29	8
	Kesk-Eesti	15	31	46	8
	Kirde-Eesti	11	31	42	16
	Lääne-Eesti	7	29	35	29
	Lõuna-Eesti	9	41	31	19
Elukoht	Tallinn	14	50	28	8
	suured linnad	10	37	34	19
	väikelinnad	12	28	45	15
	alevik, maa	10	40	34	16
Rahvus	eestlased	11	40	35	14
	muu rahvus	14	42	31	13
Vanus	18 - 29-aastased	9	36	34	21
	30 - 49-aastased	10	45	34	11
	50 - 64-aastased	14	44	31	11
	65 - 74-aastased	17	32	36	15
Sugu	naised	15	43	31	11
	mehed	8	39	36	17
Haridus	I taseme haridus	5	6	38	51
	II taseme haridus	9	43	37	11
	III taseme haridus	16	47	28	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	7	28	43	22
	301 - 600 €	9	37	40	14
	601 - 900 €	17	47	25	11
	üle 900 €	16	57	18	9

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Road külmutatud kalast (v.a kalafilee): räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		3	9	19	69
Regioon	Põhja-Eesti	1	8	21	70
	Kesk-Eesti	2	13	15	70
	Kirde-Eesti	3	13	16	68
	Lääne-Eesti	7	6	16	71
	Lõuna-Eesti	4	11	17	68
Elukoht	Tallinn	2	5	22	71
	suured linnad	6	12	11	71
	väikelinnad	3	13	13	71
	alevik, maa	3	10	22	65
Rahvus	eestlased	3	10	16	71
	muu rahvus	3	9	24	64
Vanus	18 - 29-aastased	2	12	18	68
	30 - 49-aastased	0	7	17	76
	50 - 64-aastased	4	9	20	67
	65 - 74-aastased	9	15	23	53
Sugu	naised	2	4	17	77
	mehed	4	16	20	60
Haridus	I taseme haridus	2	16	10	72
	II taseme haridus	4	12	20	64
	III taseme haridus	2	4	18	76
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	7	21	18	54
	301 - 600 €	2	8	18	72
	601 - 900 €	1	7	20	72
	üle 900 €	2	4	21	73

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Road külmutatud kalast (v.a kalafileed): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		2	18	31	49
Regioon	Põhja-Eesti	1	17	35	47
	Kesk-Eesti	3	11	29	57
	Kirde-Eesti	10	33	23	34
	Lääne-Eesti	0	9	27	64
	Lõuna-Eesti	1	16	30	53
Elukoht	Tallinn	1	17	33	49
	suured linnad	5	30	23	42
	väikelinnad	4	6	32	58
	alevik, maa	1	14	34	51
Rahvus	eestlased	1	12	35	52
	muu rahvus	5	28	24	43
Vanus	18 - 29-aastased	0	15	34	51
	30 - 49-aastased	1	17	32	50
	50 - 64-aastased	3	19	33	45
	65 - 74-aastased	7	17	20	56
Sugu	naised	3	16	30	51
	mehed	1	19	33	47
Haridus	I taseme haridus	10	24	20	46
	II taseme haridus	2	18	33	47
	III taseme haridus	1	14	31	54
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	4	24	21	51
	301 - 600 €	2	17	34	47
	601 - 900 €	3	14	33	50
	üle 900 €	1	16	34	49

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Road külmutatud kalast (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		2	15	24	59
Regioon	Põhja-Eesti	1	17	28	54
	Kesk-Eesti	3	22	19	56
	Kirde-Eesti	3	13	28	56
	Lääne-Eesti	2	5	20	73
	Lõuna-Eesti	4	13	21	62
Elukoht	Tallinn	1	17	25	57
	suured linnad	4	16	24	56
	väikelinnad	1	15	17	67
	alevik, maa	3	10	28	59
Rahvus	eestlased	2	10	24	64
	muu rahvus	2	25	26	47
Vanus	18 - 29-aastased	0	27	23	50
	30 - 49-aastased	1	10	24	65
	50 - 64-aastased	5	12	27	56
	65 - 74-aastased	6	13	22	59
Sugu	naised	2	13	20	65
	mehed	2	16	30	52
Haridus	I taseme haridus	1	19	19	61
	II taseme haridus	3	15	28	54
	III taseme haridus	2	13	21	64
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	2	18	24	56
	301 - 600 €	2	12	24	62
	601 - 900 €	2	15	27	56
	üle 900 €	3	19	25	53

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		3	22	29	46
Regioon	Põhja-Eesti	1	20	33	46
	Kesk-Eesti	2	17	25	56
	Kirde-Eesti	3	30	21	46
	Lääne-Eesti	7	19	18	56
	Lõuna-Eesti	7	22	32	39
Elukoht	Tallinn	1	21	32	46
	suured linnad	2	26	23	49
	väikelinnad	5	21	26	48
	alevik, maa	5	20	32	43
Rahvus	eestlased	4	20	31	45
	muu rahvus	2	26	25	47
Vanus	18 - 29-aastased	4	26	29	41
	30 - 49-aastased	1	20	26	53
	50 - 64-aastased	4	19	34	43
	65 - 74-aastased	8	23	28	41
Sugu	naised	4	20	31	45
	mehed	3	24	26	47
Haridus	I taseme haridus	1	34	12	53
	II taseme haridus	4	22	29	45
	III taseme haridus	2	17	34	47
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	4	31	20	45
	301 - 600 €	4	20	28	48
	601 - 900 €	3	17	35	45
	üle 900 €	2	21	30	47

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		2	18	39	41
Regioon	Põhja-Eesti	1	17	43	39
	Kesk-Eesti	4	9	41	46
	Kirde-Eesti	4	23	36	37
	Lääne-Eesti	3	13	33	51
	Lõuna-Eesti	2	21	35	42
Elukoht	Tallinn	2	18	41	39
	suured linnad	3	24	35	38
	väikelinnad	4	10	38	48
	alevik, maa	2	16	41	41
Rahvus	eestlased	2	16	40	42
	muu rahvus	3	22	35	40
Vanus	18 - 29-aastased	1	15	41	43
	30 - 49-aastased	1	17	39	43
	50 - 64-aastased	4	20	41	35
	65 - 74-aastased	8	18	28	46
Sugu	naised	3	15	40	42
	mehed	2	20	38	40
Haridus	I taseme haridus	6	15	33	46
	II taseme haridus	2	15	41	42
	III taseme haridus	2	22	38	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	3	21	27	49
	301 - 600 €	2	13	42	43
	601 - 900 €	1	20	46	33
	üle 900 €	4	23	35	38

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		9	33	32	26
Regioon	Põhja-Eesti	11	39	31	19
	Kesk-Eesti	4	35	33	28
	Kirde-Eesti	6	26	40	28
	Lääne-Eesti	5	16	30	49
	Lõuna-Eesti	12	32	26	30
Elukoht	Tallinn	12	38	31	19
	suured linnad	8	32	31	29
	väikelinnad	5	30	32	33
	alevik, maa	10	28	33	29
Rahvus	eestlased	9	30	32	29
	muu rahvus	11	37	30	22
Vanus	18 - 29-aastased	9	35	27	29
	30 - 49-aastased	8	33	32	27
	50 - 64-aastased	11	34	35	20
	65 - 74-aastased	12	26	26	36
Sugu	naised	11	32	34	23
	mehed	8	33	29	30
Haridus	I taseme haridus	5	18	30	47
	II taseme haridus	8	32	33	27
	III taseme haridus	12	38	30	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	4	32	29	35
	301 - 600 €	7	24	38	31
	601 - 900 €	16	36	30	18
	üle 900 €	14	52	19	15

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		3	22	33	42
Regioon	Põhja-Eesti	1	18	36	45
	Kesk-Eesti	2	36	28	34
	Kirde-Eesti	6	34	27	33
	Lääne-Eesti	3	13	40	44
	Lõuna-Eesti	4	22	29	45
Elukoht	Tallinn	0	17	36	47
	suured linnad	4	24	24	48
	väikelinnad	4	31	28	37
	alevik, maa	3	21	40	36
Rahvus	eestlased	2	20	36	42
	muu rahvus	3	27	26	44
Vanus	18 - 29-aastased	0	27	27	46
	30 - 49-aastased	1	18	32	49
	50 - 64-aastased	4	21	39	36
	65 - 74-aastased	10	25	35	30
Sugu	naised	3	21	31	45
	mehed	2	23	36	39
Haridus	I taseme haridus	1	38	5	56
	II taseme haridus	4	22	34	40
	III taseme haridus	1	18	38	43
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	4	29	23	44
	301 - 600 €	3	21	34	42
	601 - 900 €	1	21	33	45
	üle 900 €	2	17	41	40

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		2	15	44	39
Regioon	Põhja-Eesti	2	13	46	39
	Kesk-Eesti	0	12	53	35
	Kirde-Eesti	0	18	43	39
	Lääne-Eesti	5	14	33	48
	Lõuna-Eesti	3	18	41	38
Elukoht	Tallinn	0	13	48	39
	suured linnad	3	22	32	43
	väikelinnad	1	14	47	38
	alevik, maa	4	12	46	38
Rahvus	eestlased	1	14	47	38
	muu rahvus	3	17	37	43
Vanus	18 - 29-aastased	3	16	38	43
	30 - 49-aastased	1	14	47	38
	50 - 64-aastased	2	14	47	37
	65 - 74-aastased	4	16	37	43
Sugu	naised	2	15	41	42
	mehed	2	15	48	35
Haridus	I taseme haridus	2	13	31	54
	II taseme haridus	3	15	43	39
	III taseme haridus	0	15	49	36
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	1	17	33	49
	301 - 600 €	3	13	47	37
	601 - 900 €	0	16	48	36
	üle 900 €	2	16	45	37

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulõhe, -forell jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		3	17	39	41
Regioon	Põhja-Eesti	3	19	41	37
	Kesk-Eesti	3	13	46	38
	Kirde-Eesti	4	7	39	50
	Lääne-Eesti	1	8	36	55
	Lõuna-Eesti	4	25	32	39
Elukoht	Tallinn	2	22	40	36
	suured linnad	2	16	34	48
	väikelinnad	6	11	47	36
	alevik, maa	3	17	36	44
Rahvus	eestlased	3	18	39	40
	muu rahvus	2	16	39	43
Vanus	18 - 29-aastased	0	17	44	39
	30 - 49-aastased	2	16	41	41
	50 - 64-aastased	4	18	35	43
	65 - 74-aastased	9	19	29	43
Sugu	naised	3	21	33	43
	mehed	3	14	45	38
Haridus	I taseme haridus	4	1	44	51
	II taseme haridus	3	17	35	45
	III taseme haridus	3	22	43	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	0	10	34	56
	301 - 600 €	4	14	40	42
	601 - 900 €	4	22	42	32
	üle 900 €	2	28	37	33

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikilu, räim (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		4	32	34	30
Regioon	Põhja-Eesti	3	27	37	33
	Kesk-Eesti	7	35	49	9
	Kirde-Eesti	1	40	30	29
	Lääne-Eesti	9	30	27	34
	Lõuna-Eesti	5	36	28	31
Elukoht	Tallinn	3	25	34	38
	suured linnad	1	30	29	40
	väikelinnad	5	33	43	19
	alevik, maa	6	39	33	22
Rahvus	eestlased	5	34	32	29
	muu rahvus	3	26	38	33
Vanus	18 - 29-aastased	2	23	30	45
	30 - 49-aastased	1	33	33	33
	50 - 64-aastased	6	36	37	21
	65 - 74-aastased	14	32	41	13
Sugu	naised	4	29	35	32
	mehed	4	35	33	28
Haridus	I taseme haridus	4	24	31	41
	II taseme haridus	5	35	29	31
	III taseme haridus	3	29	42	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	4	33	30	33
	301 - 600 €	5	31	35	29
	601 - 900 €	4	32	34	30
	üle 900 €	4	32	32	32

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolaheeringas (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		11	37	30	22
Regioon	Põhja-Eesti	7	33	30	30
	Kesk-Eesti	12	43	38	7
	Kirde-Eesti	6	55	29	10
	Lääne-Eesti	15	31	28	26
	Lõuna-Eesti	17	38	26	19
Elukoht	Tallinn	6	32	30	32
	suured linnad	9	46	24	21
	väikelinnad	14	37	30	19
	alevik, maa	15	36	34	15
Rahvus	eestlased	12	38	29	21
	muu rahvus	7	37	32	24
Vanus	18 - 29-aastased	7	27	31	35
	30 - 49-aastased	6	34	32	28
	50 - 64-aastased	15	47	27	11
	65 - 74-aastased	23	44	25	8
Sugu	naised	11	36	31	22
	mehed	10	39	28	23
Haridus	I taseme haridus	9	40	14	37
	II taseme haridus	11	38	31	20
	III taseme haridus	11	36	31	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	5	45	27	23
	301 - 600 €	15	35	31	19
	601 - 900 €	9	38	28	25
	üle 900 €	7	35	30	28

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		6	26	35	33
Regioon	Põhja-Eesti	8	33	32	27
	Kesk-Eesti	3	21	45	31
	Kirde-Eesti	3	25	42	30
	Lääne-Eesti	7	12	32	49
	Lõuna-Eesti	7	22	33	38
Elukoht	Tallinn	9	32	30	29
	suured linnad	7	24	34	35
	väikelinnad	4	23	40	33
	alevik, maa	6	21	38	35
Rahvus	eestlased	5	24	35	36
	muu rahvus	9	29	34	28
Vanus	18 - 29-aastased	3	22	32	43
	30 - 49-aastased	7	27	38	28
	50 - 64-aastased	8	28	35	29
	65 - 74-aastased	9	23	28	40
Sugu	naised	7	25	36	32
	mehed	6	26	34	34
Haridus	I taseme haridus	1	5	39	55
	II taseme haridus	7	23	35	35
	III taseme haridus	8	35	33	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	1	19	45	35
	301 - 600 €	6	21	34	39
	601 - 900 €	10	30	29	31
	üle 900 €	12	38	31	19

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		2	9	26	63
Regioon	Põhja-Eesti	1	11	27	61
	Kesk-Eesti	0	4	23	73
	Kirde-Eesti	7	12	25	56
	Lääne-Eesti	0	7	27	66
	Lõuna-Eesti	2	5	24	69
Elukoht	Tallinn	2	13	23	62
	suured linnad	6	8	27	59
	väikelinnad	0	10	23	67
	alevik, maa	0	5	30	65
Rahvus	eestlased	1	5	26	68
	muu rahvus	4	17	25	54
Vanus	18 - 29-aastased	3	12	20	65
	30 - 49-aastased	3	11	30	56
	50 - 64-aastased	1	5	28	66
	65 - 74-aastased	0	2	17	81
Sugu	naised	2	8	22	68
	mehed	1	10	31	58
Haridus	I taseme haridus	0	0	7	93
	II taseme haridus	2	10	27	61
	III taseme haridus	2	10	30	58
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	0	8	23	69
	301 - 600 €	4	6	24	66
	601 - 900 €	2	12	31	55
	üle 900 €	1	14	25	60

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Muud kalatooted: kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms) (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		6	34	37	23
Regioon	Põhja-Eesti	4	34	42	20
	Kesk-Eesti	2	32	25	41
	Kirde-Eesti	10	42	33	15
	Lääne-Eesti	7	25	42	26
	Lõuna-Eesti	12	33	32	23
Elukoht	Tallinn	3	31	45	21
	suured linnad	8	34	36	22
	väikelinnad	9	29	34	28
	alevik, maa	7	40	30	23
Rahvus	eestlased	7	35	35	23
	muu rahvus	5	32	39	24
Vanus	18 - 29-aastased	2	27	36	35
	30 - 49-aastased	5	32	42	21
	50 - 64-aastased	10	43	31	16
	65 - 74-aastased	11	29	36	24
Sugu	naised	4	34	40	22
	mehed	9	34	34	23
Haridus	I taseme haridus	7	34	9	50
	II taseme haridus	7	37	37	19
	III taseme haridus	5	30	43	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	8	34	34	24
	301 - 600 €	9	37	34	20
	601 - 900 €	4	26	45	25
	üle 900 €	4	35	34	27

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Muud kalatooted: kalapreservid plekk-karbis või kiles (Tallinna kilud, Balti võrtsikilud, soolaheeringas, tuunikala jt) (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		4	28	37	31
Regioon	Põhja-Eesti	4	23	45	28
	Kesk-Eesti	3	30	23	44
	Kirde-Eesti	2	37	27	34
	Lääne-Eesti	7	24	34	35
	Lõuna-Eesti	4	34	36	26
Elukoht	Tallinn	5	19	46	30
	suured linnad	3	34	28	35
	väikelinnad	4	27	34	35
	alevik, maa	5	33	36	26
Rahvus	eestlased	5	31	37	27
	muu rahvus	2	21	38	39
Vanus	18 - 29-aastased	3	18	34	45
	30 - 49-aastased	1	28	41	30
	50 - 64-aastased	7	35	36	22
	65 - 74-aastased	9	29	35	27
Sugu	naised	4	27	41	28
	mehed	4	29	33	34
Haridus	I taseme haridus	4	32	7	57
	II taseme haridus	5	27	41	27
	III taseme haridus	3	28	41	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	3	22	39	36
	301 - 600 €	4	31	36	29
	601 - 900 €	7	26	36	31
	üle 900 €	2	31	37	30

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Muud kalatooted: kalakulinaariatooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusült, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt) (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		3	23	36	38
Regioon	Põhja-Eesti	2	23	39	36
	Kesk-Eesti	3	29	33	35
	Kirde-Eesti	1	17	29	53
	Lääne-Eesti	1	20	41	38
	Lõuna-Eesti	6	27	32	35
Elukoht	Tallinn	2	22	40	36
	suured linnad	2	27	25	46
	väikelinnad	4	17	34	45
	alevik, maa	4	26	40	30
Rahvus	eestlased	3	26	37	34
	muu rahvus	2	19	32	47
Vanus	18 - 29-aastased	1	22	22	55
	30 - 49-aastased	3	20	41	36
	50 - 64-aastased	3	28	43	26
	65 - 74-aastased	8	25	27	40
Sugu	naised	3	22	38	37
	mehed	3	25	34	38
Haridus	I taseme haridus	1	21	4	74
	II taseme haridus	3	24	40	33
	III taseme haridus	4	23	39	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	1	15	26	58
	301 - 600 €	3	24	40	33
	601 - 900 €	5	27	31	37
	üle 900 €	2	28	40	30

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Muud kalatooted: kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud) (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		4	24	37	35
Regioon	Põhja-Eesti	3	19	41	37
	Kesk-Eesti	0	31	28	41
	Kirde-Eesti	6	26	34	34
	Lääne-Eesti	7	23	38	32
	Lõuna-Eesti	6	29	31	34
Elukoht	Tallinn	4	19	37	40
	suured linnad	5	27	28	40
	väikelinnad	4	26	36	34
	alevik, maa	5	26	40	29
Rahvus	eestlased	4	25	38	33
	muu rahvus	5	22	34	39
Vanus	18 - 29-aastased	5	22	40	33
	30 - 49-aastased	2	27	39	32
	50 - 64-aastased	6	23	34	37
	65 - 74-aastased	4	21	31	44
Sugu	naised	3	19	40	38
	mehed	6	29	33	32
Haridus	I taseme haridus	0	21	28	51
	II taseme haridus	7	27	36	30
	III taseme haridus	2	21	39	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	7	22	29	42
	301 - 600 €	4	27	39	30
	601 - 900 €	5	27	37	31
	üle 900 €	0	17	40	43

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Muud kalatooted: krabipulgad ja –nuudlid (makra) (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		4	26	39	31
Regioon	Põhja-Eesti	3	28	40	29
	Kesk-Eesti	1	23	40	36
	Kirde-Eesti	3	28	42	27
	Lääne-Eesti	4	14	39	43
	Lõuna-Eesti	7	27	35	31
Elukoht	Tallinn	3	29	41	27
	suured linnad	4	21	42	33
	väikelinnad	4	29	32	35
	alevik, maa	4	25	38	33
Rahvus	eestlased	4	25	40	31
	muu rahvus	4	28	36	32
Vanus	18 - 29-aastased	7	25	34	34
	30 - 49-aastased	2	27	44	27
	50 - 64-aastased	4	26	39	31
	65 - 74-aastased	5	21	31	43
Sugu	naised	3	26	38	33
	mehed	4	26	40	30
Haridus	I taseme haridus	1	14	27	58
	II taseme haridus	4	27	41	28
	III taseme haridus	4	29	39	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	2	27	31	40
	301 - 600 €	5	26	40	29
	601 - 900 €	4	32	36	28
	üle 900 €	2	18	51	29

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Muud kalatooted: krevetid, krabid, vähid (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		1	10	33	56
Regioon	Põhja-Eesti	1	14	40	45
	Kesk-Eesti	0	7	23	70
	Kirde-Eesti	3	5	36	56
	Lääne-Eesti	0	8	27	65
	Lõuna-Eesti	0	7	29	64
Elukoht	Tallinn	1	18	40	41
	suured linnad	1	7	37	55
	väikelinnad	1	4	30	65
	alevik, maa	0	7	27	66
Rahvus	eestlased	0	8	32	60
	muu rahvus	2	14	38	46
Vanus	18 - 29-aastased	0	11	26	63
	30 - 49-aastased	1	12	44	43
	50 - 64-aastased	1	8	31	60
	65 - 74-aastased	0	4	21	75
Sugu	naised	1	11	36	52
	mehed	1	8	31	60
Haridus	I taseme haridus	0	0	10	90
	II taseme haridus	0	8	33	59
	III taseme haridus	1	15	41	43
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	1	9	23	67
	301 - 600 €	1	6	30	63
	601 - 900 €	1	13	40	46
	üle 900 €	0	17	46	37

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Muud kalatooted: molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt) (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		0	6	22	72
Regioon	Põhja-Eesti	0	9	27	64
	Kesk-Eesti	0	1	17	82
	Kirde-Eesti	0	6	32	62
	Lääne-Eesti	0	1	20	79
	Lõuna-Eesti	1	3	12	84
Elukoht	Tallinn	0	13	30	57
	suured linnad	1	5	22	72
	väikelinnad	0	2	19	79
	alevik, maa	0	1	18	81
Rahvus	eestlased	0	2	17	81
	muu rahvus	1	14	33	52
Vanus	18 - 29-aastased	1	7	20	72
	30 - 49-aastased	0	9	28	63
	50 - 64-aastased	0	2	20	78
	65 - 74-aastased	0	0	16	84
Sugu	naised	0	4	27	69
	mehed	0	7	18	75
Haridus	I taseme haridus	0	0	13	87
	II taseme haridus	0	5	19	76
	III taseme haridus	1	8	30	61
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	0	7	11	82
	301 - 600 €	0	2	22	76
	601 - 900 €	0	10	26	64
	üle 900 €	1	8	32	59

Kas ja kui sageli te sõite viimase aasta jooksul erinevaid kalatoite?

Muud kalatooted: kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jms mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari (% vastanutest)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		0	7	34	59
Regioon	Põhja-Eesti	0	10	42	48
	Kesk-Eesti	0	3	20	77
	Kirde-Eesti	1	6	52	41
	Lääne-Eesti	0	2	26	72
	Lõuna-Eesti	1	7	16	76
Elukoht	Tallinn	0	11	47	42
	suured linnad	1	7	33	59
	väikelinnad	1	8	20	71
	alevik, maa	0	4	27	69
Rahvus	eestlased	0	5	27	68
	muu rahvus	1	13	47	39
Vanus	18 - 29-aastased	0	5	29	66
	30 - 49-aastased	0	7	38	55
	50 - 64-aastased	1	10	34	55
	65 - 74-aastased	1	6	26	67
Sugu	naised	1	7	38	54
	mehed	0	8	28	64
Haridus	I taseme haridus	0	4	14	82
	II taseme haridus	1	6	33	60
	III taseme haridus	0	10	39	51
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	0	6	28	66
	301 - 600 €	1	5	26	68
	601 - 900 €	0	9	42	49
	üle 900 €	0	11	47	42

Palun hinnake ligikaudu, kui suure osa viimase aasta jooksul teie poolt söödud kalast sõite te kodus, kui suure osa toitlustusasutustes ja külas viibides? (keskmine %)

		Kodus	Toitlustusasutustes	Külaskäikudel
Keskmiselt		76	13	11
Regioon	Põhja-Eesti	74	15	11
	Kesk-Eesti	66	11	23
	Kirde-Eesti	81	11	8
	Lääne-Eesti	80	10	10
	Lõuna-Eesti	79	11	10
Elukoht	Tallinn	76	12	11
	suured linnad	73	17	11
	väikelinnad	77	14	10
	alevik, maa	74	9	16
Rahvus	eestlased	81	9	10
	muu rahvus	76	12	11
Vanus	18 - 29-aastased	77	13	10
	30 - 49-aastased	75	11	14
	50 - 64-aastased	76	12	11
	65 - 74-aastased	68	11	21
Sugu	naised	74	16	10
	mehed	79	12	9
Haridus	I taseme haridus	88	6	7
	II taseme haridus	76	12	11
	III taseme haridus	74	15	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	78	10	12
	301 - 600 €	76	12	11
	601 - 900 €	74	3	24
	üle 900 €	80	9	11

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileeid): rähm, kilu jt odavamad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		53	29	13	5
Regioon	Põhja-Eesti	58	27	10	5
	Kesk-Eesti	35	35	27	3
	Kirde-Eesti	46	28	15	11
	Lääne-Eesti	35	29	28	8
	Lõuna-Eesti	62	32	4	2
Elukoht	Tallinn	61	27	6	6
	suured linnad	46	36	10	8
	väikelinnad	50	38	10	2
	alevik, maa	50	24	22	4
Rahvus	eestlased	52	28	15	5
	muu rahvus	53	33	7	7
Vanus	18 - 29-aastased	48	29	9	14
	30 - 49-aastased	59	27	10	4
	50 - 64-aastased	49	31	17	3
	65 - 74-aastased	49	33	17	1
Sugu	naised	52	28	14	6
	mehed	53	31	11	5
Haridus	I taseme haridus	36	38	8	18
	II taseme haridus	50	31	15	4
	III taseme haridus	61	25	10	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	39	34	14	13
	301 - 600 €	52	30	15	3
	601 - 900 €	52	34	10	4
	üle 900 €	72	18	7	3

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileeid): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		55	19	12	14
Regioon	Põhja-Eesti	60	18	12	10
	Kesk-Eesti	47	15	23	15
	Kirde-Eesti	54	17	6	23
	Lääne-Eesti	46	14	23	17
	Lõuna-Eesti	54	24	8	14
Elukoht	Tallinn	63	21	10	6
	suured linnad	53	24	5	18
	väikelinnad	51	18	18	13
	alevik, maa	50	13	17	20
Rahvus	eestlased	51	19	14	16
	muu rahvus	63	18	9	10
Vanus	18 - 29-aastased	54	15	4	27
	30 - 49-aastased	57	17	12	14
	50 - 64-aastased	55	22	14	9
	65 - 74-aastased	49	21	21	9
Sugu	naised	54	19	15	12
	mehed	56	18	9	17
Haridus	I taseme haridus	50	23	7	20
	II taseme haridus	52	19	13	16
	III taseme haridus	60	17	12	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	35	20	23	22
	301 - 600 €	60	20	10	10
	601 - 900 €	55	21	10	14
	üle 900 €	61	14	10	15

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileeid): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		82	9	6	3
Regioon	Põhja-Eesti	82	9	7	2
	Kesk-Eesti	82	4	11	3
	Kirde-Eesti	79	8	4	9
	Lääne-Eesti	85	4	9	2
	Lõuna-Eesti	82	12	5	1
Elukoht	Tallinn	84	11	4	1
	suured linnad	79	12	3	6
	väikelinnad	73	10	12	5
	alevik, maa	87	3	9	1
Rahvus	eestlased	83	8	6	3
	muu rahvus	80	12	6	2
Vanus	18 - 29-aastased	82	9	3	6
	30 - 49-aastased	84	7	7	2
	50 - 64-aastased	79	12	8	1
	65 - 74-aastased	83	6	6	5
Sugu	naised	80	11	7	2
	mehed	85	6	5	4
Haridus	I taseme haridus	77	5	0	18
	II taseme haridus	82	10	7	1
	III taseme haridus	84	8	6	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	68	13	10	9
	301 - 600 €	86	7	5	2
	601 - 900 €	84	10	5	1
	üle 900 €	84	8	7	1

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooted teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		81	11	2	6
Regioon	Põhja-Eesti	85	9	3	3
	Kesk-Eesti	70	20	5	5
	Kirde-Eesti	71	6	1	22
	Lääne-Eesti	82	11	1	6
	Lõuna-Eesti	83	15	1	1
Elukoht	Tallinn	92	8	0	0
	suured linnad	68	18	2	12
	väikelinnad	80	3	11	6
	alevik, maa	79	13	1	7
Rahvus	eestlased	82	9	2	7
	muu rahvus	77	15	4	4
Vanus	18 - 29-aastased	69	16	1	14
	30 - 49-aastased	85	7	5	3
	50 - 64-aastased	85	12	0	3
	65 - 74-aastased	81	10	4	5
Sugu	naised	85	9	1	5
	mehed	77	13	3	7
Haridus	I taseme haridus	61	8	0	31
	II taseme haridus	77	15	3	5
	III taseme haridus	92	5	2	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	65	12	7	16
	301 - 600 €	82	12	1	5
	601 - 900 €	86	8	1	5
	üle 900 €	86	11	3	0

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooted teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Külmutatud kala (v.a kalafilee): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		83	8	3	6
Regioon	Põhja-Eesti	87	6	3	4
	Kesk-Eesti	81	5	5	9
	Kirde-Eesti	83	6	0	11
	Lääne-Eesti	77	4	6	13
	Lõuna-Eesti	77	15	4	4
Elukoht	Tallinn	91	8	0	1
	suured linnad	73	11	5	11
	väikelinnad	78	8	11	3
	alevik, maa	85	4	1	10
Rahvus	eestlased	81	8	2	9
	muu rahvus	86	8	5	1
Vanus	18 - 29-aastased	81	2	4	13
	30 - 49-aastased	85	7	3	5
	50 - 64-aastased	81	12	3	4
	65 - 74-aastased	88	5	3	4
Sugu	naised	87	8	1	4
	mehed	79	7	5	9
Haridus	I taseme haridus	66	15	0	19
	II taseme haridus	81	8	5	6
	III taseme haridus	90	6	2	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	70	9	7	14
	301 - 600 €	86	5	3	6
	601 - 900 €	82	12	1	5
	üle 900 €	89	8	2	1

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Külmutatud kala (v.a kalafilee): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		88	4	4	4
Regioon	Põhja-Eesti	91	3	3	3
	Kesk-Eesti	86	5	9	0
	Kirde-Eesti	83	5	0	12
	Lääne-Eesti	87	1	9	3
	Lõuna-Eesti	87	7	5	1
Elukoht	Tallinn	94	4	1	1
	suured linnad	80	7	6	7
	väikelinnad	83	5	11	1
	alevik, maa	91	2	3	4
Rahvus	eestlased	88	4	3	5
	muu rahvus	89	5	5	1
Vanus	18 - 29-aastased	82	3	3	12
	30 - 49-aastased	92	3	4	1
	50 - 64-aastased	89	6	4	1
	65 - 74-aastased	87	5	3	5
Sugu	naised	92	5	2	1
	mehed	84	3	6	7
Haridus	I taseme haridus	74	6	0	20
	II taseme haridus	86	5	6	3
	III taseme haridus	94	4	1	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	73	7	8	12
	301 - 600 €	91	3	4	2
	601 - 900 €	88	4	3	5
	üle 900 €	95	5	0	0

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): rääm, kilu jt odavamad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		78	15	2	5
Regioon	Põhja-Eesti	82	13	1	4
	Kesk-Eesti	85	1	9	5
	Kirde-Eesti	68	9	2	21
	Lääne-Eesti	81	14	1	4
	Lõuna-Eesti	71	25	4	0
Elukoht	Tallinn	87	9	1	3
	suured linnad	62	26	1	11
	väikelinnad	77	14	5	4
	alevik, maa	79	13	4	4
Rahvus	eestlased	78	14	3	5
	muu rahvus	75	17	1	7
Vanus	18 - 29-aastased	71	14	1	14
	30 - 49-aastased	78	14	3	5
	50 - 64-aastased	79	18	2	1
	65 - 74-aastased	87	10	1	2
Sugu	naised	79	14	2	5
	mehed	76	16	2	6
Haridus	I taseme haridus	51	25	0	24
	II taseme haridus	75	17	2	6
	III taseme haridus	85	10	3	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	60	14	3	23
	301 - 600 €	79	17	3	1
	601 - 900 €	80	18	1	1
	üle 900 €	85	8	3	4

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		80	11	4	5
Regioon	Põhja-Eesti	85	11	2	2
	Kesk-Eesti	90	6	4	0
	Kirde-Eesti	81	5	2	12
	Lääne-Eesti	73	8	8	11
	Lõuna-Eesti	70	19	6	5
Elukoht	Tallinn	86	11	2	1
	suured linnad	69	15	4	12
	väikelinnad	76	12	7	5
	alevik, maa	84	8	5	3
Rahvus	eestlased	77	11	5	7
	muu rahvus	86	11	2	1
Vanus	18 - 29-aastased	81	6	4	9
	30 - 49-aastased	81	12	3	4
	50 - 64-aastased	78	14	5	3
	65 - 74-aastased	83	9	4	4
Sugu	naised	82	12	4	2
	mehed	79	10	4	7
Haridus	I taseme haridus	68	16	0	16
	II taseme haridus	81	12	4	3
	III taseme haridus	82	10	4	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	72	16	3	9
	301 - 600 €	83	10	3	4
	601 - 900 €	77	14	6	3
	üle 900 €	86	7	4	3

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		88	6	4	2
Regioon	Põhja-Eesti	88	7	4	1
	Kesk-Eesti	90	2	7	1
	Kirde-Eesti	86	4	0	10
	Lääne-Eesti	85	2	8	5
	Lõuna-Eesti	88	8	3	1
Elukoht	Tallinn	88	9	2	1
	suured linnad	83	7	3	7
	väikelinnad	85	4	10	1
	alevik, maa	91	4	3	2
Rahvus	eestlased	87	6	4	3
	muu rahvus	88	6	5	1
Vanus	18 - 29-aastased	87	5	1	7
	30 - 49-aastased	89	6	4	1
	50 - 64-aastased	87	7	5	1
	65 - 74-aastased	87	7	3	3
Sugu	naised	87	8	4	1
	mehed	88	4	4	4
Haridus	I taseme haridus	78	5	0	17
	II taseme haridus	90	5	4	1
	III taseme haridus	86	8	4	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	77	8	7	8
	301 - 600 €	91	5	2	2
	601 - 900 €	88	6	5	1
	üle 900 €	88	8	3	1

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		73	11	8	8
Regioon	Põhja-Eesti	77	10	9	4
	Kesk-Eesti	75	10	12	3
	Kirde-Eesti	75	9	6	10
	Lääne-Eesti	62	2	10	26
	Lõuna-Eesti	71	19	4	6
Elukoht	Tallinn	82	12	3	3
	suured linnad	68	16	5	11
	väikelinnad	76	7	13	4
	alevik, maa	69	9	9	13
Rahvus	eestlased	69	11	9	11
	muu rahvus	82	11	6	1
Vanus	18 - 29-aastased	65	9	5	21
	30 - 49-aastased	74	12	9	5
	50 - 64-aastased	76	10	8	6
	65 - 74-aastased	77	14	6	3
Sugu	naised	74	11	8	7
	mehed	72	10	8	10
Haridus	I taseme haridus	57	21	0	22
	II taseme haridus	74	10	8	8
	III taseme haridus	76	10	8	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	62	12	13	13
	301 - 600 €	78	10	5	7
	601 - 900 €	76	11	5	8
	üle 900 €	75	11	9	5

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		65	11	12	12
Regioon	Põhja-Eesti	73	8	13	6
	Kesk-Eesti	61	14	11	14
	Kirde-Eesti	68	8	10	14
	Lääne-Eesti	53	4	18	25
	Lõuna-Eesti	55	20	11	14
Elukoht	Tallinn	77	10	7	6
	suured linnad	58	17	11	14
	väikelinnad	61	13	16	10
	alevik, maa	60	7	15	18
Rahvus	eestlased	57	12	15	16
	muu rahvus	87	7	6	0
Vanus	18 - 29-aastased	63	8	6	23
	30 - 49-aastased	63	12	17	8
	50 - 64-aastased	68	11	11	10
	65 - 74-aastased	71	12	9	8
Sugu	naised	69	9	12	10
	mehed	61	13	13	13
Haridus	I taseme haridus	61	16	3	20
	II taseme haridus	65	11	12	12
	III taseme haridus	66	10	14	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	58	10	17	15
	301 - 600 €	67	11	8	14
	601 - 900 €	63	14	12	11
	üle 900 €	68	9	16	7

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		80	7	6	7
Regioon	Põhja-Eesti	86	6	3	5
	Kesk-Eesti	77	6	6	11
	Kirde-Eesti	73	3	12	12
	Lääne-Eesti	80	2	9	9
	Lõuna-Eesti	74	16	4	6
Elukoht	Tallinn	87	7	4	2
	suured linnad	71	12	9	8
	väikelinnad	71	7	6	16
	alevik, maa	82	6	5	7
Rahvus	eestlased	78	9	5	8
	muu rahvus	85	4	7	4
Vanus	18 - 29-aastased	81	3	3	13
	30 - 49-aastased	80	7	6	7
	50 - 64-aastased	82	10	5	3
	65 - 74-aastased	76	13	6	5
Sugu	naised	80	8	7	5
	mehed	80	7	4	9
Haridus	I taseme haridus	63	17	1	19
	II taseme haridus	82	6	5	7
	III taseme haridus	81	7	7	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	63	6	8	23
	301 - 600 €	86	7	2	5
	601 - 900 €	81	10	8	1
	üle 900 €	85	6	5	4

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikilu, räim

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		88	5	2	5
Regioon	Põhja-Eesti	93	2	4	1
	Kesk-Eesti	96	1	1	2
	Kirde-Eesti	79	6	0	15
	Lääne-Eesti	81	4	3	12
	Lõuna-Eesti	88	10	1	1
Elukoht	Tallinn	95	3	1	1
	suured linnad	78	11	0	11
	väikelinnad	90	2	5	3
	alevik, maa	88	4	3	5
Rahvus	eestlased	89	4	2	5
	muu rahvus	87	7	3	3
Vanus	18 - 29-aastased	85	5	0	10
	30 - 49-aastased	90	3	2	5
	50 - 64-aastased	87	7	3	3
	65 - 74-aastased	92	4	2	2
Sugu	naised	91	5	1	3
	mehed	85	5	4	6
Haridus	I taseme haridus	70	9	0	21
	II taseme haridus	89	4	3	4
	III taseme haridus	91	4	1	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	80	6	6	8
	301 - 600 €	90	4	1	5
	601 - 900 €	88	6	2	4
	üle 900 €	95	3	1	1

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolaheeringas

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		87	9	2	2
Regioon	Põhja-Eesti	86	11	3	0
	Kesk-Eesti	93	3	3	1
	Kirde-Eesti	80	11	0	9
	Lääne-Eesti	90	3	3	4
	Lõuna-Eesti	87	11	0	2
Elukoht	Tallinn	86	13	1	0
	suured linnad	81	13	0	6
	väikelinnad	90	6	4	0
	alevik, maa	89	6	2	3
Rahvus	eestlased	89	7	1	3
	muu rahvus	81	16	3	0
Vanus	18 - 29-aastased	80	9	0	11
	30 - 49-aastased	89	8	3	0
	50 - 64-aastased	87	11	2	0
	65 - 74-aastased	87	12	1	0
Sugu	naised	87	10	1	2
	mehed	85	9	3	3
Haridus	I taseme haridus	69	13	0	18
	II taseme haridus	84	12	3	1
	III taseme haridus	93	6	0	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	71	17	6	6
	301 - 600 €	91	7	1	1
	601 - 900 €	90	7	1	2
	üle 900 €	91	9	0	0

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		81	6	2	11
Regioon	Põhja-Eesti	87	5	2	6
	Kesk-Eesti	85	0	4	11
	Kirde-Eesti	71	4	0	25
	Lääne-Eesti	77	0	7	16
	Lõuna-Eesti	77	13	2	8
Elukoht	Tallinn	89	6	1	4
	suured linnad	70	11	1	18
	väikelinnad	77	3	2	18
	alevik, maa	83	2	5	10
Rahvus	eestlased	80	6	3	11
	muu rahvus	84	5	0	11
Vanus	18 - 29-aastased	85	3	0	12
	30 - 49-aastased	80	6	1	13
	50 - 64-aastased	81	7	4	8
	65 - 74-aastased	81	6	5	8
Sugu	naised	82	6	2	10
	mehed	80	6	2	12
Haridus	I taseme haridus	54	22	0	24
	II taseme haridus	81	5	3	11
	III taseme haridus	86	4	2	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	71	5	2	22
	301 - 600 €	84	4	2	10
	601 - 900 €	79	9	4	8
	üle 900 €	89	6	1	4

Kust ostsite või saite viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kalakaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt
Keskmiselt		58	8	10	24
Regioon	Põhja-Eesti	72	8	6	14
	Kesk-Eesti	68	4	11	17
	Kirde-Eesti	40	3	18	39
	Lääne-Eesti	49	1	4	46
	Lõuna-Eesti	46	16	17	21
Elukoht	Tallinn	79	7	5	9
	suured linnad	46	7	13	34
	väikelinnad	60	7	13	20
	alevik, maa	44	10	13	33
Rahvus	eestlased	54	8	11	27
	muu rahvus	65	7	10	18
Vanus	18 - 29-aastased	68	4	3	25
	30 - 49-aastased	55	8	14	23
	50 - 64-aastased	53	11	12	24
	65 - 74-aastased	68	7	4	21
Sugu	naised	62	8	11	19
	mehed	53	8	9	30
Haridus	I taseme haridus	46	10	16	28
	II taseme haridus	55	9	10	26
	III taseme haridus	62	7	10	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	43	6	12	39
	301 - 600 €	56	12	7	25
	601 - 900 €	62	5	17	16
	üle 900 €	71	7	6	16

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist (tarbimist)?
 Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed) (% vastanutest)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda
Keskmiselt		55	34	0	11
Regioon	Põhja-Eesti	53	33	1	13
	Kesk-Eesti	71	27	0	2
	Kirde-Eesti	56	40	0	4
	Lääne-Eesti	51	37	0	12
	Lõuna-Eesti	53	31	0	16
Elukoht	Tallinn	50	32	1	17
	suured linnad	56	33	0	11
	väikelinnad	67	26	0	7
	alevik, maa	52	39	0	9
Rahvus	eestlased	52	36	0	12
	muu rahvus	60	28	0	12
Vanus	18 - 29-aastased	61	28	0	11
	30 - 49-aastased	52	35	0	13
	50 - 64-aastased	52	37	0	11
	65 - 74-aastased	60	31	0	9
Sugu	naised	60	30	0	10
	mehed	49	37	1	13
Haridus	I taseme haridus	66	19	0	15
	II taseme haridus	56	32	0	12
	III taseme haridus	50	39	1	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	60	28	0	12
	301 - 600 €	64	30	0	6
	601 - 900 €	46	38	1	15
	üle 900 €	35	44	1	20

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
 Külmutatud kala (v.a kalafileed) (% vastanutest)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda
Keskmiselt		11	47	12	30
Regioon	Põhja-Eesti	9	49	13	29
	Kesk-Eesti	14	39	2	45
	Kirde-Eesti	22	40	22	16
	Lääne-Eesti	5	58	7	30
	Lõuna-Eesti	11	42	12	35
Elukoht	Tallinn	9	48	12	31
	suured linnad	17	42	15	26
	väikelinnad	9	38	18	35
	alevik, maa	10	51	8	31
Rahvus	eestlased	7	50	10	33
	muu rahvus	20	39	17	24
Vanus	18 - 29-aastased	17	48	13	22
	30 - 49-aastased	7	46	12	35
	50 - 64-aastased	9	50	12	29
	65 - 74-aastased	19	36	11	34
Sugu	naised	13	42	13	32
	mehed	9	52	11	28
Haridus	I taseme haridus	24	26	20	30
	II taseme haridus	11	46	11	32
	III taseme haridus	7	53	12	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	18	27	20	35
	301 - 600 €	13	51	11	25
	601 - 900 €	6	52	10	32
	üle 900 €	6	50	10	34

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud) (% vastanutest)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda
Keskmiselt		56	31	1	12
Regioon	Põhja-Eesti	56	31	2	11
	Kesk-Eesti	66	22	0	12
	Kirde-Eesti	63	28	2	7
	Lääne-Eesti	49	39	2	10
	Lõuna-Eesti	51	32	1	16
Elukoht	Tallinn	54	32	2	12
	suured linnad	58	28	1	13
	väikelinnad	63	26	1	10
	alevik, maa	52	35	1	12
Rahvus	eestlased	52	34	1	13
	muu rahvus	63	26	2	9
Vanus	18 - 29-aastased	57	38	0	5
	30 - 49-aastased	59	26	1	14
	50 - 64-aastased	50	35	2	13
	65 - 74-aastased	54	31	3	12
Sugu	naised	62	25	2	11
	mehed	49	38	1	12
Haridus	I taseme haridus	53	23	1	23
	II taseme haridus	58	31	1	10
	III taseme haridus	54	33	2	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	59	31	1	9
	301 - 600 €	64	25	2	9
	601 - 900 €	51	33	1	15
	üle 900 €	39	43	1	17

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala (% vastanutest)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda
Keskmiselt		28	47	4	21
Regioon	Põhja-Eesti	26	47	2	25
	Kesk-Eesti	38	45	2	15
	Kirde-Eesti	33	43	11	13
	Lääne-Eesti	23	51	5	21
	Lõuna-Eesti	27	49	2	22
Elukoht	Tallinn	24	47	3	26
	suured linnad	27	45	8	20
	väikelinnad	31	45	3	21
	alevik, maa	30	49	2	19
Rahvus	eestlased	25	49	4	22
	muu rahvus	33	44	3	20
Vanus	18 - 29-aastased	36	33	7	24
	30 - 49-aastased	27	48	3	22
	50 - 64-aastased	22	53	3	22
	65 - 74-aastased	30	51	2	17
Sugu	naised	30	43	3	24
	mehed	25	52	4	19
Haridus	I taseme haridus	23	23	13	41
	II taseme haridus	30	47	3	20
	III taseme haridus	25	53	3	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	33	30	9	28
	301 - 600 €	29	49	2	20
	601 - 900 €	21	56	3	20
	üle 900 €	24	52	2	22

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
 Muud kalatooted (kalakonservid, -preservid, kulinaariatooted, kala-, krabipulgad, krevetid, kaaviar jm mereannid) (% vastanutest)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda
Keskmiselt		25	52	4	19
Regioon	Põhja-Eesti	20	55	5	20
	Kesk-Eesti	29	49	2	20
	Kirde-Eesti	43	43	7	7
	Lääne-Eesti	27	55	2	16
	Lõuna-Eesti	22	49	4	25
Elukoht	Tallinn	21	52	5	22
	suured linnad	38	43	5	14
	väikelinnad	21	55	3	21
	alevik, maa	22	54	4	20
Rahvus	eestlased	19	56	4	21
	muu rahvus	37	43	6	14
Vanus	18 - 29-aastased	26	49	1	24
	30 - 49-aastased	27	51	6	16
	50 - 64-aastased	19	56	6	19
	65 - 74-aastased	32	44	1	23
Sugu	naised	27	47	5	21
	mehed	22	56	5	17
Haridus	I taseme haridus	30	29	4	37
	II taseme haridus	27	50	4	19
	III taseme haridus	20	59	4	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	31	40	10	19
	301 - 600 €	27	50	4	19
	601 - 900 €	22	56	4	18
	üle 900 €	16	60	1	23

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Värskus (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		97	2	1
Regioon	Põhja-Eesti	95	3	2
	Kesk-Eesti	98	2	0
	Kirde-Eesti	100	0	0
	Lääne-Eesti	99	1	0
	Lõuna-Eesti	98	1	1
Elukoht	Tallinn	95	2	3
	suured linnad	99	1	0
	väikelinnad	95	4	1
	alevik, maa	99	1	0
Rahvus	eestlased	98	2	0
	muu rahvus	95	2	3
Vanus	18 - 29-aastased	100	0	0
	30 - 49-aastased	94	3	3
	50 - 64-aastased	98	2	0
	65 - 74-aastased	99	1	0
Sugu	naised	99	1	0
	mehed	95	3	2
Haridus	I taseme haridus	89	0	11
	II taseme haridus	99	1	0
	III taseme haridus	96	4	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	97	3	0
	301 - 600 €	99	1	0
	601 - 900 €	94	1	5
	üle 900 €	96	3	1

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Maitse (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		91	7	2
Regioon	Põhja-Eesti	88	9	3
	Kesk-Eesti	98	2	0
	Kirde-Eesti	98	2	0
	Lääne-Eesti	96	4	0
	Lõuna-Eesti	90	7	3
Elukoht	Tallinn	89	7	4
	suured linnad	94	4	2
	väikelinnad	88	11	1
	alevik, maa	95	5	0
Rahvus	eestlased	93	6	1
	muu rahvus	89	8	3
Vanus	18 - 29-aastased	98	1	1
	30 - 49-aastased	87	10	3
	50 - 64-aastased	93	7	0
	65 - 74-aastased	93	6	1
Sugu	naised	94	5	1
	mehed	89	8	3
Haridus	I taseme haridus	88	0	12
	II taseme haridus	91	8	1
	III taseme haridus	93	6	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	90	9	1
	301 - 600 €	93	7	0
	601 - 900 €	91	4	5
	üle 900 €	90	7	3

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Kala liik (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		57	37	6
Regioon	Põhja-Eesti	58	36	6
	Kesk-Eesti	64	36	0
	Kirde-Eesti	58	29	13
	Lääne-Eesti	49	41	10
	Lõuna-Eesti	55	43	2
Elukoht	Tallinn	56	38	6
	suured linnad	55	38	7
	väikelinnad	58	36	6
	alevik, maa	58	39	3
Rahvus	eestlased	58	38	4
	muu rahvus	54	36	10
Vanus	18 - 29-aastased	63	34	3
	30 - 49-aastased	51	40	9
	50 - 64-aastased	57	39	4
	65 - 74-aastased	66	31	3
Sugu	naised	61	35	4
	mehed	52	40	8
Haridus	I taseme haridus	81	6	13
	II taseme haridus	51	42	7
	III taseme haridus	59	39	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	62	31	7
	301 - 600 €	56	38	6
	601 - 900 €	51	43	6
	üle 900 €	60	37	3

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Toiteväärtus (valgud, rasvad, mineraalid, kalorsus) (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		19	48	33
Regioon	Põhja-Eesti	18	52	30
	Kesk-Eesti	17	45	38
	Kirde-Eesti	29	51	20
	Lääne-Eesti	17	43	40
	Lõuna-Eesti	18	42	40
Elukoht	Tallinn	20	50	30
	suured linnad	22	48	30
	väikelinnad	21	40	39
	alevik, maa	15	49	36
Rahvus	eestlased	18	48	34
	muu rahvus	23	46	31
Vanus	18 - 29-aastased	23	38	39
	30 - 49-aastased	15	47	38
	50 - 64-aastased	19	53	28
	65 - 74-aastased	28	54	18
Sugu	naised	19	50	31
	mehed	19	45	36
Haridus	I taseme haridus	34	31	35
	II taseme haridus	18	49	33
	III taseme haridus	18	50	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	20	44	36
	301 - 600 €	22	47	31
	601 - 900 €	19	48	33
	üle 900 €	12	54	34

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Pakend (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		7	43	50
Regioon	Põhja-Eesti	7	43	50
	Kesk-Eesti	7	46	47
	Kirde-Eesti	14	50	36
	Lääne-Eesti	2	45	53
	Lõuna-Eesti	5	38	57
Elukoht	Tallinn	7	40	53
	suured linnad	11	44	45
	väikelinnad	6	44	50
	alevik, maa	4	44	52
Rahvus	eestlased	5	44	51
	muu rahvus	11	42	47
Vanus	18 - 29-aastased	11	32	57
	30 - 49-aastased	5	41	54
	50 - 64-aastased	6	52	42
	65 - 74-aastased	6	50	44
Sugu	naised	8	41	51
	mehed	6	45	49
Haridus	I taseme haridus	19	27	54
	II taseme haridus	6	46	48
	III taseme haridus	5	43	52
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	14	36	50
	301 - 600 €	4	48	48
	601 - 900 €	8	36	56
	üle 900 €	4	50	46

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Hind (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		68	27	5
Regioon	Põhja-Eesti	63	28	9
	Kesk-Eesti	85	15	0
	Kirde-Eesti	80	19	1
	Lääne-Eesti	68	30	2
	Lõuna-Eesti	65	31	4
Elukoht	Tallinn	59	29	12
	suured linnad	79	18	3
	väikelinnad	78	21	1
	alevik, maa	64	34	2
Rahvus	eestlased	63	33	4
	muu rahvus	77	15	8
Vanus	18 - 29-aastased	73	19	8
	30 - 49-aastased	66	28	6
	50 - 64-aastased	65	31	4
	65 - 74-aastased	73	24	3
Sugu	naised	71	25	4
	mehed	66	28	6
Haridus	I taseme haridus	79	7	14
	II taseme haridus	74	22	4
	III taseme haridus	57	38	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	85	11	4
	301 - 600 €	72	26	2
	601 - 900 €	57	35	8
	üle 900 €	50	39	11

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Tootja (bränd) (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		11	45	44
Regioon	Põhja-Eesti	8	47	45
	Kesk-Eesti	8	40	52
	Kirde-Eesti	25	39	36
	Lääne-Eesti	12	42	46
	Lõuna-Eesti	13	47	40
Elukoht	Tallinn	7	48	45
	suured linnad	18	44	38
	väikelinnad	10	45	45
	alevik, maa	12	42	46
Rahvus	eestlased	12	45	43
	muu rahvus	9	46	45
Vanus	18 - 29-aastased	15	26	59
	30 - 49-aastased	9	47	44
	50 - 64-aastased	11	51	38
	65 - 74-aastased	14	56	30
Sugu	naised	13	46	41
	mehed	10	43	47
Haridus	I taseme haridus	13	22	65
	II taseme haridus	12	44	44
	III taseme haridus	9	53	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	20	35	45
	301 - 600 €	9	47	44
	601 - 900 €	11	49	40
	üle 900 €	7	47	46

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Päritolumaa (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		23	49	28
Regioon	Põhja-Eesti	19	50	31
	Kesk-Eesti	25	35	40
	Kirde-Eesti	34	46	20
	Lääne-Eesti	21	41	38
	Lõuna-Eesti	22	58	20
Elukoht	Tallinn	17	50	33
	suured linnad	25	51	24
	väikelinnad	22	45	33
	alevik, maa	25	50	25
Rahvus	eestlased	26	49	25
	muu rahvus	14	50	36
Vanus	18 - 29-aastased	13	39	48
	30 - 49-aastased	21	53	26
	50 - 64-aastased	23	53	24
	65 - 74-aastased	41	44	15
Sugu	naised	26	53	21
	mehed	18	45	37
Haridus	I taseme haridus	24	18	58
	II taseme haridus	22	50	28
	III taseme haridus	23	56	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	26	41	33
	301 - 600 €	20	51	29
	601 - 900 €	20	55	25
	üle 900 €	24	52	24

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Kala püügipiirkond, kasvatamise koht (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		18	47	35
Regioon	Põhja-Eesti	13	50	37
	Kesk-Eesti	18	38	44
	Kirde-Eesti	35	39	26
	Lääne-Eesti	16	41	43
	Lõuna-Eesti	19	51	30
Elukoht	Tallinn	13	48	39
	suured linnad	24	44	32
	väikelinnad	21	42	37
	alevik, maa	16	51	33
Rahvus	eestlased	18	47	35
	muu rahvus	16	47	37
Vanus	18 - 29-aastased	15	31	54
	30 - 49-aastased	13	56	31
	50 - 64-aastased	20	47	33
	65 - 74-aastased	32	46	22
Sugu	naised	22	49	29
	mehed	13	45	42
Haridus	I taseme haridus	19	18	63
	II taseme haridus	16	49	35
	III taseme haridus	19	52	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	22	41	37
	301 - 600 €	16	49	35
	601 - 900 €	18	46	36
	üle 900 €	16	52	32

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Et kala oleks puhastatud, roogitud (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		37	42	21
Regioon	Põhja-Eesti	43	40	17
	Kesk-Eesti	19	69	12
	Kirde-Eesti	38	31	31
	Lääne-Eesti	33	41	26
	Lõuna-Eesti	35	41	24
Elukoht	Tallinn	47	36	17
	suured linnad	41	33	26
	väikelinnad	31	48	21
	alevik, maa	29	51	20
Rahvus	eestlased	33	49	18
	muu rahvus	46	28	26
Vanus	18 - 29-aastased	39	42	19
	30 - 49-aastased	34	41	25
	50 - 64-aastased	38	46	16
	65 - 74-aastased	47	35	18
Sugu	naised	39	40	21
	mehed	35	44	21
Haridus	I taseme haridus	30	39	31
	II taseme haridus	39	40	21
	III taseme haridus	38	45	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	37	34	29
	301 - 600 €	32	47	21
	601 - 900 €	40	40	20
	üle 900 €	47	44	9

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Et kala oleks fileeritud (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		26	43	31
Regioon	Põhja-Eesti	31	49	20
	Kesk-Eesti	8	37	55
	Kirde-Eesti	30	28	42
	Lääne-Eesti	24	39	37
	Lõuna-Eesti	23	43	34
Elukoht	Tallinn	35	43	22
	suured linnad	32	31	37
	väikelinnad	13	40	47
	alevik, maa	19	52	29
Rahvus	eestlased	23	48	29
	muu rahvus	33	29	38
Vanus	18 - 29-aastased	32	39	29
	30 - 49-aastased	23	43	34
	50 - 64-aastased	23	47	30
	65 - 74-aastased	30	38	32
Sugu	naised	27	42	31
	mehed	25	43	32
Haridus	I taseme haridus	18	27	55
	II taseme haridus	29	40	31
	III taseme haridus	24	50	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	33	22	45
	301 - 600 €	17	50	33
	601 - 900 €	29	41	30
	üle 900 €	35	49	16

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?

Müügikoha puhtus (ei haise jms) (% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		78	18	4
Regioon	Põhja-Eesti	80	14	6
	Kesk-Eesti	70	30	0
	Kirde-Eesti	85	14	1
	Lääne-Eesti	80	19	1
	Lõuna-Eesti	70	22	8
Elukoht	Tallinn	81	13	6
	suured linnad	75	20	5
	väikelinnad	77	21	2
	alevik, maa	77	19	4
Rahvus	eestlased	77	19	4
	muu rahvus	78	16	6
Vanus	18 - 29-aastased	82	14	4
	30 - 49-aastased	73	20	7
	50 - 64-aastased	78	19	3
	65 - 74-aastased	84	14	2
Sugu	naised	82	15	3
	mehed	73	21	6
Haridus	I taseme haridus	78	3	19
	II taseme haridus	76	20	4
	III taseme haridus	79	19	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	75	23	2
	301 - 600 €	76	19	5
	601 - 900 €	79	12	9
	üle 900 €	81	16	3

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?

Värске ja jahutatud kala: räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Enamasti puhasta- mata, rookimata	Enamasti roogi- tult	Enamasti fileeri- tult	Ei osta
Keskmiselt		53	20	6	21
Regioon	Põhja-Eesti	43	25	10	22
	Kesk-Eesti	76	8	0	16
	Kirde-Eesti	49	22	3	26
	Lääne-Eesti	72	5	1	22
	Lõuna-Eesti	52	23	5	20
Elukoht	Tallinn	43	28	10	19
	suured linnad	42	24	4	30
	väikelinnad	55	17	3	25
	alevik, maa	68	12	5	15
Rahvus	eestlased	56	21	6	17
	muu rahvus	46	19	5	30
Vanus	18 - 29-aastased	56	20	3	21
	30 - 49-aastased	40	22	9	29
	50 - 64-aastased	59	20	4	17
	65 - 74-aastased	68	16	5	11
Sugu	naised	52	19	7	22
	mehed	53	21	5	21
Haridus	I taseme haridus	55	16	3	26
	II taseme haridus	58	18	4	20
	III taseme haridus	43	24	10	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	62	15	0	23
	301 - 600 €	55	20	4	21
	601 - 900 €	51	25	7	17
	üle 900 €	35	24	14	27

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?

Värске ja jahutatud kala: lest, karpkala, ahven, makrell/ skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Enamasti puhasta- mata, rookimata	Enamasti roogi- tult	Enamasti fileeri- tult	Ei osta
Keskmiselt		27	39	10	24
Regioon	Põhja-Eesti	26	40	11	23
	Kesk-Eesti	31	35	13	21
	Kirde-Eesti	24	51	9	16
	Lääne-Eesti	44	24	4	28
	Lõuna-Eesti	20	41	10	29
Elukoht	Tallinn	22	43	11	24
	suured linnad	21	48	9	22
	väikelinnad	28	33	7	32
	alevik, maa	33	35	11	21
Rahvus	eestlased	29	37	11	23
	muu rahvus	22	43	8	27
Vanus	18 - 29-aastased	22	41	8	29
	30 - 49-aastased	22	40	12	26
	50 - 64-aastased	33	42	10	15
	65 - 74-aastased	35	26	5	34
Sugu	naised	29	38	9	24
	mehed	25	40	11	24
Haridus	I taseme haridus	16	50	1	33
	II taseme haridus	29	38	10	23
	III taseme haridus	27	39	12	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	26	41	2	31
	301 - 600 €	26	38	10	26
	601 - 900 €	30	42	12	16
	üle 900 €	25	40	15	20

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?

Värске ja jahutatud kala: lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Enamasti puhasta- mata, rookimata	Enamasti roogi- tult	Enamasti fileeri- tult	Ei osta
Keskmiselt		13	44	30	13
Regioon	Põhja-Eesti	11	44	36	9
	Kesk-Eesti	31	45	13	11
	Kirde-Eesti	17	54	16	13
	Lääne-Eesti	11	39	28	22
	Lõuna-Eesti	8	42	32	18
Elukoht	Tallinn	9	42	42	7
	suured linnad	14	44	29	13
	väikelinnad	17	43	18	22
	alevik, maa	14	48	24	14
Rahvus	eestlased	12	43	32	13
	muu rahvus	15	47	25	13
Vanus	18 - 29-aastased	18	31	36	15
	30 - 49-aastased	12	49	27	12
	50 - 64-aastased	12	48	30	10
	65 - 74-aastased	8	46	23	23
Sugu	naised	11	46	33	10
	mehed	15	42	26	17
Haridus	I taseme haridus	22	26	12	40
	II taseme haridus	13	45	30	12
	III taseme haridus	11	48	34	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	17	38	22	23
	301 - 600 €	13	47	27	13
	601 - 900 €	13	51	29	7
	üle 900 €	7	39	46	8

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?

Külmutatud kala: räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Enamasti puhasta- mata, rookimata	Enamasti roogi- tult	Enamasti fileeri- tult	Ei osta
Keskmiselt		11	16	9	64
Regioon	Põhja-Eesti	7	18	7	68
	Kesk-Eesti	33	8	5	54
	Kirde-Eesti	17	17	10	56
	Lääne-Eesti	4	20	6	70
	Lõuna-Eesti	8	16	14	62
Elukoht	Tallinn	7	18	9	66
	suured linnad	13	18	11	58
	väikelinnad	13	13	8	66
	alevik, maa	10	17	8	65
Rahvus	eestlased	9	15	9	67
	muu rahvus	15	19	8	58
Vanus	18 - 29-aastased	16	20	12	52
	30 - 49-aastased	5	16	11	68
	50 - 64-aastased	12	16	6	66
	65 - 74-aastased	16	13	1	70
Sugu	naised	7	14	9	70
	mehed	14	20	9	57
Haridus	I taseme haridus	31	0	14	55
	II taseme haridus	10	22	7	61
	III taseme haridus	5	12	11	72
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	27	18	3	52
	301 - 600 €	6	13	10	71
	601 - 900 €	10	22	10	58
	üle 900 €	2	19	12	67

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?

Külmutatud kala: lest, heik, ahven, makrell/ skumbria, tursk, mintai, pangasius jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Enamasti puhasta- mata, rookimata	Enamasti roogi- tult	Enamasti fileeri- tult	Ei osta
Keskmiselt		5	24	29	42
Regioon	Põhja-Eesti	3	25	30	42
	Kesk-Eesti	24	13	16	47
	Kirde-Eesti	8	44	22	26
	Lääne-Eesti	2	18	29	51
	Lõuna-Eesti	3	20	34	43
Elukoht	Tallinn	3	23	29	45
	suured linnad	4	40	27	29
	väikelinnad	12	24	18	46
	alevik, maa	5	15	34	46
Rahvus	eestlased	3	18	33	46
	muu rahvus	10	38	18	34
Vanus	18 - 29-aastased	8	20	33	39
	30 - 49-aastased	4	25	30	41
	50 - 64-aastased	6	26	29	39
	65 - 74-aastased	4	26	15	55
Sugu	naised	4	23	27	46
	mehed	6	26	30	38
Haridus	I taseme haridus	21	17	27	35
	II taseme haridus	3	31	24	42
	III taseme haridus	3	17	37	43
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	14	36	10	40
	301 - 600 €	3	23	30	44
	601 - 900 €	5	27	34	34
	üle 900 €	2	15	38	45

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?

Külmutatud kala: lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Enamasti puhasta- mata, rookimata	Enamasti roogi- tult	Enamasti fileeri- tult	Ei osta
Keskmiselt		4	15	28	53
Regioon	Põhja-Eesti	2	16	34	48
	Kesk-Eesti	19	10	11	60
	Kirde-Eesti	3	19	30	48
	Lääne-Eesti	0	13	23	64
	Lõuna-Eesti	2	17	27	54
Elukoht	Tallinn	1	17	37	45
	suured linnad	5	18	30	47
	väikelinnad	12	9	15	64
	alevik, maa	1	17	25	57
Rahvus	eestlased	2	13	28	57
	muu rahvus	9	21	28	42
Vanus	18 - 29-aastased	9	11	38	42
	30 - 49-aastased	3	15	25	57
	50 - 64-aastased	3	17	29	51
	65 - 74-aastased	1	21	15	63
Sugu	naised	2	15	26	57
	mehed	6	16	30	48
Haridus	I taseme haridus	22	3	29	46
	II taseme haridus	1	19	26	54
	III taseme haridus	2	14	32	52
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	10	18	18	54
	301 - 600 €	1	14	26	59
	601 - 900 €	6	21	32	41
	üle 900 €	1	11	41	47

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		19	50	31
Regioon	Põhja-Eesti	14	53	33
	Kesk-Eesti	32	33	35
	Kirde-Eesti	18	60	22
	Lääne-Eesti	24	45	31
	Lõuna-Eesti	22	48	30
Elukoht	Tallinn	14	51	35
	suured linnad	27	53	20
	väikelinnad	21	46	33
	alevik, maa	19	49	32
Rahvus	eestlased	20	45	35
	muu rahvus	17	61	22
Vanus	18 - 29-aastased	42	44	14
	30 - 49-aastased	11	50	39
	50 - 64-aastased	13	50	37
	65 - 74-aastased	18	59	23
Sugu	naised	15	53	32
	mehed	24	46	30
Haridus	I taseme haridus	38	32	30
	II taseme haridus	18	52	30
	III taseme haridus	17	50	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	22	51	27
	301 - 600 €	19	51	30
	601 - 900 €	20	46	34
	üle 900 €	17	49	34

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		16	47	37
Regioon	Põhja-Eesti	13	54	33
	Kesk-Eesti	22	40	38
	Kirde-Eesti	17	37	46
	Lääne-Eesti	28	34	38
	Lõuna-Eesti	12	48	40
Elukoht	Tallinn	14	53	33
	suured linnad	22	45	33
	väikelinnad	19	39	42
	alevik, maa	11	46	43
Rahvus	eestlased	14	46	40
	muu rahvus	18	51	31
Vanus	18 - 29-aastased	35	44	21
	30 - 49-aastased	10	47	43
	50 - 64-aastased	10	49	41
	65 - 74-aastased	11	52	37
Sugu	naised	14	44	42
	mehed	17	50	33
Haridus	I taseme haridus	39	27	34
	II taseme haridus	15	49	36
	III taseme haridus	10	49	41
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	25	41	34
	301 - 600 €	12	51	37
	601 - 900 €	18	39	43
	üle 900 €	11	53	36

alun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		29	55	16
Regioon	Põhja-Eesti	26	59	15
	Kesk-Eesti	31	55	14
	Kirde-Eesti	25	57	18
	Lääne-Eesti	42	43	15
	Lõuna-Eesti	28	54	18
Elukoht	Tallinn	28	56	16
	suured linnad	35	54	11
	väikelinnad	28	56	16
	alevik, maa	25	57	18
Rahvus	eestlased	29	55	16
	muu rahvus	28	56	16
Vanus	18 - 29-aastased	44	40	16
	30 - 49-aastased	23	61	16
	50 - 64-aastased	26	58	16
	65 - 74-aastased	25	59	16
Sugu	naised	26	56	18
	mehed	31	55	14
Haridus	I taseme haridus	43	40	17
	II taseme haridus	28	56	16
	III taseme haridus	26	58	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	35	49	16
	301 - 600 €	24	57	19
	601 - 900 €	31	58	11
	üle 900 €	29	56	15

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Külmutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		18	60	22
Regioon	Põhja-Eesti	14	63	23
	Kesk-Eesti	25	52	23
	Kirde-Eesti	18	67	15
	Lääne-Eesti	15	56	29
	Lõuna-Eesti	24	54	22
Elukoht	Tallinn	16	63	21
	suured linnad	24	59	17
	väikelinnad	20	56	24
	alevik, maa	14	59	27
Rahvus	eestlased	18	54	28
	muu rahvus	18	71	11
Vanus	18 - 29-aastased	36	49	15
	30 - 49-aastased	12	67	21
	50 - 64-aastased	12	59	29
	65 - 74-aastased	14	63	23
Sugu	naised	15	63	22
	mehed	20	57	23
Haridus	I taseme haridus	41	40	19
	II taseme haridus	16	62	22
	III taseme haridus	14	62	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	28	59	13
	301 - 600 €	14	59	27
	601 - 900 €	17	59	24
	üle 900 €	16	66	18

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Külmutatud kala (v.a kalafileed): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		19	60	21
Regioon	Põhja-Eesti	16	67	17
	Kesk-Eesti	26	54	20
	Kirde-Eesti	21	49	30
	Lääne-Eesti	22	53	25
	Lõuna-Eesti	19	59	22
Elukoht	Tallinn	17	65	18
	suured linnad	21	57	22
	väikelinnad	25	49	26
	alevik, maa	16	64	20
Rahvus	eestlased	19	59	22
	muu rahvus	20	62	18
Vanus	18 - 29-aastased	36	47	17
	30 - 49-aastased	16	64	20
	50 - 64-aastased	12	63	25
	65 - 74-aastased	13	64	23
Sugu	naised	20	58	22
	mehed	18	62	20
Haridus	I taseme haridus	38	42	20
	II taseme haridus	18	61	21
	III taseme haridus	16	64	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	28	52	20
	301 - 600 €	18	62	20
	601 - 900 €	19	53	28
	üle 900 €	12	73	15

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Külmutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		21	58	21
Regioon	Põhja-Eesti	17	64	19
	Kesk-Eesti	25	51	24
	Kirde-Eesti	20	57	23
	Lääne-Eesti	25	54	21
	Lõuna-Eesti	27	52	21
Elukoht	Tallinn	20	60	20
	suured linnad	30	56	14
	väikelinnad	21	53	26
	alevik, maa	17	58	25
Rahvus	eestlased	21	56	23
	muu rahvus	21	62	17
Vanus	18 - 29-aastased	40	46	14
	30 - 49-aastased	15	63	22
	50 - 64-aastased	17	61	22
	65 - 74-aastased	15	57	28
Sugu	naised	18	59	23
	mehed	25	56	19
Haridus	I taseme haridus	46	48	6
	II taseme haridus	20	57	23
	III taseme haridus	16	62	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	28	51	21
	301 - 600 €	17	60	23
	601 - 900 €	24	55	21
	üle 900 €	20	67	13

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		17	54	29
Regioon	Põhja-Eesti	12	58	30
	Kesk-Eesti	23	44	33
	Kirde-Eesti	16	54	30
	Lääne-Eesti	30	36	34
	Lõuna-Eesti	21	56	23
Elukoht	Tallinn	11	58	31
	suured linnad	23	56	21
	väikelinnad	24	49	27
	alevik, maa	16	51	33
Rahvus	eestlased	18	49	33
	muu rahvus	15	64	21
Vanus	18 - 29-aastased	33	47	20
	30 - 49-aastased	13	56	31
	50 - 64-aastased	13	52	35
	65 - 74-aastased	12	61	27
Sugu	naised	13	56	31
	mehed	22	51	27
Haridus	I taseme haridus	40	37	23
	II taseme haridus	17	55	28
	III taseme haridus	13	55	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	25	52	23
	301 - 600 €	14	51	35
	601 - 900 €	18	55	27
	üle 900 €	14	60	26

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		15	60	25
Regioon	Põhja-Eesti	12	62	26
	Kesk-Eesti	24	41	35
	Kirde-Eesti	11	68	21
	Lääne-Eesti	22	50	28
	Lõuna-Eesti	16	63	21
Elukoht	Tallinn	14	60	26
	suured linnad	13	68	19
	väikelinnad	25	47	28
	alevik, maa	11	63	26
Rahvus	eestlased	12	60	28
	muu rahvus	20	60	20
Vanus	18 - 29-aastased	26	64	10
	30 - 49-aastased	12	60	28
	50 - 64-aastased	13	56	31
	65 - 74-aastased	11	61	28
Sugu	naised	14	56	30
	mehed	15	65	20
Haridus	I taseme haridus	27	67	6
	II taseme haridus	15	60	25
	III taseme haridus	12	58	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	20	61	19
	301 - 600 €	12	63	25
	601 - 900 €	17	56	27
	üle 900 €	13	58	29

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		28	54	18
Regioon	Põhja-Eesti	27	57	16
	Kesk-Eesti	30	46	24
	Kirde-Eesti	20	61	19
	Lääne-Eesti	36	44	20
	Lõuna-Eesti	34	51	15
Elukoht	Tallinn	28	56	16
	suured linnad	28	57	15
	väikelinnad	33	51	16
	alevik, maa	27	52	21
Rahvus	eestlased	29	54	17
	muu rahvus	27	55	18
Vanus	18 - 29-aastased	38	54	8
	30 - 49-aastased	27	52	21
	50 - 64-aastased	25	55	20
	65 - 74-aastased	26	56	18
Sugu	naised	27	53	20
	mehed	30	55	15
Haridus	I taseme haridus	40	57	3
	II taseme haridus	29	51	20
	III taseme haridus	25	57	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	28	54	18
	301 - 600 €	26	56	18
	601 - 900 €	35	51	14
	üle 900 €	29	54	17

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		23	59	18
Regioon	Põhja-Eesti	17	64	19
	Kesk-Eesti	26	60	14
	Kirde-Eesti	15	67	18
	Lääne-Eesti	30	51	19
	Lõuna-Eesti	32	53	15
Elukoht	Tallinn	18	62	20
	suured linnad	26	58	16
	väikelinnad	36	50	14
	alevik, maa	18	65	17
Rahvus	eestlased	22	57	21
	muu rahvus	25	65	10
Vanus	18 - 29-aastased	27	57	16
	30 - 49-aastased	19	62	19
	50 - 64-aastased	23	56	21
	65 - 74-aastased	26	64	10
Sugu	naised	19	64	17
	mehed	27	55	18
Haridus	I taseme haridus	50	37	13
	II taseme haridus	21	63	16
	III taseme haridus	18	61	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	23	63	14
	301 - 600 €	22	57	21
	601 - 900 €	27	57	16
	üle 900 €	21	63	16

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		17	59	24
Regioon	Põhja-Eesti	14	64	22
	Kesk-Eesti	25	48	27
	Kirde-Eesti	13	61	26
	Lääne-Eesti	21	55	24
	Lõuna-Eesti	19	54	27
Elukoht	Tallinn	15	65	20
	suured linnad	15	64	21
	väikelinnad	25	49	26
	alevik, maa	15	56	29
Rahvus	eestlased	15	56	29
	muu rahvus	20	65	15
Vanus	18 - 29-aastased	24	61	15
	30 - 49-aastased	13	59	28
	50 - 64-aastased	16	56	28
	65 - 74-aastased	16	62	22
Sugu	naised	17	55	28
	mehed	17	63	20
Haridus	I taseme haridus	34	57	9
	II taseme haridus	15	61	24
	III taseme haridus	15	57	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	18	62	20
	301 - 600 €	16	58	26
	601 - 900 €	20	50	30
	üle 900 €	14	67	19

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		26	55	19
Regioon	Põhja-Eesti	25	58	17
	Kesk-Eesti	29	45	26
	Kirde-Eesti	22	56	22
	Lääne-Eesti	28	52	20
	Lõuna-Eesti	27	56	17
Elukoht	Tallinn	25	58	17
	suured linnad	24	58	18
	väikelinnad	38	45	17
	alevik, maa	21	57	22
Rahvus	eestlased	25	55	20
	muu rahvus	27	56	17
Vanus	18 - 29-aastased	30	56	14
	30 - 49-aastased	25	55	20
	50 - 64-aastased	23	55	22
	65 - 74-aastased	27	57	16
Sugu	naised	25	54	21
	mehed	27	56	17
Haridus	I taseme haridus	34	66	0
	II taseme haridus	27	53	20
	III taseme haridus	23	56	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	27	51	22
	301 - 600 €	24	57	19
	601 - 900 €	28	52	20
	üle 900 €	27	58	15

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikilu, räim (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		40	53	7
Regioon	Põhja-Eesti	34	59	7
	Kesk-Eesti	44	53	3
	Kirde-Eesti	43	54	3
	Lääne-Eesti	47	45	8
	Lõuna-Eesti	48	44	8
Elukoht	Tallinn	35	58	7
	suured linnad	43	52	5
	väikelinnad	47	48	5
	alevik, maa	41	52	7
Rahvus	eestlased	40	51	9
	muu rahvus	41	56	3
Vanus	18 - 29-aastased	34	59	7
	30 - 49-aastased	41	51	8
	50 - 64-aastased	42	53	5
	65 - 74-aastased	48	48	4
Sugu	naised	43	50	7
	mehed	38	55	7
Haridus	I taseme haridus	54	46	0
	II taseme haridus	40	53	7
	III taseme haridus	38	54	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	44	53	3
	301 - 600 €	37	55	8
	601 - 900 €	47	43	10
	üle 900 €	38	57	5

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: soolaheeringas (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		47	46	7
Regioon	Põhja-Eesti	40	51	9
	Kesk-Eesti	53	42	5
	Kirde-Eesti	47	50	3
	Lääne-Eesti	57	36	7
	Lõuna-Eesti	50	41	9
Elukoht	Tallinn	41	50	9
	suured linnad	48	46	6
	väikelinnad	54	41	5
	alevik, maa	47	46	7
Rahvus	eestlased	47	44	9
	muu rahvus	46	50	4
Vanus	18 - 29-aastased	41	49	10
	30 - 49-aastased	45	47	8
	50 - 64-aastased	50	44	6
	65 - 74-aastased	53	45	2
Sugu	naised	48	45	7
	mehed	45	48	7
Haridus	I taseme haridus	63	37	0
	II taseme haridus	45	47	8
	III taseme haridus	44	48	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	47	45	8
	301 - 600 €	45	49	6
	601 - 900 €	55	35	10
	üle 900 €	42	52	6

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		35	53	12
Regioon	Põhja-Eesti	35	55	10
	Kesk-Eesti	40	47	13
	Kirde-Eesti	32	60	8
	Lääne-Eesti	41	48	11
	Lõuna-Eesti	33	52	15
Elukoht	Tallinn	36	54	10
	suured linnad	35	58	7
	väikelinnad	43	42	15
	alevik, maa	30	57	13
Rahvus	eestlased	32	54	14
	muu rahvus	40	53	7
Vanus	18 - 29-aastased	30	60	10
	30 - 49-aastased	36	53	11
	50 - 64-aastased	36	50	14
	65 - 74-aastased	38	51	11
Sugu	naised	39	48	13
	mehed	31	59	10
Haridus	I taseme haridus	43	57	0
	II taseme haridus	34	53	13
	III taseme haridus	34	55	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	35	52	13
	301 - 600 €	32	55	13
	601 - 900 €	41	48	11
	üle 900 €	36	57	7

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		18	59	23
Regioon	Põhja-Eesti	14	65	21
	Kesk-Eesti	32	52	16
	Kirde-Eesti	9	71	20
	Lääne-Eesti	31	39	30
	Lõuna-Eesti	17	55	28
Elukoht	Tallinn	15	64	21
	suured linnad	19	58	23
	väikelinnad	22	56	22
	alevik, maa	17	57	26
Rahvus	eestlased	17	57	26
	muu rahvus	18	65	17
Vanus	18 - 29-aastased	25	62	13
	30 - 49-aastased	15	62	23
	50 - 64-aastased	16	55	29
	65 - 74-aastased	12	57	31
Sugu	naised	17	59	24
	mehed	18	59	23
Haridus	I taseme haridus	35	61	4
	II taseme haridus	18	56	26
	III taseme haridus	14	62	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	22	59	19
	301 - 600 €	16	57	27
	601 - 900 €	16	61	23
	üle 900 €	19	61	20

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Muud kalatooted: kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		52	46	2
Regioon	Põhja-Eesti	44	53	3
	Kesk-Eesti	49	51	0
	Kirde-Eesti	61	35	4
	Lääne-Eesti	62	37	1
	Lõuna-Eesti	57	40	3
Elukoht	Tallinn	46	52	2
	suured linnad	56	41	3
	väikelinnad	44	51	5
	alevik, maa	61	38	1
Rahvus	eestlased	58	40	2
	muu rahvus	39	58	3
Vanus	18 - 29-aastased	47	50	3
	30 - 49-aastased	56	43	1
	50 - 64-aastased	53	45	2
	65 - 74-aastased	48	47	5
Sugu	naised	55	43	2
	mehed	49	49	2
Haridus	I taseme haridus	33	65	2
	II taseme haridus	55	43	2
	III taseme haridus	52	45	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	52	44	4
	301 - 600 €	52	46	2
	601 - 900 €	55	43	2
	üle 900 €	49	48	3

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Muud kalatooted: kalapreservid plekk-karbis või kiles (Tallinna kilud, Balti võrtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		49	48	3
Regioon	Põhja-Eesti	42	54	4
	Kesk-Eesti	46	54	0
	Kirde-Eesti	56	41	3
	Lääne-Eesti	57	41	2
	Lõuna-Eesti	56	42	2
Elukoht	Tallinn	44	50	6
	suured linnad	55	43	2
	väikelinnad	43	56	1
	alevik, maa	56	43	1
Rahvus	eestlased	56	41	3
	muu rahvus	36	62	2
Vanus	18 - 29-aastased	43	51	6
	30 - 49-aastased	54	44	2
	50 - 64-aastased	49	49	2
	65 - 74-aastased	45	53	2
Sugu	naised	55	44	1
	mehed	43	53	4
Haridus	I taseme haridus	40	46	14
	II taseme haridus	50	49	1
	III taseme haridus	50	47	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	51	47	2
	301 - 600 €	46	50	4
	601 - 900 €	55	44	1
	üle 900 €	50	47	3

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Muud kalatooted: kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		40	54	6
Regioon	Põhja-Eesti	35	60	5
	Kesk-Eesti	34	62	4
	Kirde-Eesti	46	45	9
	Lääne-Eesti	47	50	3
	Lõuna-Eesti	45	48	7
Elukoht	Tallinn	37	57	6
	suured linnad	49	43	8
	väikelinnad	36	61	3
	alevik, maa	41	54	5
Rahvus	eestlased	44	51	5
	muu rahvus	32	61	7
Vanus	18 - 29-aastased	39	57	4
	30 - 49-aastased	44	50	6
	50 - 64-aastased	38	56	6
	65 - 74-aastased	29	64	7
Sugu	naised	43	51	6
	mehed	37	58	5
Haridus	I taseme haridus	35	65	0
	II taseme haridus	43	52	5
	III taseme haridus	37	55	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	38	54	8
	301 - 600 €	40	56	4
	601 - 900 €	49	45	6
	üle 900 €	35	58	7

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Muud kalatooted: kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	50	2
Regioon	Põhja-Eesti	44	55	1
	Kesk-Eesti	44	50	6
	Kirde-Eesti	53	43	4
	Lääne-Eesti	56	43	1
	Lõuna-Eesti	52	46	2
Elukoht	Tallinn	43	55	2
	suured linnad	51	46	3
	väikelinnad	49	47	4
	alevik, maa	52	47	1
Rahvus	eestlased	51	47	2
	muu rahvus	42	55	3
Vanus	18 - 29-aastased	45	54	1
	30 - 49-aastased	55	42	3
	50 - 64-aastased	47	52	1
	65 - 74-aastased	36	58	6
Sugu	naised	50	48	2
	mehed	47	51	2
Haridus	I taseme haridus	37	63	0
	II taseme haridus	51	47	2
	III taseme haridus	46	50	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	54	42	4
	301 - 600 €	44	54	2
	601 - 900 €	58	40	2
	üle 900 €	43	55	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Muud kalatooted: krabipulgad ja –nuudlid (makra) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		49	48	3
Regioon	Põhja-Eesti	48	49	3
	Kesk-Eesti	44	51	5
	Kirde-Eesti	53	45	2
	Lääne-Eesti	50	49	1
	Lõuna-Eesti	50	47	3
Elukoht	Tallinn	49	47	4
	suured linnad	49	48	3
	väikelinnad	50	47	3
	alevik, maa	49	49	2
Rahvus	eestlased	48	50	2
	muu rahvus	51	45	4
Vanus	18 - 29-aastased	43	55	2
	30 - 49-aastased	56	41	3
	50 - 64-aastased	48	50	2
	65 - 74-aastased	36	59	5
Sugu	naised	52	46	2
	mehed	46	50	4
Haridus	I taseme haridus	15	85	0
	II taseme haridus	55	43	2
	III taseme haridus	48	48	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	60	38	2
	301 - 600 €	46	52	2
	601 - 900 €	49	49	2
	üle 900 €	44	50	6

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Muud kalatooted: krevetid, krabid, vähid (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		25	54	21
Regioon	Põhja-Eesti	24	59	17
	Kesk-Eesti	18	47	35
	Kirde-Eesti	21	55	24
	Lääne-Eesti	36	47	17
	Lõuna-Eesti	26	54	20
Elukoht	Tallinn	27	55	18
	suured linnad	29	50	21
	väikelinnad	18	61	21
	alevik, maa	24	55	21
Rahvus	eestlased	26	53	21
	muu rahvus	22	58	20
Vanus	18 - 29-aastased	33	44	23
	30 - 49-aastased	21	57	22
	50 - 64-aastased	25	57	18
	65 - 74-aastased	17	64	19
Sugu	naised	24	54	22
	mehed	25	56	19
Haridus	I taseme haridus	10	58	32
	II taseme haridus	26	55	19
	III taseme haridus	24	55	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	21	62	17
	301 - 600 €	23	51	26
	601 - 900 €	31	50	19
	üle 900 €	29	58	13

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Muud kalatooted: molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		18	52	30
Regioon	Põhja-Eesti	19	55	26
	Kesk-Eesti	16	48	36
	Kirde-Eesti	22	40	38
	Lääne-Eesti	22	47	31
	Lõuna-Eesti	14	56	30
Elukoht	Tallinn	23	52	25
	suured linnad	21	50	29
	väikelinnad	12	58	30
	alevik, maa	16	49	35
Rahvus	eestlased	17	52	31
	muu rahvus	20	53	27
Vanus	18 - 29-aastased	21	51	28
	30 - 49-aastased	18	51	31
	50 - 64-aastased	18	53	29
	65 - 74-aastased	11	58	31
Sugu	naised	18	48	34
	mehed	19	56	25
Haridus	I taseme haridus	9	59	32
	II taseme haridus	20	52	28
	III taseme haridus	17	52	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	18	52	30
	301 - 600 €	18	49	33
	601 - 900 €	20	52	28
	üle 900 €	18	59	23

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?

Muud kalatooted: kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		20	59	21
Regioon	Põhja-Eesti	21	61	18
	Kesk-Eesti	15	54	31
	Kirde-Eesti	19	58	23
	Lääne-Eesti	24	54	22
	Lõuna-Eesti	20	58	22
Elukoht	Tallinn	25	58	17
	suured linnad	24	64	12
	väikelinnad	11	62	27
	alevik, maa	18	54	28
Rahvus	eestlased	18	57	25
	muu rahvus	25	61	14
Vanus	18 - 29-aastased	20	64	16
	30 - 49-aastased	21	54	25
	50 - 64-aastased	21	59	20
	65 - 74-aastased	14	65	21
Sugu	naised	18	60	22
	mehed	22	58	20
Haridus	I taseme haridus	8	77	15
	II taseme haridus	23	58	19
	III taseme haridus	17	58	25
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	21	56	23
	301 - 600 €	21	57	22
	601 - 900 €	22	57	21
	üle 900 €	16	68	16

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Värske ja jahutatud kala (v.a kalafilee): räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		52	45	3
Regioon	Põhja-Eesti	50	49	1
	Kesk-Eesti	66	33	1
	Kirde-Eesti	42	57	1
	Lääne-Eesti	55	42	3
	Lõuna-Eesti	51	42	7
Elukoht	Tallinn	50	49	1
	suured linnad	44	53	3
	väikelinnad	49	43	8
	alevik, maa	61	38	1
Rahvus	eestlased	57	41	2
	muu rahvus	42	54	4
Vanus	18 - 29-aastased	51	45	4
	30 - 49-aastased	54	43	3
	50 - 64-aastased	51	47	2
	65 - 74-aastased	47	52	1
Sugu	naised	55	41	4
	mehed	48	50	2
Haridus	I taseme haridus	47	53	0
	II taseme haridus	51	46	3
	III taseme haridus	55	42	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	43	52	5
	301 - 600 €	52	45	3
	601 - 900 €	55	44	1
	üle 900 €	57	41	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Värske ja jahutatud kala (v.a kalafilee): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		43	53	4
Regioon	Põhja-Eesti	41	55	4
	Kesk-Eesti	46	54	0
	Kirde-Eesti	35	59	6
	Lääne-Eesti	57	40	3
	Lõuna-Eesti	44	50	6
Elukoht	Tallinn	41	55	4
	suured linnad	41	54	5
	väikelinnad	33	62	5
	alevik, maa	53	43	4
Rahvus	eestlased	50	47	3
	muu rahvus	30	63	7
Vanus	18 - 29-aastased	41	53	6
	30 - 49-aastased	46	49	5
	50 - 64-aastased	42	56	2
	65 - 74-aastased	42	54	4
Sugu	naised	47	48	5
	mehed	39	58	3
Haridus	I taseme haridus	20	77	3
	II taseme haridus	43	52	5
	III taseme haridus	48	49	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	32	57	11
	301 - 600 €	45	53	2
	601 - 900 €	51	44	5
	üle 900 €	42	57	1

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		59	39	2
Regioon	Põhja-Eesti	59	39	2
	Kesk-Eesti	66	34	0
	Kirde-Eesti	48	47	5
	Lääne-Eesti	63	35	2
	Lõuna-Eesti	60	39	1
Elukoht	Tallinn	58	39	3
	suured linnad	52	45	3
	väikelinnad	59	41	0
	alevik, maa	64	36	0
Rahvus	eestlased	63	37	0
	muu rahvus	50	45	5
Vanus	18 - 29-aastased	64	35	1
	30 - 49-aastased	60	38	2
	50 - 64-aastased	54	45	1
	65 - 74-aastased	59	40	1
Sugu	naised	61	37	2
	mehed	56	42	2
Haridus	I taseme haridus	49	51	0
	II taseme haridus	61	37	2
	III taseme haridus	57	40	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	47	49	4
	301 - 600 €	64	35	1
	601 - 900 €	62	37	1
	üle 900 €	56	42	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Külmutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		29	62	9
Regioon	Põhja-Eesti	29	67	4
	Kesk-Eesti	10	52	38
	Kirde-Eesti	19	75	6
	Lääne-Eesti	36	54	10
	Lõuna-Eesti	42	50	8
Elukoht	Tallinn	33	63	4
	suured linnad	26	66	8
	väikelinnad	13	58	29
	alevik, maa	39	58	3
Rahvus	eestlased	37	57	6
	muu rahvus	17	69	14
Vanus	18 - 29-aastased	34	51	15
	30 - 49-aastased	22	75	3
	50 - 64-aastased	32	58	10
	65 - 74-aastased	39	51	10
Sugu	naised	32	62	6
	mehed	27	62	11
Haridus	I taseme haridus	11	53	36
	II taseme haridus	31	63	6
	III taseme haridus	33	60	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	14	68	18
	301 - 600 €	32	63	5
	601 - 900 €	41	52	7
	üle 900 €	35	61	4

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Külmutatud kala (v.a kalafilee): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		31	63	6
Regioon	Põhja-Eesti	29	65	6
	Kesk-Eesti	47	53	0
	Kirde-Eesti	17	68	15
	Lääne-Eesti	36	59	5
	Lõuna-Eesti	38	58	4
Elukoht	Tallinn	32	64	4
	suured linnad	27	64	9
	väikelinnad	30	59	11
	alevik, maa	36	61	3
Rahvus	eestlased	35	61	4
	muu rahvus	25	65	10
Vanus	18 - 29-aastased	44	53	3
	30 - 49-aastased	24	67	9
	50 - 64-aastased	31	64	5
	65 - 74-aastased	33	61	6
Sugu	naised	32	61	7
	mehed	30	65	5
Haridus	I taseme haridus	40	60	0
	II taseme haridus	30	63	7
	III taseme haridus	33	61	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	23	67	10
	301 - 600 €	32	61	7
	601 - 900 €	35	62	3
	üle 900 €	35	61	4

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Külmutatud kala (v.a kalafilee): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		40	55	5
Regioon	Põhja-Eesti	43	52	5
	Kesk-Eesti	53	46	1
	Kirde-Eesti	13	78	9
	Lääne-Eesti	42	50	8
	Lõuna-Eesti	48	51	1
Elukoht	Tallinn	45	49	6
	suured linnad	31	62	7
	väikelinnad	39	58	3
	alevik, maa	44	53	3
Rahvus	eestlased	43	53	4
	muu rahvus	36	58	6
Vanus	18 - 29-aastased	63	35	2
	30 - 49-aastased	25	70	5
	50 - 64-aastased	37	57	6
	65 - 74-aastased	40	53	7
Sugu	naised	39	58	3
	mehed	42	52	6
Haridus	I taseme haridus	55	45	0
	II taseme haridus	40	56	4
	III taseme haridus	37	57	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	32	62	6
	301 - 600 €	40	57	3
	601 - 900 €	47	49	4
	üle 900 €	44	50	6

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud): räim, kilu jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		44	52	4
Regioon	Põhja-Eesti	45	53	2
	Kesk-Eesti	55	44	1
	Kirde-Eesti	28	67	5
	Lääne-Eesti	48	43	9
	Lõuna-Eesti	47	49	4
Elukoht	Tallinn	39	59	2
	suured linnad	32	63	5
	väikelinnad	53	40	7
	alevik, maa	54	43	3
Rahvus	eestlased	47	50	3
	muu rahvus	39	56	5
Vanus	18 - 29-aastased	55	39	6
	30 - 49-aastased	42	56	2
	50 - 64-aastased	41	56	3
	65 - 74-aastased	39	58	3
Sugu	naised	44	53	3
	mehed	44	52	4
Haridus	I taseme haridus	45	55	0
	II taseme haridus	44	53	3
	III taseme haridus	45	50	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	40	55	5
	301 - 600 €	42	53	5
	601 - 900 €	53	45	2
	üle 900 €	44	55	1

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		42	52	6
Regioon	Põhja-Eesti	42	50	8
	Kesk-Eesti	61	39	0
	Kirde-Eesti	22	65	13
	Lääne-Eesti	43	57	0
	Lõuna-Eesti	45	52	3
Elukoht	Tallinn	40	51	9
	suured linnad	27	65	8
	väikelinnad	45	51	4
	alevik, maa	54	43	3
Rahvus	eestlased	45	52	3
	muu rahvus	35	53	12
Vanus	18 - 29-aastased	51	42	7
	30 - 49-aastased	40	52	8
	50 - 64-aastased	37	60	3
	65 - 74-aastased	40	56	4
Sugu	naised	43	48	9
	mehed	40	57	3
Haridus	I taseme haridus	42	58	0
	II taseme haridus	41	50	9
	III taseme haridus	43	53	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	35	46	19
	301 - 600 €	43	55	2
	601 - 900 €	46	51	3
	üle 900 €	40	57	3

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		57	41	2
Regioon	Põhja-Eesti	59	39	2
	Kesk-Eesti	63	37	0
	Kirde-Eesti	38	54	8
	Lääne-Eesti	58	42	0
	Lõuna-Eesti	61	39	0
Elukoht	Tallinn	62	35	3
	suured linnad	47	49	4
	väikelinnad	56	43	1
	alevik, maa	60	40	0
Rahvus	eestlased	59	40	1
	muu rahvus	53	42	5
Vanus	18 - 29-aastased	67	32	1
	30 - 49-aastased	53	44	3
	50 - 64-aastased	55	43	2
	65 - 74-aastased	56	43	1
Sugu	naised	60	37	3
	mehed	53	45	2
Haridus	I taseme haridus	59	41	0
	II taseme haridus	58	40	2
	III taseme haridus	56	41	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	54	42	4
	301 - 600 €	57	41	2
	601 - 900 €	62	37	1
	üle 900 €	54	44	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		38	58	4
Regioon	Põhja-Eesti	39	58	3
	Kesk-Eesti	23	72	5
	Kirde-Eesti	33	60	7
	Lääne-Eesti	42	57	1
	Lõuna-Eesti	42	54	4
Elukoht	Tallinn	37	60	3
	suured linnad	33	61	6
	väikelinnad	29	66	5
	alevik, maa	46	52	2
Rahvus	eestlased	43	54	3
	muu rahvus	28	68	4
Vanus	18 - 29-aastased	27	70	3
	30 - 49-aastased	46	51	3
	50 - 64-aastased	36	59	5
	65 - 74-aastased	37	60	3
Sugu	naised	40	56	4
	mehed	36	60	4
Haridus	I taseme haridus	17	83	0
	II taseme haridus	39	57	4
	III taseme haridus	43	53	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	28	63	9
	301 - 600 €	40	58	2
	601 - 900 €	40	57	3
	üle 900 €	41	56	3

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		36	57	7
Regioon	Põhja-Eesti	36	57	7
	Kesk-Eesti	26	66	8
	Kirde-Eesti	23	69	8
	Lääne-Eesti	45	53	2
	Lõuna-Eesti	41	52	7
Elukoht	Tallinn	37	56	7
	suured linnad	31	61	8
	väikelinnad	24	67	9
	alevik, maa	46	50	4
Rahvus	eestlased	42	52	6
	muu rahvus	25	66	9
Vanus	18 - 29-aastased	32	65	3
	30 - 49-aastased	41	50	9
	50 - 64-aastased	35	59	6
	65 - 74-aastased	29	66	5
Sugu	naised	39	51	10
	mehed	33	63	4
Haridus	I taseme haridus	5	85	10
	II taseme haridus	36	57	7
	III taseme haridus	43	51	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	22	69	9
	301 - 600 €	38	57	5
	601 - 900 €	43	46	11
	üle 900 €	41	56	3

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulõhe, -forell jt kallimad kalad (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		44	53	3
Regioon	Põhja-Eesti	45	50	5
	Kesk-Eesti	25	69	6
	Kirde-Eesti	24	74	2
	Lääne-Eesti	65	33	2
	Lõuna-Eesti	49	50	1
Elukoht	Tallinn	50	44	6
	suured linnad	38	61	1
	väikelinnad	33	66	1
	alevik, maa	50	47	3
Rahvus	eestlased	52	45	3
	muu rahvus	28	67	5
Vanus	18 - 29-aastased	46	52	2
	30 - 49-aastased	44	52	4
	50 - 64-aastased	42	53	5
	65 - 74-aastased	47	52	1
Sugu	naised	47	49	4
	mehed	41	56	3
Haridus	I taseme haridus	29	71	0
	II taseme haridus	43	54	3
	III taseme haridus	51	45	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	33	62	5
	301 - 600 €	46	51	3
	601 - 900 €	47	48	5
	üle 900 €	48	50	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikulu, räim (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		50	49	1
Regioon	Põhja-Eesti	54	45	1
	Kesk-Eesti	32	64	4
	Kirde-Eesti	44	56	0
	Lääne-Eesti	53	47	0
	Lõuna-Eesti	52	47	1
Elukoht	Tallinn	52	47	1
	suured linnad	35	63	2
	väikelinnad	48	51	1
	alevik, maa	59	40	1
Rahvus	eestlased	55	44	1
	muu rahvus	39	60	1
Vanus	18 - 29-aastased	36	64	0
	30 - 49-aastased	56	43	1
	50 - 64-aastased	47	51	2
	65 - 74-aastased	59	40	1
Sugu	naised	58	40	2
	mehed	41	58	1
Haridus	I taseme haridus	24	76	0
	II taseme haridus	49	50	1
	III taseme haridus	56	42	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	41	57	2
	301 - 600 €	53	47	0
	601 - 900 €	45	53	2
	üle 900 €	55	43	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolaheeringas (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		55	43	2
Regioon	Põhja-Eesti	59	39	2
	Kesk-Eesti	42	55	3
	Kirde-Eesti	49	46	5
	Lääne-Eesti	65	35	0
	Lõuna-Eesti	55	45	0
Elukoht	Tallinn	54	44	2
	suured linnad	44	53	3
	väikelinnad	50	50	0
	alevik, maa	70	29	1
Rahvus	eestlased	61	38	1
	muu rahvus	45	53	2
Vanus	18 - 29-aastased	47	53	0
	30 - 49-aastased	56	41	3
	50 - 64-aastased	58	40	2
	65 - 74-aastased	59	40	1
Sugu	naised	63	36	1
	mehed	46	51	3
Haridus	I taseme haridus	29	71	0
	II taseme haridus	57	41	2
	III taseme haridus	60	38	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	44	53	3
	301 - 600 €	57	42	1
	601 - 900 €	59	39	2
	üle 900 €	60	38	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase jooksul ostnud?

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		50	46	4
Regioon	Põhja-Eesti	55	43	2
	Kesk-Eesti	28	66	6
	Kirde-Eesti	43	46	11
	Lääne-Eesti	52	44	4
	Lõuna-Eesti	49	47	4
Elukoht	Tallinn	56	41	3
	suured linnad	41	49	10
	väikelinnad	40	58	2
	alevik, maa	53	44	3
Rahvus	eestlased	54	43	3
	muu rahvus	42	52	6
Vanus	18 - 29-aastased	46	52	2
	30 - 49-aastased	50	43	7
	50 - 64-aastased	50	46	4
	65 - 74-aastased	54	45	1
Sugu	naised	53	44	3
	mehed	45	49	6
Haridus	I taseme haridus	33	59	8
	II taseme haridus	51	45	4
	III taseme haridus	52	44	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	34	57	9
	301 - 600 €	51	47	2
	601 - 900 €	48	45	7
	üle 900 €	62	35	3

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		30	60	10
Regioon	Põhja-Eesti	33	58	9
	Kesk-Eesti	16	61	23
	Kirde-Eesti	8	73	19
	Lääne-Eesti	43	47	10
	Lõuna-Eesti	34	62	4
Elukoht	Tallinn	36	56	8
	suured linnad	23	63	14
	väikelinnad	20	70	10
	alevik, maa	33	58	9
Rahvus	eestlased	34	58	8
	muu rahvus	23	63	14
Vanus	18 - 29-aastased	44	56	0
	30 - 49-aastased	28	62	10
	50 - 64-aastased	22	58	20
	65 - 74-aastased	18	70	12
Sugu	naised	34	56	10
	mehed	25	65	10
Haridus	I taseme haridus	8	92	0
	II taseme haridus	31	59	10
	III taseme haridus	32	56	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	23	66	11
	301 - 600 €	27	64	9
	601 - 900 €	36	54	10
	üle 900 €	34	54	12

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Muud kalatooted: kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	49	3
Regioon	Põhja-Eesti	44	53	3
	Kesk-Eesti	60	37	3
	Kirde-Eesti	35	63	2
	Lääne-Eesti	55	37	8
	Lõuna-Eesti	55	43	2
Elukoht	Tallinn	43	54	3
	suured linnad	40	56	4
	väikelinnad	51	47	2
	alevik, maa	59	38	3
Rahvus	eestlased	52	45	3
	muu rahvus	40	57	3
Vanus	18 - 29-aastased	47	48	5
	30 - 49-aastased	53	46	1
	50 - 64-aastased	44	52	4
	65 - 74-aastased	41	54	5
Sugu	naised	51	46	3
	mehed	45	52	3
Haridus	I taseme haridus	36	62	2
	II taseme haridus	49	48	3
	III taseme haridus	52	45	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	55	41	4
	301 - 600 €	43	54	3
	601 - 900 €	50	47	3
	üle 900 €	52	46	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Muud kalatooted: kalapreservid plekk-karbis või kiles (Tallinna kilud, Balti võrtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		49	49	2
Regioon	Põhja-Eesti	47	51	2
	Kesk-Eesti	62	35	3
	Kirde-Eesti	30	68	2
	Lääne-Eesti	55	45	0
	Lõuna-Eesti	54	45	1
Elukoht	Tallinn	47	50	3
	suured linnad	33	65	2
	väikelinnad	54	46	0
	alevik, maa	61	37	2
Rahvus	eestlased	55	43	2
	muu rahvus	38	60	2
Vanus	18 - 29-aastased	55	44	1
	30 - 49-aastased	50	49	1
	50 - 64-aastased	45	52	3
	65 - 74-aastased	45	53	2
Sugu	naised	52	47	1
	mehed	46	52	2
Haridus	I taseme haridus	46	54	0
	II taseme haridus	48	51	1
	III taseme haridus	53	44	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	53	44	3
	301 - 600 €	44	55	1
	601 - 900 €	52	45	3
	üle 900 €	50	47	3

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Muud kalatooted: kalakulinaariatooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusült, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		47	50	3
Regioon	Põhja-Eesti	43	54	3
	Kesk-Eesti	63	31	6
	Kirde-Eesti	36	58	6
	Lääne-Eesti	57	40	3
	Lõuna-Eesti	47	53	0
Elukoht	Tallinn	43	54	3
	suured linnad	33	63	4
	väikelinnad	50	48	2
	alevik, maa	58	39	3
Rahvus	eestlased	52	45	3
	muu rahvus	36	60	4
Vanus	18 - 29-aastased	53	45	2
	30 - 49-aastased	51	46	3
	50 - 64-aastased	37	57	6
	65 - 74-aastased	40	59	1
Sugu	naised	47	50	3
	mehed	46	51	3
Haridus	I taseme haridus	49	51	0
	II taseme haridus	48	49	3
	III taseme haridus	44	52	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	51	44	5
	301 - 600 €	45	53	2
	601 - 900 €	51	46	3
	üle 900 €	40	56	4

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Muud kalatooted: kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	46	6
Regioon	Põhja-Eesti	42	51	7
	Kesk-Eesti	62	31	7
	Kirde-Eesti	46	52	2
	Lääne-Eesti	55	33	12
	Lõuna-Eesti	49	47	4
Elukoht	Tallinn	42	51	7
	suured linnad	40	52	8
	väikelinnad	54	39	7
	alevik, maa	56	40	4
Rahvus	eestlased	50	44	6
	muu rahvus	43	50	7
Vanus	18 - 29-aastased	53	40	7
	30 - 49-aastased	53	40	7
	50 - 64-aastased	42	53	5
	65 - 74-aastased	34	63	3
Sugu	naised	50	45	5
	mehed	45	47	8
Haridus	I taseme haridus	43	55	2
	II taseme haridus	53	41	6
	III taseme haridus	42	50	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	59	34	7
	301 - 600 €	44	53	3
	601 - 900 €	48	42	10
	üle 900 €	42	48	10

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
Muud kalatooted: krabipulgad ja –nuudlid (makra) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		51	45	4
Regioon	Põhja-Eesti	48	47	5
	Kesk-Eesti	59	38	3
	Kirde-Eesti	46	51	3
	Lääne-Eesti	59	38	3
	Lõuna-Eesti	52	46	2
Elukoht	Tallinn	46	48	6
	suured linnad	45	52	3
	väikelinnad	52	47	1
	alevik, maa	61	36	3
Rahvus	eestlased	53	44	3
	muu rahvus	48	47	5
Vanus	18 - 29-aastased	53	45	2
	30 - 49-aastased	57	38	5
	50 - 64-aastased	46	50	4
	65 - 74-aastased	37	62	1
Sugu	naised	56	42	2
	mehed	46	49	5
Haridus	I taseme haridus	34	66	0
	II taseme haridus	58	39	3
	III taseme haridus	47	47	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	66	31	3
	301 - 600 €	43	56	1
	601 - 900 €	53	42	5
	üle 900 €	49	41	10

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
Muud kalatooted: krevetid, krabid, vähid (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		36	57	7
Regioon	Põhja-Eesti	36	57	7
	Kesk-Eesti	49	37	14
	Kirde-Eesti	20	70	10
	Lääne-Eesti	49	43	8
	Lõuna-Eesti	34	63	3
Elukoht	Tallinn	38	53	9
	suured linnad	24	70	6
	väikelinnad	41	54	5
	alevik, maa	39	52	9
Rahvus	eestlased	38	56	6
	muu rahvus	32	59	9
Vanus	18 - 29-aastased	47	50	3
	30 - 49-aastased	36	56	8
	50 - 64-aastased	28	61	11
	65 - 74-aastased	25	67	8
Sugu	naised	37	54	9
	mehed	34	60	6
Haridus	I taseme haridus	41	59	0
	II taseme haridus	33	60	7
	III taseme haridus	39	52	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	34	55	11
	301 - 600 €	34	60	6
	601 - 900 €	35	58	7
	üle 900 €	41	53	6

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Muud kalatooted: molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt) (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		31	54	15
Regioon	Põhja-Eesti	34	55	11
	Kesk-Eesti	48	31	21
	Kirde-Eesti	23	56	21
	Lääne-Eesti	37	40	23
	Lõuna-Eesti	24	64	12
Elukoht	Tallinn	37	51	12
	suured linnad	23	62	15
	väikelinnad	35	51	14
	alevik, maa	31	50	19
Rahvus	eestlased	32	53	15
	muu rahvus	31	54	15
Vanus	18 - 29-aastased	42	49	9
	30 - 49-aastased	33	52	15
	50 - 64-aastased	24	57	19
	65 - 74-aastased	18	66	16
Sugu	naised	32	51	17
	mehed	31	56	13
Haridus	I taseme haridus	40	58	2
	II taseme haridus	27	54	19
	III taseme haridus	37	51	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	26	50	24
	301 - 600 €	31	57	12
	601 - 900 €	35	51	14
	üle 900 €	35	55	10

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete viimase aasta jooksul ostnud?
 Muud kalatooted: kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jms mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari (% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		35	56	9
Regioon	Põhja-Eesti	41	54	5
	Kesk-Eesti	47	32	21
	Kirde-Eesti	17	63	20
	Lääne-Eesti	39	55	6
	Lõuna-Eesti	29	63	8
Elukoht	Tallinn	42	54	4
	suured linnad	24	66	10
	väikelinnad	34	54	12
	alevik, maa	37	49	14
Rahvus	eestlased	35	55	10
	muu rahvus	35	56	9
Vanus	18 - 29-aastased	45	50	5
	30 - 49-aastased	34	54	12
	50 - 64-aastased	31	60	9
	65 - 74-aastased	30	64	6
Sugu	naised	38	51	11
	mehed	32	60	8
Haridus	I taseme haridus	37	63	0
	II taseme haridus	30	58	12
	III taseme haridus	41	50	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	29	53	18
	301 - 600 €	33	60	7
	601 - 900 €	40	52	8
	üle 900 €	40	56	4

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Suurendama värske kala valikut (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		66	30	4
Regioon	Põhja-Eesti	68	30	2
	Kesk-Eesti	69	28	3
	Kirde-Eesti	78	16	6
	Lääne-Eesti	56	43	1
	Lõuna-Eesti	58	34	8
Elukoht	Tallinn	72	25	3
	suured linnad	68	26	6
	väikelinnad	68	27	5
	alevik, maa	57	40	3
Rahvus	eestlased	63	33	4
	muu rahvus	71	25	4
Vanus	18 - 29-aastased	69	30	1
	30 - 49-aastased	67	30	3
	50 - 64-aastased	66	28	6
	65 - 74-aastased	58	36	6
Sugu	naised	68	28	4
	mehed	64	32	4
Haridus	I taseme haridus	88	7	5
	II taseme haridus	61	36	3
	III taseme haridus	67	28	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	67	27	6
	301 - 600 €	65	32	3
	601 - 900 €	67	30	3
	üle 900 €	67	28	5

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Suurendama külmutatud kala valikut (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		18	52	30
Regioon	Põhja-Eesti	21	48	31
	Kesk-Eesti	22	58	20
	Kirde-Eesti	20	57	23
	Lääne-Eesti	6	53	41
	Lõuna-Eesti	14	54	32
Elukoht	Tallinn	23	44	33
	suured linnad	16	58	26
	väikelinnad	21	45	34
	alevik, maa	10	61	29
Rahvus	eestlased	13	52	35
	muu rahvus	28	51	21
Vanus	18 - 29-aastased	23	52	25
	30 - 49-aastased	18	51	31
	50 - 64-aastased	15	53	32
	65 - 74-aastased	15	53	32
Sugu	naised	16	51	33
	mehed	20	53	27
Haridus	I taseme haridus	35	51	14
	II taseme haridus	17	55	28
	III taseme haridus	15	48	37
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	29	45	26
	301 - 600 €	17	53	30
	601 - 900 €	14	57	29
	üle 900 €	10	51	39

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Suurendama suitsu-, soola- ja kuivatatud kala valikut (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		24	54	22
Regioon	Põhja-Eesti	29	51	20
	Kesk-Eesti	36	44	20
	Kirde-Eesti	17	60	23
	Lääne-Eesti	25	56	19
	Lõuna-Eesti	14	60	26
Elukoht	Tallinn	30	50	20
	suured linnad	15	58	27
	väikelinnad	28	50	22
	alevik, maa	23	58	19
Rahvus	eestlased	22	56	22
	muu rahvus	30	49	21
Vanus	18 - 29-aastased	27	57	16
	30 - 49-aastased	23	52	25
	50 - 64-aastased	26	52	22
	65 - 74-aastased	22	56	22
Sugu	naised	23	50	27
	mehed	27	57	16
Haridus	I taseme haridus	39	52	9
	II taseme haridus	25	56	19
	III taseme haridus	20	52	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	29	51	20
	301 - 600 €	26	50	24
	601 - 900 €	20	64	16
	üle 900 €	22	53	25

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Eelistama kodumaiste töötajate/tootjate tooteid (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		50	38	12
Regioon	Põhja-Eesti	47	40	13
	Kesk-Eesti	52	38	10
	Kirde-Eesti	62	28	10
	Lääne-Eesti	60	37	3
	Lõuna-Eesti	44	41	15
Elukoht	Tallinn	52	37	11
	suured linnad	55	36	9
	väikelinnad	48	31	21
	alevik, maa	48	44	8
Rahvus	eestlased	51	41	8
	muu rahvus	49	33	18
Vanus	18 - 29-aastased	52	40	8
	30 - 49-aastased	43	45	12
	50 - 64-aastased	56	32	12
	65 - 74-aastased	55	28	17
Sugu	naised	53	34	13
	mehed	47	43	10
Haridus	I taseme haridus	65	23	12
	II taseme haridus	51	40	9
	III taseme haridus	46	40	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	49	40	11
	301 - 600 €	55	35	10
	601 - 900 €	42	48	10
	üle 900 €	52	33	15

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Tegema kalatoodetele sooduspakkumisi (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		77	20	3
Regioon	Põhja-Eesti	79	19	2
	Kesk-Eesti	76	23	1
	Kirde-Eesti	82	16	2
	Lääne-Eesti	77	21	2
	Lõuna-Eesti	72	22	6
Elukoht	Tallinn	80	18	2
	suured linnad	78	18	4
	väikelinnad	77	19	4
	alevik, maa	74	23	3
Rahvus	eestlased	76	21	3
	muu rahvus	80	16	4
Vanus	18 - 29-aastased	83	15	2
	30 - 49-aastased	78	20	2
	50 - 64-aastased	73	21	6
	65 - 74-aastased	74	23	3
Sugu	naised	79	19	2
	mehed	75	21	4
Haridus	I taseme haridus	89	5	6
	II taseme haridus	81	18	1
	III taseme haridus	71	25	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	84	14	2
	301 - 600 €	80	18	2
	601 - 900 €	74	24	2
	üle 900 €	69	24	7

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Hankima kvaliteetsemaid kalatooteid (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		65	31	4
Regioon	Põhja-Eesti	68	29	3
	Kesk-Eesti	67	32	1
	Kirde-Eesti	87	13	0
	Lääne-Eesti	56	42	2
	Lõuna-Eesti	52	38	10
Elukoht	Tallinn	69	28	3
	suured linnad	72	25	3
	väikelinnad	62	31	7
	alevik, maa	60	37	3
Rahvus	eestlased	61	35	4
	muu rahvus	73	22	5
Vanus	18 - 29-aastased	60	35	5
	30 - 49-aastased	68	30	2
	50 - 64-aastased	66	29	5
	65 - 74-aastased	68	26	6
Sugu	naised	68	28	4
	mehed	62	34	4
Haridus	I taseme haridus	76	18	6
	II taseme haridus	63	34	3
	III taseme haridus	67	29	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	68	28	4
	301 - 600 €	68	28	4
	601 - 900 €	59	39	2
	üle 900 €	65	30	5

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Pakkuma kalatooteid soodsama hinnaga (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		75	22	3
Regioon	Põhja-Eesti	73	24	3
	Kesk-Eesti	78	20	2
	Kirde-Eesti	78	20	2
	Lääne-Eesti	75	22	3
	Lõuna-Eesti	77	19	4
Elukoht	Tallinn	73	25	2
	suured linnad	77	20	3
	väikelinnad	81	15	4
	alevik, maa	74	23	3
Rahvus	eestlased	75	22	3
	muu rahvus	76	21	3
Vanus	18 - 29-aastased	79	19	2
	30 - 49-aastased	74	24	2
	50 - 64-aastased	73	22	5
	65 - 74-aastased	80	18	2
Sugu	naised	77	21	2
	mehed	74	22	4
Haridus	I taseme haridus	92	2	6
	II taseme haridus	80	19	1
	III taseme haridus	66	29	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	79	20	1
	301 - 600 €	80	17	3
	601 - 900 €	74	24	2
	üle 900 €	65	30	5

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Märkima (hinnasiltidel, etikettidel) selgemalt päritoluma ja/või tootja (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		47	40	13
Regioon	Põhja-Eesti	51	39	10
	Kesk-Eesti	47	41	12
	Kirde-Eesti	48	25	27
	Lääne-Eesti	37	51	12
	Lõuna-Eesti	42	47	11
Elukoht	Tallinn	54	37	9
	suured linnad	49	30	21
	väikelinnad	43	41	16
	alevik, maa	42	50	8
Rahvus	eestlased	45	45	10
	muu rahvus	51	30	19
Vanus	18 - 29-aastased	53	34	13
	30 - 49-aastased	38	46	16
	50 - 64-aastased	52	37	11
	65 - 74-aastased	55	40	5
Sugu	naised	50	35	15
	mehed	43	46	11
Haridus	I taseme haridus	68	12	20
	II taseme haridus	46	42	12
	III taseme haridus	43	45	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	50	36	14
	301 - 600 €	47	41	12
	601 - 900 €	49	39	12
	üle 900 €	39	46	15

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Lisada värske, jahutatud, külmutatud, suitsutatud kala juurde teave kala püügipiirkonna, kasvatamise koha kohta (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		37	45	18
Regioon	Põhja-Eesti	39	46	15
	Kesk-Eesti	40	43	17
	Kirde-Eesti	44	38	18
	Lääne-Eesti	34	42	24
	Lõuna-Eesti	28	48	24
Elukoht	Tallinn	42	44	14
	suured linnad	37	43	20
	väikelinnad	42	37	21
	alevik, maa	31	49	20
Rahvus	eestlased	34	47	19
	muu rahvus	44	39	17
Vanus	18 - 29-aastased	49	31	20
	30 - 49-aastased	28	53	19
	50 - 64-aastased	38	45	17
	65 - 74-aastased	45	40	15
Sugu	naised	39	43	18
	mehed	35	46	19
Haridus	I taseme haridus	60	32	8
	II taseme haridus	36	46	18
	III taseme haridus	34	46	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	42	36	22
	301 - 600 €	38	46	16
	601 - 900 €	32	49	19
	üle 900 €	33	48	19

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?

Märkima värske kala juurde kala püüdmise kuupäeva (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		63	31	6
Regioon	Põhja-Eesti	67	28	5
	Kesk-Eesti	52	46	2
	Kirde-Eesti	73	22	5
	Lääne-Eesti	61	36	3
	Lõuna-Eesti	57	31	12
Elukoht	Tallinn	65	28	7
	suured linnad	62	31	7
	väikelinnad	69	27	4
	alevik, maa	59	35	6
Rahvus	eestlased	62	33	5
	muu rahvus	66	27	7
Vanus	18 - 29-aastased	66	26	8
	30 - 49-aastased	60	34	6
	50 - 64-aastased	64	32	4
	65 - 74-aastased	67	28	5
Sugu	naised	71	24	5
	mehed	55	38	7
Haridus	I taseme haridus	79	14	7
	II taseme haridus	60	34	6
	III taseme haridus	64	31	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	68	23	9
	301 - 600 €	66	29	5
	601 - 900 €	60	36	4
	üle 900 €	55	39	6

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
 Parandama müügikoha puhtust (% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		50	45	5
Regioon	Põhja-Eesti	52	44	4
	Kesk-Eesti	43	53	4
	Kirde-Eesti	52	48	0
	Lääne-Eesti	54	43	3
	Lõuna-Eesti	46	44	10
Elukoht	Tallinn	52	43	5
	suured linnad	50	44	6
	väikelinnad	59	36	5
	alevik, maa	43	53	4
Rahvus	eestlased	46	49	5
	muu rahvus	57	39	4
Vanus	18 - 29-aastased	57	36	7
	30 - 49-aastased	45	51	4
	50 - 64-aastased	50	47	3
	65 - 74-aastased	53	40	7
Sugu	naised	53	42	5
	mehed	46	50	4
Haridus	I taseme haridus	62	32	6
	II taseme haridus	48	50	2
	III taseme haridus	49	43	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	56	43	1
	301 - 600 €	47	47	6
	601 - 900 €	56	42	2
	üle 900 €	43	48	9

Kui teil oleks võimalik värsket kala ja kalatooteid osta spetsiaalselt kalaturult otse kalurilt (kalakasvatajatelt), kas teeksite seda? (% vastanutest)

		Jah, ostaksin sageli	Ostaksin mõnikord	Ei ostaks, sest eelistan neid osta kauplustest	Ei oska öelda
Keskmiselt		53	34	4	9
Regioon	Põhja-Eesti	43	43	4	10
	Kesk-Eesti	57	34	3	6
	Kirde-Eesti	77	16	6	1
	Lääne-Eesti	55	32	2	11
	Lõuna-Eesti	61	26	3	10
Elukoht	Tallinn	38	46	4	12
	suured linnad	66	20	6	8
	väikelinnad	71	21	1	7
	alevik, maa	53	38	2	7
Rahvus	eestlased	52	37	2	9
	muu rahvus	58	28	6	8
Vanus	18 - 29-aastased	59	34	0	7
	30 - 49-aastased	47	40	4	9
	50 - 64-aastased	60	25	6	9
	65 - 74-aastased	53	35	4	8
Sugu	naised	55	34	4	7
	mehed	53	34	2	11
Haridus	I taseme haridus	58	19	8	15
	II taseme haridus	57	33	2	8
	III taseme haridus	48	40	4	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	60	24	5	11
	301 - 600 €	58	33	3	6
	601 - 900 €	48	37	3	12
	üle 900 €	43	42	5	10

Milliseid on Teie lemmikkalad? (% vastanutest)

		Ahven	Angerjas	Angersäga	Forell	Haug	Heeringas
Keskmiselt		19	9	5	39	15	30
Regioon	Põhja-Eesti	16	8	5	41	10	27
	Kesk-Eesti	9	6	4	47	11	28
	Kirde-Eesti	43	8	0	39	21	26
	Lääne-Eesti	15	9	7	21	12	31
	Lõuna-Eesti	18	13	8	41	24	37
Elukoht	Tallinn	13	9	4	45	11	25
	suured linnad	31	11	4	38	21	31
	väikelinnad	19	8	6	39	16	27
	alevik, maa	16	8	7	33	14	36
Rahvus	eestlased	18	9	7	36	16	30
	muu rahvus	22	8	0	45	13	30
Vanus	18 - 29-aastased	21	3	2	50	14	23
	30 - 49-aastased	19	9	5	41	13	26
	50 - 64-aastased	18	13	7	32	15	36
	65 - 74-aastased	19	12	6	28	21	40
Sugu	naised	15	8	5	41	13	32
	mehed	23	10	5	37	17	28
Haridus	I taseme haridus	22	3	3	39	21	29
	II taseme haridus	20	9	6	39	17	30
	III taseme haridus	18	12	5	41	10	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	26	9	3	39	19	26
	301 - 600 €	16	8	3	35	17	35
	601 - 900 €	15	7	9	41	11	24
	üle 900 €	24	14	7	47	12	30

Milliseid on Teie lemmikkalad? järg (% vastanutest)

		Heik, hõbe-heik	Kilu	Koha	Krevetid	Latikas	Lest
Keskmiselt		17	17	15	14	12	21
Regioon	Põhja-Eesti	18	14	10	19	5	27
	Kesk-Eesti	9	35	9	5	6	17
	Kirde-Eesti	31	5	23	22	11	15
	Lääne-Eesti	8	19	25	7	9	31
	Lõuna-Eesti	14	22	18	8	30	10
Elukoht	Tallinn	20	13	11	21	5	27
	suured linnad	24	10	27	16	20	20
	väikelinnad	8	30	14	13	13	12
	alevik, maa	12	21	11	6	12	21
Rahvus	eestlased	15	18	15	9	15	24
	muu rahvus	22	16	16	25	5	15
Vanus	18 - 29-aastased	20	18	4	14	11	25
	30 - 49-aastased	14	13	15	22	12	17
	50 - 64-aastased	18	19	22	9	12	22
	65 - 74-aastased	17	29	20	3	13	26
Sugu	naised	17	15	16	19	9	23
	mehed	16	20	14	9	15	19
Haridus	I taseme haridus	38	26	8	10	16	25
	II taseme haridus	14	18	13	14	11	22
	III taseme haridus	16	14	20	16	12	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	17	24	12	16	11	25
	301 - 600 €	18	16	15	12	11	21
	601 - 900 €	17	13	15	13	11	19
	üle 900 €	16	18	19	17	16	18

Milliseid on Teie lemmikkalad? Järg (% vastanutest)

		Lõhe	Makrell, skumbria	Tursk	Räim	Ei ole lemmikut, kõik kalad
Keskmiselt		50	8	12	24	6
Regioon	Põhja-Eesti	58	6	15	22	7
	Kesk-Eesti	39	17	2	23	3
	Kirde-Eesti	49	18	20	19	4
	Lääne-Eesti	41	4	8	28	11
	Lõuna-Eesti	46	5	7	27	6
Elukoht	Tallinn	57	6	15	19	8
	suured linnad	49	14	13	23	5
	väikelinnad	43	11	8	25	5
	alevik, maa	48	4	9	29	7
Rahvus	eestlased	50	6	8	28	7
	muu rahvus	50	12	20	15	5
Vanus	18 - 29-aastased	50	18	10	18	6
	30 - 49-aastased	55	5	10	17	6
	50 - 64-aastased	48	4	16	32	5
	65 - 74-aastased	43	6	11	37	9
Sugu	naised	56	7	11	25	6
	mehed	43	9	12	22	7
Haridus	I taseme haridus	35	35	14	31	3
	II taseme haridus	51	5	11	24	7
	III taseme haridus	55	5	13	22	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	34	13	19	31	7
	301 - 600 €	50	8	9	25	8
	601 - 900 €	58	6	8	21	6
	üle 900 €	65	6	14	17	2

Kas teil on viimase aasta jooksul olnud halbu kogemusi kala ja kalatoodete ostmisel või söömisel? (% vastanutest)

		Jah on	Ei ole
Keskmiselt		37	63
Regioon	Põhja-Eesti	37	63
	Kesk-Eesti	20	80
	Kirde-Eesti	59	41
	Lääne-Eesti	32	68
	Lõuna-Eesti	33	67
Elukoht	Tallinn	35	65
	suured linnad	51	49
	väikelinnad	34	66
	alevik, maa	31	69
Rahvus	eestlased	32	68
	muu rahvus	47	53
Vanus	18 - 29-aastased	35	65
	30 - 49-aastased	39	61
	50 - 64-aastased	35	65
	65 - 74-aastased	37	63
Sugu	naised	37	63
	mehed	36	64
Haridus	I taseme haridus	58	42
	II taseme haridus	35	65
	III taseme haridus	34	66
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	39	61
	301 - 600 €	42	58
	601 - 900 €	30	70
	üle 900 €	30	70

Kui Teil oli halbu kogemusi, siis millised need olid?

(% vastanutest, kellel oli halbu kogemusi, n=355)

		Halb kvaliteet	Kala ei olnud värsk	Halb maitse	Kalakonservid, -tooted olid liiga soolased	Kalakonservid, -tooted olid maitsetud, magedad
Keskmiselt		32	60	40	16	19
Regioon	Põhja-Eesti	37	59	36	11	10
	Kesk-Eesti	10	65	48	19	23
	Kirde-Eesti	32	69	53	26	39
	Lääne-Eesti	20	59	35	8	21
	Lõuna-Eesti	30	53	35	18	16
Elukoht	Tallinn	35	51	40	16	14
	suured linnad	34	68	50	19	29
	väikelinnad	19	56	25	19	17
	alevik, maa	35	61	37	12	14
Rahvus	eestlased	24	58	38	17	15
	muu rahvus	43	62	41	15	23
Vanus	18 - 29-aastased	46	88	48	20	38
	30 - 49-aastased	33	59	30	15	12
	50 - 64-aastased	27	48	52	14	13
	65 - 74-aastased	19	44	30	17	21
Sugu	naised	35	57	35	15	20
	mehed	28	64	45	17	17
Haridus	I taseme haridus	32	89	56	19	47
	II taseme haridus	31	54	37	15	17
	III taseme haridus	34	58	37	16	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	19	61	36	25	25
	301 - 600 €	35	63	39	12	20
	601 - 900 €	25	60	52	11	18
	üle 900 €	45	51	34	18	6

Kui Teil oli halbu kogemusi, siis millised need olid? järg

% vastanutest, kellel oli halbu kogemusi, n=355)

		Säilimistähtaeg oli ületatud	Liiga palju vett sügavkülmutatud kalades, mitmekordselt külmutatud	Ebasobiv pakend, katkine taara	Müüja eba-kompetentsus
Keskmiselt		8	58	8	10
Regioon	Põhja-Eesti	2	61	7	9
	Kesk-Eesti	5	52	11	11
	Kirde-Eesti	20	81	12	12
	Lääne-Eesti	12	27	6	7
	Lõuna-Eesti	7	48	5	12
Elukoht	Tallinn	2	67	7	9
	suured linnad	20	64	11	13
	väikelinnad	1	54	3	12
	alevik, maa	3	49	7	9
Rahvus	eestlased	9	48	9	11
	muu rahvus	6	73	5	9
Vanus	18 - 29-aastased	18	67	12	17
	30 - 49-aastased	2	56	5	9
	50 - 64-aastased	5	55	9	6
	65 - 74-aastased	14	60	7	13
Sugu	naised	6	60	5	8
	mehed	10	57	11	13
Haridus	I taseme haridus	28	89	17	19
	II taseme haridus	6	59	7	12
	III taseme haridus	3	43	5	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 300 €	23	62	19	23
	301 - 600 €	4	62	3	5
	601 - 900 €	2	58	10	5
	üle 900 €	3	42	1	14

Lisa 5. Küsitluse vabad vastused originaalkujul

K3. Kui Te praegu ei söö üldse kala ega kalatooteid või sööte liiga vähe, siis mis põhjusel? Muu vastus (n=37)

- Ülivärsket kala ei ole saadaval poes/turul
- Kõik pereliikmed ei söö kala
- Oskusi kalatoitude tegemiseks napib
- Veekogud on saastunud
- Hind liiga kõrge
- Püüan ise
- Peres kõik ei söö kala
- Värsket räime, lesta ei ole poes sageli (pole üldse näind), turul harva, peab ootama.
- Värske Eesti kala kättesaadavus halb
- Kätel halb lõhn
- Arvan, et värsket külmutamata kala on harva osta
- Elukaaslane ei söö kala, kahe erineva toidu valmistamine on ajamahukas
- Raha ja aega napib
- Tallinna kalaturg on ainult laupäeval lahti
- Taimetoitlane, lihtsalt ei söö
- Kala meeldib
- Teised peres ei eelista kala
- Teised pereliikmed ei armasta kala.
- Minu lapsed ei ole erilised kalasööjad
- Lapsed ei armasta kala, seega pole motivatsiooni kodus teha.
- Ma ei leia, et see on mu kehale vajalik
- Müügil pole värsket kohalikku valget merekala.
- Peres ainuke, kes kala soovib
- Ei isuta
- Kvaliteetse kala puudumine
- Olen kalaallergiline
- Söön kala!
- Eelistan liha, see maitseb rohkem
- Värske kala nime all müüakse väsinud ja kuivanud välimusega muumiaid, mis kunagi on ehk olnud kala
- Kuna lapsed kala ei söö, siis ei saa seda eriti tihti valmistada
- Kõik pereliikmed ei taha tihti kala
- Peres teised ei armasta kala
- Podagra
- Olen suure enamuse kalade/kalatoodete vastu allergiline
- Tuttav kalamees ei too sagedamini, turul ei ole alati sobivat ja piisavalt värsket välimusega kala saada ja iga päev pole aega seal käia, poe kalatooted ei meeldi
- Värske kala on ebanormaalselt kallis - hind ületab sealiha maksumust kordades!

K8. Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis? Muud vastused (n=7)

- Müügikoha lähedus, avatuse aeg, vähe konte
- Väga oluline on kala puhul väljanägemine
- Kala õige transportimine
- Konservantide, maitsetugevdajate, jää puudumine
- Et ei sisaldaks säilitusaineid
- Et oleks värsket kala, mitte külmutatud ja siis sulatatud
- Ilma lisaaineteta, klaaspurgis

12. Mida peaksid Teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)? Muud vastused (n=18)

- Otsekohe lõpetada teraviljade ülevaamine glüfosaadiga, säilib keskkonnas 40 aastat
- Info vene keeles
- Müüja peaks andma kätte kiiremini, aeglane teenindus
- Müügil olevate kalade kohta toksiliste ja mürgiste ainete %-sisaldus
- Müügikohad on olnud puhtad
- Akvaariumi paigaldamine
- Suurendada kohaliku kala müüki
- Tegema eraldi poe või leti kalatoodetele
- Müügikoht ilma külmutuseta, jääga
- Suuremad kalatoodete osakonnad kauplustes, linnades värsket kala müümise päevad regulaarselt
- Rohkem reklaami kala sortimendi kohta ja kust saab osta seda kala
- Avama spetsiaalse kalapoe
- Venekeelne tekst tootel
- Hoida praegust taset
- Tutvustama tooteid ja valmistusvõimalusi rohkem
- Vähendada jääsisaldust külmutatud toodetes. Suurendada kohaliku valge kala sortimenti
- Lisama info valgusisalduse jm kohta kalas
- Ei saa üldistada. Mõnes kaupluses on olukord parem kui teises

14. Kala ja kalatoodete söömisel on paljudel elanikel kujunenud välja oma lemmikkalad. Millised on Teie lemmikkalad? Muud vastused (n=48)

- Siig
- Silm
- Ei ole kindel, mis kala kui osta fileed paneeringus
- Koger
- Tuulehaug
- Siig
- Silmud
- Koger
- Siig
- Silmud, tint

- Pangasius, dorada
- Koger
- Tuunikala
- Linask
- Savorin
- Meritint
- Linask
- Pangasius - raudne lemmik
- Linask
- sardiin, ivaši heeringas (konserveeritud)
- Tuunikala
- Silm
- Meritint
- Huntahven, dorada, paalia, pangasius
- Silm
- Siig
- Pangasius
- Suitsulatikas
- Meriahven
- Siig
- Siig
- Siig
- Kalmaar, kammkarp, karbid jne
- Tuulehaug
- Siig
- Särg
- Siig
- Merisiig, merekarbid
- Rääbis
- Siig
- Paltus
- Punane kalamari
- Karpkala
- Rääbis
- Siig
- Silm (ainus kala mida ma üleni süüa võin)
- Mintai
- Silm

15A. Kui Teil oli halbu kogemusi, siis millised need olid? Muud vastused (n=17)

- Sprotid karpides lagunened ja pealmine kuiv (mitte alati)
- Liiga kõrge hind
- Kalakonserv (sprotid) olid halvaks läinud, kuigi tähtaeg oli täiesti ok
- Aeglane teenindus
- Ebameeldiv kõrvalmaitse (forell)
- Neg üksikjuhtumeid on esinenud
- Tomatikastmed on väga halvad ja maitsetud
- Hind oli üks pakendil ja teine hind oli hinnasildil külmkapi juures, jätsin ostmata
- Ebakvaliteetne kalamari
- Liimised pakkeümbrised
- Lõhel olid lõigete peal mustad täpid
- Ebameeldiv lõhn valmistamisel
- Konservide halb kvaliteet
- Kalamarja kvaliteet oli väga kehva
- Kala oli pakendis riknenud, kuigi realiseerimisajani oli 3-4 nädalat
- Ülesoolatud lõhemari ja halb lõhn
- Marinaadis kala tehakse liiga magusamaitseline

Lisa 6. Küsitletud kogumi iseloomustus

Üle-eestiline küsitlus, vastanuid kokku 1019 vanuses 18-74 aastat.

Regiooni järgi⁴:

Põhja-Eesti	44%
Kesk-Eesti	10%
Kirde-Eesti	12%
Lääne-Eesti	11%
Lõuna-Eesti	23%

Elukoha järgi:

Tallinn	31%
suured linnad	22%
väikelinnad	17%
alevikud, maa	30%

Rahvuse järgi:

eestlased	68%
mitte-eestlased	32%

Vanuse järgi:

alla 30-aastased	22%
30 - 49-aastased	38%
50 - 64-aastased	27%
üle 64-aastased	13%

Soo järgi:

naised	52%
mehed	48%

Hariduse järgi:

I taseme haridus	10%
II taseme haridus	54%
III taseme haridus	36%

Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus:

kuni 300 €	21%
301 - 600 €	41%
601 - 900 €	20%
üle 900 €	18%

⁴ Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3. tasemel esitatud maakondade grupid:

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond